

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**ON YEDİNCİ
BARO BAŞKANLARI
TOPLANTISI**

**10 EKİM 2009
ANKARA**

**ON YEDİNCİ
BARO BAŞKANLARI
TOPLANTISI**

**10 Ekim 2009
ANKARA**

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 167

On Yedinci Baro Başkanları Toplantısı

ISBN: 978-605-5614-11-9

© Türkiye Barolar Birliği

Birinci Baskı: Kasım 2009, Ankara

Türkiye Barolar Birliği

Ođuzlar Mahallesi

Barış Manço Caddesi, 1366. Sokak No: 3

06520 Balgat - ANKARA

Tel: (312) 292 59 00 (pbx)

Faks: (312) 286 55 65

web: www.barobirlik.org.tr

e-posta: yayin@barobilik.org.tr

Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık

Düş Atelyesi (0312.215 70 37)

www.dusatelyesi.com

Baskı

Şen Matbaa

Özveren Sokađı 25/B

Demirtepe-Ankara

(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

**ON YEDİNCİ
BARO BAŞKANLARI
TOPLANTISI**

**10 Ekim 2009
ANKARA**

On Yedinci
Baro Başkanları Toplantısı
"Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı"

Birinci Oturum

Oturum Başkanı
Av. Özdemir Özok
(Türkiye Barolar Birliği Başkanı)

Av. Özdemir ÖZOK (Türkiye Barolar Birliği Başkanı): Değerli başkanlarım; son Genel Kurul'dan sonra ilk kez hakikaten gurur duyduğumuz, kıvanç duyduğumuz, onur duyduğumuz kendi mekanımızda sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Değerli başkanlarım; bu geçen süre içerisinde özellikle bu yaz tatili benim için oldukça sıkıntılı geçti. Birçok değerli başkanım beni aradı, ama doğrusu tek tek hepsine ayrı ayrı bilgi verme durumunda kalmadım, çünkü çok sık arıyorlardı. O nedenle nasıl olsa bir araya geleceğiz, burada değerli başkanlarıma geçen süreci kısaca aktarırım diye düşünmüştüm.

Değerli arkadaşlar; Genel Kurul'da Kayseri delegemiz, çok değerli meslektaşımız sayın Ahmet Kemal Göncü, bir PET aracı gibi ya da bir MR gibi benimle ilgili kürsüde öyle sözler söylemiş ki, -çocuğun içine herhalde doğmuş. Söylediği sözlerin tamamı Haziranın 10'undan itibaren buraya gelen arkadaşların da duyduğu gibi ayrı bu olaylar oldu. Sayın Başkanım ve Yönetim Kurulu tarafından hazırlanmış olan faaliyet raporunu dikkatle okudum. Bu faaliyet raporunda paragraf paragraf belli hususları buradan aktarmaya kalkarsak çok vakit alır. Ancak, *"Türkiye Barolar Birliği Başkanı'nın konuşmasını dikkatle yine dinledim. Bu konuşma içerisinde eğer kendisi rahatsızsa, Allah'tan şifalar temenni ediyorum. Bağışlasın, biraz yorgun, biraz rahatsız gibi hissettim."* demiş. Gerçekten bu değerli kardeşimiz, beni 2-3 ay önce, yani 22-23 Mayıs'ta teşhis etmiş. Hakikaten 10 Temmuzda, benim 2001 yılında geçirdiğim ve ameliyattan sonra beni tedavi eden doktorların "Ağa-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

*bey, bende çıkarsa, sende bir daha çıkar” dedikleri bir kitle kası-
ğında çıktı ve 17 Temmuzda ameliyat oldum, hastanede bir
hafta yattım, çıktım. Bu kez hastane virüsü almışız. Tanrı hiç-
birinize göstermesin, çok kötü bir şeymiş. Biz ana hastalığı te-
davi edelim derken, 20-25.000’e yakın o virüsle, onun yarat-
tığı birtakım komplikasyonlarla uğraştık ve Allah’a çok şü-
kür olsun, doktorların söylediği, gibi “2001’de aldığımız sonu-
cun aynısını aldık.”*

Bu arada hakikaten candan ve yürekten arayan değerli baro başkanlarıma, hepsine ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Özellikle Kayseri Barosu Başkanımıza hem buradan teşekkür etmek istiyorum, hem de -kendisi çok yakın bir zamanda bir hastalık nedeniyle kardeşini kaybetmiş- kendisine, ailesine, dostlarına, yakınlarına Tanrı’dan sabırlar diliyorum, kardeşine de rahmet diliyorum.

Değerli arkadaşlar; belki giriş biraz sevimsiz oldu, ama hayat bu işte, yaşam, hastalık gibi iç içe. Eğer hayatı tarif edeceksek, yaşamı tarif edeceksek, bunların hepsi birer realite. Ayrı ayrı söylemek istemiyorum, ama özellikle İzmir Barosu Başkanımız çok ısrarla 2-3 kez aradı, Yalova Barosu Başkanımız özellikle arayarak beni yakaladı. Ben mesela hiçbir baro başkanımı çıkıp konuşmuyordum, ama çok ısrarla aranınca arkadaşların telefonuna çıktım.

Değerli arkadaşlarım; sağlığım şimdilik yerinde. Her gün saat 14:00’le 19:00-19:30 arası geliyorum, burada mesaimi yapıyorum ve değerli arkadaşlarımla beraber, onların da hoşgörüsü, desteği ve bana olan duyarlılığıyla işleri götürüyoruz.

Değerli arkadaşlar; bildiğiniz gibi, 23-24 Mayıs’ta bir Genel Kurul yaşadık ve Genel Kurul sonrası Türkiye Barolar Birliği Başkanı yanında, Yönetim, Disiplin ve Denetim kurullarına yeniden seçimler yapıldı. Biliyorsunuz, seçimin doğasında olduğu gibi, her genel kuruldan sonra olduğu gibi, kimi meslektaşlarımız, beklentileri gerçekleşemediği için, seçimin doğasından kaynaklanan kırılganlıklar yaşadı. Burada amaç, kişisel beklenti ve başarı olmamalıdır. Temel ilke, temel amaç, öncelikle giderek ağırlaşan mesleki sorunları yanında, ülke-

mizin geleceğiyle doğrudan doğruya ilgili olan yurt sorunlarına kalıcı sorunlar üretmek için görüş ve düşünce üretmek onları yaşama geçirebilmek olmalıdır. Öyle olunca da, kurullarda olup olmamanın hiçbir önemi yoktur kanısındayım, çünkü çalışan, üreten, yaratan meslektaşlarımıza kendi baroları, yerel barolar ve Türkiye Barolar Birliği her türlü olanağı vermektedir.

Sayın başkanlar; sizlere yaşanan yurt ve meslek sorunlarını sıralamak istemiyorum ve bunları sıralayarak vaktinizi almak istemiyorum. Onları sıralamaya kalktığımda, konuşmanın nereye varacağını, nerede sonlanacağını kestiremediğim gibi, sizlerin birebir yaşadığınız sorunları tekrardan başka bir anlamı olmayacağını da biliyorum. Ancak, şunu sizlerle paylaşmak durumundayım: Mesleğimiz ve dolayısıyla ülkemiz, siyasal, sosyal ve hukuksal yönden zor ve çetin günlerden geçiyor. Bugünlerde amaç, ateşin altına odun atmak değil; soğukkanlı, gerçekçi, güven veren bir biçimde bilimsel öneri ve işlemlerle olayları hayret, ibret ve dehşetle izleyen öncelikle meslektaşlarımıza ve halkımıza bir nebze umut olabilmektir.

Değerli başkanlarım; bu toplantının gündemini Yönetim Kurulumuzun çok değerli üyeleriyle birlikte tartıştık, ne olması gerektiğini sayın Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarla konuştuktan sonra ve saptarken, mesleğin o kadar acil, o kadar güncel sorunları var ki, bu sorunları arkadaşlar dillendirdi ve üzerinde tartışmalar yapıldı. Sonunda hukuk ve yargı kamuoyunun hepimizin bildiği gibi son günlerde gündeminde olan "*Yargı Reformu Stratejisi*"nin başkanlarla tartışılmasında yarar olduğuna Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız karar verdiler. Kuşkusuz sayın Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım, bu ana başlığın alt bölümlerinde sayın başkanların yaşadıkları güncel ve acil mesleki sorunları dile getirmeleri, kendi barolarıyla ilgili özel durumları anlatmaları ve birlikte çözüm aranması da mümkündür diye düşündü.

Değerli başkanlar; Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan, kısmen yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesini kap-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

sayan Yargı Reformu Stratejisi, başlangıçta olduğu gibi -biliyorsunuz daha önce hiç kimseye haber verilmemişti- Bakanlığın kapalı kapıları ardında ve hiçbir kurumun haberi olmadan hazırlanarak, öncelikle hepimizin tepkisini çeken Avrupa Birliği temsilcilerine sunulmuştu. Ama bu kez öyle olmadı. Adalet Bakanlığı çok önceden bize de haber vererek Kızılcahamam'da yapılacak ortak çalışmaya bizi çağırdı. Bu uygar yaklaşımlarından dolayı ben hem Sayın Adalet Bakanı'nı telefonla arayarak kutladım, Bakanlık üst düzey yöneticisi arkadaşlarımızdan müsteşar, genel müdür arkadaşları kutladım ve ayrıca 7 Eylül Adli Yıl açış konuşmamda özellikle protokolün önünde bu duyarlı ve gerçekten mesleki dayanışma için önemli olan bu yaklaşım konusunda kendilerine teşekkür ettim.

Bu toplantılarda Türkiye Barolar Birliği'ni, bu konularda engin bilgi ve deneyimi olan, geçmiş dönemler Manisa Barosu başkanlarından ve geçmiş dönem yine Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyelerinden sayın Teoman Ergül temsil etmiş ve bizlerin yıllardır biriktirdiğimiz, söylediğimiz, savunduğumuz bağımsız savunma ve bağımsız yargı için öne sürdüğümüz bütün görüş ve önerilerimizi, orada en iyi, en üst düzeyde temsil etmiştir. Özellikle taslak halindeki belgede bulunmayan savunma mesleği hakkında, ilerideki çalışmalarda bize yol açabilecek 3 not ve 3 paragrafının strateji belgesine girmesi, özellikle sayın Teoman Ergül'ün katkıları ve Türkiye Barolar Birliği'nin baskısıyla olmuştur. Bu paragrafın açılımı, savunmanın pek çok sorununda yol gösterebilecek niteliktedir ve en önemlisi, taslaktaki bulunmayan savunma ve avukatlık, strateji belgesine girmiştir.

Değerli başkanlarım; strateji belgesindeki birçok konuyu desteklediğimiz halde, bazıları hakkında bugüne kadar ortaya koyduğumuz görüş ve düşünceler doğrultusunda çekince koyduk ve karşı çıktık ve karşı önerilerimizi bildirdik. Belgenin hukuki ve siyasi sorumluluğu kuşkusuz Bakanlığa ait olduğu için, biz sadece karşı düşünce ve görüşlerimizi sunmakla yetindik. Belgenin nihai şekli, katılırsınız ya da katılmazsınız, doğrudan doğruya Bakanlığın kendi sorumluluğunda-

dır, çünkü Bakanlık, bir anlamda da burada bir siyasi sorumluluk olarak bu olaya ağırlığını koyuyor. Bu konuda diğer kurumlarla birlikte düşüncelerimizi saklı tuttuğumuza dair bir belgeyi de bu çalışmalar sırasında imzaladık. Strateji belgesi hakkında bu durum, Adalet Bakanı tarafından da çeşitli vesilelerle kabul edilmiştir.

Değerli başkanlarım; -Bakanlık web sayfasında olmasına karşın- Yargı Reformu Strateji Belgesi sizlere çağrı yazımızla birlikte gönderilmiştir. Bu belgenin eki olan, doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Yargı Reformu Strateji Eylem Planı'nda 10 ana başlıkta yapılacak değişiklikler detaylarıyla sıralanmıştır. Sayın başkanlarımız, bu belgeyle ilgili görüş ve düşünceleri yanında, kendi barolarında yaşanan özel sorunları da sözlü olarak açıklayabilecekleri gibi, eğer buraya gelirken bir rapor hazırlamışlarsa, o raporu da tabii ki Yönetim olarak değerlendireceğiz.

Bildiğiniz gibi, bu tür toplantılarda tüm konuşmalar banda alınmakta, daha sonra çözümlenerek bir kitapçık haline getirilmekte. Bu bakımdan burada değerli başkanlarımızın her kelimesi, her düşüncesi, her önerisi bu kitapçığın içerisine girmek durumunda olacaktır.

Sayın başkanlar; bir konuyu da sizinle paylaşmak istiyorum: Yüksek Öğrenim Kurulu Başkanlığı'ndan 1.10.2009 günlü bir yazı geldi. Yazının konusu çalıştay. Dağıtım bölümünde baro başkanlarına da gönderildiği bildirilmektedir. Sanıyorum büyük çoğunluğunuz bunu inceleme fırsatını buldunuz. Bu yazıyı inceleme fırsatı bulmayan başkanlarımıza hatırlatmak bakımından kısaca yazının içeriğinden söz etmek istiyorum. Yazıda özetle, "*Türkiye'de hukuk öğretiminin sorunları bağlamında hukuk fakültelerine öğrenci kabulü, hukuk fakültelerinin müfredatı, adalet meslek yüksekokullarının hukuk fakülteleriyle olan ilişkisi, staj ve mesleğe kabul için aranması gereken koşullar gibi konularla ilgili olarak Erzurum Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü'nün ev sahipliğinde 10-11 Aralık 2009 tarihlerinde Erzurum'da bir çalıştay düzenlenmesi planlanmaktadır*" denilmektedir.

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Değerli başkanlarım; bu yazıda devamla “Söz konusu çalışmaya kurumunuzu temsilen katılmak üzere bir heyet veya kişinin gönderilmesini ve gönderilen kişilere ilişkin bilgilerin en geç 30 Kasım 2009 tarihine kadar kurulumuza bildirilmesi” diye ayrıca not düşmüşlerdir. “Kurumunuz tarafından çalıştayın gündem konularıyla ilgili görüşleri içeren bir rapor hazırlanmasını ve bu raporun bir örneğinin toplantıya katılacak diğer kurum ve temsilcilerine toplantı öncesi dağıtılmak üzere en geç 30 Kasım 2009 tarihine kadar kurulumuza iletilmesini tensiplerini arz, rica ederim” biçiminde bir yanıt gelmiştir.

Değerli başkanlar; bu yazının dağıtım bölümünde, “Adalet Bakanlığı’na, Yargıtay Başkanlığı’na, Danıştay Başkanlığı’na, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı’na, Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı’na, baro başkanlıklarına, hukuk fakültesi bulunan üniversite rektörlüklerine ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki üniversitelere” diye de altında dipnot var.

Değerli başkanlarım; görüldüğü gibi konu, doğrudan doğruya bütün bu sayılan kurumları kuşkusuz ilgilendiriyor, ama ana gövde olarak doğrudan doğruya bizi, yani baroları ve Türkiye Barolar Birliği’ni ilgilendiren bir konudur. Bu nedenle Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım, bu toplantıya Türkiye Barolar Birliği ve barolar olarak tek ses ve tek güç olarak gitmenin çok yararlı olacağı düşüncesinden hareketle, bu toplantıya katılacak bir komisyon ya da bir heyeti birlikte tespit etmenin çok büyük yararı olacağı konusunda bir görüş birliği içerisinde oldular. Böyle bir öneri yüce kurulumuz tarafından kabul edilecek olursa, Türkiye Barolar Birliği, her türlü lojistik desteği, yani bu heyetin Türkiye’nin neresinde olursa olsun, yapacakları toplantılara, sekreteryaya hizmetine, her türlü kaynağın onlara verilmesi, her türlü desteğin verilmesi konusunda da kendisine düşen bu sorumluluğu yerine getirecektir.

Bu toplantıda değerli başkanlarımız, bu konuda da bir görüş ve düşünce ortaya koyarlarsa, inanıyorum ki bu hep tartıştığımız, biliyorsunuz bundan 1 hafta 10 gün kadar önce beni İstanbul Baromusu’nun değerli Başkanı Muammer Ay-

dın aradı, "Burada okuduğum müfredat da tartışılıyor, YÖK'te hukuk fakültelerindeki müfredat da tartışılıyor" dedi. Tabii müfredatta Roma hukukunun kaldırıldığı, bunun yerine tarih, inkılap tarihinin artırıldığı, İslam tarihinin konulduğu gibi bazı çok değerli hocalarımızın karşı olduğu konular da bu çalıştayda tartışılacak. O nedenle, çok hazırlıklı, kendi konusunu çok iyi bilen, donanımlı bir ekip oluşturarak, orada baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin çok iyi bir şekilde temsil edilmesinde yarar vardır diye düşünüyoruz. Takdir Başkanlar Kurulu'nundur.

Tabii ki bu yazı Türkiye Barolar Birliği'ne geldiği gibi, tüm baro başkanlarına da gitmiştir. Kuşkusuz, sayın baro başkanları, kendileri bu tür bir çalışmayı bağımsız götürebileceklerini söyleyebilirler. Bu konuda biliyorsunuz, Türkiye Barolar Birliği her zaman katılımcı, farklı, değişik yaklaşımlara hep açık olmuştur. Ama bu çok çok önemli bir konu, çünkü hepimizi ilgilendiren, doğruyu, iyiyi, güzeli, mesleğin önünün açılacağı, mesleğin sorunlarının çözüleceği konularda sanmıyorum ki hiçbir baro başkanımız, hangi dünya görüşüne sahip olursa olsun, hangi anlayışı savunursa savunsun, orada karşı olmasına olanak yok. O nedenle bunu iyi değerlendirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Değerli başkanlarım; son olarak, son günlerde bizi üzen bir konuyu sizlerle paylaştıktan sonra sözlerimi bitireceğim.

Biliyorsunuz, son günlerde barolarımızı ve meslektaşlarımızı derinden üzen ve rahatsız eden ve büyük çoğunluğu gerçekten namusuyla, haysiyetiyle vergi veren avukat arkadaşlarımızla ilgili medyada çıkan yazı. Hatırlayacaksınız, medyada çıkan yazılarda özet olarak avukatların % 17'sinin zarar gösterdiği, büyük çoğunluğunun da asgari ücretten vergi beyanında bulunduğu, bu gerekçelerle avukatların Maliye Bakanlığı tarafından incelemeye alınacağı ileri sürüldü. Bu yaklaşım, gerçekçi bir yaklaşım asla değildir.

Özellikle hepimiz biliyorsunuz, son yıllarda genç meslektaşlarımızın hangi koşullarda yaşam mücadelesi verdiği ni bilmeyen bürokrasi temsilcileri, tamamen şekli bir yakla-

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

şımlla zaman zaman bu anlamsız tutumlarını sergilemekte ve kamuoyunda bunu dillendirmektedirler. Kuşkusuz maliye ve vergi deneticileri her mükellef gibi dilekleri zamanda avukatları da denetlerler ve denetlemektedirler. Burada hiçbir itiraz yok, burada herhangi bir problem yok, bir usulsüzlük varsa gereğini de yaparlar. Ama böyle durup durup sık sık haksız bir biçimde bu haberleri yaymak asgarisinden etik olmadığı gibi, hukuk devleti anlayışıyla da bağdaşmaz.

Değerli başkanlarım; bu önyargılı davranış, tamamen dik duran meslek kuruluşlarını kamuoyunda küçük düşürmeye yönelik bir girişimdir diye algılanmaktadır. Siz namusuyla kazanan ve vergisini ödeyen büyük bir kitlede, birkaç yüz çürük yumurta nedeniyle tüm meslek grubunu hedef alamazsınız, bu son derece yanlış ve önyargılı bir yaklaşımdır. Yargının vazgeçilmez unsuru olan savunmanın özverili temsilcileri avukatların benim kişisel kanaatim, aslında vergiden muaf olmaları gerekiyor, çok içtenlikli söylüyorum. Bunu bir fantezi olsun diye söylemiyorum. Neden? Gereğesi, kamu görevi yapmaları yanında, hukuk tanımaz yönetimler karşısında savcı ve yargıçların o birlikteliği ve geniş olanaklarına rağmen hiçbir güvencesi olmayan avukatlar, bir anlamda yaşam pahasına ülkemizde hukukun üstünlüğünün gerçekleşmesi, insan hakları ve demokrasi mücadelesi vermektedirler. Bu azımsanacak bir şey değil. Bunları yaparken de yarattıkları artı değerle devlete yük olmadan ailelerinin geçimi yanında en az üç-beş kişiye istihdam yaratmaktadır. Böylesi özverili meslek mensuplarına karşı sık sık kamuoyunda bu ve benzeri yayınlar yapmak, asgariden sık olmadığını söylemek mümkündür. Kamuoyunun yanlış algılanması nedeniyle olacak yaklaşımlardan kesinlikle kaçınmak gerekir. Zaten her gün kan kaybeden mesleğimiz, bu ve benzeri yaklaşımlarla da kamuoyunda ciddi problemlerle karşı karşıyadır. Bu konuda da sayın başkanların en doğru, en sağlıklı, en güzel yargıya varacaklarına inancımдан kuşku yoktur.

Değerli başkanlarım; güncel meslek sorunlarıyla kimi tespitlerimi sizlerle paylaşmak istedim. İnanıyorum ki sizler, yerelde yaşadığınız birçok sorunu bugün burada çok net bir bi-

çimde dilendireceksiniz, başkanlarımız da bu görüşler doğrultusunda yeni birtakım stratejiler geliştirecek. Biz bir üst kurul yönetimi olarak, sizlerin bu iyi niyetli, mesleğin öntünü açacak, mesleğin sorunlarını çözecek, mesleği ayağa kaldıracak bu ve benzeri önerilerin yaşama geçmesi için bütün enerjimizle çalışacağımızı bir kez daha yinelemek isterim.

Değerli başkanlarım; hepinize sonsuz teşekkür ediyorum; böylesi önemli bir tatil gününde büyük bir çoğunlukla toplantıya katıldınız. Toplantının mesleğimiz ve yurt sorunlarına yeni açılımlar getirmesi umuduyla, öncelikle sizlere sağlık, altını bir daha çiziyorum, sağlık, başarı ve mutluluk dileklerle sevgi ve saygılarımı sunuyorum. Sağ olun arkadaşlar.

Biliyorsunuz, buradaki usul, yani burada çok deneyimli baro başkanlarımız var. Tabii bu arada denetçi arkadaşlarımız burada, sayın Teoman Ergül ağabeyimiz burada ve önceki dönem Türkiye Barolar Birliği Başkanı, duayen ağabeyimiz, her sorunumuzda yanımızda olan Atilla Sav ağabeyimiz burada, kendisine sonsuz teşekkür ediyoruz. Bu ve benzeri toplantılarda bizi hiç yalnız bırakmaz. Hepiniz hatırlayacaksınız, Türkiye Barolar Birliği disiplin hukuku denildiği zaman, bir isim anıt isim akla gelir; Ayhan Erol. Sevgili Ayhan ağabeyimiz de bugün burada bize gerekli desteği veriyor. Kendilerine sonsuz teşekkür ediyorum, hoş geldiler, safa getirdiler.

Değerli arkadaşlar; biliyorsunuz burada daha önceki toplantılara katılan arkadaşlar biliyor, belirli bir sıra içerisinde arkadaşlarımız isimlerini yazdırıyor. Mümkün olduğu kadar öz, sade ve diğer arkadaşların konuşma hakkını da dikkate alarak görüş ve düşüncelerini değerli başkanlarımız ortaya koyuyorlar ve sonuçta hep beraber bir ortak karar alabilirsek alıyoruz, alamazsak bunların hepsi kitaba yazılıyor. Zamanı geldiği zaman insanlar, ilgilileri açıyor okuyor.

Ben konuşmak isteyen arkadaşlarımızın sayın Cengiz Tuğral'a isimlerini yazdırmalarını rica ediyorum. Yalnız, Cengiz bey yazacak da, onu biz nasıl okuyacağız, bilemiyo-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

rum. Kendi de okuyamıyor yazısını, ben de hiç okuyamıyorum. Onun için eğer bazı isimleri telaffuzda yanlış olursa, lütfen kusura bakmayın. Sitare hanım da yanında olsun, yardım etsin, yazsın, kendisinden özellikle rica ediyorum. Yani, bunu espri olarak söylemiyorum, bazen kendi de okuyamıyor yazısını.

Mehmet bey; buyurun.

MEHMET
ŞENTÜRK'ÜN
KONUŞMASI

Av. Mehmet ŞENTÜRK (Trabzon Barosu Başkanı): Sayın Başkan, değerli başkan arkadaşlarım ve önceki değerli başkanlarımız; öncelikle sayın Özdemir Başkana, ve hepimize sağlıklı, mutlu bir yaşam dileyerek başlamak istiyorum.

Vergi konusunda, Türkiye'de meslek grupları özelinde çalışmada ilk pilot bölge Trabzon seçildi. Yaklaşık 110 arkadaşımızın 2004 ve 2005 yıllarına ait defterleri incelendi. Fakat, arkadaşlarımıza şu noktada bir şey hatırlatmak istiyorum: Maliye'de görevli denetmenler, davanın tarafı olmadığı halde -Sayın Başkanım, Türkiye Barolar Birliği'nin de bu konuda yardımını isteyeceğiz- adliyelere giderek karar kartonu, esas defteri, takip dosyası, mahkeme dosyası dahil olmak üzere, ne istedilerse önlerine liste olarak aldılar. Hatta bir aymazlık yaptılar; neredeyse barodan da bedava o kararların fotokopisini çektirmek istediler. 2004-2005'e ait bütün doneleri aldılar. Noterlere gittiler, avukatlara çıkarılan vekâletnamelerin örneklerini aldılar. Bazı illerimizdeki komisyon başkanları, ağır ceza reisi olan meslektaşlarımız duyarlı davrandılar, "Davanın tarafı değilsiniz, aksi bir uygulama hakkında işlem yapılır" gerekçesiyle bu bilgileri denetmenlere vermediler. Karabük Barosu'nda oldu... Karabük Barosu'nun komisyon başkanı, şimdi Trabzon 2. Ağır Ceza Reisi olan meslek mensubumuz, "Davanın tarafı değilsiniz" diye alamadı. Fakat çoğu illerde maliye denetmenleri, adliyeye gittiklerinde davanın tarafının alamadığı evrak ve belgelerin tüm örneklerini, detaylarını ne yazık ki adliyeden aldılar.

Tabii biz denetimden sonra "Davanın taraflarına verilirse sorumluluk vardır, kalemlerinizi uyarın, şu yapın, bu yapın" dememize, yazmamıza rağmen, yine de kaçaklar olmaya baş-

ladı. Vergi Barışı Kanunu biliyorsunuz, 5811 sayılı Kanun 31 Aralık 2009 tarihine kadar yürürlük süresi uzatıldı. Dolayısıyla avukatlar, eczacılar derken, biliyorsunuz matrah artırımını serbest meslek mensuplarını da kapsadığı için, özellikle bu yayınların temelinde ben matrah artırımını konusunda -yüzde 5 vererek matrah artırıyorsunuz- meslek mensuplarımızın zorlandığını ve bunda da önemli bir noktaya geldiklerini düşünüyorum. Trabzon Barosu olarak bu vergi denetiminden sonra çok ciddi sıkıntılar çektik; konuyu bilmiyorduk, meslektaşlarımızın vergi hukuku konusunda yeterli donanımı, deneyimi ve birikimi yoktu. Dolayısıyla bu konuda biraz zayıf yakalandık ve sırf o psikolojik süreci yaşamamak için belirli uzlaşma taleplerini kabul etmek zorunda kaldık. Bu açıdan özellikle Türkiye Barolar Birliği'nin vergi hukuku konusunda serbest meslek mensubu meslektaşlarımızın bilinçlendirilmesi konusunda çalışma yapmasını ve bu konuda bilinçlenmemizi talep ediyoruz. Bu bir bütün olarak yine Türkiye Barolar Birliği'nin Adalet Bakanlığı'yla yapacağı çalışma sonunda, adliyelerde taraf olmayan kişilerin belirli bilgi ve donanımlara ulaşmasının engellenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Üçüncü bir konu, özellikle sayın YÖK Başkan Vekili İzzet Özgeç hocamızın yaz tatilinde Trabzon'da hukuk fakültesi dekanlarıyla ve YÖK'le ilgili çalışmaları sırasında, bu çalışmaya öncü olması noktasında fikir alışverişlerinde bulduk. Kendisine teşekkür etmek istiyorum, çünkü kendisi Türkiye'de iyi bir hukuk eğitimi ve avukatlık mesleğinin geleceği konusunda hukuk eğitimi sürecinde yapılabirliği öğrenmek istiyor. O yüzden bu sürece ciddi anlamda katkı vermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Yine özellikle Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve 17. Reform İzleme Grubu Trabzon Toplantısı'nda da Bakanlık heyetince dile getirilen ve orada da bize örneği dağıtılan çalışmayı inceledim. Çalışmanın iyi niyetle hazırlandığını, eksik olmakla birlikte desteklenmesi gerektiğini ve eksikliklerin tamamlanarak zaten zor durumda olan, güç durumda olan ülke yargımızın umulan ve istenilen düzeye gelmesi gerektiğini ben de

MEHMET
ŞENTÜRK'ÜN
KONUŞMASI

şahsım ve Trabzon Barosu olarak destekliyoruz. Ancak, bu stratejide gözümüze ilişen bazı eksiklikler olduğunu da belirtmekten vazgeçemeyeceğim. Birincisi, ceza adalet sisteminde özellikle tarafsızlık, verimlilik, etkinlik, yargıya güvenin artırılması gibi noktalar gerekçe gösterilerek bazı düzenlemeler ve reformlar yapılmak istenmekle beraber, ceza adalet sisteminin temelden sıkıntısını oluşturan adli kolluk sistemiyle ilgili bir düzenleme olmadığını ne yazık ki görmekteyiz.

Bugün ülkemizde adli kolluk sistemi kurulmadığı müddetçe, ceza adalet sisteminde etkinlik, verimlilik, güvenilirliğe ulaşamayacağımızı sanıyorum tüm meslek mensuplarımız tartışmasız bir şekilde kabul edecektir. Bu konuya hiç değinilmemesi, dokunulmaması ve gündeme geldiğinde de belirli gerekçelerin önümüze getirilmesi, ceza adalet sistemi açısından bu reform planının son derece eksik doğduğunu göstermektedir.

Yine reformda yargının vazgeçilmez kurucu unsuru bağımsız savunmayla alakalı olarak meslek anlamında bir düzenleme veya bir koruma veya mesleğin gelişimiyle ilgili bir düzenleme getirildiğini görememekteyiz. Sadece ve sadece adil yargılanma hakkıyla alakalı olarak avukatlık mesleğinin ele alındığını, bunun da gerekçesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkının olduğunu görmekteyiz.

Bilindiği üzere, Türkiye aleyhinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkının verimli ve etkili bir biçimde vatandaşa sağlanamadığı, gerek CMK müdafilik ve vekillik sisteminin, gerek adli yardımdaki vekillik sisteminin İnsan Hakları Sözleşmesi ve mahkeme kararlarıyla tanımlanan düzeyde olmadığı gerekçesiyle Türkiye aleyhinde açılan davalar var. O açıdan Strateji Eylem Planı'nda yargının işleyişi ve içinde bulunduğu sorunların çözümü amaçlanırken, dile getirilirken çok detaylara inilmiş iken, avukatlık mesleğine direkt olarak katkı ve geleceğinin korunmasıyla ilgili bir öneri ve düzenlemenin getiril-

memesini üzüntüyle karşılamakta ve bir eksiklik olarak görmekteyim.

Ancak, sadece ve sadece "AHİS 6 mahkeme kararları ışığında da sırf bu adil yargılanma ve müdafilikle ilgili olarak yapılacak olan hususların Türkiye Barolar Birliği'nce görüşülerek" denilmesi kısmının bu toplantı ve akabinde yapılacak toplantılarda gündeme getirilerek genişletilmesi ve Bakanlık tarafından, TBMM tarafından kabul edilebilecek ciddi bir plan haline dönüştürülmesini talep etmekteyim.

Benim izlenimim şu: Çeşitli vesilelerle Bakanlık ve hukuk camiaları düzeyinde görüşmelerimizde, baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin tutarlı bir şekilde ortaya koyacağı bir mevzuat düzenlemesinin veya bir çalışmanın yasama ve yürütme tarafından geri çevrilmeyeceği kanaatini edindim. O açıdan güvenli bir ortamın oluştuğunu düşünüyorum sayın Başkan. Hukuk eğitimi, hukuk fakültelerindeki eğitimden başlayarak, avukat mesleği geleceği ve yargı reformunun Türkiye Barolar Birliği ve barolar açısından tek bir konu olarak ele alınıp sürekli işlenmesi, sadece böyle Ankara'da değil, Türkiye'de belirli pilot bölgeler seçilerek, bu bölgelerde avukatlık mesleği, yargı bağımsızlığı ve bu planla ilgili olarak savunma noktasında, avukatlık mesleği noktasında ön plana alınarak çeşitli sempozyum ve çalışmaların yapılması ve bu sürecin eksiklikleri ortaya konularak ve eksiklikleriyle ilgili proje üretilecek tamamlanmasını ve bu sürecin sonuca ulaştırılmasını talep eder, hepinize saygılar sunarım.

Av. Özdemir ÖZOK: Değerli başkanlar; Mehmet arkadaşımız konuştu. Süre konusunda bir kısıtlama yapalım mı, yoksa?.. Yani, 10-12 dakika filan konuştu arkadaşımız, ama isterseniz 10 dakikayla sınırlayalım ya da sınırlamayalım, çünkü bu sınırlama işine çok alerji duyan arkadaşlarımız var. Ama lütfen mümkünse tekrar olmasın, söylenen şeyler tekrar edilmesin. Bir de arkadaşımız, kendinden sonra konuşacak arkadaşın zamanına dikkat etsin. Burada bir sınırlama koymaya-

MEHMET
ŞENTÜRK'ÜN
KONUŞMASI

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

lim Aziz Başkan, yani genel görüş o, ama arkadaşlar da buna duyarlılık gösterebilir.

Kayseri Barosu Başkanımız; buyurun.

ALİ AYDIN'IN
KONUŞMASI

Av. Ali AYDIN (Kayseri Barosu Başkanı): Sayın Başkan; geçmiş olsun dileklerimi tekrar ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle malum yaşadığım kayıptan dolayı bizzat arayan, katılan meslektaşlarıma, baro başkanlarıma da ilgilerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii benim şahsımla ilgili bu yoğun dönem içinde ben bu taslak metinleri doğrudan kendim incelemedim, delege arkadaşlarımıza inceletmek suretiyle bir rapor hazırlamalarını istemiştim. Sadece Strateji Eylem Planı'yla ilgili, diğer metni çok önemli görmedim, çünkü birbirine çok benziyor zaten, tablolar daha yoğun. Bu metin üzerinde bir çalışma yaptık arkadaşlarımız. Ben dün gece itibariyle kendime göre son rötuşları yaptım. Ben biraz sabır istirham edeceğim, çünkü iyi bir metin olduğunu düşünüyorum, elimden geldiği kadar da hızlı okumaya çalışacağım. Teşekkür ederim.

Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı genel manada olumlu olarak gözlemlenmiştir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'yla ilgili düzenlemeler, askeri yargıyla ilgili değişiklikler, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı alanındaki çalışmalar, yargıya güvenin artırılması yolunda getirilmesi düşünülen birtakım düzenlemeler, adalete erişimin kolaylaştırılması yolunu düşünen maddeler, UYAP'ın etkin biçimde kullanılması vesaire, hepsi kayda değer hususlar olmakla birlikte, maalesef yargılamanın 3 temel unsurundan biri olan avukatlık hep dile getirilmesine rağmen, bu eylem planında avukatlıkla ilgili ciddi bir düzenlemenin olmadığını da gözlemlemiş bulunuyoruz.

Birçok meslektaşımız TBMM çatısında olmasına rağmen ve bakanlarımızın da genellikle meslek mensubu olmalarına

---

* Bkz. Ekler bölümü s. 167.

rağmen, avukatlığın yargılama sürecinden dışlandığı, adliyelerin dışına itilmeye çalışıldığı bir yaklaşımı bu eylem planında gözlemlemek son derece kolay olduğu kanısındayız.

Sorunlarımızın en sağlıklı çözümü için, yeni bir Avukatlık Kanunu elzem olmakla birlikte, tasarının ilk sayfasında bulunan yargı mensubu tanımına avukatların dahil edilmemiş olmasını da ayrı bir talihsizlik olarak değerlendiriyoruz. Yani, burada yargı mensubu tanımına avukatların da ilave edilmiş olması, hep dile getirmiş olduğumuz birçok sorunun daha baştan çok kolay bir şekilde çözümlenmesini, meslektaşlarımızın birçok temel hak, hukuk, işte harçlardı, Pasaport Kanunu'yu vesaire, birçok temel diğer özellikle konusunda ve ihtiyaçlar konusunda doğrudan bir çözüm sağlayacağını, çok da büyük bir mevzuat değişikliğine gidilmeden bu tanımlama içine avukatların dahil edildiğinde birçok sorunun çözülebileceğine inanıyoruz. Bu anlamda Kayseri Barosu olarak teklif edilen hususlara ben kısaca değinmek istiyorum.

Tanımlar bölümünde yer alan "yargı mensubu" kavramına "avukatlar" ibaresi mutlaka eklenmelidir. Avukatlık stajı yeniden değerlendirilerek staj öncesi ve sonrasında ciddi sınavlar konulmalı, sınavı başaramayan stajyer avukatlar, sınavı kazanıncaya kadar avukat yardımcısı olarak avukatlar yanında belli ve sınırlı yetkilerle donatılarak mesleki faaliyeti içinde istihdam edilmelidirler.

Bugün ayrı ayrı yapılan hâkimlik ve avukatlık stajları birleştirilmek suretiyle stajın tek staj konumuna getirilmesi, tüm stajyerlerin ayırım gözetilmeden ortak kültürde eğitildikten sonra, staj süresince periyodik ve yine staj sonunda test sisteminde dayalı olmaksızın sınavdan geçirildikten sonra hâkim, savcı veya avukat olma yönündeki tercihlerinin belirlenmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu konuda hedeflenmesi gereken asıl nokta ise, hâkim ve savcılarının sadece mesleklerinde başarılı ve belli bir kıdeme sahip avukatlar arasından seçilebilmeleri asıl hedef olarak ortaya konulmalıdır. Yani, hukuk fakültesinden mezun olan bir arkadaşımızın sınava girmek suretiyle hâkim, savcı olması yolu zaman içerisinde kapatılma-

ALİ AYDIN'IN
KONUŞMASI

lıdır. Sadece meslekte dediğimiz gibi, belli bir kıdem ve mesleki kariyere sahip meslektaşlarımız arasından hâkim ve savcı seçilmesi, yargısal birçok sorunu ortadan kaldıracığı gibi, meslektaşlarımızın daha sonraki yaşadığı hâkim ve savcılarla ilgili sorunları da ortadan ciddi ölçüde kaldıracak, meslektaşlarımızın da akademik birikimlerine son derece olumlu katkı yapacaktır diye düşünüyoruz.

CMK avukatlık sistemi mutlaka yeni baştan ele alınarak Barolar Birliğinin inisiyatifiyle düzenlenmelidir. Avukatın sözleşme, anlaşma, uzlaşmadaki önemi eda edeceği ehemmiyetli fonksiyonlarını nazara alarak, bu anda etkinlik sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Uzlaştırmacılık görevi, başlangıçta avukatlara hasredilmiş olduğu gibi, yine aynı manada sadece ve sadece avukatların yapabileceği bir iş olarak bu taslak planında yer almalıdır.

Bundan çok daha vahim olan bir husus ise, "arabuluculuk" kavramı adı altında yeni bir çözüm metodu olarak sisteme dahil edilmeye çalışılan yöntemle ilgilidir ki, biz birçok baromuzun da aynı görüşte olduğunu biliyoruz, son derece sakıncalı buluyoruz. 4 yıllık, 5 yıllık hukuk eğitimi, staj eğitimi yapmış bir avukat arkadaşımız, meslektaşımız dururken, 150 saatlik bir seminerden geçirilmek istenen kadın, işçi, memur, öğretmen ya da başka bir meslek mensubuna, icabında ilam hükmünde bir belge düzenleyebilme yetkisi verecek şekilde bir arabuluculuk düzenlemesi, son derece sakıncalıdır. Özellikle bu sistemden gelen ve hukuk dışı birtakım unsurların güdümüne girebilecek arabulucuların hukuk sisteminde, adalet sisteminde yaratabileceği bütün olumsuzlukların telafisi mümkün olmayacağı kanısındayız.

Avukatlık Kanunu'nun 35. maddesinin A maddesi hükmü nazara alınmak suretiyle, savunma mesleği için devrim niteliğinde olan bu hükme mutlaka işlerlik kazandırılmalı, yargının ağır yüküne alternatif çözümler üretilmelidir. Noterlik mesleğinin avukatlık mesleğinin önüne geçme mahiyetindeki düzenlemelerden vazgeçilerek, noterlerin yapmakta ol-

duğu birçok tasdik ve resmi işlemlerin avukatlar marifetiyle yapılması bu eylem planında ortaya konulmalıdır.

Özellikle kamu avukatlarının sorunları ele alındığında, ayrı ayrı açılımlar getirilmeli, kamu avukatlığı yüksek kurulu oluşturulmalı; kamu avukatlarının bu kurul içinde yer alması, kurum avukatlarının özlük haklarının eşit ve adil bir seviye ve statüye getirilmesi gerekmektedir.

Özellikle emekli meslektaşlarımızın özlük hakları son derece olumsuz ve yetersiz haldedir. Ben Ali Bekârlar beyin bu arada selamını ifade etmek istiyorum. 38 yıllık bir eski başkan ağabeyimiz, delegemiz şu an, emekli, 600 küsur lira maaş alıyor. 25 yıllık hâkim, savcı emekli arkadaşımız ise 3 bin küsur maaş alıyor. Yani, emeklilik noktası geldiğinde, bu maaşların ve özlük haklarının birbirine eşitlenebilmesinin yasal düzenlemesinin peşinde olmamız gerektiğine inanıyorum.

Avukatların işlevlerini yerine getirebilmeleri için etkin bir delil toplama yetkisine sahip olmaları gerekmektedir. Kısım de olsa yasa düzeyinde varolan, ancak uygulamada kullanamadığımız bu yetkiler hale hal getirilmedikçe ve genişletilmedikçe, avukatın temsil ettiği kabul edilen bağımsız savunmanın yargılama içinde etkinliğinden ve verimliliğinden söz etmek mümkün olmayacaktır. Eylem planının son kısmı, 10. maddesinde yer alan, "*Ülkemizin ihtiyaçları ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinin gerektirdiği mevzuat çalışmalarına devam edilmesi*" başlığı altında yer almakta olan 18 adet mevzuatla ilgili kanun tasarısına yeni bir Avukatlık Kanunu yapılması mutlaka eklenmelidir. Meslek ve meslektaşlarımızın sorunlarının çağdaş bir anlayışla ve diğer demokratik ülkelerin yasaları da değerlendirilmek suretiyle Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanacak yeni bir Avukatlık Kanunu mutlaka çıkarılmalıdır.

Yargı reformunda hukuk eğitimi konusunda bir başlık mevcut değildir. Adalet Akademisi'nden söz ediliyor, ama hukuk fakülteleri ele alınmamıştır. Sayın Başkanım, kendi konuşmasında ve YÖK'ün göndermiş olduğu taslak metinde -ki bu metin Kayseri Barosu'na ulaşmadı- ifade edildiği üze-

ALİ AYDIN'IN
KONUŞMASI

re, hukuk eğitimi bu taslak metinde özellikle ayrıntılı ve ince ince düzenlenmiş olması gerektiği kanısındayız. Bu konudaki düşüncelerimizi kısaca özetlemek istiyoruz.

Yargılama sürecinin unsurlarını oluşturan iddia, savunma ve yargı organlarının insan kaynağını oluşturan hukuk eğitimi, yeni baştan ve çağdaş ihtiyaçlar nazara alınarak yeniden düzenlenmelidir. Yargı konusundaki sorunların asıl kaynağı, aslında hukuk eğitiminden kaynaklanmaktadır. Mevcut eğitim sisteminde yargılama uygulayıcılarına evrensel, karşılaştırmalı bir anlayış verilmemekte, uygulamadan neredeyse tamamen kopuk bir hukuk eğitimi, salt bazı kavramların öğretilmesine indirgenmiş bulunmaktadır. Yargılama süreci, adalet sistemi ve yönetimi konusunda karşılaştırmalı bir eğitim ve anlayış verilmemektedir. Özellikle yasa yapma tekniği, gerekçelendirme, sorunlara yeni yargısal çözümler üretebilme, hukuk ve toplum felsefesi, sosyoloji, dil ve edebiyat, yazılı ifade yeteneği, adalet ve örflerin hukuk kaynaklılığı konusunda ufku açık hukukçular yetiştirmedikçe, sorunların önünün alınamayacağı kanısındayız.

Hukuk eğitimi yanında sosyoloji, psikoloji, yönetim, işletme bilgisi eğitimleri de hukuk fakültelerinde hukuk öğrencilerine mutlaka bir eğitim olarak verilmelidir. Hukuk uygulayıcılarının evrensel anlayış, norm ve yapılanmaları hukuk eğitimi safhasında almaları, sonuçta sonraki süreçte daha sorunsuz, yenilikçi, değişime açık uygulayıcıların varolması anlamına gelecektir.

Barolar ve Türkiye Barolar Birliği'nin hukuk fakültelerinin müfredat programlarına müdahale edebilmesi sağlanmalı, öğretim üyelerinin nicelik ve niteliği değerlendirilebilmeli, eğitim kalitesini yetersiz gördükleri hukuk fakültesinin mezunlarını Batı ülkelerinde olduğu gibi stajyer listelerine kabul etmemeleri sağlanmalıdır. Kaç hukukçuya ihtiyaç olduğunun hesap edilmek suretiyle hukuk fakültelerinin sayıları değerlendirilmelidir. Aksi halde bu yanlışın etkileri, daha ileriki dönemlerde çok ciddi manada özellikle barolar ve mesleğimiz açısından sorunlar doğuracak niteliktedir. Yeni fakül-

telerin açılması mutlaka engellenmeli, kontenjanlarının sınırlandırılması ve indirilmesi planlanmalı ve özellikle de son derece kalitesiz ve yetersiz eğitim vermekte olan yurtdışındaki hukuk fakültelerine denklik verilmemelidir.

Hukuk mahkemelerinin infaz sistemini ceza daireleri, ceza mahkemelerinin infaz sistemini ise savcılık sağlamaktadır. Hukuk mahkemelerinin icra sistemi neredeyse çökmüş durumdadır, durum her yönüyle ihmal edilmişliğini göstermektedir. İcra dairelerinin insan kaynağı gereksinimi o denli ihmal edilmiştir ki, adliyelerin etrafında yer alıp keşif ve icra, haciz işlemlerine giden şoförler ve hatta maalesef ayakkabı boyacıları gibi şahıslar da icra dairelerinde personel yetersizliği sebebiyle çalıştırılabilmektedir. İcra dairelerinin bütün olarak gözden geçirilmesi, yeterli insan kaynağı ve donanım ile acilen desteklenmesi gerekmektedir.

Meslek sorunlarında yıllardır kronikleşen yeşil pasaport, ruhsat harçları, protokol, avukatlık kimliğinin geçerliliği, kamu kurum ve kuruluşlarında muhatap olunan durumlar; cezaevlerinde, mahkeme kalemlerinde ve icra dairelerinde yaşanan olumsuzluklar, duruşma salonları önündeki çileler, emanet ve mezat salonlarındaki hukuk dışılıklar, tabii ki gayrimenkul satış işlemlerindeki uygunsuzluklar ve tüm bunların yanı sıra, savcı-avukat-yargıç ilişkilerindeki avukatlar aleyhine gelişen olumsuzluklar hususunda gerekli yasal düzenlemeler mutlaka yapılmalıdır.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yeniden düzenlenmesi halinde, Türkiye Barolar Birliği de bu kurula üye veya üyeler vermelidir. Bağımsızlığı gölgelediği iddiasıyla Hâkim ve Savcılar Kurulu'ndaki bakan ve müsteşarların üyeliğine devamlı surette karşı çıkılırken, Adalet Bakanlığı'nun barolar üzerindeki vesayeti maalesef gündeme getirilmemektedir. Avukatlara yönelik soruşturma izinleri çok kolay bir şekilde verilebilmekte, hâkim ve savcılara gösterilen korumacılık avukatlardan esirgenmektedir. Avukat soruşturmalarında Adalet Bakanlığı'nun belirleyici rolü yerine, mesleki örgütlenme içinde yeni yöntemler geliştirilmelidir.

ALİ AYDIN'IN
KONUŞMASI

Yeni yapılacak yasalarla ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'nden görüş alınması, yasal bir zorunluluk olarak düzenlenebilmelidir. Yeni adalet sarayları yapılması takdire şayan bir yaklaşım olmakla birlikte, projeler yapılırken bu mekânları herkesten çok daha fazla ve uzun süreli kullanacak olan avukatların ve baroların ihtiyaçlarının yeterince gözetilmediği tartışmasızdır. Yasal gerekliliğe rağmen, baroların ihtiyaçlarını karşılamaktan son derece uzak ve yetersiz bir alanın -148 metrekare- tahsis edilmek istenmesi, mesleğimize yöneltmiş bulunan ve başlangıçta belirlenen ayrımcı yaklaşımın bir sonucudur. Mesleğimiz adalet sisteminden olduğu gibi, adliye binalarından da dışlanmak istenmektedir.

Çağdaş, kaliteli ve verimli bir avukatlık hizmetinin verilebilmesi için, Barolar Birliği tarafından oluşturulan standartlara uygun alanların barolara tahsis edilmesi sağlanmalıdır. Burayı ben müsaadenizle -sabrınızı da zorladığımın farkındayım- açmak istiyorum. Göreve geldiğimiz andan itibaren Kayseri'de yapılması planlanan adalet sarayıyla ilgili çok ciddi girişimlerimiz oldu. Sayın Başbakan hariç, bu konuyu eski bakan olmak da olmak üzere, Sayın Cumhurbaşkanına 2 defa olmak üzere iletmemize ve Kayseri Barosu'nun bir ihtiyaç listesini kendilerine ulaşturmamıza rağmen, -ki yaklaşık 900 metrekarelik bir alanı kapsamaktaydı- 40.000 metrekare inşaat alanı içerisinde Bakanlık, Cumhurbaşkanlığının taleplerine rağmen 148 metrekarede ısrar etmektedir.

Ben şu an 36 yıllık bir binada oturuyorum, 100 avukata göre düşünülmüş 250 metrekare bir alan kullanıyorum. 25 yıllık bir projeksiyonla yeni bir adliye sarayı üretiliyor, tahmini avukat sayısının 3 binden fazla olacağını düşünüyoruz, şu an 800'ü geçmiş bulunuyoruz, bize verilmek istenen alan 148 metrekare. 80 tane stajyerimi ben her gün Elektrik Kurumu'na, her hafta Büyükşehir Belediyesi'ne, Makina Mühendisleri Odası'na taşımak zorunda kalıyorum. Onların eğitimi için kullanabileceğim bir salonum yok. Avukat meslektaşlarımızın mesleki eğitimlerini sağlayabilmem için bir akademik program hazırlıyoruz. Bu akademik programı uygulayabileceğimiz bir salonumuz maalesef yok. Kayseri Barosu'nun

kalem odası dışında bir arşiv odası, bir bilgisayar odası, bir kütüphanesi yok. Tabii sorun sadece Kayseri'yle alakası değil. Ben gözlemliyorum, konuşuyorum; birçok arkadaşımız, yeni yapılan adliyelerde 148 metrekarelik bir alan tahsis edilmiş ki, bunun kabul edilmesi son derece yanlış bir yaklaşım.

Baroların adliye binaları dışında yer edinmesi yöntemi ni de ben şahsen doğru bulmuyorum. Yani, sistemin içinde, özellikle adli müzaheretle, CMK uygulamaları sebebiyle fonksiyonel olmak bakımından da barolar mutlaka adliyenin içinde olmalıdırlar. Sayın müsteşarla bu konuda görüştüğümde, en son bana şunu söyledi: *"Ben cumhuriyet savcılıklarını da adliye binalarından çıkaracağım."* Madem silahların eşitliğinden bahsediliyor, Cumhuriyet savcılıkları da orada kalcaya kadar barolar da orada kalmalıdır. Özellikle Kayseri için ifade edeyim; yeni yapılacak adliye sarayının yakınlarında baroya tahsis edilebilecek bir arsa mevcut değildir. Arsa mevcut olsa bile, düşünebileceğimiz bir farklı yapının baroya maliyeti en az 3 trilyon liradır. Kamu binası olarak, 40 bin metrekare içerisindeki inşaat alanında artı bin metrekare yapılmasının kamuya maliyeti de 500 bin liradır, arsa payı içinde. Bu parayı da biz Sayın Müsteşarımıza, hatta bütün ilgililere Kayseri Barosu olarak karşılayabileceğimizi ifade etmiş olmamıza rağmen, maalesef başlangıçta ifade ettiğim dışlama saikiyle bu taleplerimi kabul edilmemiştir.

Bu konuda Barolar Birliğinin baroların ölçeklerine göre belirli standartlar hazırlamak suretiyle mutlaka Bakanlık nezdinde bu konunun takipçisi olması gerektiğine inanıyorum.

Temenniler noktasında kısaca ifade edeyim.

Arkadaşlar; ben çok ceza işi alan bir insan değilim, ama 10 yıldır çek cezalarından herhangi bir para tahsil edilemediğini biliyorum. Meclis açıldı, yeni Çek Yasasıyla ilgili yeni bir düzenleme yine komisyondan geçti, TBMM Genel Kurulu'na getirilecek. Sayın Genel Sekreterinizle bu konuyu paylaştım, ama çok ilgi görmedi maalesef. Ben buradaki heyetin bugün eğer şartlar müsaitse, Parlamento'ya bir heyetle giderek ya da hep birlikte Parlamento'ya giderek Çek Kanun'un 10 sene ön-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ALİ AYDIN'IN
KONUŞMASI

ceki haline getirilmesinin meslektaşlarımız bakımından çok gerekli olduğunu ya da emeğimizin çarçur edilmemesi bakımından böyle bir düzenlemenin gerekli olduğunu ifade etmemiz gerektiğine inanıyorum. Düşünülen düzenleme ise, maalesef bu konuda elimizi ayağımızı son derece bağlayacak şekildedir.

Sayın Başkanım ifade etti, basında çıkan doktor, eczacı, avukatlara yönelik Maliye denetimleri noktasında da bu meslek odalarıyla birlikte ya da yalnız başımıza bir inisiyatif geliştirmek suretiyle konuyu kamuoyuyla paylaşmamız gerektiğine inanıyorum. Kayseri Barosunun 800'ün üzerinde avukatı var; 50 tane meslektaşımız kendine yeter, hali vakti yerinde devam ediyor, 250 arkadaşımız da iyi kötü işini götürüyor. Ama 500 tane arkadaşımız CMK'ya muhtaç haldedir, bu açık ve net. Kendi içimizde konuşuyoruz, bunun başka yerlerde de böyle olduğuna inanıyorum. Kirasını, vergisini, SGK giderlerini ödeyemeyen, personel maaşlarını ödeyemeyen, giderlerini karşılayamayan arkadaşlar son derece fazla. Kayseri Barosu'nda 3 tane arkadaşımız, geçtiğimiz dönemde işlerini götüremediği için intihara teşebbüs etti. Birçok arkadaşımız, meslekten de kaynaklanan, geçim sıkıntısından da kaynaklanan birçok zorluklardan dolayı hastalıklar geçirmektedir.

Son olarak Kayseri'de yapılan bir başka uygulamayı da ifade etmek istiyorum. Zabıta Müdürlüğü tarafından avukat büroları gezilmek suretiyle işyeri açma izin belgeleri olup olmadığı sorulmakta. Malum, bu konuda 2 tane baromuz tarafından açılmış davalar olmasına rağmen, sanıyorum bu davalar kaybedildi. Danıştay'da sonuç itibarıyla ilgili barolarımız, Ankara, İstanbul sanıyorum dava açmışlardı. Bu konuda bilgi de verirlerse memnun olurum. Ben internet sitelerine baktım, neticesini bulamadım, ama reddedildiğini ve onaylandığını tahmin ediyorum. Ancak, bu konuda da bırakın avukatların vergiden muaf tutulması, -Sayın Başkanım çok güzel bir temennide bulundu- işyeri açmak gibi bizi orada hakikaten bir ilçe belediye başkanının da inisiyatifine terk eden bir uygulamayla karşı karşıya bırakan bu yapılanmanın değiştirilmesi gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Av. Özdemir ÖZOK: Sevgili Başkanım; biz teşekkür ediyoruz.

Av. Ali AYDIN: Sayın Başkanım; özür diliyorum. Bu metin ayrıca çoğaltıldı, isteyen arkadaşlarım dışarıda alabilir.

Av. Özdemir ÖZOK: Zaten kitaba geçecek Başkan. O kadar güzel, akıcı ve önemli konulara değindiniz ki, doğrusu müdahale etmek ya da uyarmak içimizden gelmedi.

Efendim, değerli başkanımız Aziz Erbek; buyurun.

Av. Aziz ERBEK (Adana Barosu Başkanı): Sayın başkanlarım; mümkün mertebe tekrara kaçmadan düşüncelerimi açıklamak istiyorum.

AZİZ ERBEK'İN
KONUŞMASI

Yargı reformu denilince, tabii ki öncelikle yargının genel durumu hakkındaki görüşlerimizi açıklamalıyız. Yargı bağımsızlığı son dönemlerde haklı olarak çok tartışılan, çok irdelenen bir konu haline geldi. Bu metnin 9. sayfasında, "Strateji Taslağı'nın 2009 yılının Eylül ayında Avrupa Komisyonuna sunulacağı planlanıyor" deniliyor. Bu ifadenin özellikle yazılı bir metne girmesi, egemen ve bağımsız bir devlet yurttaşı olarak, avukatı olarak beni üzdü. Sanki bizim bütün bu çalışmalarımızın Avrupa Komisyonu tarafından onaylanmasına ihtiyacımız var gibi ifade edilmesi diliyorum ki yazım hatası olsun, aksi halde kendi çok adıma çok rencide edilmiş sayacağım. Zira ülkemizin çok saygın, değerli, donanımlı, birikimli avukatları, yargıçları, savcıları var, akademisyenleri var. Biz bir başkasının onayına sunmak ihtiyacı duymayacak kadar yargı ihtiyaçlarımızı, sorunlarımızı çözecek olgunlukta'yız.

Tarımlar bölümünde, -Sayın Kayseri Barosu Başkanımın söylediğine ben de aynen katılıyorum- "yargı mensubu"

AZİZ
ERBEK'İN
KONUŞMASI

cümlesinde sadece yargıçlar ve savcıların olması eksiktir. Savunmayı, avukatları sadece yargı profesyonelleri olarak ifade etmesi, hâlâ yürütmenin savunmaya ne kadar soğuk baktığını ve yargının dışında gördüğünü göstermesi bakımından ilginç olarak değerlendirmekteyim. Özellikle noterleri de -oysa yargıdan çok bağımsız bir iş görmekteler- biz avukatlarla, savunmayla ortak görmeleri, daha başlangıçta savunmayla ilgili kaygılarımızın devam edeceğini göstermektedir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun oluşumu, bağımsızlığı, çalışma düzeni son derece önem arz etmektedir. Hâkimler ve savcıların farklı kurullar halinde olması gerektiği kanaatindeyiz. Türkiye Barolar Birliği olarak da savunmanın temsilcisi sıfatıyla yargının üçayağından birisi olarak durması gerekliliğini düşünüyorum. Bunun üstünde bütün bu güçleri birleştiren bir başka yapılanma olabilir ve tabii ki, hiç tereddüt yok ki, bu kurullar yürütmenin her anlamda dışında olmalıdır. Bakanlık ya da Bakanlık müsteşarı, mali alt yapısı ve benzeri konularda bağımsız çalışan, yargı adına karar alabilen örgütler halinde yapılanmalıdır.

Bu noktada Türkiye Barolar Birliği kapsamında bir yeni öneride bulunmanın da faydalı olacağı kanaatindeyim: 65.000 daha fazla sayıdaki avukatın sorunlarınının 10 kişilik bir Yönetim Kurulu tarafından yürütülmesi, gerçekten mesai anlamında da çok zor bir iştir. Türkiye Barolar Birliği'nde görev yapan meslektaşlarımız, üstatlarımız yoğun mesai harcıyorlar ve de çoğu kez zorlandıkları kanaatindeyim. Bunun için de mesleğin disiplin ve misyonu anlamında, vizyonu anlamında yeni bir kurulun Türkiye Barolar Birliği dışında örgütlenmesinin savunmaya hizmet edeceği kanaatindeyim. Benzer bir örgütlenme İngiltere'de birkaç yıl önce başlamıştır, bizde de işlevli olacağı kanaatindeyim.

Anayasa'da yargı bölümü içerisinde yer almayan savunmanın mutlak suretle Anayasa'nın yargı bölümüne alınması gerektiğini düşünüyoruz. Bu, savunmaya bakışı da değiştirecektir diye düşünüyorum.

Yargının hızlanması, bence birçok detayın baştan çözümlenmesiyle ilgili bir adım olacaktır. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu değişikliği taslakta var, o kanun da çok detaylı olarak irdelenmelidir diye düşünüyorum. Özellikle duruşma sisteminden vazgeçilmelidir. Her 2 ayda bir, 3 ayda bir duruşma yaparak, 5 dakikalık, 3 dakikalık bir duruşma için 2 saat, 3 saat adliye koridorunda beklemek, hem avukat açısından, hem hâkim açısından çok ciddi bir zaman kaybı unsurudur. Onun yerine, emniyetten yazı gelecekse, nüfustan yazı gelecekse, onu beklemek için duruşma yapmaya gerek yoktur. Hâkim, bürosunu bir çalışma odası olarak değerlendirmelidir; bir avans blok edip dosyaya, duruşmaya avukatları istediğinde çağırabilmelidir.

Avukatlar, mutlaka evrakların teminde hizmet, görev sahibi olmalıdır ve mahkemeler, avukatın getireceği evrakın dosyanın tekemmülünde önemli olduğuna güvenmelidir. Sık sık yapılan duruşmaların yargının hızlanmasını engellediğini düşünüyorum.

UYAP olarak ifade edilen elektronik ortama geçme çalışmasında ciddi sıkıntılar olduğunu hepimiz yaşıyoruz. Orada mesela hâkim tedbiri uyguluyor, tapuda tedbiri uyguluyor, kaldırılması işleminde de yine hâkim, kendi odasında bilgisayarından tedbiri kaldırıyor. Bu fiilen hâkimi memurlaştırmaaktır.

İcra dairelerindeki yapılanma gözden geçirilmelidir. İcraların yükü azaltılmalıdır. Devletin bir organı olarak icra daireleri, tefecinin, faizcinin devlet eliyle alacağını takip ettiği yer olmaktan çıkmalıdır. Belki de bazı bakanlıklar bünyesinde oluşturulacak, yine hâkimlerin görev yaptığı, savunmanın görev yaptığı alt mahkemelerle adliyenin yükü azaltılabilir. Örneğin veraset ilamını almak için mahkemeye gitmeye gerek olmadığını düşünüyorum, nüfus müdürlüğü veraset ilamını düzenleyebilir. Benzeri şekilde çoğaltabilecek birçok örnek var. İlamsız icralar gözden geçirilebilir. Bütün bunlar, bizim yargı sürecimizi hızlandıracaktır. Avukatlar, UYAP'ta

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

AZİZ
ERBEK'İN
KONUŞMASI

kendi elektronik imzalarıyla, şifreleriyle trafik veya tapu gibi bilgilere ulaşabilmelidir.

Bilirkişilik yeniden düzenlenmeli ve adliye bünyesinde, Adalet Bakanlığı bünyesinde ve tabii ki bağımsız çalışacak uzmanlar bulunmalıdır. Dışarıdan temin edilen bilirkişiler, yaşadığımız süreç boyunca bazı ciddi eleştirilere muhatap olmuştur. Bu durumu düzeltmek açısından Bakanlık bünyesinde, tabii ki illerde, ilçelerde adliyede görev yapan uzmanlar bulunmalıdır.

Hukuk fakültelerinin durumu anlatıldığı için yeni bir şeye gerek yok, herkes tarafından bilinen sorunlar giderilmelidir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda yapılacak düzenlemeler, ceza yargılamasında yapılacak düzenlemeler, yaşadığımız güncel sorunların çözümünde çok ciddi adımlar olacaktır diye düşünüyorum. Kamu avukatlarıyla ilgili düzenleme de bu kapsamda mutlaka yapılmalıdır. Kamu avukatları, sanki savunma hizmeti görmüyor da, o birimin bir memuru gibi algılanıyor, orada görev yapan amirin kontrolünde çalışan bir memur gibi görülüyor. Bu, orada görev yapan, çalışan meslektaşımızın savunma işini yapmasını engelleyen bir unsur, idarenin istediği şekilde savunma yapmak zorunda bırakabilmektedir. Kamu avukatlarının bu ve benzeri sorunlarının mutlak suretle yargı reformu içerisinde ele alınması gerektiği kanaatindeyim.

Dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum. Diliyorum ki tülkemize yargı reformu hayırlı olsun, başarılı olsun.

Av. Özdemir ÖZOK: Teşekkür ederiz Değerli Başkanım.

Zafer Bey, buyurun.

ZAFER
KÖKEN'İN
KONUŞMASI

Av. Zafer KÖKEN (Antalya Barosu Başkanı): Sayın Başkanım; geçmiş olsun dilekelerimizi yine ben de iletiyorum. Bu-

rada gördüğüm için, özellikle bu şekilde gördüğüm için de çok mutluyum.

Arkadaşlar, değerli başkanlarım; Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı'yla ilgili Kayseri Barosu Başkanı, Aziz bey konuşt. Bu konuyla ilgili Antalya Barosu kurulları, Av. Murat Bilgin başkanlığında çalıştı ve 13 sayfalık bir rapor hazırladı. Şimdi bunu okumaya başlamıyorum, ben sadece bu raporu Yönetim Kurulu'na sunuyorum ve diyorum ki, bu raporda, incelenen raporda çıkan sonuç şu: Strateji Eylem Planı'nda avukatın adı yok. Burada bizim avukatlarımıza, bizim meslektaşlarımıza maalesef birkaç yerde bir isim, birkaç yerde avukat diye geçiyor, onun dışında başka bir şey yok. Strateji Eylem Planı'yla ilgili söyleyeceğim bu, raporunu zaten şimdi arz edeceğim. Yalnız, istediğim, bu raporun da aynen kitapta yer almasıdır, özellikle de bunu rica ediyorum.

Vergi incelemesiyle ilgili arkadaşlarımız söz etti, onunla ilgili hemen küçük bir bilgi vereyim.

Arkadaşlar; bu vergi incelemesiyle ilgili yapılacak inceleme, Ankara'da Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanacak raporlara göre illerdeki gelir idareleri tarafından yapılacak. Bu nasıl olacak? Sizin açtığınız her dava UYAP'ta, buna "big brother" -büyük birader diyorum ben- tarafından gözetleniyor ve size gelecek olan inceleme raporlarına öyle bir bakacaksınız ki şaşıracaksınız. Diyecekler ki size, "Şu davayı açmışsın, tarafları bu, şu zamanda açmışsın ve karara çıkmış, bununla ilgili kestiğin makbuz; icra takibi açmışsın, şunu yapmışsın, şu zamanda bu infaz edilmiş, bununla ilgili makbuz..." Sizden isteyecekleri bunlar arkadaşlar, ben size bunu hemen açıklıkla söyleyeyim ve tüm meslektaşlarımızın bunlara serbest meslek makbuzunu mutlaka kesmesi gerekiyor, bunu istiyorlar. Ben biliyorum ki bazı meslektaşlarımız kesmiyor, ama tüm barodaki meslektaşlarımıza söyleyin, mutlaka o serbest meslek makbuzlarını kontrol etsinler, geldiğinde hazırlıklı olsunlar, biz önde olalım. Çünkü bu Alanya'da yapıldı daha önce,

* Bkz. Ekler bölümü s. 149.

ZAFER
KÖKEN'İN
KONUŞMASI

Zeki Başkanın döneminde yapıldı ve aynen bu şekilde bunları istediler.

Bir avukatın tüm müvekkillerinin incelenmesi bu müfettişler tarafından başlanırsa, bir avukat bile bir ayda bitmez. O yüzden bunlar hiç bu şekilde fazla şeye girmezler ve uzlaşmaya yanaşırlar. Bunu daima aklınızda tutun ve sizin serbest meslek makbuzunuz da varsa, burada herhangi bir sorun çıkmaz. Bir de bizim tavsiye niteliğinde ücret tarifeleri var, bunları kesinlikle istediğinde göndermeyin arkadaşlar, bunlar gönderilmeyecek. İstendiğinde, Türkiye Barolar Birliği tarafından basılmış resmi serbest meslek ücret tarifemizi göndereceğiz, buna göre işlem yapılacak. Bu konuda da kısaca bunu söylüyorum. Yani, şu anda sizin illerinizdeki gelir idaresi başkanlarının bu konuda yapılmış bir çalışması yok. Bu yukarıdan ve Ankara'dan, merkezden gelecek.

Meslek sorunlarına girmiyorum arkadaşlar, meslek sorununu herkes biliyor. Aziz Başkan dedi ki, "Trafik, tapu ve nüfus...". Arkadaşlar; Antalya Barosu olarak Bakanlıkla yaptığımız yazışmalarda, elektronik imza sahibi olan meslektaşlarımızın trafik kayıtlarına, tapu kayıtlarına ve nüfus kayıtlarına ulaşmaları için Bakanlık bize olumlu görüş bildirdi ve bununla ilgili şu anda kurumlarla yazışma yapıyor. Bununla ilgili internet sayfamızda bunu koyduk. Pol.net'e, MERNİS'e, TAKBİS'e biz bütün avukatlar, elektronik imzamız varsa girmeliyiz ve mutlaka gireceğiz. Bu bizim çabamız, bu bizim uğraşımız, bunu yapacağız.

Ben bir seneki önceki toplantıda bir başka şey daha söylemiştim: Trafik sigortaları bilgi merkezi. Türkiye'deki tüm trafik sigortaları bir merkezde toplanmalı, bu merkeze de avukatlar girebilmeli. Evet, bununla ilgili yazışmayı da tamamladım. Şu anda benden sadece 2 lira ücret istiyorlar. O ücreti de şimdi indirip sıfır ücretle Trafik Sigortaları Bilgi Merkezine gireceğim ve icralarda avukatlarımızın araçlara haciz koyabilmeleri için gerekli işlemleri çok daha kolay yapmalarını sağlayacağım.

Ben bu toplantı için sayın Yönetime teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Av. Özdemir ÖZOK: Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Sırada Samsun Barosu Başkanımız var. Buyurun değerli Başkanım.

Av. Necat ANIL (Samsun Barosu Başkanı): Sayın Başkanım, çok değerli Yönetim Kurulu üyelerim; bizi bu toplantıya davet ettiğiniz için hepinize çok teşekkür ediyoruz. Sağ olun, var olun.

NECAT
ANIL'IN
KONUŞMASI

Bizim Samsun Barosu olarak Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı'yla ilgili olarak bazı görüşlerimiz olacaktır, onları söyleyeceğim.

Efendim, "*Yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi*" adı altında incelenen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun üye oluşumu konusunda bugüne kadar ciddi şekilde eleştirilen, yargı bağımsızlığının önündeki en büyük engellerden biri olarak görülen Adalet Bakanı'na kurulda yer verilmesi ve kurul başkanlığı konusunda herhangi bir açıklığın halen bulunmaması, kurulun yine siyasi bir yapı içinde algılanmasına sebebiyet verecek niteliktedir. Buna karşın, kurulda Yargıtay, Danıştay'dan seçilen üyelerin yanında, ilk derece mahkemeleri ve istinaf mahkemelerinden de üye seçiminin öngörülmesi, kurulun temsil gücünü artırıcı bir düzenleme olacaktır düşüncesindeyiz. Keza, kurul kararlarına itirazların etkili hale getirilmesi yanında, daha ileri gidip birtakım kriterler de öngörülerek bu kararların yargı yoluna dahi götürülmesi olanağı da sağlanmalıdır.

Efendim, yargı bağımsızlığı konusunda, yargı profesyonelleri arasında sayılan avukatlara da yargı bağımsızlığının içselleştirilmesi için Adalet Akademisi'nde ders ve seminer verilmesi doğru değildir. Barolar ve avukatlar, yargının en önemli ayağı olmakla birlikte, yasadan da kaynaklanan ba-

NECAT
ANIL'IN
KONUŞMASI

ğimsizlikleri dikkate alındığında, bu derslerin üst kuruluşumuz olan Türkiye Barolar Birliği'nce verilmesi gerekmektedir. Yargının en önemli ayağı olmakla birlikte, yasadan da kaynaklanan bağımsızlıkları dikkate alındığında, Türkiye Barolar Birliği'nde verilecek olan dersler daha önemli olacaktır.

Örnek olarak, Türk avukatların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında aşamalı eğitimleri Türkiye Barolar Birliği ve Avrupa Birliği işbirliğiyle ortaklaşa düzenlenen seminerler çerçevesinde Türkiye'de verilmektedir, verilmiştir de. Yargı profesyonellerinin eğitimi konusunda Türkiye Barolar Birliği'ne yer verilmesi ve avukatların mesleki eğitimlerinin Türkiye Barolar Birliği'nce gerçekleştirilmesi daha uygun olacak demistik. Bu şekilde organizasyon ile bu eğitimlerin Türkiye Barolar Birliği tarafından verilmesinin savunmanın kutsallığı ve bağımsızlığı açısından büyük önem arz edeceğine inanmaktayız.

Eylem planında yer alan askeri mahkemelere ilişkin öneriler önemli olmakla birlikte, yeterli değildir, noksandır. Askeri mahkeme binalarının askeri yasak bölge dışına çıkartılması, vatandaşların mahkemeye daha kolay erişimini sağlayacak şekilde düzenlenmesini ise daha uygun, olumlu bir gelişme olarak görmekteyiz.

Biraz önce bahsedildi, "Yargının Verimliliği ve Etkinliğinin Artırılması" adı altında geçen "Mahkemelerin UYAP altyapısı tamamlanacaktır" şeklindeki hedefin bir an önce gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Samsun'da Ağustos-Eylül ayları içerisinde UYAP'ta zaman zaman yaşanan sıkıntılar sebebiyle bir haftaya yakın meslektaşlarımız beklemek zorunda kalmış, büyük bir zaman ve mesai kaybına sebebiyet verilmiştir. UYAP'tan kaynaklanan sorunlar azalmakla birlikte, sorun çıkması halinde alternatif bir uygulama gösterememiş, yani B planı olmaması, meslektaşlarımızın ve daha da ziyade onların hesap verdiği müvekkillerinin adalete ve avukatlara olan inancını zedeleyici rol oynamaktadır.

Yine önemli gördüğümüz arabuluculuk ve alternatif çözüm yolları geliştirilmesi hususunda, yapılacak açıklama ışığında bu yetkinin sadece avukatlara verilmesi uygun olacaktır diyoruz. Avukat olmayan, hukuk altyapısına sahip bulunmayan başka meslek gruplarına bu konuda yetki verilmesi, beraberinde başka birçok sorunlar getirecektir. Diğer yandan avukatların iş olanaklarının her geçen gün azaldığı, mesleğe yeni giren meslektaşlarımızın artış oranındaki yükseklik de dikkate alındığında, avukatlık mesleğinin saygın mesleklerden olma niteliğinin de giderek azaldığı bir gerçektir. Bu sebeple hiç olmazsa ceza muhakemeleri hukukundaki uzlaştırma benzeri bir düzenleme yapılması yerinde olacaktır. İdari yargıda uyuşmazlıkların yargı öncesi çözümü usullerinin geliştirilmesi için uzlaştırmada öngörülen komisyonlar içerisinde mutlaka ve mutlaka avukatlara da yer verilmelidir.

Diğer taraftan sevindirici olarak gördüğümüz, birçok arkadaşımızın benimsediği, yakında Samsun Barosunun da sıkıntı çekeceği bina bulunmaktadır, orada yer bulmakta inşallah zorluk çekmeyeceğiz. Ama yapılacak olan adliye binalarında avukatların çalışma koşullarını kolaylaştıran mekânların geliştirilmesi vaadi ve adliye binalarında baro ve avukatlar için yeterli alanların açılmasının belirlenmesini uygun buluyoruz. İnşallah bu, bu şekilde geliştirilir, avukatlar ve baroya yakışan mekânlar sağlanır.

Efendim, staj eğitimi için söylüyorum, bizim geleceğimizin en önemli konularından bir tanesi. Yönetim Kurulunun bu yönde çok çalışması olduğunu bilmekteyim, ama Türkiye'deki bütün staj eğitim merkezlerinin yeknesak hale getirilmesi için Barolar Birliğinin öncülüğünde Staj Yönetmeliğinin hazırlanarak, nasıl, ne şekilde bir bütün halinde stajyerlere bilgi vereceğimizin barolara bir şekilde bildirilmesinde fayda buluyorum, bunu Türkiye Barolar Birliği'nden beklemekteyiz.

Tabii gelirken, bana bütün avukat arkadaşlarım söylediler, hepimiz için sıkıntı olan bir konu bu; yeşil pasaport konusu. Bunun bir şekilde sağlanması için ne yapmamız gereki-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

NECAT
ANIL'IN
KONUŞMASI

yorsa yapalım artık. Diğer taraftan, silah ruhsatlarında kamu görevi yapmakta olan avukat arkadaşlarımızın diğer kamu görevlerindeki çalışanların ödedikleri miktarda hiç olmazsa harç ödemek istemekteyiz.

Ben, bu toplantıda bize söz verildiği için hepinize teşekkür ediyorum, dinlediğiniz için sağ olun, var olun diyorum, faydalı geçeceğini ümit ediyorum.

Saygılar sunuyorum efendim.

Av. Berra BESLER (Oturum Başkanı): Sayın Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Salondaki değerli başkanlarıma bir şey sormak istiyorum. Bir kahve içmek için acaba zaman geldi mi? O zaman bir 5-10 dakika kahve arası verelim, sonra devam edelim.

On Yedinci
Baro Başkanları Toplantısı
“Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı”

İkinci Oturum

Oturum Başkanı
Av. Berra Besler
(Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı)

Av. Berra BESLER (Oturum Başkanı): Değerli başkanlarım; kahveden sonra herhalde daha hızlı konuşmalar yapacağız.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Altıncı konuşmacımız olarak Şanlıurfa Barosu'nun sayın Başkanı Yahya Demirkol var sırada. Ancak, kendileri konuşmalarına başlamadan önce, Ankara Barosu'nun değerli Başkanı sayın Ahsen Coşar'ın bir duyurusunu size iletmekle kendisi beni görevlendirdi. Ankara, her zaman çok misafirperver, bunu hepimiz çeşitli vesilelerle görüyoruz. Kendileri bugün sizleri akşam otellerinize veya havaalanına gidişlerinizde bir katkı sağlamayı düşünmüş ve Ankara Barosu'nun sahiden çok konforlu bir minibüsü ve araçları sizlerin hizmetinize tahsis edilmek üzere aşağıda bekliyor. Bu konuda da bilginiz olsun. Bu araçları kullanmak isteyen arkadaşlarımız isimlerini bildirirlerse... Sayın Başkan; acaba bütün değerli başkanlarımızın hizmetini karşılayacak aracımız var mı? Yoksa ilavesini de temin etmek artık sizin boynunuzun borcu oldu.

Ankara Barosu'nun bir sürprizi daha olacak zannediyorum.

Av. Vedat Ahsen COŞAR (Ankara Barosu Başkanı): Hayır, sürpriz değil. Tabii gitmeyecek olan başkanlarımızı biz Gölbaşı'ndaki tesisimizde ağırlarız. Sadece sayıyı bilelim, ona göre yer ayırtalım orada.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Av. Berra BESLER (Oturum Başkanı): Siz gerekli talimatı verirseniz, sonra bir eleştiriye maruz kalmayalım.

Bu akşam kalacak olan değerli başkanlarımız, isimlerini sayın Saymanımız, Ankara Barosu mensubu Sitare Sağsen'e bildirmeleri gerekiyor...

Bir de efendim, Şanlıurfa Barosu Başkanımıza benim özel bir iletim olacak. Bana Urfa'dan bir ileti var, onu sunmak istiyorum. Urfa'dan dün meslektaşımız Muhittin bey aradılar, onların bir sıkıntıları varmış. Tabii ki ben, bana iletilen bir şey olunca, ben onunla hemen ilgilenmeyi isterim. Sonra birden aklım başıma geldi. Dedim ki, "*Baro Başkanımızın haberi var mı? Baro Başkanını atlayarak burada bana söylüyorsunuz, ama ben bunu yaparsam, sonra sitemle karşılaşırım.*" Sizi akşam arayacaklardı, zannediyorum aradılar. Bir de 100' yakın imzalı faks göndereceklerdi. Eğer o da size ulaştıysa, uygun da görüyorsanız, biz de elimizden gelen yardımı yapmaya hazır olduğumuzu burada duyurmak isterim.

Buyurun efendim, söz sırası sizin.

YAHYA
DEMİRKOL'UN
KONUŞMASI

Av. Yahya DEMİRKOL (Şanlıurfa Barosu Başkanı): Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliği'nin değerli Yönetim Kurulu üyeleri ve barolarımızın saygıdeğer başkanları ve temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konu açıldı diye önce o konuya girmek istiyorum tabii ki. Aslında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yaz kararnamesiyle ataması yapılan hâkimlerimizin yetkilerinin hâlâ belirlenmemiş olması bütün ülkede sıkıntı. Muhittin beyin bahsettiği sorun aslında o.

Urfa özelinde şöyle bir sorun var. Biliyorsunuz, hâkim ve savcı atamaları bölgelere göre yapılmakta. Urfa birinci bölge ve maalesef 1.650.000 nüfusu olan, sadece merkezde hazırlık dosyası 30.000 olan bir kent; her söylemde ülkenin bölünmez bütünlüğünden bahsedilen bir yer için sürgün yeri olarak görülmekte ve Urfa'ya maalesef ya hâkimler istemeden gelmekte veya sürgün olarak gönderilmekte. Aslında Muhittin beyin

öz olarak söylemeye çalıştığı şey buydu, bizim bütün avukatlarımızın da söylemeye çalıştığı şey bu. Madem hepimiz adalet istiyoruz, en çok bizim ihtiyacımız var diye düşünüyorum. O kadar fazla problem var ki, hani şimdi şöyle söyleniyor: Gelişmekte olan yerler, gelişmesi öncelikli olan iller. O zaman oraya en iyi derecede hâkimlerin ve savcılarının gelmesi gerekmekte, bütün memur ve bürokrasi atamalarının da aynen bu şekilde yapılması gerekmekte diye düşünüyorum. Muhittin beyin aslında söylediği nokta buydu, ben de paylaşacaktım.

Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı'yla ilgili ben de birkaç şey söylemek istiyorum. Aslında bu reform uzun zamandan beri konuşuluyor ve en çok da konuşulan noktası, Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı. Toplantı yeter sayısı, üye sayısı, üye seçim şekli; bu eylem planında bana göre belki de en önemli eksik, bu konuda çok bir netlik yok. Tabii planda üye sayısının genişleyeceği anlaşılıyor, ama üye sayısının kaç olacağı, üye seçiminin nasıl yapılacağı, toplantı yeter sayısının nasıl olacağı, toplantı karar sayısının nasıl olacağı belli değil. Bence sıkıntı asıl o zaman doğacak. Biz Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'ndan yargının bağımsızlaşması, özgürleşmesi ve tarafsızlaşması anlamında çözümler bekliyoruz ve yapının da ona uygun olmasını bekliyoruz. Eğer bu planda üye sayısı belli olmazsa net olarak, bizim şu andaki tartışmalarımız sadece demokrasi üzerine olur; *"Demokratik bir yapı olsun, Türkiye Barolar Birliği mutlaka içinde yer alsın"*, yani hepimizin söylediği şeyler olacak bunlar. Ama bence en çok onlar tartışılmalı ve mutlaka yüksek mahkeme üyelerinin de olması gerekmekte, çünkü nihayetinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu. Mesela İspanya örneğini biliyorum, orada sayı çok daha fazla, ama bazen karar da çıkmayabiliyor. O yüzden o yapının şekli çok önemli bence.

Söylemek istediğim bir başka nokta şu: -ben de tekrara girmek istemiyorum, girersem, şimdiden ötür diliyorum-. Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı, tabii yargıçların bağımsızlığı ve yargıç teminatı bizim için önemli, ama yargının bağımsızlığının yanında, zihniyetlerin değişmesi de çok önemli. Bizim yargımızda devlete öncelikli olan bir yargılama söz ko-

YAHYA
DEMİRKOL'UN
KONUŞMASI

nusu. Demokratik hukuk devletlerinde eğer hukuka önem veriyorsak, zaten hukuki kararlar demokratik hukuk devletini güçlendirir. Ama bizim gördüğümüz kararların çoğunda devletin menfaatleri öncelikte. Kamu kurumlarıyla olan davalarda yargıçlar, maalesef devletin menfaatlerini öncelikli görmekte. Oysa biz, vatandaş odaklı, hakkı hukuku gerçekten hedef alan, hukuk kurallarını -bu kurallar, sadece iç hukuk kuralları değil, evrensel hukuk kuralları olmak durumunda- esas alan bir yargı istiyoruz. Bu anlamda öncelikle yargıç zihniyetinin değişmesi gerekmekte, çünkü biz sadece adalet bekliyoruz, yani hukukçuların da beklentisi adalet, vatandaşın da beklentisi adalet. Adalet devlete karşı da olabilir, yani bugün kamu yetkililerinin işlemiş olduğu bir suçta veya bir kusurda elbette ki adalet bekleyeceğiz ve vatandaşı odak haline getireceğiz diye düşünüyorum. Bu benim için, söylemek istedim.

Tabii ki hepimizin söylediği gibi, avukatların etkin rolünün olması, rolünün artırılması ve avukatlık mesleğinin standardının geliştirilmesi bizim için de çok önemli. Bu anlamda avukatların aktif olması için mutlaka delil toplama konusunda yetkilerinin artırılması gerekmekte. Aslında Avukatlık Kanunu'nda hüküm var; hepimiz biliyoruz, aslı olmayan belgeyi aslı gibi sunan avukat hakkında ceza öngörmüş Avukatlık Kanunu. Ama biz bütün yargılamada bir belge sunduğumuz zaman, mutlaka mahkeme tarafından belgenin aslı bir daha istenmekte. Yani, böyle bir çift başlı uygulama var aslında. Madem avukata siz o cezayı öngörmüşsünüz, yasa da da onu çok açık bir şekilde söylemişsiniz, hem Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesinde, -yanılmıyorsam 42-43 olması lazım- aslı olmayan belgeyi sunduğu zaman avukata verilen ceza çok açık, ama buna rağmen tekrar istenmekte belgeler ve yargılama bu anlamda gecikmekte. Bu reformda hepimizin beklentisi, aslında hızlı ve adil bir yargılama, yani geç bir yargılama da adil değil.

Askeri yargıyla ilgili ben çok daha farklı bir şey söylemek istiyorum. Bana kalırsa askeri yargıya gerek yok, çift başlılık demektir. Sadece disiplin hukuku olmalı, disiplin yönünden

askeri yargı olmalı, disiplin yargısı ve bu disipline dönük yargı kararları da mutlaka sivil yargıya tabi olmalı. Yani, demin söylemeyi unuttum, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarına karşı nasıl yargı yolu açık olmalı diyorsak, aynı şekilde sadece disiplin mevzuatına ilişkin olarak yargılama yapan askeri yargıda alınan kararlar yine sivil yargıdan geçmeli diye düşünüyorum. Bizim özlemimiz, sivil ve demokratik bir toplum.

Bütün bunları tartıştığımız zaman, aslında sonuç sivil ve demokratik bir anayasaya gidiyor. Demokratik açılım son zamanlarda gündemimizde, hepimiz tartışıyoruz, bana kalırsa yargı reformu onun çok önemli bir parçası. Bu yüzden mutlaka bütün konuları eğer biz düzenleyeceksek, o zaman sil baştan yapmamız lazım, Anayasa'nın da baştan sona sivil ve demokratik hale gelmesi lazım.

Ben de çok kısa kısa, bazı başlıklara değinmek istiyorum. UYAP tabii ki çok önemli, bana kalırsa da avukatın özellikle adliyeyle ve personelle bağıını azaltmak gerekiyor. O bağıın çok olması demek, maalesef rüşvet demek, işlerin gecikmesi demektir. İcradaki harçların yatırılmasından tutun, tahsil edilen paraların alınmasına kadar elektronik ortamı olması gerekmekte. Yani, ne kadar az muhatap olursak, o kadar bence rüşvetten arınmış oluruz; üzgünüm, ama maalesef böyle. O yüzden UYAP önemli.

Ben, Aziz Başkanımızın bilirkişilerle ilgili eleştirisine katılıyorum, ama öneriye pek katılmıyorum, çünkü zaten bizim korktuğumuz, kamu kurumu zihniyetine dönüşmesi. Eğer bilirkişileri de kamu kurumu görevlisi yaparsak, o zaman o bilirkişiler de yargıçlar gibi öncelikle devletin ya da kurumun menfaatlerini gözetecek, daha sonra vatandaşın hakkını. Yani, eleştiri çok doğrudu, ama öneri açısından kendi sakıncamı söylemek istedim.

Fakültelerdeki müfredata katılma çok önemli, mutlaka uygulama derslerinde Türkiye Barolar Birliği veya barolar nezdinde de katılım söz konusu olmalı, avukatlık orada uygulama dersi vermeli diye düşünüyorum. Çünkü o fakülte-

YAHYA
DEMİRKOL'UN
KONUŞMASI

lerden mezun olan arkadaşlarımızın çoğu avukat oluyorlar. Mutlaka pratikte avukat arkadaşlarımız ders vermeli diye düşünüyorum.

Uzlaştırıcılık ve arabuluculukla ilgili önerilere ben de katılıyorum. Staj öncesi ve staj sonrasını hepimiz istiyoruz, bu çok önemli bir değişiklik, ama mutlaka mesleki eğitim de olmak durumunda. Yani, sadece sınavı geçmekle avukat olmakla bence yetinilmemeli, avukatlar için de yılda belli bir saat mesleki eğitim öngörülme durumunda. Zaten Bologna Deklarasyonu'nda bu açıkça belirtilmiş, şu anda Türkiye Barolar Birliği de böyle bir projenin içerisinde. Avukatlar için de mutlaka mesleki eğitim olmalı diye düşünüyorum.

Vekaletnamelerin mutlaka avukatlar tarafından düzenlenmesi lazım. Aslında bana kalırsa, Avukatlık Kanunu'ndaki düzenleme yeterli, yani Noterlik Kanunu'nda bir değişikliğe gerek yok. Avukatlık Kanunu'na şöyle bir hüküm eklenirse yeterli olur diye düşünüyorum: *"Avukatlar kendi vekâletnamelerini kendileri düzenleyebilirler."*

Delil toplamada eksiklikten zaten bahsedildi, ben onu söylemeye çalıştım. Aslında belki de çok önemli bir konu, adli kolluk. Mesela bizim yargı reformundan beklentimiz, başta da söylediğim gibi, yargının bağımsızlaşması. Eğer adli kolluk olmazsa, mutlaka bir yönü yürütmeye bağlı olmak durumunda olacak. İşte kolluk teşkilatını biliyorsunuz, polis ve jandarma İçişleri Bakanlığı'na bağlı. Soruşturmayı yürüten o kadar önemli makamın atamalarının, maaşlarının, terfilerinin İçişleri Bakanlığı'nda olması ve adli kolluğun olmaması bu anlamda çok ciddi bir sıkıntı. Madem yargıyı yürütmeden ve yasamadan bağımsızlaştıracağız, -ama tabii ki etkin bir denetleme olmak durumunda- adli kolluk teşkilatının da mutlaka ele alınması gerekir diye düşünüyorum. Bu da eylem planında bir eksik diye düşündüm.

Daha fazla uzatmak istemiyorum, tekrar olur. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Sayın Başkanımıza çok teşekkür ediyorum.

Efendim, şimdi 7. konuşmacımız olarak Çankırı Barosu Başkanı sayın Av. İdris Şahin Başkanımıza söz vereceğiz, ama ondan önce şunu söylemek istiyorum: Kahve arasında değerli başkanlarım, bir sohbet aşağıda yoğunlaştı. Bu sohbet, sağlık ve sosyal yardımlarına ilişkin bilgi alma yolunda oldu. Eğer dilerseniz, bugünkü toplantımızın sonunda sağlık yardımlarıyla ve sosyal dayanışma fonuyla ilgili bilgi almak isterseniz, toplantının sonunda doktorumuz Cengiz Bey burada aydınlatıcı bilgiler verebilir. Yemek arasında bu konudaki isteklerinize eğer yoğunlaşmışsa, bunu da programımıza bugün itibarıyla alabiliriz.

Buyurun Sayın İdris Başkan.

Av. İdris ŞAHİN (Çankırı Barosu Başkanı): Değerli Birlik yöneticilerimiz, saygıdeğer baro başkanı arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İDRİS
ŞAHİN'İN
KONUŞMASI

Ben de bugünkü gündem maddesiyle alakalı Kayseri Barosu Başkanımızın yazılı olarak sunmuş olduğu ve ayrıntılarıyla okumuş olduğu metne aynen iştirak ettiğimi ifade etmek istiyorum. Ayrıca burada çok ciddi manada kendi hazırlıklarını bir dosya halinde sunan, ancak net bir kısım konulara değinen, özellikle Antalya Barosu Başkanımız Zafer beyin söylediği birkaç hususa ben de burada müsaadelerinizle katılmak istiyorum.

Öncelikle vergi denetimiyle ilgili yapılan düzenlemede ciddi manada Gelir İdaresi Başkanlığı'nın kistas aldığı kriterler belli ve hepimizin bunlara göre kendimizi hazırlamamız gerekiyor, tüm baroların bu konuda öncelikli olarak yapması gerekenleri yapmalı, daha sonraki aşamada gerçekten kendilerinde bir sıkında görüyor ise, bu takdirde uzlaşma yolunu tercih etmelerini ben de bir baro başkanı ve sizlerin bir meslektaşısı olarak tavsiye ediyorum. Zira bizler gerçekten hukukçular olarak bazı matbu evrakların düzenlenmesinde ve ge-

İDRİS
ŞAHİN'İN
KONUŞMASI

lir giderin dengelenmesinde ciddi manada hatalar yapıyoruz. Belki hatadan daha ziyade, işimize böyle geliyor veyahut da şöyle ifade etmek daha uygun olur: Her şeye makbuz kesilmesi arzu ediliyor, aldığımız tüm miktarlar belgelendirilsin isteniyor. Yalnız, yapmış olduğumuz hiçbir harcamayı bizlerde gider olarak görmek istemiyorlar.

Ben özellikle mesleğimizde KDV oranının yüzde 1'lere düşürülmesi gerektiğine inanıyorum. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği'nin ve tüm baro başkanlarımızın katılımıyla bir hazırlık yapmak suretiyle bunu ilgili mercilere iletmenin uygun olacağını düşünüyorum. Zira sözde kamu hizmeti ifa ediyoruz... Ancak benzer bütün birimlerde KDV yüzde 8'lere, 3'lere, 2'lere varan oranlarda düşürüldüğü halde, maalesef mesleğimizde hâlâ yüzde 18. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği olarak talebimizi yazılı olarak Maliye Bakanlığı'na, daha sonra da TBMM'ye ilettiğimiz takdirde, kısmen de olsa bir netice alacağımızı düşünüyorum, bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yine özellikle uygulanamayan asgari ücret tarifeleri noktasında çok ciddi manada sıkıntı çekiyoruz. Tabii ki biz, Ankara'nun uydusu şeklinde bir baroyuz ve her şekliyle Ankara Barosu'nun ciddi manada bizim Çankırı üzerinde etkinliği ve Ankara Barosu meslektaşlarımızın da Çankırı'da faal bir şekilde en az bizler kadar mesai harcadığını ve çalıştığını görüyoruz. Ankara Barosu'nun ücret tarifesinde, gerek danışma ücretlerinde, gerekse dilekçe ücretlerindeki miktarlar söz konusu. Geçen gün yine vergi uzmanları tarafından bir kısım meslektaşlarımızın evrakları istendiğinde ben kendileriyle görüşmeye gittim. Dedim ki; *"Bizim burada danışma ücreti almamız söz konusu değil, ciddi manada bu konuda bir sıkıntı çekiyoruz. Çünkü ufak bir vilayetiz, burada herkes birbirini yakinen tanıyor. Vatandaş her gün belki büronuza geliyor, ama sokakta da sizi gördüğünde, 'Seni hiç göremiyordum, şurada ayakta yakaladım, sana da bir şey sorayım' gibi bizlerden hukuki bilgi alıyor. Biz bunları nakde çeviremiyoruz, belirli bir ücret alamıyoruz."*

Ancak, onlar bana özellikle şunu gösterdiler: Dediler ki, "Asgari ücret tarifesinde, boşanma davalarında bunu, alacak davalarında bunu, diğer yerlerde bunu, bu şekil ücret tarifeleri var." Gerçekten bu ücret tarifelerini uygulayabilirsek, mesleğimiz açısından fevkalade olumlu. Ancak, özellikle barolar olarak, biz de tabii ki Ankara'yı emsal alarak, Ankara'nun benzeri nihayetinde, aşağı yukarı sadece Ankara Barosu ibaresini çıkartmak suretiyle Çankırı Barosu asgari ücret tarifesi diye biz de yazmışız. Maalesef vergilendirmede bunun üzerinden baz almaya kalkıyorlar ve bu noktada da çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Kendi kendimizi maalesef inkâr edemez noktaya geliyoruz. "Muvazaada taraflar karşılıklı muvazaa iddiasında bulunamaz. Siz yazmışsınız bunu. Bunun altında veya üstündeki bir rakamı, daha altındaki bir rakamı sizin ifade etmeniz yersizdir" diyor. Bu konuda arkadaşlarımız duyarlı olmalılar. Bizler de eğer Asgari Ücret Tarifelerimize gerçekten böyle fahiş rakamlar yazıyorsak, buna da dikkat edelim... Çünkü vergi denetmenlerinin en fazla dikkat ettiği konulardan birisi de bu.

Yine ben mesleki açıdan, maddi suçlar yönünden yapılan düzenlemelerin Türkiye Barolar Birliği'nce ortak bir bildiriyle mutlaka yeniden düzenlenmesi gerektiğine inanıyorum. Kamuda çalışanların olsun, emeklilerin olsun, maaşlarına konulan hacizlerin kaldırılmasına yönelik düzenlemenin gerçekten cebri icra noktasında hukuk mahkemelerini ve hukuk alanındaki uygulamaları tamamen ortadan kaldırdığını ve hiçbir şekilde caydırıcılığımızın kalmadığını düşünüyorum. Özellikle maaş hacizlerinde konulan hacizlerin bir şekilde yürürlüğünün devam etmesinin uygun olacağını, bu noktada da tüm barolarla Barolar Birliğimizin nezaretinde ve denetiminde bu yasanın yanlış çıkartıldığını ve uygulamada gerçek manada hukuka ve adalete duyulan güvenin sarsıldığını düşünüyorum.

Değerli Başkanımız burada Çek Kanunu'yla ilgili düzenlemeyi söyledi, ben de tamamen katılıyorum, çünkü elimiz kolumuz bağlı. Özellikle küçük şehirlerde yediemin deposu da olmadığı takdirde, yapabileceğiniz hiçbir şey yok. O zaman avukata olan güven, hukuka olan güven farklı mecralara

IDRİS
ŞAHİN'İN
KONUŞMASI

yöneliyor. "Eğer siz halledemeyecekseniz, biz bunları gayri hukuki yollardan tahsil edelim" gibi taleplerle karşılaşyoruz. Bu noktada Türkiye Barolar Birliği'nin nezaretinde bir düzenlemenin yapıp yasama meclisine aktarılması halinde de netice alacağımızı düşünüyorum.

Yine burada özellikle şu hususu da ifade etmek istiyorum: Tahsil edilemeyen paranın KDV'sinin ödenmesi noktasında ciddi manada bir sıkıntı var. Bu ülkede hiçbir alanda yok, yani tahsil edemediğimiz bir paranın KDV'sini önceden ödemek, CMK'larda özellikle kesilen faturalarda, buna dair de bir yasal düzenlemenin getirilebileceğini düşünüyorum. Çünkü tahsil etmediğimiz bir paranın niçin KDV'sini ödeyelim? 3-4 ay bekleyen barolarımız var, daha uzun süreli bekleyen barolar var. Faturalar kesilmeden, Bakanlıktan böyle talepte bulunamayacaklarını savcılıklar ifade ediyor. Savcılıklar yardımcı olsa bile, bazen orada bir memura dahi güç yettiremediğimiz anlar oluyor; hem Maliye nezdinde, hem savcılık nezdinde barolarımız sıkıntılı duruma düşüyor.

Arkadaşlar; münferit taleplerimizin belki Ankara, İstanbul gibi büyük barolarımıza muhatap kabul edip cevap verileceğini düşünüyorum veyahut da ciddiye alınacaklarını düşünüyoruz. Ancak, maalesef Anadolu barolarının pek çoğunda, bizde de olduğu gibi, resmi kurumlara sadece kendi adımıza yapmış olduğumuz yazışmalara çok da ciddiye alınmadığını görüyoruz. Bu da kendi mesleğimize zarar veriyor. Bu nedenle, bu tür taleplerimizi Birlik çatısı altında, Birliğimizin nezaretinde yapmanın uygun olacağını düşünüyorum.

Bir de Genel Kurulumuzda çok değerli Başkanımızın ticaretle de uğraştığımız noktasında bir atfına maruz kalmıştık. Doğrudur, ben ticaretle de uğraşıyorum ve Safir Tuz'un Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yapıyorum. Çankırı, Ankara'ya yakın bir vilayetimiz, gelirken de hepimize tuz getirdim. İnşallah giderken de bütün memleketlerinizde ve sofralarınızda tuzumuzun bulunmasını ve özellikle bundan sonraki süreçte de değerli baro başkanlarımızın kaya tuzunu tercih etmesini

ve marka olarak da Safir'e arkadaşlarımızın itibar göstermesini diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İDRİS
ŞAHİN'İN
KONUŞMASI

Oturum Başkanı: Efendim, Çankırı Barosu Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz. Özellikle çok anlamlı bir hediye getirdiler bize. Tabii bazı kokması olası olan şeyleri biz kokmasın diye tuzlarız. Bu tuzlar da inşallah kokuşmaları önlemeye bir vesile olur diye düşünüyorum.

Diyarbakır Barosu Başkanımız sayın Emin Aktar'ı konuşmasını yapmak üzere mikrofonunu açmasını rica ediyorum.

Av. M. Emin AKTAR (Diyarbakır Barosu Başkanı): Teşekkür ediyorum.

M. EMİN
AKTAR'IN
KONUŞMASI

Sayın Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri, değerli baro başkanları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen hafta bugün Şanlıurfa'daydık. Değerli meslektaşımız, Türkiye Barolar Birliği'nin Şanlıurfa delegesi Yusuf Karataş'ı ani kalp krizi sonucu kaybettik. Ben bir kez daha burada Şanlıurfa Baromuz Başkanı şahsında öncelikle Şanlıurfa Barosu mensuplarına ve tüm meslek camiasına başsağlığı diliyorum. Müteveffaya da Allah'tan rahmet, ailesine sabır diliyoruz.

Ben şunu belirtmek istiyorum: Bize davet biraz geç ulaştı. Türkiye Barolar Birliği'ni bir kez daha arayarak, -sanırım posta nedeniyle bir gecikme olmuş- hem toplantı daveti, hem de taslak geç ulaştı. Taslağı gerçi internet üzerinden önceden inceleme şansımız oldu, ama bu toplantıdan resmi olarak Çarşamba günü haberdar oldum. Bu açıdan da Diyarbakır Barosu olarak, aslında yazılı olarak görüşümüzü bildirmek isterdik.

Yalnız, şunu belirtmek istiyorum: Öncelikle bu taslağı olumlu olarak karşılıyoruz, ama bu taslağın da ciddi eksiklikleri var. Öncelikle taslak, bir Anayasa değişikliğini, yeni bir Anayasa ihtiyacını vurgulamıyor, bu eksik yan. Bu açıdan

M. EMİN
AKTAR'IN
KONUŞMASI

bakıldığında, 1982 Anayasası'nda, -mevcut Anayasa'da da yargının yürütmenin bir görev alanı şeklinde örgütlendiğini görüyoruz. Yargının öncelikle bu yürütmenin görev alanı olmaktan çıkarılması gerekiyor. Erkler ayrılığına uygun, güçler ayrılığı ilkesine uygun olarak örgütlenmesi için kurumsal değişiklikler ve güvencelerin oluşturulmasında zorunluluk var.

Ancak, Türkiye'de asıl önemlisi, yargının bağımsızlığından çok, problem yargının tarafsızlığı konusunda. Taslağa baktığımızda şunu görüyoruz, ifade şu: *"Türkiye'de yargının tarafsızlığı konusunda çok ciddi eleştiriler bulunmamakla birlikte bu konuda çalışmalar yapılacaktır."* Oysa gerçekten Türkiye'de bağımsızlıktan çok, yargının bir tarafsızlık problemi var. Bu tarafsızlık neden kaynaklanıyor? Öncelikle hukuk fakültesindeki eğitim sistemimizden kaynaklanıyor. Biz devletçi, devleti kutsayan, bireyi dışalayan bir hukuk eğitimi yapıyoruz; devlet daha kutsal, daha önemli yerde. Böyle bir eğitim sisteminden geçen ve hemen bir sınavla mesleğe başlatılan ve sosyal yaşamı tamamen kendi meslek mensuplarıyla sınırlı olan bir yargıcın toplumdan uzaklaştığı ve haliyle de devleti kollayan, toplumu, bireyi dışalayan bir zihniyetin geliştiği, bunun sonucu olarak da olaylar karşısında önemli ölçüde tarafsızlığını yitirdiğini gözlemliyoruz.

Bunun için neler yapılması gerekiyor? Bence şunu önerebiliriz: Yargıçlığa geçmek çok kolay olmamalı. Dünyada birçok ülkede benzer örnekleri var. Örneğin yasada değişiklik yapmak suretiyle yargıçlığa geçebilmenin belli bir süre avukatlık yapma koşuluna bağlanması, hem adil yargılanma ilkesi, hem yargıçların tarafsızlığı ve olaylar karşısında tarafsız bir tutum takınabilmeleri açısından son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü başka türlü önlemlerle yargıcın tarafsızlığını sağlamak, olaylar karşısında tarafsız bir tutum belirlemesini sağlama olanağı görülmüyor.

Yargı Reformu Tasarısı'nda temel amaç, tabii ki adaleti sağlamak. Bunu yaparken de adil bir yargılamamanın araçlarını aynı silahlarla devreye sokmak amaçlanmış. Ancak, şunu görüyoruz ki, benden önceki başkanlarımız da ifade ettiler, ne

yazık ki biz yargı profesyoneli olarak tanımlanmışız. Bu nedenle, bu yargı reformunda savcılığın adliyeler dışına çıkarılması, ayrı bir binada faaliyet yürütmesi, ama ondan önemlisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun ayrı ayrı örgütlenmesinde zorunluluk var. Aynı örgütlenme içinde yer aldıklarında, birbirleriyle etkileşimleri, ilişkileri, adil ve tarafsız bir yargılama faaliyetinin gerçekleşmesi için engellerden biri. Bu açıdan bakıldığında, öncelikle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun ayrı ayrı örgütlenmesinde zorunluluk var.

Eylem Planı'nda bir diğer husus, bilirkişilik ve tercümanlık hizmetleri konusunda eğitimden geçirildikten sonra belge verileceği, bunların ancak mahkemelerde görev yapabileceklerine ilişkin bir düzenlemeyi amaçlıyor. Diyarbakır'da sıklıkla karşılaştığımız problem, tercümanlık problemi. İnsanlarımızın çoğunluğu, önemli bir kısmı Türkçe bilmediği için, ne yazık ki yargılama faaliyetini anlayamamakta; bu durum da kişiler açısından adil bir yargılama sonucunda adaletin gerçekleştiğine ilişkin inancı zayıflatmaktadır. Ceza Usul Kanunumuzda ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda tercüman tayinine ilişkin hüküm var. Ancak, tercüman uygulaması, sadece dinlenecek tanık, sanık veya müştekinin, katılanın söyleyeceklerinin mahkeme tarafından anlaşılmasına yöneliktir. Yani, yargılama faaliyeti süresince sanık, katılan ya da müşteki, yargılama sırasında dinlenen diğer tanıklar, okunan belgelerin nelerden ibaret olduğu, yargılama faaliyetinin safahatı konusunda bilgilendirilmekte, bu durum da adalete erişim konusunda ciddi bir sıkıntı çıkarmaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik yapmak suretiyle Türkçe'yi bilmeyen sanık, katılan, mağdur açısından yargılama süresince simultane çeviri yapılmak suretiyle yargılama faaliyetinin safahatlarının tümünün kendine aktarılmasının zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Bizim Diyarbakır'da yaptığımız taleplerde mahkemeler, bunun mümkün olmadığını, tercüman tayin edildiğini, beyanı alındığında tercüman aracılığıyla alındığını belirterek reddediyorlar.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

M. EMİN
AKTAR'IN
KONUŞMASI

Diğer bir husus; savunmanın olmadığı bir yargılama faaliyetinin adil olmadığını hepimiz kabul ediyoruz, bunu savunuyoruz. Ama ne yazık ki bazen usul kanunlarındaki hükümler gözden kaçırılmakta. Uygulaması görülmeden bunun yarattı vahamet anlaşılammaktadır. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 252. maddesinde duruşma disiplinini bozan sanık ve müdafinin duruşmadan çıkarılacağına ilişkin bir hüküm var. Dün Diyarbakır'da yapılan bir yargılamada, kamuoyunun da bildiği bir davada, iki tane meslektaşımız mahkeme kararıyla, bu gerekçeyle duruşma salonundan çıkarıldılar. Asıl vahim olanı, duruşma salonundan çıkarılan meslektaşlarımızdan birinin 3 dönem süresince Diyarbakır Barosu başkanlığı yapmış olmasıdır... Yani meslek ahlakı, etiği, yargılama faaliyetinde avukatın rolü konusunda son derece duyarlı ve bilinçli olan bir meslektaşımızın böyle bir karara muhatap olmuş olmasıdır.

Bu açıdan bakıldığında, eğer adil yargılamanın sağlanmasını istiyorsak, Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu'nda bir değişiklik yapmak suretiyle müdafinin duruşma salonundan çıkarılabileceğine ilişkin hükmün kaldırılması gerekiyor.

Herkes vergi konusunda sıkıntılarını söyledi. CMK konusunda, CMK müdafii vekil atamaları konusunda biz alacaklarımızı alamıyoruz. Adalet Bakanlığı'yla yaptığımız görüşmelerde, bunun muhasebeleştirilmesini, paranın ona göre gönderileceğini söylüyorlar ve haliyle tabii meslektaşlarımız bir ay sonra bu KDV'yi ödemek zorundadırlar. Sayın Türkiye Barolar Birliği Başkanımız avukatların vergiden muaf olmasını önerdi, ama bu mümkün görülüyor. O açıdan hiç olmazsa CMK kapsamında zorunlu müdafilik ve vekillik hizmetlerini yürüten meslektaşlarımızın en azından KDV'den muaf olmaları, KDV uygulamasına son verilmesinin içinde bulunduğumuz sıkıntıyı belli ölçüde gidereceğini düşünüyorum.

Diğer yandan, bizim CMK cari giderlerimizin ne şekilde karşılanacağına ilişkin yönetmeliğin yürütmesi durduruldu. Buna ilişkin bir yeni yönetmelik hazırlanmadı. Bu açıdan da ciddi sıkıntılarımız var. Barolar Birliği evet, bir karar aldı, bu

karar uyarınca adli yardım ödeneğinin yarısı kadar biz paraları gönderiliyor, ama bunun çok adil olduğunu düşünmüyorum. Çünkü buradaki ölçüt, adli yardımdaki ölçüt, nüfus ve avukat sayısı puanlamasıyla ödeniyor. Ancak, CMK'da zorunlu müdafilik öngörüldüğünden, biz nüfusla orantılı olmadığı kadar çok fazla müdafî görevlendiriyoruz, Türkiye'de dördüncü baroyuz. Ama CMK cari giderleri konusunda sanırım 20 veya 25. sırada yer alıyoruz.

Diğer bir husus, masraflar konusu. Sanırım İstanbul Barosu çok ciddi biçimde bu sorunla ilgilendi, bu sorunu yaşadı. Avukatlara ödediğimiz yol giderleri, masraflara karşı ödediğimiz ücretler, ne yazık ki Diyarbakır'da vergi dairesi tarafından vergilendirilmeye kalkışıldı. Geçen sorunu belli ölçüde gidermekle birlikte, Maliye Bakanlığı'ndan bir genelgeyle bunun sürdürülmesi, belgelenmediği takdirde bunun makbuzla belgelendirilmesi ve vergisinin kesilmesi gerektiği bildirildi. Biz buna ilişkin bir dava açtık, davamız halen devam ediyor, henüz dava sonuçlanmadı. Bu konuda da Türkiye Barolar Birliği'nin bir girişimde bulunmasını ve avukatlara ödenen bu yol giderlerinin vergilendirilmesi uygulamasına son verilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz sayın Emin Aktar.

Değerli başkanlarım; konuşma için isimlerini bildiren arkadaşlarımızı isterseniz bilginize sunayım: Diyarbakır Barosu'ndan sonra Çanakkale, Giresun, Yozgat, Zonguldak, Muğla, Konya, Kırşehir, Malatya, Kocaeli, Yalova, Erzurum, Rize, Aydın, İstanbul, Balıkesir, Isparta, Hatay, Düzce, Amasya, Kastamonu, Aksaray ve Karabük baroları.

Değerli başkanlar; 10. sırada Çanakkale Barosu var. Arzu ederseniz, 15. sıraya kadar konuşmalarımızı yapıp daha sonra yemek arası yapalım. Uzun mu sürer? O halde Çanakkale ve Giresun baro başkanlarımızı dinleyelim, zamanımız kalırsa devam ederiz, yoksa yemeğe geçeriz.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

BERRA
BESLERİN
KONUŞMASI

Çanakkale Barosu Başkanımız, bizi iki hafta önce Çanakkale'de çok güzel ağırladık, Hukuk Mahkemeleri Kanun Tasarısı'yla ilgili çok yararlı bir çalışma yapıldı. Size teşekkürlerimizi tekrar ediyoruz.

Buyurun Sayın Başkan.

TÜLAY
ÖMERCİOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Av. Tülay ÖMERCİOĞLU (Çanakkale Barosu Başkanı):
Ben teşekkür ederim Başkanım.

Çok değerli Başkanım, Yönetim Kurulu üyelerimiz, değerli başkanlarım; burada birlikte olmaktan dolayı öncelikle mutlu olduğumuzu beyan etmekle birlikte, Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza şifa, Şanlıurfa Baromuza ve Kayseri Baromuza Allah'tan hem rahmet, hem de sabır diliyoruz.

Bu strateji, Adalet Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu programı izlediğimizde, aslında hâkim, savcı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve adliye mekanizması açısından gerçekten güzel bir şekilde hazırlanmış, hatta güzelliğin ötesinde ütöpik bir şekilde hazırlanmış bir program olduğunu hep beraber gözleyebiliyoruz. Ütöpik diyorum ki, UYAP programını hepimiz yaşıyoruz. Bu yaşadığımız programda kimimiz temyiz dilekçesini son günü geldiğinde veremediğimiz, hâkimin imzasına sunmak zorunda kaldığımız hususlar oluyor ki, 21. sayfada tebligatla ilgili konumu izlediğinizde, tebligatın artık internet vasıtasıyla yapılması gibi çok ütöpik bir kural getirilmeye çalışılıyor. Ben Çanakkale açısından söylemek isterim ki, benim Çanakkale'nin Serçeler Köyü'ndeki Ali dayım, Ayşe ninem, bir tebligat yapılmaya kalkıldığında internet vasıtasıyla nasıl görecektir? Zaten tüm illere bakmaya kalktığımızda, hepimizin herhalde yüzde 20'si ancak bu interneti gerçek manada ve seviyesinde kullanabilir.

Tebliğatla ilgili hepimizin çok büyük sorununun olduğunu gözlemlemeye başladınız mı, ben bilemiyorum. Çanakkale'de tebligatla ilgili büyük sorunlar yaşamaya başladık ki, avukat arkadaşlarımızın bürolarına bir kere giden ar-

kadaş, yerinde bulamadığında kapıya yapıstırıp muhtardan alma gibi bir konum geliştirmeye başladı.

Her ne kadar adalet programında bu tebligatla ilgili düzenleme verildiyse de, bu tebligatla ilgili düzenlemenin yerinde olmaması, gerçekçi ve de birçok aksiliği meydana getirecek, hak kısıtlayıcı konumlar doğurabilecek şu anki Tebligat Kanunu'nun değiştirilmesi için gerekli yapılandırmanın ve gerekli başvuruların yapılmasını, biz Çanakkale Barosu adına rica ediyoruz.

Diğer hususlarda, gerek hâkimlerin mesleğe kabulü, belli bir süre avukatlık yapıp bunun akabinde ancak hâkimliğe sınavla geçmeleri, avukatların özlük işleri, avukatların bu yargı tasarısında yer almamasıyla ilgili Kayseri Barosu'na yapmış olduğu çalışmadan dolayı teşekkür ediyoruz. Onlarla ilgili görüşlerimizin aynı olması sebebiyle, sizleri oyalamamak amacıyla bunlarla ilgili herhangi bir beyanda bulunmuyoruz. Gerçek manada avukatın burada yer almadığı, hâkimle ilgili yerine gelmesi gerekli hususları arkadaşımız çok güzel açıkladı, kendisine çok teşekkür ediyoruz.

Tebligat Kanunu haricinde bizim istediğimiz diğer bir husus ise, biliyorsunuz, Avukatlık Kanunu'nda birçok hak elimize verildi. Ancak, kanunla verilen haklar, yönetmelikle bizlerden alınıyor. Bu nedenle, artık bir Avukatlık Kanunu'nun çıkartılması için hep beraber çalışma yapmamız, hatta bu çalışmalarını kendi ilimizde bulunan hukukçu milletvekillerimiz mutlak suretle oluyor ki, bunlarla dayanışma içinde yapmamızın bizlere avantaj getireceği hususunda da birlikte çalışma yapmayı sizlerden diliyorum.

Yapılan çalışmada bilirkişi aşaması ve hâkimin bilirkişi aşamasında yapılmış olan tenkitler, belki Hukuk Muhakemeleri Kanunu önümüzdeki ay yasalaştığı takdirde, yeni yapılan yasayla bunun ortadan kalkabileceğini düşünüyorum, çünkü yeni yapılan yasada bilirkişinin hakları kısıtlanmış durumda, azaltılmış durumda. Bunun kalkabileceğini düşündüğümüz gibi, bu konunun haricinde, bizlerin delil sunmada, delillerimizi yasal olarak aslen verdiğimizde kabul edilmesi,

TÜLAY
ÖMERCİOĞLU'NUN
KONUŞMASI

bunların yeniden hâkim tarafından istenmemesi hususu, eğer Hukuk Muhakemeleri Kanunu yeniden TBMM'den geçmeye kalkar, yasallaşırsa, bunlarla ilgili çözümün de ivedilikle gerçekleştirilebileceği görüşünde olduğumuzu da beyan ediyorum.

Hepimize burada olduğumuz için teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz.

Hemen hızla Giresun Barosu Başkanımızı dinleyelim, ondan sonra da yemek arası vereceğiz efendim.

Buyurun.

GÜLTEKİN
UZUNALIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Av. Gültekin UZUNALIOĞLU (Giresun Barosu Başkanı): Sevgili Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri, değerli baro başkanları; biz de öncelikle Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza geçmiş olsun dileklerinde bulunuyoruz.

Sevgili arkadaşlar; Türkiye'de yargıda reforma ihtiyaç olduğu tartışmasızdır. Yargı Sevgili Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri, değerli baro başkanları; biz de öncelikle Birlik Başkanımıza geçmiş olsun dileklerinde bulunuyoruz.

Sevgili arkadaşlar; Türkiye'de yargıda reforma ihtiyaç olduğu tartışmasızdır. Yargı Reformu Stratejisi Belgesi'nde olumlu bulduğumuz birçok nokta bulunmaktadır. Ancak, ileride olumsuzluğa yol açabilecek noktalar da vardır, bunlardan birkaçına çözümleriyle beraber değinmek istiyorum.

Belgede Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun geniş tabanlı temsil esasına göre düzenlenmesi ifadesi muğlak ve ileride her türlü düzenlemeye olanak veren bir ifadedir. Geniş tabanlı temsil esasıyla ifade edilen, siyasi iktidar sözcülerinin açıkladığı gibi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin yürütme ve yasama organlarıncaya seçilmesi amaçlanıyor ise, bu gerçekten hukuk devletine ve kuvvetler ayrılığı ilkesine yapılabilecek en büyük kötülük olur. Daha demokratik olacağı gerekçesiyle ileri sürülen bu gerekçede, Türkiye'ye

bakıldığında ne yazık ki yasama organlarına seçilen milletvekilleri halk iradesiyle değil, liderlerin iradesiyle seçildiğinden, bu gerekçenin demokrasiyle ve hukuk devletiyle bir ilgisi olmayacağı düşüncesindeyiz ve ileride de yargının siyasallaşması gibi bir tehlikeye de yol açacaktır düşüncesindeyiz.

Tıpkı geçmişte, 2009 Temmuzunda yaşanan kararname krizi sırasında yaşananlara bakıldığında, bazı yargıç ve savcılarının korunması, bazılarının soruşturma açılması, telefon dinlenmesi gibi olaylar yaşandı. Bu geniş tabanlı temsil bu nedenle kuşkulara yol açmaktadır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda mutlaka Türkiye Barolar Birliği'nin bir temsilcisi bulunmalı ve bizce seçiminde de yürütme ve yasama organlarına müdahale ettirilmemelidir düşüncesindeyiz.

Yine bu belge içerisinde avukatlarla ilgili sadece 3.3. bölümünde "Adil yargılanma hakkı, silahların eşitliği ilkesi çerçevesinde savunmanın etkinliğinin artırılması için Türkiye Barolar Birliğiyle işbirliği yapılması" başlığı altında yarım sayfadan ibaret bir bölüm bulunmaktadır. Bu da savunmaya ne derece önem verdiğini göstermektedir. Bu bölümde isterdik ki, hukuk fakültelerinin açılmasının durdurulması, kontenjanların sınırlandırılması bahsedilsin. Yine Türkiye Barolar Birliği ve baroları Adalet Bakanlığı'nun vesayetinden kurtaracak şekilde yasal düzenlemelerin yapılmasına yer verilmesini isterdik.

Gerçekten Türkiye Barolar Birliği kararlarının onanması, bozulması, ruhsat işlemleri vesaire işlemlerde Adalet Bakanlığı evresinin kaldırılması düşüncesindeyiz. Baroların teftişlerinin Adalet Bakanlığı'nca değil, Türkiye Barolar Birliği tarafından yapılması gerektiği düşüncesindeyiz.

Yine avukatlık sınavının tekrar konulmasını talep ediyoruz. Yasaya aykırı olmasına rağmen, halen birçok yerde hazırlık soruşturmalarında dosya incelenmek istenildiğinde avukatlardan vekâlet istendiği görülmektedir. Bu uygulamaya da derhal son verilmelidir.

Avukatlara delil toplaması için tüm kurumların davayla ilgili olabilecek bilgisayar kayıtları açılmalıdır. Zorunlu mü-

dafilik artık bir angarya olmaktan çıkartılıp, makul ücret karşılığında çağdaş düzeye getirilmelidir. Hiç olmazsa belli bir kıdeme sahip avukatlara yeşil pasaport verilmelidir. Lise mezunu, ortaokul mezunu bazı memurlara bu hak verilirken, ne yazık ki avukatlara bu hak verilmemektedir. Her gün avukatlara yapılan saldırılarla uyanmaktayız. Artan saldırılar karşısında silah ruhsatı almalarının kolaylaştırılması, baroların yasadaki gibi protokoldeki yerlerinin netleşmesi, bu düzenlemelerden birkaçı olarak belgede yer almalıydı.

Yine UYAP, birçok yerde yargının ayak bağı olmuştur. UYAP'ın etkin şekilde kullanılması bir tarafa, "Artık UYAP çalışmıyor" lafı neredeyse her gün hukuki olumsuzluklara neden olmaktadır. Bilhassa -aynı vaziyette zannedersen- icra daireleri felç olmuş durumdadır. Banka ve kurum dosyaları âdeta icra dairelerini işlemez hale getirmiştir. Birçok ilde uygulamaya konulan icra dairelerinde Pol.net ve TAKBİS gibi uygulamalar var biliyorsunuz. Bir tapuya haciz koymak veya arabaya haciz koymak avukatlar için âdeta işkence haline gelmiştir, çünkü bir arabaya en az yarım saatte haciz konulmaktadır. Bunlar avukatların şikâyetlerine neden olmaktadır. Bu sistemin yetersizliği nedeniyle işlem yapılamaz durumdadır. Bu uygulamanın altyapısı bu kadar hazırlıksız yapılarak bu halde çalıştırıldığı için bu sonuçlar alınmaktadır. Burada ya derhal durdurulmalıdır yahut da bu sistemin yetersizliği giderilerek uygulamaya sokulmalıdır. MERNİS, adli sicil, TAKBİS gibi sistemler avukatlara da açılmalıdır.

Tebliğat Kanunu günün koşulları altında yetersiz kaldığı gerçektir. Adres değiştirerek adaletten kaçma artık yaygın bir hale gelmiştir. Yurtdışı tebligatları, formaliteleri nedeniyle çok uzun zaman almaktadır. En son adres kayıt sistemindeki adrese tebligat yapma artık yeterli olmalı düşüncesindeyiz. Yine yurtdışındaki adrese artık direkt tebligat yöntemi de geliştirilmelidir.

İcra İflas Kanunu'nda yapılan birtakım değişikliklerle ve yasalarda yapılan değişikliklerle âdeta borçlunun borcunu ödememesi için bahaneler yaratılmaktadır. Mal beyanının

da bulunmama cezası kaldırıldıktan sonra, şimdi de emekli maaşının haczedilememesi gibi bir durumla karşı karşıyayız. Bu da alacaklıları tümenden mağdur etmektedir. İcra İflas Kanunu'nda borcun tahsiline yönelik kolaylaştırıcı ve çağdaş düzenlemeler yapılmalıdır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda günümüzün şartlarına uymamaktadır, yeni düzenlemeler şarttır. Yine bilirkişi adaleti diye bir kurum gelişmiştir. Bilirkişilik müessesesi artık kurumsallaşmalı ve her önüne gelen bilirkişilik yapmamalıdır. İnfaz sisteminde denetimli serbestlik ve kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların etkin şekilde uygulanması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Yine yerelde adalet komisyonlarında baro temsilcileri mutlaka bulundurulmalıdır.

Vergi denetimleri konusunda da bir önerimiz var: Bu konuda Maliye Bakanlığının yaptığı açıklamalarda, avukatların tümü sanki vergi kaçırıyor gibi bir imaj verilmiştir topluma. Bu açıklamayı kınayan bir bildiri veya kamuoyu açıklaması yapılmasını talep ediyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Efendim, bu aydınlatıcı konuşmanızdan dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Değerli başkanlarım; saat 14:00'te Yozgat Barosu Başkanımız Sayın Yusuf Başer'i dinleyerek toplantımıza devam etmek üzere şimdi hep birlikte yemeğe çıkacağız. Afiyet olsun.

On Yedinci
Baro Başkanları Toplantısı
"Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı"

Üçüncü Oturum

Oturum Başkanı
Av. Berra Besler
(Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı)

Oturum Başkanı: Sayın başkanlar; biraz gecikmeyle de olsa toplantımıza devam edelim.

Yozgat Barosu Başkanı sayın Yusuf Başer; buyurun.

Av. Yusuf BAŞER (Yozgat Barosu Başkanı): Sayın başkanlar, sevgili meslektaşlarım; şahsım ve Yozgat Barosu adına hepinize saygılar sunuyorum.

YUSUF
BAŞER'İN
KONUŞMASI

Adalet Bakanlığı Yargı Reformu Stratejisi'nde adil yargılanma hakkı ve silahları eşitliği çerçevesinde savunmanın etkinliğinin artırılması için Türkiye Barolar Birliği'yle işbirliği halinde çalışmalar yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ben de aynı kanaatteyim.

Baro başkanı arkadaşlarımız raporlar üzerine görüş belirttiler. Ben onların hepsinin görüşüne katıldığımı belirtmek istiyorum. Yargı Reformu Stratejisi'nin genel anlamıyla yerinde olduğu da katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Zaten eksikleri olacaktır, insanlar tarafından düzenlenen belge ve raporların mükemmel olduğundan bahsetmek mümkün değildir. İnsanoğlunun doğası icabı, doğuştan itibaren hep mükemmeli aramak için gayret göstermiştir.

Bağımsız yargının kurucu unsurlarından olan avukatların yargılama öncesi ve sonrasında etkinliğinin artırılması önceliğimiz olduğu yine kabul edilmiştir. Benim somut bir önerim olacak: Başta Anayasa olmak üzere, Avukatlık Kanunu, CMK, adli yardım vesaire yasalarda eksikliklerin giderilme-

YUSUF
BAŞER'İN
KONUŞMASI

si ve mesleğin geleceği açısından sorunların tespit edilmesi, çözüm önerilerinin ayrı ayrı değil, tek elden karşılıklı hoşgörü ve işbirliği içerisinde sonuç alıcı faaliyetlerde bulunmamız gerektiğine inanıyorum. Baro başkanları toplantısı, sorunları belirleyen bir toplantı olmaktan çıkmalı, somut çözümler üreten bir Baro Başkanları Toplantısı olmalı. Baro başkanları toplantılarında mesleğimizin sorunlarını sayfalarca sıralamak mümkün ve sırahıyoruz da. Sorunların sayılmasına karşı değilim, bunları sayalım. Ancak, avukatlık mesleği, sorun üreten değil, sorunlara çözüm bulan bir meslektir. Dolayısıyla bizim de meslek örgütü olarak sorunlarımıza çözüm bulunmamız gerekir.

Benim çözüm önerim şudur: Mesleğimizin ve yargının sorunlarını çözecek, mesleğimizin önünü açacak, avukatların standartlarını artıracak şekilde Türkiye Barolar Birliği ve barolar tarafından oluşturulacak profesyonel manada bir komisyon kurulmasından yanayım. Bunlara emeklerinin karşılığını da verelim. Profesyonel manada sorunları belirleyen ve sorunlara da çözüm üreten bir komisyon kurulmalıdır ve bu komisyonun önermiş olduğu çözüm önerilerinin hayata geçmesi için de başta TBMM ve Hükümet olmak üzere, girişimlerde bulunulmalı, bunlara Barolar Birliği Yönetimi destek olmalı, onların da temsilcisi olacak şekilde sorunlarımıza bir bir çözüm üreten bir komisyon -ben 21 yıldır avukatlık yapıyorum. 21 yıldır Yozgat Barosu yönetimindeyim, her toplantımızda sorunları sayıyoruz, ama hayata geçirdiklerimizin sayısı çok az- marifetiyle somut çözüm önerilerimizin hayata geçmesi gerektiğine inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz sayın Başkan; kısa, ama çok anlamlı bir konuşma yaptınız.

Bu güzel cümlelerden sonra benim de bir duyuru yapmaya ihtiyacım oldu doğrusu: Sayın Başkanımız dediler ki, "Avukatlık mesleği sorun üreten değil, sorunlara çözüm üreten bir

meslektir." Çok doğru, sorunları üretmeyeceğiz, ama mevcut sorunları da tespit edeceğiz. Bu bağlamda Türkiye Barolar Birliği'nin geçen yıl başlattığı ve devam etmekte olan canlı bir programı var. Bu canlı program nedir? Mesleğe yeni başlayan avukatların, 0-10 yıl kıdemi içerisinde olan avukatların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. Bu konuşma üzerine şimdi tam da zamanı; haftaya bugün da 7.'si İstanbul Barosu'nda yapılacak olan toplantıya hepinizi buradan davet ediyorum. İstanbul Barosu Başkanımız da bu davete katılıyor mu? İstanbul Barosu Başkanıyla Türkiye Barolar Birliği'nde yapmaktadığım görev ve Türkiye Barolar Birliği adına bütün başkanlarımızı davet ediyoruz. Davetiyelerimiz aslında gitmişti, ama kahve ve yemek arasında edindiğim bilgilere göre bunların ulaşamadıklarını tespit ettim. Onun için hem yazılı, hem de sözlü olarak bir davetiye yenilemesi yapıyoruz. Bu sorunların tespitini de genç meslektaşlarımızdan öğrenirsek, daha doğru tespitlerle sorunlarımıza çözüm aramanın bir yolunu da bu şekilde bulmuş oluruz.

Değerli başkanlar; tabii ki hepimiz burada konuşacağız ve aldığımız sıraya göre sözlerimizi ifade edeceğiz. Ancak, bu kurala rağmen bazı istisnai durumlar olabiliyor. Şimdi izninizle bir yakınunun hasta olduğunu ve 16:00 uçağına da yetişmek mecburiyetinde kaldığını bildiğim, eğer izninizle olmazsa söz sırasından da vazgeçeceğini beyan eden bir değerli meslektaşımız, bir başkanımız, her birinizin izniyle hemen söz almak ister; Yalova Barosu Başkanı sayın Cemal İnci. Acaba söz sırasını kendisine verir misiniz?

Buyurun Cemal Bey.

Av. Cemal İNCİ (Yalova Barosu Başkanı): Hepinize çok teşekkür ediyorum değerli başkanlarım. Gerçekten kardeşim bypass olacak, ona yetişmek zorundayım, özür diliyorum ayrıca.

Oturum Başkanı: Geçmiş olsun, acil şifa diliyoruz.

CEMAL
İNCİ'NİN
KONUŞMASI

Av. Cemal İNCİ: Sağ olun.

Bildiğiniz gibi, seçimli Genel Kurul'da diğer aday bendim. Bu vesileyle bana gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. Sizlere de başarılar diliyorum.

Değerli başkanlarım, sayın yönetici arkadaşlarım; benim çok kısa birkaç önerim var. Arkadaşlarımın hepsinin sıraladığı gibi, sorunlar yumağı içerisinde karamsar bir tabloyla çıkıp gidiyoruz buradan; çözümler gelmeyen, sadece sorunlar olan. Türkiye Barolar Birliği ve Yönetimi, dileğim şu ki, toplantılarda o toplantıya kadar yaptığı faaliyetleri, attığı adımları, getirdiği çözümleri önce başkanlarımıza bir sunsun, bir hareket getirsin. Yani, şimdiye kadar alışlagelmiş yönetim anlayışıyla görünen o ki, çözümlere ulaşmakta bir tikanıklık var, bir çözümsüzlük var. Ya bir taktik değişikliği gerekiyor ya bir strateji değişikliği gerekiyor. Bütün barolar, avukatların büyük bir kısmı, örgütlerinden umudunu kesmiş durumda. Karamsarlık ve çaresizlik kaderimiz gibi olmuş. Bize yol verin, bize yön verin, bizi harekete geçirin. Bizim Birliğimiz bu, başka ikinci birlik yok. Tabii ki muhalif de olacağız, tabii ki birlikte de olacağız, ama hareketlenmeden bir çözüme ulaşacağımızı sanmıyorum.

Biz hep yanınızda olacağız. Kendi adıma konuşuyorum, benim gibi düşünen arkadaşlarım da aynı şeyleri düşünüyorlar. Yöntemde bir değişiklik gerekiyor, yani Türkiye Barolar Birliği'nin, çalışma yönteminde atacağı adımlarla bir değişiklik veya yeni bir sistem getirmesi gerekiyor. Bu sistem içinde arkanızda 78 baro var ve 63.000 de avukat var, hep yanınızdayız. Bize güç verin, bize yol verin, bize moral verin, biz sizinle beraberiz, "yürüyün" dersanız yürüyeceğiz, "oturun" dersanız oturacağız. Ama sadece dertleşmekten öteye gitmeyen toplantıların da artık yararı olmuyor, ilgi de azalıyor, gittiğimiz zaman da kendi örgütümüzdeki meslektaşlarımıza da götürdüğümüz hiçbir konu olmuyor. Yayınlanan kitapları da orada onların okumasına sunmaktan biraz da çekiniyoruz; hep aynı şeyler, hep aynı sorunlar. Yani, biz sizinle beraberiz, hareketli bir faaliyet sunarsanız daha çabuk sonuç ala-

çağız. Bunun içerisinde fikir ayrılığı olan baro başkanlarımız olabilir; iktidarı savunan baro başkanlarımız olabilir, muhalefeti savunan baro başkanlarımız olabilir. Hepsinin pozitif gücünden, diyalogu gücünden yararlanmak, meslek geleceği açısından, avukatlık mesleği açısından bana göre çok önemlidir, hiçbirisinden kaçmamak gerekiyor.

CEMAL
İNCİ'NİN
KONUŞMASI

Bana sabır gösterdiğiniz, sıra verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. Erken ayrılacağım için de özür diliyorum. Saygılarımla.

Oturum Başkanı: Efendim, sayın Yalova Barosu Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz. İki dakika daha sizin gitmemenizi rica edeceğim. Tabii ki burada çeşitli konular konuşulacaktır, çeşitli konular paylaşılacaktır; eleştiri de olacaktır, destek de olacaktır. Bütün bunlar, en güzeli, en doğruyu yapabilmenin bence bulunan en doğru yoludur.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Bakın, şurada hazırlanmış bir metin var. Bu metin, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun yapmakta olduğu işlerin bir özeti ve hakikaten önemli adımlar atılıyor. Ama bugün başkanlarımızı topladık, başkanlarımızın bize söyleyecekleri şeyler var. Burada siz-biz yok, hepimiz varız ve dolayısıyla öncelikle doğrusu biz de ilk defa katılıyoruz bu toplantılara, bu toplantıların alışlagelmiş usulü gereği önce başkanlarımızı dinleyip, onun sonunda bu bilgilendirmeyi de yapmak üzere burada hazır, bu yapılacaktır. Dolayısıyla sizinle ortak bir düşünceyi paylaşmışız, ama siz daha önce söz aldığınız için bunu hatırlattınız. Biz başkanlarımızı dinledikten sonra bu bilgilendirmeyi de yapacağız.

Ancak, hemen bir şeyi ifade edeyim: Yine kahve arası, yemek arasında değerli başkanlarımdan bir ışık aldım, bazı talepler aldım. Bu beni şahsen çok heyecanlandırdı, ama vakit darlığı sebebiyle Yönetim Kurulu arkadaşlarımla paylaşamadığı, -bağışlasınlar, heyecanıma versinler- meslekiçi eğitim ve staj eğitimi konusu; herkesin bir tutkusu vardır, naçizane de benim tutkularımdan biridir. Dediler ki değerli başkanla-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

rım, "Barolar Birliği bir çalışma yapsın ve meslekiçi eğitimde, staj eğitiminde barolara destek olsun." Bu ne güzel bir şey, fevkalade bir şey. Bunun için de raporlarımız hazırlandı ve en kısa zamanda, mademki barolarımız da istiyor, biz bunu bir an önce hayata geçireceğiz. Zaten bütün her şeyimiz tamam. Onu da size bir bilgi olarak vermiş olayım. Bu isteğin olması da çok güzel bir şey, demek ki bir ihtiyaçmış, bir talepmiş ve biz de bunu vakti zamanında hazırlamışız, ödevimizi iyi yapmışız diye düşünüyorum.

SINAN
AKGÖL'ÜN
KONUŞMASI

Av. Sinan Akgöl (Hatay Barosu Başkanı): Berra hanım; tabii gündemin dışında bir konuyu konuşuyoruz, ben de bu çerçevede bir iki şey söylemek istiyorum, çünkü bazı arkadaşlarımız muhtemelen ayrılacak.

Ben Sinan Akgöl, Hatay Barosu Başkanı'yım. Burada bir kısım başkanlarımla daha önceki dönemde birlikte çalışmıştık, bazı başkanlarımızla da bugün tanışma imkânım oldu. Bizim bir önceki dönemden bugüne devam eden birtakım taleplerimiz ve beklentilerimiz var. Bu talep ve beklentilerimizi gerek Genel Kurul'da, gerek başkanlar toplantısında sık sık dile getirdik. Yalnız, bu beklenti ve taleplerimizin bugüne kadar karşılanmadığını görüyorum. Gerçekten meslek sorunlarımız giderek artıyor. Meslek sorunlarımızı çözümde inanılmaz geç kalmalar söz konusu. Bu konuda daha aktif bir Türkiye Barolar Birliği ve daha aktif baro başkanları beklentimizi ifade etmiştik. Bu çerçevede de Baro Başkanları Toplantısı'nı rutin hale getirelim. Ayda bir kere, olmazsa en geç 2 ayda bir rutin olarak baro başkanları toplantıları yapmak suretiyle meslek sorunlarını süreleri sınırlandırılmaksızın ucu açık toplantılarla tartışalım, bu konuda çözümleri kararlaştıralım ve bu çözüm için gereken müracaatları yapalım şeklinde defalarca taleplerimiz olmuştu. Ancak, maalesef bu olmadı.

Yine Yönetim Kurulu üyelerimizin hepsine teşekkür ediyoruz, büyük mesai ayırıyorlar. Ancak, gelinen noktada artık yönetim kurullarının bırakın Türkiye Barolar Birliği'nin çalışma düzeni içerisinde, kendi barolarımızın çalışma düzeni

içerisinde bile kendi barolarımızın sorunlarını çözmede zaman olarak, mesai olarak, bilgi ve birikim olarak eksik kaldığını görüyoruz. Bir an önce komisyonlar kurulması suretiyle hem baro başkanlarımızın Türkiye Barolar Birliği Yönetiminde aktif rol almalarını sağlamak, hem onların enerjilerinden, birikimlerinden faydalanmak, hem de mümkün mertebe en kısa sürede sorunların çözümü için birtakım eylem planları hazırlayarak harekete geçmek konusunda taleplerimiz vardı. En son bunu Rize'ye gelen baro başkanı arkadaşlarımızla Rize'de konuşmuştuk. Ama maalesef bakın bu yargı reformuyla ilgili süreç aşağı yukarı 1 yılı aşkın bir süredir gündemde olmasına rağmen, artık neredeyse son günlerinde, final günlerinde biz bu konuyu baro başkanlarının toplantısında tartışma imkânına sahip oluyoruz. Yani, yine geç kalınmış bir tartışma.

Ben, konu bu şekliyle açıldığı için, gidecek başkanlarımız var; Hatay Barosu olarak bizim talebimiz, Yönetim Kurulu'nun çalışmalarını destekler mahiyette, yönetim kurullarının birtakım yetkilerini kullanırken kuracakları teknik komisyonlardan faydalanması, bu çalışmalarda bu komisyonların etkin olarak rol alması ve mümkünse Baro Başkanları Toplantısı'nın artık bir rutine bağlanması ve bu toplantıların günlük toplantılar şeklinde değil de, ucu açık toplantılar şeklinde yapılması ve süre sınırlaması olmaksızın sorunların görüşülmesi...

Oturum Başkanı: Sinan Başkanım, ben sizi anladım, bütün değerli başkanlarımız da anladı, ama biraz daha uzatırsanız, "*Buradaki söz hakkımı kullandı*" diyecekler arkadaşlar. Onun için hemen Zonguldak Barosu Başkanımız Sayın İbrahim Kerem Ertem'i dinleyelim ve önerilerinizi aldık, teşekkür ederiz.

Av. İbrahim Kerem ERTEM (Zonguldak Barosu Başkanı): Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliği'nin değerli Yöneti-

İBRAHİM
KEREM ERTEM'İN
KONUŞMASI

mi, önceki dönem Disiplin Kurulu Başkanım ve Denetleme Kurulu'nun saygıdeğer üyeleri, sevgili başkanlar; Yargı Reformu Strateji Taslağı'yla ilgili biz düşüncelerimizi Türkiye Barolar Birliğı'ne ilettik ve internet sitemizde yayınladık. Benden önce konuşan sevgili başkanların dediklerinin altına ben de imzama atıyorum.

Çok kısa ve özet olarak şunu ifade edeceğim: Yargı Reformu Strateji Taslağı, mevcut hukuk ve yargı algısının bir uzantısıdır. Yani, bazı yenilikler getirmesi dışında aslında öz itibariyle ne sistemi değiştirmeye taraftardır, ne de avukatları bu sistem içerisine alma taraftardır, böyle bir niyet yok. Zaten böyle bir niyet sadece Türkiye'de de yok, daha önce de Avrupa Birliğı'yle Türkiye Barolar Birliğı arasında düzenlenen bir toplantıda da, kimi Avrupa ülkelerinde avukatların kendilerini mahkemenin askeri olarak gördüklerini yanılmıyorsa Hollandalı bir katılımcı da söylemişti. Bu dünyanın belki de bir sorunu, ama Türkiye'de çok ağır hissedilen bir sorun olarak devam ediyor. Dolayısıyla yargının, yargıya bakışın ve yargı algılamasının değişmediğı müddetçe, sanıyorum biz avukatları olarak, baro başkanları ve Türkiye Barolar Birliğı olarak bu tür toplantıları çok sık yapacağız.

Belki kamuoyunu bilgilendirmek, kendi meslektaşlarımızı bilgilendirmek, bizler bilgilenmek adına bu tür toplantıların devamı ve sıklaşması gerekebilir. Belki de avukatlar olarak, barolar olarak, baro yönetimleri ve Türkiye Barolar Birliğı olarak bir yol haritasını "*Nasıl bir avukatlık ve nasıl bir hukuk sistemi?*" noktasında geliştirmemiz gerekir. Çünkü bizim dışımızdaki unsurlar, avukatları hâlâ yargının içerisinde görmekte direnmektedirler. Bunun böyle devam edeceğine dair kuşkularımı muhafaza ediyorum.

Birçok sorun var, tabii sorunlara değiniliyor. Zonguldak Barosu olarak karşılaştığımız ve çok tipik sorunlar olarak ifade ettiğimiz bir iki hususa da değinip sözlerimi sona erdireceğim. Bunlardan bir tanesi, 2006 yılında yapılan Sayıştay denetiminde, CMK'da nöbet çizelgesinde yer alıp nöbete giden meslektaşlarımızın tutanaklarda zorunlu müdafii olarak gös-

terilmemesi, bir maddi hatadan kaynaklanmış. Fakat bu konuda epey de bir evrak düzenlenmiş. Yapılmış ödemeler ve bu ödemeler Sayıştay denetimi tarafından zimmet olarak görüldü. Sayıştay denetçileriyle görüştük. Kendileri, önlerine gelen tutanakla bağlı kaldıklarını; tutanakta avukatın ismi geçiyorsa bunu yetkilendirilmiş, vekâlet verilmiş anlamında kabul ettiklerini; avukat ismi geçmiyor ve zorunlu müdafî olduğu belirtilmiyorsa, nöbetten geldiği ispat olursa bile, bunun zorunlu müdafî sayılmayacağını, kendilerinin de bu konuda Bakanlıkla aynı şekilde düşündüklerini söylediler. Yaklaşık 1 sene sürecek bir çalışma içerisinde gireceklerini söylediler. Yani, meslektaşım, bir günde 10 tane ifadeye girmiş, 5 tanesinde ismi avukat olarak geçiyor, bu vekâlet verdi diye kabul ediliyor. Geri kalan 5 tane ifadede ismi geçmiyor, avukat huzurunda ifade verdiği zapta geçmesine rağmen, bunu da CMK kapsamında değerlendirmiyorlar. Bunlar, bazı barolar da olduğunu söylediler, ama ben baro isimlerini alamadım. Bu karşılaştığımız tipik bir sorun ve şu an savcılık makamları, idari işler makamı, zabıtlarda zorunlu müdafî yazmadığı için, onlarca evrakı ödememe kararı aldılar. Sayıştay denetçileri, yerel mahkemede dava açılmasının da kendilerini bağlamayacağını söylüyorlar, Sayıştay'ın ayrı bir kanunu ve işleyişi olduğunu dile getiriyorlar. Böyle bir sıkıntıyı Birliğimizle de paylaşıyorum.

Dolayısıyla biz bu sorunları çözebilmek için sanıyorum yargının içerisinde avukat nasıl yer almalıdır, bu konunun billurlaşması, netleşmesi gerekiyor. Böyle bir genel kabul, kamuoyunda böyle bir ihtiyaç veya yasama meclisinde böyle bir kabul ortaya çıkarsa, o noktaya gelirsek, sanıyorum geri kalan sorunların çözümü konusunda çok daha rahatça davranacağımızı düşünüyorum.

Hepinize saygıyla selamlıyorum.

Oturum Başkanı: Sayın Başkanımıza çok teşekkür ederim.

Sırada Muğla Barosu'ndan Sayın İrfan Balkaya var.

Buyurun.

İRFAN
BALKAYA'NIN
KONUŞMASI

Av. İrfan BALKAYA (Muğla Barosu Yönetim Kurulu Üyesi): Sayın Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeleri ve çok değerli baro başkanları; Muğla Barosu adına Yönetim Kurulu üyesi olarak hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Belirtmek isterim ki, Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı hakkında öncelikle Muğla Barosu olarak önyargılı değiliz.* Ancak, yürütmenin yargıyla mücadele içinde olduğu bir gerçektir. Bu açıdan baktığımızda, yürütmenin Yargı Reformu Tasarısı'yla yargıyı etkisi altına almak istediği açıkça görülmektedir. Zaten son dönemlerde reform diye önümüze getirilen birtakım düzenlemelerle birçok yasalarda, haklarda geriye gidildiği de açıktır.

Özellikle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na ilişkin yeni yasa çalışmaları ve Anayasa Mahkemesi'nin yeniden yapılandırılmasına ilişkin Anayasa değişikliği çalışmaları bunun somut göstergesidir.

Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı'na baktığımızda, burada savunmaya, yani barolara ve avukatlara verilen yer yok denilecek kadar azdır. Bu konuda kesinlikle çok ciddi çalışmalar yapılmalıdır. Bunları barolar ve Türkiye Barolar Birliği olarak bizlerin yapması kaçınılmazdır.

Yargı reformu adı altında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na ilişkin yapılması düşünülen yasal değişikliği kesinlikle kabul etmemiz mümkün değildir. Aynı nedenle Anayasa Mahkemesi'nin yapısının değiştirilmek istenmesi de yanlıştır.

Savunmanın hak ve olanakları konusunda güvenceler sağlanmamıştır. Bu konu da ciddi biçimde tartışılmalıdır.

---

* Bkz. Ekler bölümü s. 171.

Muğla Barosu olarak önerilerimiz: Savunma anayasal statüye ve güvenceye kavuşturulmalıdır. Savunmayı kısıtlayan ya da işlevsizleştiren hükümler yasalardan ayıklanmalıdır. Yargıyla ilgili kurul, kurum, kuruluş ve komisyonlarda mutlaka savunma, barolar, yani avukatlar yer almalıdır ve temsil edilmelidir. Hukuk fakültelerinde avukatlıkla ve avukatlık mesleğiyle ilgili ders konulmalıdır.

Bizce mutlaka avukatlık staj akademisi kurulmalıdır. Avukatlığa kabul için mutlaka sınav sistemi ve diğer somut ölçütler getirilmelidir. Nakil konusunda Türkiye Barolar Birliği ve yerel barolarca nesnel ölçütler konulmalı, bu konuda baroların bulunduğu il ya da çevreye göre gerekirse avukat sayısı belirlenmelidir.

Savunma mesleğinin mali sorunları konusunda yeni düzenlemeler yapılmalı, "sui generis" bir yöntemle avukatın para ile müvekkiliyle ilişkisi, para boyutuyla olan bağları ve bağlantısı en aza indirilmelidir. CMK ile ilgili görevlendirme ve ücretler konusunda yeniden düzenlemeler yapılmalıdır.

Bunun dışında, Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı belgesinde Anayasa Mahkemesi'nin yeniden yapılandırılması amacı, siyasal bir amaçtır. Yürütmenin etkisi altındaki bir yasamanın Anayasa Mahkemesi'ne üye seçmesi kabul edilemez. Bu durum, hem güçler ayrılığı ilkesine, hem de yargı bağımsızlığı ilkesine kesinlikle aykırıdır. Anayasa Mahkemesi, aynı zamanda Yüce Divan görevi görmektedir ve burada Yüce Divan görevi gördüğü sırada kendisini seçecek insan yarın önüne gelebilir. Bu da sanığa "Yargıcını seç" demektir. Bu hukuki açıdan kabul edilebilir bir durum değildir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu konusuna gelince; adalet bakanı kurul üyesi olmamalıdır. Kurul, salt yargı unsurları tarafından, buna barolar da dahil olarak oluşturulmalıdır. Kurul kararları kamuoyuna açık olmalıdır. Kurulun bağımsız bütçesi ve hatta bürokrasisi olmalıdır. Kurul kararlarına karşı kanun yollarına başvurulabilmelidir. Üyeleri mutlaka hukukçu olmalıdır ve Yargıtay, Danıştay, Türkiye Barolar Birliği ve Yargıçlar Birliği tarafından seçilmelidir.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

İRFAN
BALKAYA'NIN
KONUŞMASI

Daha önceki baro başkanlarımın da belirttiği gibi, mutlaka bağımsız adli kolluk sistemi kurulmalıdır. Arabuluculuk sistemi bize göre kesinlikle yanlıştır. Eğer böyle bir sistem olacaksa, bu işi mutlaka hukukçular yapmalıdır. Bu konuda Kayseri Barosu Başkanımızın görüşlerine katılıyoruz.

Yargı bütçesi mutlaka bağımsızlaştırılmalıdır. Yargıda toplanan harçlardan belli bir oran bütçe istisnası olarak o adliyelere bırakılmalıdır.

Sonuç olarak, yargının yapılandırılmasında ve yönetilmesinde savunmanın etkin ve işlevsel olarak katıldığı bir düzenleme yapılmalıdır. Sav-savunma-hüküm üçlüsünden oluşan yargıda otojenerasyon, kendi kendine yönetim istiyoruz. Güçler ayrılığı ilkesi gereğince yargının yasama ve yürütme karşısında bağımsızlığının ve etkinliğinin dolaylı müdahalelerden korunması ve sağlıklı işlemesi için yeterli bir bütçeyle idari, mali ve özerk bir yapısı olsun istiyoruz.

Unutulmaması gerekir ki, yargı sisteminin meşruiyetinin dayanağı, sistemin meşruiyetinin dayanağıdır. Yargının meşruiyetinin dayanağı ise savunmadır. Bu açıdan savunmanın hak ve özgürlükleri açısından da bu tasarıya katılmıyoruz.

Saygılar sunarım.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ediyoruz.

Biraz hızlı gideceğim, çünkü vakti iyi kullanmak durumundayız. Ankara Barosu Başkanımızın bir anonsu var: "10 dakikadan itibaren araçlarımız hazırdir..." Ama 10 dakika içinde gidecek meslektaşımız yoksa ne olacak? Başka varsa, hazırlanmış ve havaalanına gidecek olan değerli başkanlarımızın da uçak saatlerini bildirmelerini rica ediyorlar.

Konya Barosu sayın Başkanı Hasan Özen'e sözü veriyoruz. Buyurun efendim.

Av. Hasan ÖZEN (Konya Barosu Başkanı): Sayın Başkanım, Türkiye Barolar Birliği'nin değerli Yönetim Kurulu üyeleri, sevgili baro başkanları; sözlerime başlarken, hepimizi şahsım ve Konya Barosu adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum ve bir temenniyle başlamak istiyorum. Burada Ali beyin kardeşinin vefatını öğrendik, kendisine başsağlığı diliyoruz. Yine geçtiğimiz zaman dilimi içerisinde Kırşehir Barosu Başkanımızın kardeşi, doktor, elim bir saldırı sonucu Kahramanmaraş'ta vurularak öldürüldü. Ben olayı gazeteden öğrendim ve kendisine ulaştım.

Buradan şunu temenni ediyorum: Belki baro başkanları bazında bize bu tür bilgileri ulaştıracak bir sistemin kurulmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza sağlık diliyorum, inşallah sağlığına kavuşur.

Burada birkaç noktayı önemsediyimi belirtmek istiyorum. Erzurum'daki çalıştayla ilgili tek ses ifadesini benimsiyorum ve bu konuda bir komite oluşturulmasını benimsiyorum. Yine Adana Barosu Başkanımızın söylediği egemenlik vurgusunun önemsenmesini diliyorum. Sorunlar hep dile getirildi. Toplantının konusu yargı reformu, Avrupa Birliği'nin bir projesi. Oysa biz hem yargının içerisindeyiz, hem de halkın içerisindeyiz, halkın sorunlarıyla birebir baş başayız. Yargının işleyişi hakkında da her gün yaşadığımız tecrübeler var. Elbette bizim bugünden yarına çözebileceğimiz, geliştirdiğimiz pek çok düşüncemiz var, ancak hayata geçiremiyoruz. Bu konuda Bakanlığın, meslektaşlarımızın bilinçlendirilmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum.

Belki yargı reformu evet, Avrupa Birliği'nin bir projesi, ama burada hemen şunu sormak gerekiyor: Avrupa Birliği'ne girebilecek miyiz, girebileceksek hangi şartlarda gireceğiz ve hangi tarihte gireceğiz? Buradan bir baro başkanı arkadaşım buna cevap verebilirse çok sevineceğim.

Yine Konya Barosu ve Konya Adliyesi olarak, Avrupa Konseyi'nin bir projesi var ve bu projeye Aydın, Mardin, Rize

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

HASAN
ÖZEN'İN
KONUŞMASI

ve Manavgat adliyeleri dahil, biz bu projeye karşı karşıyayız. Bu konuda değerli Yönetim Kurulu üyesi, delegemiz Turgay Bilge arkadaşımız, geçtiğimiz yıl Ankara'ya bir toplantıya geldi, bir defa da Konsey bize nezaket ziyaretinde bulundu. Birtakım şeyler konuşuluyor; başsavcılar, komisyon başkanları yurtdışına gidiyorlar ve baroların davet edilmediği toplantılar oluyor. Bu heyet Konya'ya geldiğinde, biz kendilerinden ısrarla bu işin altyapısının olmadığını söyledik ve bu konuda açıklama istedik. Hatta ben, bu projeyse, bu projenin mutlaka baroda da olması gerektiğini vurguladım. Ancak, bu yılsonunda bitmesi düşünülen projeye ilgili halen Konya Barosu'nda projeye ilgili tek bir satır yok. Ama bildiğimiz şeyler var, Rize Başkanımız da daha önceki toplantılarda dile getirmişti. Bazı başkanlarımız barolara yeteri kadar yer ayrılmadığından şikâyet ettiler, bazı arkadaşlarımızın da Bakanlıkla bir teması oldu tahmin ediyorum. Gerçekten bu projenin içerisine savcılıkların da, baroların da adliyenin dışına çıkarılması ya da mekân olarak ayrı tutulması düşüncesi var.

Yine adliyenin içerisinde kimsenin giremeyeceği, avukatların da giremeyeceği bölümler oluşturuluyor, hâkim odaları gibi. Kısmen girilebilecek bölgeler var, bir de herkesin rahatça girebileceği bölgeler var. Danışma büroları, danışma masaları şeklinde masaların oluşturulup halkın ya da avukatların adliyenin içinde dolaşımı önlenmiş olacak ve tek masada havalere, harç ve buna benzer işlemlerin yapılması planlanıyor.

Ben bu projelere baktığım zaman, bu projelerin bizim sorunlarımızı ne derece çözeceği konusunda çok endişelim. Bir kere sorunlar gerçekten çok belli ve istenirse çok da çabuk çözülebilecek sorunlar. Örneğin kendi mesleğimizle ilgili geçtiğimiz dönemde de, bu dönemde de hep konuştuğumuz ufak tefek şeyler, pasaport ve buna benzer iyileştirmeler, belki bir günde, bir talimatla yapılabilecek şeyler, ama bunlar bugüne kadar başarılmış değil.

UYAP diye bir proje var, hâlâ proje halinde devam ediyor. Hepimiz hukukçuyuz, buradan yine tekrar ediyorum; UYAP yasadışı, herhangi bir kanunda UYAP'la ilgili her-

hangi bir hüküm yok, altyapısı yok. Bizler hukukçu olduğumuz halde, UYAP sistemine dahil olduğumuz için, maalesef UYAP'la mücadele şansını da yitirmiş vaziyetteyiz. En azından UYAP'ın aksayan yönleri, kötü yönleri, bunların düzelmesini bekliyoruz. Ancak, bana göre UYAP, her geçen gün sistemi tıkayan bir proje haline gelmektedir. Bunu söylerken, tabii ki teknolojiye asla karşı değiliz. Geçtiğimiz dönemlerde işte kâğıt yok, kalem yok, daktilo yok diye hep şikâyet ediyorduk. Bugün bunların çoğu olmasına rağmen, bina yok dedik, adliye sarayları yapılıyor. Ne oldu şimdi, adalet hızlandı mı? Yeni mahkemeler açılıyor; adalet hızlanıyor mu?

Şanlıurfa Barosu Başkanımız, kendi illerine gelen hâkimlerin kalitesinden şikâyet etti. Bence şikâyet etmeye hakkı yok. Bu sorun, hepimizin her gün yaşadığı bir sorun. Hukuktan bahsediyoruz, TCK ve CMK değiştiği zaman, tutuklamanın artık istisnai bir müessese olduğu hep konuşuldu ve bu kanun belki bu yönden eleştirildi, "Artık tutuklama zorlaşacak" diye. Benim bir meslektaşım nisan ayında tutuklandı, tutuklama sebebi belli değil ve henüz davası açılmadı. Yani, adalet istiyor muyuz, istemiyor muyuz, şekil mi istiyoruz; ne istediğimizi ortaya koymamız gerekiyor.

Saygınlık sorunumuz var. Bu konuda elbette biz baro başkanları olarak yıllardan beri üzerimize düşeni yapıyoruz. Ancak, bu konuda her bir baronun her bir ferdinin de şahsen pek çok sorumluluğu var, görevleri var. Bunu da meslektaşlarımıza zaman zaman hatırlatmakta fayda var.

En son Yozgat Barosu Başkanımız söyledi herhalde, gerçekten bu sorunları -benim 3. yılım, daha önce de yöneticiliğim var- yıllardır konuşmaktayız. Bir önerimi yine tekrar ederek sözlerimi bitirmek istiyorum: Sorunlarımızın çoğu siyasetle bitecek. Dolayısıyla parti ayrımı gözetmeden -TBMM'ye bizlerin arasından giden arkadaşlarımız var- Türkiye Barolar Birliği Yönetimimizin bütün avukat kökenli milletvekillerini bir araya getirmelerini istiyorum ve mesleğin siyasetinin ortaya konulmasını talep ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Oturum Başkanı: Sayın Konya Barosu Başkanı'na çok teşekkür ederiz.

Kırşehir Barosu Başkanı sayın Mustafa Alpaslan; buyurun.

MUSTAFA
ALPASLAN'IN
KONUŞMASI

Av. Mustafa ALPASLAN (Kırşehir Barosu Başkan Yardımcısı): Sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar; gerçekten hepimiz çok güzel konuşuyoruz, yaşadığımız sıkıntıları birbirimize çok güzel, ancak dert yanmaktan öteye gidemeyecek şekilde anlatıyoruz, çünkü en büyük sıkıntımız, eyleme geçememek. Hani bizim eylem planlarımız? Bugüne kadar sorunlarımıza çözüm bulabilmek için somut olarak acaba neler yaptık, yaptıklarımız yeterli mi? Bene hayır ve avukatlar ve Türkiye Barolar Birliği olarak en büyük sorunumuz bu olsa gerek. Bizler, problemlerimize çözüm olabilecek eylem planlarını maalesef hazırlayamıyoruz. Bizler, sorunlarımızın çözüm merkezi olan TBMM'ye küsmüşüz, Hükümete küsmüşüz, bürokratlardan uzak hale gelmişiz.

Bakınız, elbette ki yürütmeye, yasamaya ve mevcut iktidarlara hangi dönemde olursa olsun, teslim olmayacağız ve olmamalıyız. Ancak, Konya Barosu Başkanımızın söylediği gibi, özellikle TBMM'de bulunan avukat kökenli milletvekilleriyle irtibatlarımızı artırmalıyız. Hepimiz farklı siyasi görüşlerde ve hayat görüşlerine sahip insanlarız. Ancak, hepimizin samimi olduğu, birebir görüştüğü -belki seçim bölgelerimizdeki milletvekillerinden dolayı- hukukçu milletvekilleri var. Artık avukatlar hakkında hayata geçirilmesi elzem olan yasaların bizzat bunlarla birebir, yalnız Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun planı, programı dahilinde görüşülüp bu yasalar çıkartılmalı. Hal öyle olmuş ki, biraz kaba olacak, tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış misali, bizler daha etkili eyleme geçmedikçe problemler düzelmeyecek.

Maalesef hukuk eğitimi, yapılan uygulamalarla ayaklar altına alınmıştır. Türkiye'de belki hepimiz biliyoruz, 59 adet hukuk fakültesi vardır. Ben belki aranızda en genç arkadaşınız olarak, 1992 yılında hukuk eğitimine başladım ve 9 tane hukuk fakültemiz vardı, şu an 59. Ne olacak, soruyorum sizlere; yetersiz bir hukuk eğitimi almış binlerce kişi gelecek yıllarda aramıza katılacak. Bunları reddetme ihtimalimiz var mı arkadaşlar? Büyük ihtimalle hepsini mesleğe kabul edeceğiz. Ne olacak, binlerce insanın sorunu ne olacak, ne yapacağız, düşünür müsünüz? Sizler bizlerden mesleki olarak büyüktünüz, belli bir gün geçirmişsiniz, bizler sizlerden biraz daha az kıdemliyiz, ama bizlerden sonra yeni mesleğe başlamış arkadaşlarımız var, bunların hali nicedir, ne olacak? İnanın mesleğe yeni başlayıp sigorta primini yatıramayan ve bu yüzden, rahatsızlıkları yüzünden sağlık güvencesi bile olmayan avukat arkadaşlarımız var. Özellikle büyükşehirde yaşayan meslektaşlarımız, belki oradaki -küçümsediğimden değil- bir tezgâhtardan dahi az bir ücretle çalışmaktalar, çalışmaya zorlanmaktalar. Bu kadar sayıdaki hukuk fakültesi ve hukuk öğrencisiyle sistemin gelecek yıllarda, biz ne konuşursak konuşalım, çökeceği kanaatindeyim.

Sayın Konya Barosu Başkanım saygınlık sorununa, meslekteki saygınlığa değindi. Soruyorum, binlerce eğitimi eksik almış, hukuk eğitimini almamış, yetişmemiş, boş hukukçunun olduğu bir yerde saygınlık olur mu? Bizler ileride kendi saygınlığımızı daha da yitireceğiz, bu böyle olacak, bu bir gerçek artık, bunlar görülmeli.

Ülkemizde adalet, bağımsız mahkemeler aracılığıyla tecelli etmektedir. Mutlaktır ki, adaletin tecelli ettiği mahkemeler ve birimler mevcuttur. Ancak, birçok mahkeme ve mahkemeleri oluşturan sistemler; hâkim, savcı, kalem personeli, adaletin tecellisini tesadüflere bırakmıştır. Hal öyle olmuş ki, sizin davanızın görüldüğü mahkeme kadrosu tesadüfen iyiye hakkınızı alırsınız. Ya işi savsaklayan ya da beceremeyen bir yargılama kadrosu varsa; sineye çekmekten başka bir şey yapamazsınız, çünkü bunu değiştirme gücünüz neredeyse yok gibidir. 21 yaşında hukuk fakültesini bitirmiş ve

MUSTAFA
ALPASLAN'IN
KONUŞMASI

hâkimlik-savcılık sınavını kazanarak 2 yıl sonra ataması yapılan bir genci düşünelim. Siz henüz bırakın hukuk tecrübesini, hayat tecrübesi bile olmayan bu genci mesleğe adım atar atmaz tutuklama ve benzeri yetkilerle donatırsanız, bu genç kendisini bir anda Azrail zanneder. Elindeki keskin kılıç misali yetkilerini nereye ve kime kullanacağını bilmez. Hâkimlik ve savcılık mesleğine girişte aranan azami yaş sınırı olan 30 yaşın asgari yaş sınırı olarak kabulü, artık bir zaruret halini almıştır. Yargılama makamını işgal edecek bir kişinin asgari olgunluk yaş sınırı olarak kabul edilebilecek 30 yaşını en azından tamamlaması gerekir.

Adalet Bakanlığı, Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı'nda avukatlar, yargı mensubu tanımlamasından çıkarılmışlardır, yargı profesyoneli gibi garip bir kavram içerisine alınmışlardır. Avukatlık Kanunu'ndaki "*Avukatlar yargının kurucu unsurudur*" şeklindeki yasal düzenlemeye rağmen, aykırı bir düzenlemeye gidilmektedir. Buradaki amaç nedir, acaba ne yapılmak istenmektedir? Yapılmak istenen çok açıktır arkadaşlar; bizleri, avukatları tamamen saf dışı bırakmak.

Pekala, yargı mensubu sayılmazsak ne olur? Ne mi olacak; yargı mensubu olmadığımız takdirde, onların kazanımlarından, muafiyetlerinden yararlanamayacağız. Yetkilerimiz hep onların altında kalacak, en basitinden bizlere yeşil pasaport verilmeyecek. Silah kullanma ruhsatımız, belki bizlerin daha fazla ihtiyacı olmasına rağmen, yüksek meblağda vergilendirmeye, harca tabi tutulacak. Aslında bunlar çok önemli şeyler.

Yine bir üçüncü konuya değinip sözlerimi bitirmek istiyorum. Adalet Bakanlığı'nın Türkiye Barolar Birliği ve avukatlar üzerindeki vesayetinin kaldırılması konusunda yeterli düzenleme bu strateji eylem planında yoktur. Avukatların cezai sorumluluklarında soruşturma izni verilmesi yetkisinin Adalet Bakanlığı'ndan acilen alınarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilmesi gerekir. Adalet Bakanlığı'ndan bu yetki alınmazsa, Bakanlığın avukatlar ve Türkiye Barolar Birliği üzerindeki vesayeti kalkmayacaktır. Öyle olmuştur ki, Ba-

kanlık, soruşturma izni verilirken mevzubahis olan bir avukat ise, hiç dosyayı bile incelemeden, bizlere maalesef, utanarak söylüyorum, potansiyel suçlu gözüyle bakarak yargılama izni vermektedir. Gerçekten bu durum, içler acısı bir durumdur. Kendi meslektaşları arasında, kendi personelleri arasında belki iyi insanlar olabilir, ama birçok yolsuzluğa karışan insanlar da vardır. Bu insanların birçok yargılama dosyası harsıraltı edilirken, söz konusu avukat yargılaması olduğu zaman hemen yargılama izni verilmektedir.

MUSTAFA
ALPASLAN'IN
KONUŞMASI

Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz sayın Başkan. Diliyoruz ki, bu vesayet konusuyla ilgili anayasa değişiklikleri bir an önce hayata geçer de hepimizin sıkıntıları sona erer.

Sırada Malatya Barosu'nun sayın Başkanı Selahattin Sarıoğlu var.

Buyurun efendim.

Av. Selahattin SARIOĞLU (Malatya Barosu Başkanı): Çok teşekkür ediyorum.

SELAHATTİN
SARIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Türkiye Barolar Birliği'nin değerli yöneticileri, Türkiye barolarının çok değerli başkanları; hepimizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Yargı Reformu Stratejisi Taslağı tartışması yapılıyor. Gördüğüm kadarıyla salonda büyük bir yorgunluk, yılgınlık var, yani genel bir coşku yoktur. Bu benim bir eleştirim. Keşke tartışmalar çok daha ateşli olsaydı, çok daha böyle coşkulu olsaydı. Öğle sonrasında ise daha da bu azaldı, bu tempo düştü.

Bu Yargı Reformu Stratejisi, gerçekten Türkiye için gerekli bir taslak, yapılması gereken bir reform, bir gereksinim alanında. Tabii ki bunun eksikleri var ya da yanlışları var. Bir bakıma özellikle şunu belirtmek istiyorum: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısını değiştirmeye yönelik, üyelik

SELAHATTİN
SARIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

yapısını değiştirmeye yönelik çalışmaların -sabahki oturum açışında değerli Türkiye Barolar Birliği Başkanımızın belirttiği gibi, Türkiye'deki gerginliğin azaltılması için çaba harcanması gerektiği bir dönemden geçtiğimizi söylemişti- siyasal amaçlar taşıyabileceği kaygısı bende var. Bu bakımdan, bunun Türkiye'de yeni tartışmalara yol açabileceği ve enerjimizi boşu boşuna tüketmemize neden olacağını söylemek istiyorum.

Aynı şekilde tabii ki bunun yapısının değişmesi gerektiğine de inanıyorum; sayısının çoğaltılmasını, tabana yayılmasını, daha demokratik bir niteliğe kavuşturulmasını gerekli görüyorum. Aynı şekilde askeri mahkemeler konusu da söz konusu, o da dönemsel olarak siyasal iktidarlar, diğer kesimler, güçler arasındaki tartışmaların, güvensizliğin yoğun yaşandığı Türkiye'de yanlış anlaşılacaktır, birtakım başka niyetlerle yapıldığı düşünülecektir. Bunun da taslaktan çıkarılmasını istiyorum. Aslında Türkiye'de yargı birliğinin sağlanması gerektiğine inanıyorum. Örneğin Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin 2 dereceli mahkemeye dönüştürülmesi önerisi var Taslak'ta. Bunu yeterli görmüyorum, aslında bu askeri yüksek idare mahkemesinin kapatılmasını, bunların Danıştaya devredilmesini öneriyorum. Fakat bu da iyileştirme sayılabilir. Ayrıca askeri mahkemelerin görev alanlarının sınırlandırılması, askeri mahkemelerin mekânlarının, yerlerinin askeri alanlardan, yasak bölgelerden çıkarılmasını da yürekten savunuyorum. Ancak, belirttiğim nedenlerle bu dönemde, bu sıralarda bunların yeni tartışmalara, yeni gerginliklere neden olabileceğini düşünerek ertelenmesini öneriyorum. Çünkü Türkiye gerçekten çoğunlukla boş, gereksiz konularla enerjisini tüketiyor, tartışıyor, asıl konular gözden irak tutuluyor.

Daha önce konuşan değerli başkanlarım belirttiler; bu taslakta barolara, savunma mesleğine yeterince yer verilmediğini belirttiler, gerçekten de öyle. Zaten 8-10 yıldır Türkiye'de baroların, avukatların zemin kaybettikleri, önemsizleştirilme sürecine girdikleri belirgin olarak göze çarpmaktadır, görülmektedir. Arkadaşlarımız, "Bu tanımlarda, yargı mensubu tanımını içerisinde avukatların da olması gerekir. Örneğin savcılar ve

hâkimler sadece görünür, avukatlar da olmalıdır" dediler. Ancak, ben şöyle düşünüyorum: Hâkimler ve savcılar devletten aylık alıyorlar, yani bunların birer kamu görevlisi. Avukatlar bağımsızdırlar, serbest meslek mensubudurlar, kamu görevlisi değildirler, ancak onlar kamu hizmeti yerine getirirler, bence onun içerisinde yer almaması gerekir diye düşünüyorum.

"*Adalet aktörleri*" diye bir tanım var, "*adalet aktörleri*" kavramının tanımı da var aslında. Şöyle sıralanıyor: "*Yüksek mahkemeler, Türkiye Adalı Akademisi, Türkiye Barolar Birliği, noterler.*" Yani, burada benim dikkatimi çekiyor, Türkiye Barolar Birliği Adalet Akademisi'nin sonrasında yer almış. Adalet Akademisi bir yargı kurumu mudur, bilmiyorum, değil tabii ki; yargıyla ilgisi olmayan noterlerle neredeyse yan yana, aynı düzeye indirgenmiş.

Ayrıca şu var: Yargı profesyonelleri içerisinde de tanımlama yapılırken, bu kavramın tanımı yapılırken de yargı profesyonellerinin şunlardan oluştuğu söyleniyor: "*Yargı mensubu, yargı çalışanı, avukat ve noterler.*" Düşünün, yine burada da avukatlar, yargı çalışanlarından bile sonraya alınmış. Yargı çalışanları dediğimiz, mübaşirler, yazı işleri müdürleri, kâtipler gibi. Bu belki de gizli bir duyguyu dışa yansıtıyor.

Burada bir başka husus dikkatimi çekiyor, benim yanlış algılamam mı acaba, bilmiyorum: Yargının bağımsızlığı kavramını yürütmenin, yasamanın etkisinden uzak, özgürce kararların yerine getirildiği bir müessesenin adı olarak düşünüyorum. Bunu çok iyi biliyoruz da, yargının tarafsızlığı kavramı var, bu da yaygınlaştı. Yani, şunu söylemek istiyorum: Yargının bağımsızlığı sorunu, öncelikle yürütme ve devletten özellikle kaynaklanan bir sorundur, yani yargının devletin müdahalesine kapalı olması gerektiğini anlatır. Yargının tarafsızlığı ise, bizatihi yargıçların ve cumhuriyet savcılarının bir sorunu, onların kimliklerinden, kişiliklerinden kaynaklanan bir sorun. Eğer bir yargıç tarafsız olamıyorsa, hiçbir bası olmadığı halde, bir yargıç kendisini tarafsızlaştıramamışsa,

SELAHATTİN
SARIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

artık o yargıç değil, hiçbir şey olamaz. Yani, tarafsız olamayan bir kişi, normal bir kişi de değildir bence.

Taslak'ta deniliyor ki, "Yargıçların tarafsızlığının sağlanması için Türkiye Adalet Akademisi görevlilerince bu kişilere etik dersleri verilecektir." Yani, yargıçlar bu yaştan sonra, bu düzeye geldikten sonra alacakları derslerle mi yargıda tarafsız davranmayı öğrenecekler? Bu çekirdekten gelen, yaşam sürecinde oluşabilen ve özellikle hukuk eğitimi sürecinde oluşan bir formasyondur, kişilik özelliğidir. Bir yanılla da şöyle belirtilebilir: Eğer yargı bağımsız olursa, yani yargıçların tarafsızlığından kuşku duyuyorsak -ki zaman zaman oluyor tabii ki- bu yargının üzerindeki yürütmenin baskısından kaynaklanan, siyasal baskıdan kaynaklanan bir sorun diye anlatılabilir. Gerçekten de kimi yargıçlar, kimi savcılar, başsavcılar, iktidar erkinin yapısına göre davranmaya, tavır sergilemeye çoktandır başladılar bile. Bu neden kaynaklanıyor; iktidarın yargıyı yönlendirme, yargı üzerinden siyaset yapma, yer, kurum kazanma çabasından kaynaklanıyor olabilir. Bu durum da zaten yargı içerisindeki zayıf kişilikleri harekete geçirmiş olabilir. Yargı tarafsızlığı yoksa bunun en temel nedeni, yargıya müdahaledir, yürütmenin yargıya müdahalesinden kaynaklanmaktadır.

Bir sorun da şu: Hâkim ve savcıların mesleğe alınmalarında bilindiği üzere bir yazılı sınav yapılıyor, ÖSYM tarafından yapılıyor, ardından da bir mülakat adı altında eleme yapılıyor. Bu mülakatın kaldırılması gerektiğine inanıyorum, yüzdeyüz kaldırılması gerektiğine inanıyorum. Bu mülakatın nasıl, hangi yöntemlerle, hangi sorgulamalarla, hangi araştırmalarla yapıldığı bir gerçek. Bu böyle bilindiği halde, bu sürecin devam etmemesi gerekiyor. Yani, hak dağıtma gibi önemli, kutsal bir göreve atanacak olan yargıç ve cumhuriyet savcılarının daha mesleğe ilk adımlarını atarken böyle vicdanlarının zarar görmesi, kararabilmesi olasılığının önüne geçilmesi gerekiyor. Benim önerim şudur: Mülakat kaldırılınsın. Eğer eleme olacaksa, staj sürecinde yargı yolu da açık olmak üzere elensin diye düşünüyorum.

Ceza soruşturması izninin Türkiye Barolar Birliği'ne verilmesi, benim öteden beri düşüncemde, özellikle Kırşehir Barosu Başkanımız açıkladılar, söylediler, gerçekten de öyle. Yani, hâkimler ve savcıların ceza soruşturması izinlerinin Adalet Bakanlığı'ndan alınarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na verileceği taslakta yer alıyor. Belediye başkanlarının ceza soruşturma işlemleri İçişleri Bakanlığının iznine bağlı tutuluyor veya bankacılar hakkındaki ceza soruşturmalarının izinleri Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Üst Kurulu'nun iznine bırakılmış, ama avukatların soruşturma izinleri maalesef Adalet Bakanlığının iznine bağlı tutulmuş. Bu iznin kesinlikle Adalet Bakanlığı'ndan alınarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir de medyayla ilgili yargının sorunu söyleniyor, oluyor gerçekten. Medyadaki yayınların yargılama sürecini ya da öncesindeki soruşturma sürecini etkilediği, adil yargılamayı etkilemeye çalıştığı bir gerçek. Bu konuda da taslakta birtakım çalışmaların yapılabileceği öngörülmüş. Ancak, yargılamayı etkileme, soruşturmayı etkileme suçunun oluşup oluşmadığı kanaatinin illerde basın duayenleri ve hukukçulardan oluşacak bir kurulun iznine bağlanmasını öneriyorum. Ankara'da da bunun itiraz kurulunun oluşması gerektiğine inanıyorum. Yani, yargıdan dolayı açılacak basın davalarının bu kurulun izniyle açılabilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir husus daha var; onunla bitireyim: Kamu avukatlarının barolara üyeliğinin zorunlu hale getirilmesi ve bu avukatların da baroların şemsiyesinin altına alınması gerektiğine inanıyorum.

Hepinize içten saygılarımı sunuyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

Kocaeli Barosu Başkanı Sayın Cumhuriyet Arıkan; söz sizde, buyurun.

Av. Cumhur ARIKAN (Kocaeli Barosu Başkanı): Sayın Başkan, sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticileri, değerli baro başkanlarımız; öncelikle şahsım ve barom adına hepinize saygılar sunarım.

Çok kısa bir taziye ve teşekkürle başlamak istiyorum. Barolarda yapılan spesifik toplantılar dışında, mayıstan sonra ilk defa bir aradayız. Dolayısıyla öncelikle gıyabında sayın Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza, Asude hanıma ve bu arada temenni etmiyorum, ama sağlık sorunu olan diğer meslektaşlarımıza geçmiş olsun diyorum. Haberim olmadığı için, başsağlığı dileyemediğim, yakınlarını kaybeden ve meslektaşlarını kaybeden barolarımıza başsağlığı diliyorum. Kaybettiklerimize Tanrı'dan rahmet diliyorum. Yine Çankırı Barosu Başkanımıza, Ankara Barosu Başkanımıza armağanlarından ötürü çok teşekkür ediyorum.

Ben de çok kısa bir süre önce mevzuatı inceleme konusunda çok değerli yardımlarını gördüğüm bir meslektaşımı kaybettim. O açıdan ben de çok üzüntülüymüm ve onun çok güzel bir çalışması olacaktı, belki bir raporla gelecektim size, ama ne yazık ki öyle bir yazılı metinle geledim. Dolayısıyla yazılı metinle gelen meslektaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Bu Yargı Reformu Stratejisi Taslağı'nda ne yazık ki yine savunmanın vazgeçilmezliğinden vazgeçilmiş gibi görünüyor.

Biz bir hukuk teknisyeni değiliz değerli meslektaşlarımız, biz avukatız. Biz ne yargı profesyoneliyiz, ne adalet aktörüyüz ve ne de başka bir isimle isimlendirilmesi gereken mesleklerdeniz. Biz avukatız ve avukat olarak, yargının bir unsuru olarak, bu unsurlar neredeyse biz de orada olmalıyız. Bir hâkim ve savcı neyse, biz de oyuz ve dolayısıyla bu sorunlar arasında gidip gelirken, mesleki spesifik sorunlarımızı çözmeye çabaları içerisinde uğraşırken, hukuk teknisyenliği gibi bana göre çok da haklı olmayan yaftayla yaftalanmamıza engel olmalıyız. Avukatlığın toplumsal ve ülkesel sorumluluklarını gözardı etmemeliyiz, edemeyiz.

Hukuk eğitimiyle ilgili toplantıya bence sayın Konya Barosu Başkanımızın da söylediği bir tekseslilikle gitmek doğru olur. Ama, belki bu konuda çok hızlı bir toplantı daha yapılabilir ya da çok değerli baro başkanlarımızın değindikleri eğitimle ilgili sorunlar üzerinden bir deklarasyon da hazırlanabilir. Bu konuda biz de üzerimize düşeni yapmaya hazırız.

Yargı reformu yapılırken, yargının bağımsızlığının ve tarafsızlığının zedelenmesi engellenmelidir ve yargının siyasallaşmasına engel olacak bir yargı reformu düşünülmelidir. Özellikle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'yla ilgili düzenlemede yasama organının kurula üye seçmesi gibi bir yaklaşım, eğer taslakta böyle bir şey varsa çıkarılmalıdır, çünkü bu yasamanın yargıya direkt müdahalesi demektir. Yine, yerel yargıçlardan bu kurula üye seçilmesi gibi bir yaklaşım var. Bu da bence yargının siyasallaşmasının merkezden yerle doğru kayması gibi bir tehlikeyle karşı karşıya bırakabilir bizleri, buna da dikkat etmek gerekir. Dolayısıyla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu konusundaki düzenlemelerde yargının siyasallaşması gibi bir tehlikenin göz ardı edilmemesi gerekir. Üzerinde çok fazla durmuyorum, çünkü arkadaşlar tarafından üzerinde duruldu.

Yine Anayasa Mahkemesi'nin, Danıştay'ın, Yargıtay'ın kuruluş ve işleyişinde, yeniden yapılandırılma hususunda düzenleme yapılırken iyi düşünülmesi gerekir. Özellikle Anayasa Mahkemesi'nin yaptığı denetimlerin cumhuriyeti ve laikliği ve de demokrasiyi koruyan ve kollayan denetimler olduğu göz ardı edilmemelidir ve bu denetimlerin reformla direkt ya da dolaylı olarak önüne geçilmesinin engellenmesi gerekmektedir.

Konuşulurken Konya Barosu Başkanımızla da hemfikir olduk, bu idari yargı üzerinde çok fazla durmadık. Aslında Yargı Reformu Stratejisi Taslağı'nda idari yargıyla ilgili bir düzenlemeye rastlamadım veya varsa da, idari yargıdaki hukukçu olmayan yargıçların da üzerinde durulması gerektiğine inanıyorum. Çünkü hukukçu olmayan yargıçların yaptıkları uygulamalar, burada örnekler vermeme gerek yok, tüm

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

CUMHUR
ARIKAN'IN
KONUŞMASI

idari yargıyla uğraşan meslektaşlarımızın bu olumsuz yaklaşımlarla karşı karşıya kaldığını daha önce de birçok kez müşahede ettim.

Vergi denetimiyle ilgili görüşlerimiz de şu şekilde özetlenebilir: Öncelikle avukatlar gerçek gelir vergisi mükellefleridir. Dolayısıyla benim gelirim gerçek olarak tespit edilmesi gerekir, fakat ne yazık ki vergilendirildiğim gelir, benim gerçek gelirim değil. Bu nedenle öncelikle vergi yasalarında değişikliğe ihtiyaç var. Sonra bana göre, bu benim kişisel görüşüm, Avukatlık Kanunu'ndaki vekâlet sözleşmesiyle ilgili, vekâlet ücretiyle ilgili birtakım düzenlemelerin de artık hayata geçirilmesi gerekiyor diye düşünüyorum. Belki vekâlet ücret sözleşmeleri yaparak bu tür tartışmalardan kurtulacağız. Bu daha önce de birçok kez konuşuldu. Bunun aksayan yönleri nedir, sakıncaları nedir, faydaları nedir, bunların üzerinde de durulabilir. Çok fazla uzatmadan, sadece ana hatlarıyla geçmek istiyorum, onun için çok fazla uzatmayacağım, ama öncelikle ben gerçek anlamda gelir vergisi mükellefiysem, gerçek gelirim tespit edilmesi gerekir. Bugün kurumlar vergisi düzenlenirken, şirketler her türlü harcamalarını istedikleri gibi vergiden tenzil ediyorlar. Fakat ne yazık ki serbest meslek sahibi avukatlar, her türlü harcamalarını, daha doğrusu en az bir şirket kadar yaptığı harcamalarını matrahattan tenzil edemiyorlar.

Hiçbir meslektaşına vergi kaçakçısı gözüyle bakılamaz, buna kesinlikle karşıyım ve reddediyorum ve şiddetle kınıyorum. Medyada çıkan haberleri de, sekiz sütuna manşet olan haberleri de kesinlikle kınıyorum: "Yandıılar, mahvoldular, bittiler..." Biz vergi kaçaksız değiliz, olamayız da. Benim kazancımdan mutlaka devlete vermem gereken vergi gerçek anlamda kesilmelidir, belki de gereken yasal düzenlemelerle bunun önüne de geçilebilir.

Son zamanlarda bizim baromuzda da başladı, bazı barolarda da başlamış galiba, birtakım belediyeler işyeri açma gibi bir belge istiyorlar, ruhsat istiyorlar. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği'ne yaptığımız müracaatta, bir hukuki inceleme ya-

pıldığı söylenmişti. Eğer bu sonuçlandıysa, bizi bilgilendirseniz, en azından biz de bu konuda ne şekilde bir tavır almamız gerektiğini öğreniriz. O konuda da ben bir yardım bekliyorum işin açıkçası.

Oturum Başkanı: Ben hemen size bir haber vereyim: Mali danışmanlara konu gönderilmiş ve alınacak olan rapor da gerekli yerlere verilecek.

Av. Cumhuri ARIKAN: Onu zaten biliyoruz sayın Başkan. Demek ki daha bekliyoruz, tamam o zaman, anladım.

Alternatif uyuşmazlıkların çözümüyle ilgili, Arabuluculuk Kanun Tasarısı'yla ilgili daha önce görüşlerimizi bildirmiştik. Bu Arabuluculuk Kanun Tasarısı, uyuşmazların alternatif yollardan çözümü, daha doğrusu bu yaraya bir merhem olacak tasarı değil diye düşünüyorum. Bu konuda birçok hukukluluk yaratma gibi bir tehlikenin varlığının göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Arabulucuların sadece hukuk nosyonu almış kişiler arasından seçilmesi bu şeyi çözecek mi, bunu da bilemiyorum, ama en azından hiç olmazsa hukuk nosyonu almamış, hukukçu olmayanların bu çözümden uzaklaşması açısından belki bir yararı olur diyorum.

UYAP, bilişim bürokrasisi denilen yeni bir bürokrasi geliştirdi çok değerli meslektaşlarım ve UYAP'ın da düzeleceği yok, yani bana göre düzeleceği yok. Ben teknolojiye karşı değilim, ama UYAP çalışırsa davamı açabileceğim gibi bir garabet içerisinde de olamam. Yani, bunun birtakım manuel sistemlerle desteklenmesi gibi bir iki başlılık olur mu, bunu da bilemiyorum, ama devamlı servis sağlayıcıların veya benim çok fazla bilgim de yoktur, server diyorlar galiba, bunların yenilenmesi gerekiyor. Bunlar yenilendikçe yeni sorunlar beraberinde geliyor ve devamlı bu sistem duruyor, çöküyor. Bu sistem ya terk edilmeli ya da terk edilmeli bana göre, çünkü düzeleceği yok. Üzerinden oldukça zaman geçti, ne zaman

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

CUMHUR
ARIKAN'IN
KONUŞMASI

düzeleceği konusunda da bir takvim olmadığına göre, bunun da terk edilmesi gerekiyor.

Ben çok teşekkür ediyorum. Daha söyleyecek birçok şey var, ama bunların çoğu söylendi, diğer sayın baro başkanlarım da mutlaka değineceklerdir. Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Biz de teşekkür ederiz.

Söz sırası İstanbul Barosu Başkanı sayın Muammer Aydın'da.

Buyurun Başkanım.

MUAMMER
AYDIN'IN
KONUŞMASI

Av. Muammer AYDIN (İstanbul Barosu Başkanı): Teşekkür ediyorum.

Sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticilerim, değerli baro başkanı arkadaşlarım; hepinize iyi günler diliyorum.

Önce iğneyi başkasına, çuvaldızı kendimize batırmamız gerektiğini düşünüyorum. O da şu: Bugün burada yapılan Baro Başkanları Toplantısı'nın konusu belli, gündemi belli, yaklaşık ne zaman biteceği de belli. Sevgili baro başkanlarımızın mazereti olanlara söyleyecek hiçbir sözüm yok, ama zaten Mayıs ayında yapılan seçimden bu tarafa 5 aydır yapılamayan bir Baro Başkanları Toplantısı'nın ilkinin yapıyorsak, buraya 18 ya da 20 baro başkanımızın gelmediği, gelenlerin de erken burayı terk ederek, gitmesini bizim yargı reformundan ne beklediğimizi, kendi kapımızın önünü süpürme konusunda ne kadar duyarlı olduğumuzu, olmadığımızı açıkça gösteriyor. Bireysel eleştiri değil bu, topluca, hepimize bir eleştiri olarak bakıyorum. Çünkü bir şeyler yapmak istiyorsak, bu bizim tek yumruk olarak hareket etmemize ve mesleğin sorunlarıyla ilgili olarak, yargının sorunlarıyla ilgili olarak, ülkenin sorunlarıyla ilgili olarak hep beraber hareket etmemiz gerektiğini bir kez daha altını çiziyorum.

Bunun ötesinde de, Sayın Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza sağlıklar diliyorum, geçmiş olsun diyorum. Kayseri Barosu Başkanımız dahil olmak üzere, yakınlarını kaybeden, meslektaşlarımızı kaybeden tüm baro başkanlarıma da başsağlığı diliyorum.

Türkiye Barolar Birliği'nde 5 aydan bu tarafa da istenen performansın olmadığını da detaylarına girmeden bir kez daha ifade etmek istiyorum. Çünkü İstanbul Barosu'nun önerisi doğrultusunda birçok baro başkanımızın da altına imza koyduğu ve Genel Kurul'da 117/3'e göre talimat olarak Türkiye Barolar Birliği'ne iletilen hususlardan bugüne kadar hiçbirisi hayata geçmedi. Oysa istenen ve beklenen, bunların mümkün olduğu kadar yenileriyle de takviye edilerek hayata geçirilmesi idi: CMK Üst Kurulu, vergi ve idare hukukuyla ilgili bir merkez ya da adına ne dersiniz deyin, yeter ki barolardaki entegrasyonu sağlasın.

Onun dışında, Türkiye Barolar Birliği'nin bugüne kadar yaptığı çalışmaların olmadığını söylemek istemiyorum. Tabii ki rutin, hepimizin barolarımızda yaptığımız gibi çalışmalar var. Ancak, meslek adına, meslektaş adına yapılan, geliştirilen çok fazla bir şey olduğunu da göremiyorum. Çünkü bir yargı reformundan bahsediyorsak, bahsetmek istiyorsak gerçekten, bunun içerisinde Türkiye'de sayıları 70.000'i bulan avukatlar ve onların örgütleri mutlaka ama mutlaka olmalı. Olmuyorsa, olamıyorsa ve biz de sorunlarımıza bu kadar sahip çıkıyorsak, hiç kimsenin çok daha fazla yakınma yapmaya ve sorunların çözümünü de başkalarından beklemeye hakkı olduğunu düşünmüyorum.

Yargı Reformu Strateji Taslağı'yla ilgili Ağustosta ortaya getirilen tablodan önce, İstanbul Barosu'na görüşleri sorulmuştu. Biz de hepimize dağıttığımız, 20 Mart 2009 tarihli beş sayfalık bir metinle eleştirilerimizi ve görüşlerimizi ifade ettik.* Bu metni okumayacağım, sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticilerimize de teslim edildi. Metinde özellikle dikkati çe-

* Bkz. Ekler bölümü s. 162.

MUAMMER
AYDIN'IN
KONUŞMASI

ken, Avrupa Birliği'nin istemleri doğrultusunda bir yargı reformunun yapılacağı olması. Yani, bizim ihtiyaçlarımız değil de, Avrupa Birliği'nin ihtiyaçları gözetilerek ve talepleri, istekleri dikkate alınarak hazırlanan bir taslak. Bu Taslak'ta da niyetler de, neler yapılmak istendiği de söylendi. Yani, gerçek niyetin Türkiye'deki yargının tıkanmışlığını açmak olmadığı, birtakım makyajlar yaparak, anayasa değişiklikleri yaparak yürütmenin önünün açılması, yargının daha fazla siyallaştırılmasıyla ilgili düşünceler olduğu herkes tarafından net bilinmektedir. Anayasa Mahkemesi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Adalet Akademisi, Adli Tıp Kurumu, bunlarla ilgili görüşlerimizi hep yazılı olarak verdik, hemen hemen her ortamda da seslendirdik. O nedenle bunları tekrar etmeyeceğim.

Ancak, Yargı Reformu Strateji Taslağı'na baktığımız zaman, "*stratejik amaçları*" başlığı altında şunlar var: "*Yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi.*" Demek ki yargı yeterince güçlü değil, bağımsızlık açısından yargı bağımsızlığı güçlendirilmeli. "*Yargının tarafsızlığı geliştirilmeli.*" Demek ki yargı yeterince tarafsızlığını da ortaya koymuyor, bunun için geliştirilmeye ihtiyacı var. "*Yargının verimliliği ve etkililiğinin artırılması.*" Demek ki yargıdan istenen verim elde edilemiyor ve etkili de değil, bunun için bunların artırılmasına ihtiyaç var. "*Yargıda mesleki yetkinliğin artırılması.*" Avukatlar dahil olmak üzere söylüyorum, avukatlarla uzmanlaşma sağlanamadığı ve Avukatlık Kanunu değiştirilmediği müddetçe, yargıda mesleki yetkinliğin sağlanması noktasında savunma kendini sorulamalı. Tabii bunun hâkim ve savcı ayağı da ayrı bir sorun. O nedenle, o mesleki yetkinlik her açıdan, her üç yargı unsuru için de gözden geçirilmeli ve bunun artırılması hedeflendiğine göre, burada da büyük bir sorun var, ki biliyoruz.

"*Yargı örgütü yönetim sisteminin geliştirilmesi.*" Değişen çağ koşullarına ve ortaya çıkan tablolara göre bunun kabul edilebilir tarafı var. Önceden farklı örgütlenmelerle, bugün geldiğimiz noktada ise çağın gereklerine uygun yönetim sistemlerinin geliştirilmesi, daha çağdaş, daha bilimsel, bunu anlıyorum, bu bir reform olabilir. Oradaki eksiklikler zaman ilerle-

dikçe artabilir. Onun için bunu çok eleştiri olarak görmüyorum, yargı reformunun amaçlarından birisi olabilir, ama diğerleri demek ki yok. Reform falan değil, kökten çözüm için bir şeyler yapmalı, yoksa bir yerine makyaj yaparak bir sonuç alamayız.

En önemlilerinden birisi, *"Yargıya güvenin artırılması."* Evet, bugün Türkiye'de gerçek anlamda bir tespit yapmaya kalksak, yargıya olan güven dibe vurmuştur. Belki biz bunu vatandaşlarımıza ifade etmek istemiyoruz, ama içinde olan savunma örgütünün üyeleri olarak, savunma örgütünün başkanları olarak biz biliyoruz. Yargıya güven noktasında neredeyse biz dahi artık her yerde eleştiri yapar olduk, yargıya güveni sorgular olduk.

"Adalet erişiminin kolaylaştırılması." Adalet erişim vatandaş için, yani her vatandaş adalete çabuk, kolay, ucuz, etkili ve ulusal ve uluslararası ilkelere uygun olarak erişmeli. Ama öyle mi oluyor; hayır. Fiziki koşullar, harçlar ve daha birçok sıkıntı, adalete erişim konusunda vatandaşın önünü tıkamakta, hukuk devleti anlayışından uzaklaştırmakta ve bugün geldiğimiz noktada Türkiye tam bir polis devleti olmak üzere-dir.

"Uyuşmazlıkları önleyici nitelikteki tedbirlerin etkin hale getirilmesi ve alternatif çözüm yollarının geliştirilmesi." Evet, uyuşmazlıkların çözümüyle ilgili CMK'da uzlaşma getirildi. Hepiniz biliyorsunuz, barolarımızda sistem çalışmıyor, savcılar çalıştırmıyor. Vatandaşın uzlaşma noktasındaki isteği yok, ilgisi yok. Ayrıca uzlaşmadan da istenen, tam bir teslimiyet, yani *"Olayı kabul et, ödemeyi kabul et. Bunları yaparsan uzlaşsın."* Zaten *"Benim dediğim"* diyen, *"Git ver mahkemeye"* diyen anlayıştaki ve bu konuda gerekli eğitimi almayan kişinin ne kadar uzlaşma müessesesinden istifade edebileceğini hepimiz biliyoruz.

Ancak, bir de arabuluculuk gibi bir sistem öneriliyor ki, tehlikelerine dikkat çektik ve bu sistemin, hele hele kendi mesleklerinde dikiş tutturamayanları buraya taşıyacağı ve onlara bir de 150 saat hukuk dersi vererek, taşıma suyla de-

MUAMMER
AYDIN'IN
KONUŞMASI

ğirmeni döndürerek, arkasından da ilam mahiyetinde belge üretmeleri, çokuluslu şirketlerin ve güçlü şirketlerin harç ödemeksizin buralardan ilam alma şansına sahip olmaları ve daha birçok sıkıntıyı da beraberinde getirmesini düşündüğünüzde, bu sistemin bizim yargı sistemimiz için bir çözüm üretebileceğine inanmıyorum. Eğer her türlü araçlarla vatandaşların bilgilendirilmesi sağlanır, magazin programlarının yerine bilgilendirme programları ilgi çeker hale getirilerek vatandaşlara eğitici ve öğretici olarak verilirse, arabuluculuk sistemini de avukatlar ya da hukukçular yaparsa, bu sistemin belki bir faydası olabilir. Ancak, bu koşulda, bu şartlar altında kesinlikle mümkün olmadığını düşünüyorum. O nedenle de taslakta Avrupa Birliği'nin dayatmasından dolayı yer aldığını da hepimiz biliyoruz.

"Ceza infaz sisteminin geliştirilmesi." Yeni cezaevleri yapıyorlar. 380 civarında cezaevi vardır Türkiye'de, şu anda bunların sayısı 250'ye indirildi, birçok ilçe cezaevleri kapatıldı ve yeni yeni cezaevleri yapılıyor. Evet, cezaevleri yapılıyor, ama İstanbul özeli için söylüyorum, Maltepe ve Silivri cezaevleri, 2 yıl gibi bir kısa süre içerisinde kapasitelerinin üstüne çıkmış ve artık oralarda da insanlar, -tutuklu ya da hükümlü içeren diğer cezaevlerinde de durum aynı- gerçekten zor koşullar altında, yine eskiye dönüş ortaya gelmiştir. Kaldı ki infaz sistemiyle ilgili olarak iyileştirmeden bahsedildi; o da istenildiği gibi geliştirilemedi ve birçok sorunlarını beraberinde getiriyor.

En kötüsü de, yine hepimizin eleştirdiği, *"Ülkemizin ihtiyaçları ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinin gerektirdiği mevzuat çalışmalarına devam edilmesi."* Yani, *"Biz dersimizi çalışmaya devam edeceğiz, aldığımız talimatları uygulayacağız"* diyorlar ki, bunun da kabul edilebilir bir yönü yok.

Sevgili meslektaşlarım; bu ülkenin ihtiyaçlarını uzaydan gelenler saptamayacak, biz saptayacağız. Bu ülkenin ihtiyaçlarını ulusal duruşumuz, egemenliğimizden ödün vererek, birilerinin vereceği akıllarla ortaya getirmeyeceğiz. Ortak aklı yaratma konusunda hepimizin yeterince akılı olduğu-

nu ve enerjisi olduğunu biliyorum. Ama bu neme lazımcılıktan, "Ben görevimi yaptım, ben gidiyorum" demekten kendimizi alıkoymak zorundayız. Aksi takdirde, istediğiniz kadar eleştirin, istediğiniz kadar iyi konuşun, iyi şeyler getirin, burada kitapları doldurup raflara ve barolara gidecek kitapları oluşturmaktan başka hiçbir işe yaramayacak. Toplanıyoruz, burası için söylemiyorum tek başına, ülkenin geneli anlamında, biz de İstanbul'da toplanıyoruz, konuşuyoruz, ama hiçbir sorunu en küçüğünden en büyüğüne kadar bir toplantıda çözüp ortaya koymuyoruz. Hepsini global konuşuyoruz, ortaya gelene de baktığımız zaman, koca bir hiç.

Yargı reformundan beklenen bunlar, ama içinde istenenler var mı; bana göre yok. Hukukun temel ilkelerini hiç sayarak, onları hataya geçirmeden, onları bir güç olarak kullanmadan, çünkü hukuk bir güçtür, ama bugün ülkemizde dahi hukukun gücü yerine gücün hukuku etkili oluyor. Hepimizin bildiği gibi, yasama, yürütme ve yargı ayrı ayrı bağımsız erkler, anayasada öyle diyor. Eğer yargı, kendi görev alanlarını kendi ölçütlerinde ve ilkelere göre dolduramazsa ya da doldurulmasına izin verilmezse, ülkemizde olduğu gibi onlar yargı ve yürütme tarafından doldurulur, yani yargının görev alanlarına diğerleri müdahale eder. O takdirde de ne erkler ayrılığından, ne de bağımsız ve tarafsız, adil bir yargıdan bahsedebilirsiniz. Ortaya sadece ve sadece "Ben yaptım, oldu" anlayışından itibaren bir siyasallaşmış yargı gelir; görev alanlarını yürütmeye, bazen de bir kısmını da yasamaya teslim etmiş olan yargı gelir. Bu da bu ülkenin polis devleti olması ya da daha kötü bir yönetim anlayışını, daha kötü bir demokrasiyi ortaya getirecektir ki, bu da bu ülkenin daha büyük sıkıntılar yaşamasına neden olacaktır.

Özlenen, yargıdaki sıkıntıları aşmaksa, hukuk devletini inşa etmekse, o takdirde hukuk devleti kurallarına, insan temel hak ve özgürlüklerine uygun yapılan yapılanmayı ortak akılla hepimiz gerçekleştirmek zorundayız.

Türkiye Barolar Birliği'nin adına sayın Teoman Ergül bu toplantılara katılarak buraya çok katkı verdi, bunu önce-

MUAMMER
AYDIN'IN
KONUŞMASI

den biliyorum, kendisiyle de görüşmüştüm. Ama siz ne kadar söylerseniz söyleyin, diğer taraf anladığı ya da anlayışına uygun kadarını buraya yansıtıyor. O zaman biz de topyekun olarak mutlak suretle buna karşı defans yapmalıyız, örgütlü güç olduğumuzu göstermeliyiz. Ama bunu gösteremsek, o zaman hiç kimsenin de bir yerlerden bir şey beklemesine, TBMM'ye gönderdiğimiz, siyasetine bakmaksızın meslek mensubu dediğimiz arkadaşlarımızdan beklentilerimizle bu işin çözülemeyeceğini bir kez daha ifade etmek istiyorum. Çünkü TBMM'nin çok daha fazla çoğunluklu avukatlardan, hukukçulardan oluştuğu dönemleri de biliyoruz, o dönemlerde de yine istenenler yapılmamıştır, yapılamamıştır. Hele ki siyasetin daha fazla egemen olduğu bu dönemde, bunların yapılabileceğinden de kuşku duyuyorum. Ama meslek adına hepimiz ülke siyasetinden kendimizi arındırmadan, genel siyasetten kendimizi arındırmadan bunları yapma konusunda elbirliği oluşturursak, bunların üstesinden gelme şansımız fazla olacaktır.

CMK ve zorunlu müdafilikte herkes sorun yaşıyor. İstanbul Barosu, 10 Hazirandan bu tarafa tedricen bölgelerde alınan kararlarla ve 26 Hazirandan bu tarafa da CMK'de zorunlu müdafii görevlendirmesi yapmıyor ve yapılan görüşmelerle Türkiye Barolar Birliği de bu konuda gerekli duyarlılığı gösterdi, ama istenen daha tam sağlanamadı. CMK konusunda Türkiye Barolar Birliği'nin başkanları toplaması gerektiğini iletmemize rağmen, bugüne kadar bu konuda da irade gösterilmedi. Çünkü bu olay sadece İstanbul Barosu'nun sorunu değil, topyekûn bütün baroların, bütün avukatların sorunudur. Hiç kimseye bireysel sitemim yok, ama topluca, örgütsel olarak hepimize diyorum ki, İstanbul Barosu'nun bu sıkıntısı, hepimizin sıkıntısıdır ve destek verirseniz bu iş çözülecek.

Yaptığımız görüşmeleri burada tek tek aktarmayacağım, çoğunu biliyorsunuz. Ancak, 7 Ekim tarihinde Maliye Bakanı'yla İstanbul'da yaptığım görüşmede de vergi konusu dahil olmak üzere, avukatların CMK'dan ödeneklerini alamamaları dahil olmak üzere, İstanbul özelinde 800 meslektaşımıza 2008 yılında aldıkları masraflardan dolayı geriye yöne-

lik stopaj ve KDV için işlem yapılmasıyla ilgili sorun dahil olmak üzere, KDV ve diğer istisnalardan arındırılması gerektiğini iletmemize rağmen, "Kesinlikle ödeneğimiz yok, gönderemeyiz, kesinlikle istisnalara karşıyız. Zaten 10.4 katrilyon bütçe açığı öngörmüştük, krizden dolayı 38 katrilyon oldu, arttı. 10 katrilyon sosyal güvenlik açığı var, 5 katrilyon da ÖTV'lerden geldi, yani toplam 65 katrilyon bütçe açığı oluştu" diye Maliye Bakanımız benden çok yakındı.

Tablo şu ki, Türkiye zaten ekonomik açıdan bir darboğazda. Bu bütçe açığı, önümüzdeki üç ay içinde biraz daha büyüyebilir. Biz avukatlar olarak, bu ülke için bize düşen şeyler varsa yapmaya hazırız, ama birileri kendi siyaseti adına paraları hortumluyorsa, bununla da bütçe açığı büyüyüp dışarıdan alınan dış borçlarla bu ülke götürülmeye çalışılıyorsa, bunun da bir hesabı mutlaka olacak. O nedenle, CMK'daki "İstanbul Barosuna ödeyeceğiz" dedikleri 12 trilyon lirayı çeşitli zorlamalarla 1 Ekimde hayata geçireceklerdi. Ancak, 21 başsavcılığa bizzat CMK'daki personelimi göndererek dosyaları oluşturduk; masrafları ödemedikleri için bütün savcılıklardaki masrafların ileride tahsil edilebilmesi için dosyalardan birer fotokopi örnek çektirdik, baroda muhafazaya aldık, muhasebeleştirilmesi için mal müdürlüklerine gönderttik, hâlâ bitmedi. 2-3 bölge haricinde muhasebeleştirme işlemi gerçekleştirilmedi, çünkü mal müdürlükleri çalışmıyor. Başsavcılıkların bazılarındaki idari personel, avukatlar oraya gittikleri zaman, onları baroya yönlendiriyorlar, "Gidin, baronuzla halledin" diye. Sanki onların işi bu değilmiş gibi tavır gösteriyorlar. Defaatle takip etmemize rağmen, gerek savcılıklardan, gerekse mal müdürlüklerinden dosyaları zor çıkartıyoruz.

Mesleğin önemli sorunlarından bir tanesinin özelliikle hukuk fakültelerindeki öğretimden kaynaklandığını hepimiz biliyoruz. Çünkü öğretimi lisans öğretimi olarak fakülteler yapıyor, eğitimi mesleki anlamda barolar yapıyor. Ama öğretimden gelenlerin aynı eğitimi aldıklarını söyleyebilmek mümkün değil. Dolayısıyla oralarda da bizler müdahil olmak durumundayız. Bu YÖK'ten gelen toplantı çağrısı öncesinde biz İstanbul Barosu'nda da geçtiğimiz hafta henüz karara

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

MUAMMER
AYDIN'IN
KONUŞMASI

bağlamadık, ama öyle bir örtüştü ki, aynı konuyu görüştük. İstanbul dışında İstanbul Barosunun çağrısıyla bütün hukuk fakültesi dekanlarını bir araya getirip bu konuyu bir çözüme bağlayalım istedik ve hemen üstüne YÖK'ten gelen yazı geldi. Dolayısıyla bu konu gerçekten çok önemli, bu konuyu 10-11 Aralıkta ya da 11-12 Aralıkta Erzurum'da masaya yatırmak ve Türkiye Barolar Birliği dahil, bütün baroların buradaki görüşleri örtüşerek ya öncesinde neler yapacağımızı, neler söyleyeceğimizi bir toplantıyla ya da yazıyla bildirerek bir toplu hale getirelim, orada tek bir ağızdan ve tüm hukuk fakültesi dekanlarına baroların altyapısı oradan gelenlerin olduğunu anlatarak öğretimdeki birliği sağlamalarımızı belirtmek zorundayız.

Oturum Başkanı: Sayın Başkanım; tabii ki İstanbul'un sorunları çok, ama biraz toparlarsak, diğer başkanlarımıza da haksızlık etmeyelim.

Av. Muammer AYDIN: Aslında notlar o kadar fazla, söylenecek o kadar çok şey var, ama başta da söylediğim gibi...

Oturum Başkanı: O zaman onu yazılı olarak verebilir misiniz sayın Başkan?

Av. Muammer AYDIN: İletirim.

Sonuç olarak ortaya gelen tablo, Avukatlık Kanunu'nun bizi en çok ilgilendiren yönü itibariyle söylüyorum, mutlak suretle avukatın bağımsızlığı korunarak, bağlı avukatlık, kamu avukatlığının artık avukatlıkla bağdaşmadığını altını çizerek, bu konudaki yasal değişikliklerin yapılmasını isteyerek ve bunu hayata geçirerek Adalet Bakanlığı'nın TBB ve barolarla olan ilişkisinin kesilerek, valilerin barolar üzerindeki vesayetinin ve 75. maddedeki o hükmün kaldırılarak, özellikle soruşturmalarla ilgili olarak eğer Adalet Bakanlığı

baroların üzerinden kalkarsa, o takdirde bunu Türkiye Barolar Birliği'nin yapmasında hiçbir mahsur yoktur. Ama, ufacak bir şikayete dahi olur veren anlayışı ve avukatı zor duruma sokan, sadece savunma örgütünün üyesi olmasından dolayı hakkında soruşturma açan anlayışı da kesinlikle kabul edebilmek mümkün değil.

İki hususu daha belirterek sözlerime son vermek istiyorum. Geçtiğimiz hafta UYAP'la ilgili 6-7 Ekimde İstanbul'da Adalet Bakanlığı UYAP Dairesinden tetkik hâkimi çağırıldık, e-imzayla ilgili bir firmayı çağırıldık. Onların verdiği bilgiler çerçevesinde, UYAP'ın önümüzdeki yılbaşından itibaren daha etkin çalışacağını ettiler. Aslında çağdaş gerekler ve elektronik, hepimizin kullanması gereken bir sistem, çünkü bunun bize sağlayacağı çok büyük zaman tasarrufu olacak. Ama UYAP'ın Adalet Bakanlığı'na bağlı olarak çalışması kabul edilemez ve kesinlikle UYAP'ın Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun gerçek anlamda bağımsız bir kurul haline getirilerek bu kurula bağlanması gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Önümüzdeki hafta "*Genç Avukatlar Forumu*" konusunda hepimizi bir kez daha duyarlı olmaya çağırıyorum. İstanbul'da yapılacak "*Genç Avukatlar Forumu*"nun gerçekten ses getirecek olduğunu, buna ev sahipliği yapmaktan dolayı biz de son derece memnun olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Buraya tüm barolarımız katkı verirse, bütün Türkiye'deki gençlerin sesi ve istekleri orada seslendirilir ve bugüne kadar hep gençlerden beklediğimiz, ama söylemediklerini belki orada söyleme fırsatı olur. Gençlere bu imkânı vermek gerektiğini düşünüyorum ve Türkiye Barolar Birliğine de bu etkinlikten dolayı teşekkür ediyorum.

Hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Oturum Başkanı: Teşekkür ederiz sayın Başkan.

Erzurum Barosu Başkanımız sayın Naci Turan; buyurun.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

NACI
TURAN'IN
KONUŞMASI

Av. Naci TURAN (Erzurum Barosu Başkanı): Sayın Başkan; tabii zorunlu olarak dışarı çıktım, sayın İstanbul Barosu Başkanını kısmen ve zevkle dinledim, teşekkür ediyorum.

Tabii ben konuşma konsantrasyonumu da kaybettim, çünkü hazırlamış olduğum metin defalarca tekrar edildiği için, ben ayrı tekrara düşmeyeceğim. İstanbul Barosu'nun hazırlamış olduğu metni okudum, aynen, harfi harfine katılıyorum. Yine Kayseri Barosu'nun, Muğla Barosu'nun, birçok baro başkanlarının dilek ve temennilerine aynen iştirak ediyorum.

Yargı Reformu Stratejisi adlı bir çalışma var. Kusura bakmayın, eğer bir projeni, bir planın, bir eylemin arkasında AB varsa, artık ürküyorum, artık korkuyorum. Böyle bir proje, böyle bir çalışma varsa, ben onun yanında olamıyorum. Güzel midir diye içeriğine dahi bakamıyorum, çünkü eğer arkasında AB varsa, ülkemden endişe ediyorum, geleceğimden endişe ediyorum. Yargı reformu deniliyor, diğer düzenlemelerin yanında avukatlık mesleği hiç yer almıyorsa, lehimize herhangi bir şey düşünülmüyorsa, ne zaman düşünülecek? Bir reform yapıyorsunuz, reform yenileştirme, yeniden ele alma, yeniden düzenlemedir. Böyle bir düzenleme ortamında dahi avukatlık mesleğine ele almıyorsanız, ona hak ettiği yeri verme gibi bir düşünce taşıyorsanız, daha ne zaman düşüneceksiniz? Dolayısıyla mesleğimizin geleceği adına da bu reform, bu tasarı, bu çalışma içinde yer almaması sebebiyle mesleğimizin geleceği adına da endişe duyuyorum.

Tabii başlıklar olarak geçti; yeşil pasaport deniliyor, ke-lime olarak geçiyor, ama yeşil pasaportun şu anda mağdu-ru benim. Hemen anlatayım: Almanya'da yeğenimin bir dü-ğünü var, ayın 17'sinde iştirak edeceğim, bunun için çalışma-lar yaptım. Randevu almak için bankaya para yatırılıyorsunuz. İş Bankasına para yatırdım, Alman Konsolosluğu'ndan ran-devu alacağım, hemen pazartesi günü, yani şu önümüzdeki pazartesi gününe hemen randevu vereceklerini zannediyor-dum. "Olmaz" dediler, 19 Ekim'e ilk randevu. Ben ona göre de bilet aldım, biletleri yaktık, geriye verdik. Sonra Erzurum

fahri konsolosu devreye girdi, yeniden bir değerlendirmeye pazartesi sabah 08:30'a Alman Konsoloslugu'ndan bana randevu alındı. pazartesi günü vize verilerse bana, tekrar Erzurum'a döneceğim, çünkü arabamla gelmişim, Erzurum'a arabayı bırakacağım. Perşembe günü bana "Vizeyi gel al" diyecekler, ben gelip konsolosluktan vize ve pasaportumu alacağım, tekrar Erzurum'a döneceğim ve oradan Almanya'ya uçağım. Yani, başlıklar halinde geçiyor, ama bu her bir başlığın avukatlık mesleğine nasıl yansıdığını, ne tür zorluklarla karşılaştığımızı işte böyle yaşıyoruz.

Anayasa değişikliğinden, sivil anayasadan bahsedildi, ben not aldım. "Bu Anayasa, askeri darbenin sonucu, sivil bir Anayasa değil, çok kötü bir Anayasa, bütün reformların önünü kesen bir Anayasa. Bütün kötülükler bu anayasada mevcut." Böyle bir Anayasa, böyle bir despot Anayasa ile bütün bu işlemler yapılabiliyor Türkiye'de; askeri dikta ürünü dediğiniz anayasaya rağmen her türlü reformu yapıyorsunuz, her türlü açılım yapıyorsunuz. Bu anayasa değişir de sivil inisiyatifli bir anayasa yapılırsa, ben ülkemin geleceğinden korkuyorum. Ben bunun için yine anayasaya sarılıyorum, yani bu anayasanın değişmemesi kanaatindeyim. Türkiye gerçeklerine uymayan düzenlemeler varsa, tespit ediliyorsa, yani kısmi olarak düzenlemeler yapılabilir. "Yamalı bohçaya dönmüş." 2 yıl önce düzenlediğiniz CMK yamalı bohçaya dönmedi mi? Geçen yaptığınız kanun yamalı bohçaya dönmedi mi, bu anayasanın kusuru mu, birkaç kez değişikliğe uğramış olma? Zaten kanunlar canlı organ gibi değiller midir, zamana, şartlara göre değişikliğe uğramaları tabii değil mi, bu bir anayasa kusuru mu? Ben bu sebeple anayasanın da korunması gerektiğine inanandanım.

Erzurum'da 10-11 Aralık tarihleri arasında hukuk fakültelerinin durumu, eğitimi, sınırlandırılması konusuylla ilgili olarak YÖK'ün bir faaliyeti var. Hukuk fakültelerindeki eğitimin yetersizliğini vurgulamak, hukuk fakültelerindeki sayının sınırlandırılmasını vurgulamak, hukuk fakültelerinde avukatlık mesleğinin ders olarak okutulması konusunda geniş ve tekseleli bir katılım; orası somut bir mekân olacak, çün-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

NACI
TURAN'IN
KONUŞMASI

kü YÖK kendi bünyesinde, YÖK'te çok etkili olmamız gerekiyor.

Bunun dışında, bir arkadaşım, hem de komşum, Malatya, "Erzurum'a o tarihlerde nasıl gelinir, Erzurum'da kış..." Yapmayın, 2011, Universiade Olimpiyatları Erzurum'da yapılacak. Erzurum merkezi 400 bin nüfuslu, büyükşehir belediyesi olan ve İstanbul'dan Bursa'ya kayak yapmak üzere çıkıyorsanız, Erzurum'a da çıkarsanız, daha çabuk, daha tez zamanda Palandöken'de kayakları ayağınıza takmış vaziyette kayak yaparsınız. Ben bütün değerli baro başkanlarımı Erzurum'da da görmek istiyorum. İnşallah iyi bir ev sahipliği yapar.

Bu arada Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza da geçmiş olsun, diğer başkanlarıma da başsağlığı diliyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Sayın Erzurum Barosu Başkanımız Naci Turan'a çok teşekkür ediyoruz.

Konuşma sırası Rize Barosu Başkanımız Ateş Hatinoğlu'nda.

Buyurun sayın Başkan.

ATEŞ
HATİNOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Av. Ateş HATİNOĞLU (Rize Barosu Başkanı): Türkiye Barolar Birliği'nin sayın yöneticileri ve değerli başkanlarımı saygıyla selamlıyorum. Başkanımıza acil şifalar diliyorum, yakınlarını kaybeden başkanlarımıza da başsağlığı diliyorum.

Rize Barosu olarak, reform stratejisinde yapılan tespitleri son derece isabetli ve cesur bulduğumuzu belirtmek istiyorum. Bu planda belirtilen hususların son derece samimi ve ciddi olduğu hususunda düşünceye sahibiz ve bu açıdan planın desteklenmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Bugünkü köhnemiş, çürümüş yargı sisteminden daha kötüsünün olamayacağı düşüncesindeyiz.

Planda çok önemli tespitler var. Bu planı özellikle çok ciddi bir özeleştirme ve hatta bir itirafname olarak görüyorum. Yargı, kendi hazırladığı bu planda tarafsız olmadığını, etkin olmadığını, verimsiz olduğunu, bunları itiraf etmiş durumda. Bunlar çok önemli tespitler, çok cesur bir adım, o açıdan desteklenmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Dikkat edilmesi gereken şey şu: Planda çok köklü çözümler, ciddi çözümler öngörülmüş değil, daha çok soyut tespitlerle yetiniliyor. Bunun da çok önemli bir avantaj olduğu düşüncesindeyim. Bundan sonra planda gösterilen tespitlerin çözümünü ilgili yapılacak olan çalışmaların çok geniş kapsamlı bir uzlaşmayla ve katılımıla yapılacağı konusunda yaptığımız temaslarda bazı izlenimler edindi. Özellikle Bakanlık bürokratlarıyla yaptığımız temaslarda, baroların görüşlerine çok önem verdiklerini ve bu süreç içerisinde barolardan çok büyük destek beklediklerini müşahade ettik, bunu belirtmek istiyorum. Bu kapsamda, bundan sonra tespit edilen hususlarla ilgili hem anayasada, hem kanunlarda, mevzuatta çok köklü değişiklik yapılacak, öngörülen bu. Bu değişikliklerin biz baroların, Bakanlık bürokratlarının, TBMM komisyonlarında görevli milletvekillerinin, yüksek yargı ve alt derece mahkemelerinden seçilecek temsilcilerin, üniversitelerin katılımıyla oluşturulacak bir çalışma grubunca belirlenmesini ve hazırlanacak raporların da TBMM adalet komisyonlarına bu komisyonlarca sunulmasını teklif ediyoruz: Bunun bu şekilde yapılması halinde, bu samimi tespitlerin samimi bir şekilde çözülebileceği düşüncesindeyiz.

Tasarı'da avukatlık mesleğinin sorunlarıyla ilgili, mevzuatımızla ilgili düzenlemelerin yer almaması önemli bir eksiklik gibi görülse de, bu katılım süreci içerisinde bunun da geliştirilebileceği düşüncesindeyiz.

Biz, bürokratlarda, barolarda veyahut da üniversitelerde gördüğümüz bu değişim isteğinin ne yazık ki yüksek yargı tarafından desteklenmediği de düşüncesindeyiz. Yargının bizce en önemli sorunlarından biri de yüksek yargı. Tasarı'da yüksek yargıyla önemli bir tespit yok, bunun da bir eksiklik ol-

ATEŞ
HATİNOĞLU'NUN
KONUŞMASI

duğu düşüncesindeyiz. Yargının avukatlara, savunmaya karşı, yüksek yargının özellikle savunmaya karşı duruşunun da doğru olmadığı düşüncesindeyiz. Zira savunma, avukatlar yargıda, Yargıtay'da, Danıştay'da hor görülüyor, itilip kakılıyor. Bu açıdan çok ciddi şikayetlerimiz var.

Anayasa Mahkemesi'nin yeni hizmet binasında özellikle savcılık makamının yerinin değiştirilmesiyle ilgili uygulama tüm kamuoyunda büyük bir destek ve beğeni topladı. Ancak, buna gelen tek eleştirinin Yargıtay Başkanı Hasan Gerçeker'den gelmiş olmasını hayretle karşıladık. Sayın Gerçeker, bu eleştirisinde cumhuriyet savcılarının cumhuriyetin savcılarını olduğunu söyleyerek bir dayanak oluşturdu kendine. Biz, savcıların kendi kendilerine biçtikleri bu uhrevi, kutusal gömleği çıkarmalarının vaktinin geldiği düşüncesindeyiz. Bunun önündeki en büyük engelin de yüksek yargı olduğunu ne yazık ki müşahede ediyoruz. Bu konuda ciddi bir direnç gösterilmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Ben şahsen Bakanlıkta da, bürokratik kesimde de bu yönde bir direnç olduğu düşüncesindeyim, ama gördüğümüz kadarıyla Bakanlık, kürsüden inmelerini boş verin, savcıların adliye binalarının dahi dışına çıkartılması yönünde çalışmalar başlatmış, bu yönde ciddi eleştiriler getiriliyor. O açıdan yüksek yargının gösterdiği direncin uygun olmadığı düşüncesindeyiz.

Özellikle içtihat paylaşımı, avukatların dosyalarından bilgi edinmeleriyle ilgili yüksek yargıda, Yargıtayda çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Danıştay'ın meslek sorunlarımızla ilgili tutumu gayet belli. Açtığımız davalarda aldığımız sonuçlar, çok saçma sapan kararlar, taraflı kararlarla karşı karşıya kalıyoruz. Yargıtay'da meslektaşlarımız çok haksız davranışlara maruz kalıyorlar. Kravat takmadığı için duruşmadan atılan, önünde el pençe divan durmadığı için mahkeme başkanı tarafından azarlanan meslektaşlarımız var. Murafaalarda sözü kesilip aşağılanan meslektaşlarımız var, çok çirkin davranışlarla karşı karşıyayız. Geçtiğimiz yaz murafaaya giden 70 yaşında bir meslektaşımız, oturacak yer bulamadığı için, oturup dosyasını incelemek için yazı işleri müdürünün odasını gitti, oradan çıkartıldı. Adamcağız gidiyor, mahkeme kaleme giri-

yor, "Burada da oturamazsınız" deniliyor. Çay ocağına gidiyor, orada dahi oturtulmuyor. Bunun üzerine adamcağız, gidiyor, duruşma salonunun kapısında yere oturuyor. Orada bulunan 4-5 meslektaşımız da kendisine destek veriyorlar ve bu şekilde bir oturma eylemi gerçekleştiriyorlar. Bunu gören mahkeme başkanı, mübaşiri gönderiyor. Mübaşir geliyor ve diyor ki, "Arkadaşlar, kalkın, burada da oturmak yasak." Böyle bir tepkiyle tepkilerini ortaya koyuyorlar. Bu konuda biz baro olarak bazı girişimlerde bulunduk. Yargıtay, tabii fiziki yetersizlikleri gerekçe gösterdi, ama yüksek yargıda savunmaya bakış açısının da çok sıcak olmadığı aşikâr.

Yargının güven sorunu ve tarafsızlığıyla ilgili, Yüksek Kurul'la ilgili düzenlemelerde tabii ki planda çok açık, net bazı ifadeler yok. Ancak, tabii siyasilerin değiştiği hususlar var. Biz bu konuda bu sürecin içerisinde yer aldığımız takdirde, mutlak suretle Yüksek Kurul üyelerinin yürütme, yasa tarafından atanmasına karşı çıkılması gerektiği düşüncesindeyiz, bu yöndeki görüşlerde hemfikiriz. Ancak, mevcut Tasarı'da belirtilen düzenlemelerin de çok önemli ve yerinde olduğu düşüncesindeyiz.

Ayrıca yasaların, usullerin, sistemin değişmesine rağmen, hâkim ve savcılarımızın alışkanlıklarını, geleneksel yaklaşım tarzlarını hâlâ daha terk etmemiş olduklarını müşahade etmekteyiz. Tutuklamalarla ilgili, iletişimin denetlenmesiyle ilgili pek çok hususta mevzuatı takip etmeyen, takmayan bir anlayış söz konusu. Bu konuda hâkimlerimizin ve savcılarımızın bireysel hak ve özgürlüklere karşı hiçbir hassasiyeti yok. Bu manada, planda belirtilen aksaklıkların giderilmesiyle ilgili eğitim faaliyetlerinin de önemli olduğu düşüncesindeyiz, bunlar da önemli tespitler.

Saygıdeğer başkanlarım; baromuz pilot adliye olması hasebiyle planda da belirtiliyor, adliye yönetim sistemiyle ilgili bazı ciddi değişiklikler öngörülmekte. Adliye yönetim sistemiyle ilgili bu çalışmalar kapsamında hâkim ve savcı yardımcılıkları şeklinde bir müessese getirildi. Hâkim ve savcı adaylarının mahkemelerde hâkim ve savcı yardımcısı olarak gö-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ATEŞ
HATİNOĞLU'NUN
KONUŞMASI

revlendirilmeleri sağlandı. Bu manada adliyemizde pilot uygulamalara başlandı, her mahkemede her hâkimin hâkim ve savcı adayı olan yardımcıları bulunmakta. Planda hâkim ve savcıların eğitim ve staj sürelerinin uzatılması düşünülüyor. Bu uygulamanın da faydalı olacağı düşüncesindeyiz.

Aynı projede kapsamında ön büro uygulaması söz konusu. Biz geçtiğimiz yıl Avrupa Birliği Proje Ofisi de bu pilot adliye baro başkanları olarak, 5 baro başkanı, o zamanki Genel Sekreterimiz Güneş Gürseler, birlikte bir toplantı yaptık, Personel Genel Müdürü de oradaydı. Orada Bert Maan adında proje yöneticisi olan Avusturyalı bir yargıç, bir sunum yaptı. Türkiye'deki adliyelerde inanılmaz bir insan sirkülasyonu olduğundan bahsetti. Avrupa'daki adliyelerde müthiş bir sükunetin ve sessizliğin olduğunu, ama Türkiye'deki adliyelerde inanılmaz bir kaos ve kargaşa ortamının hüküm sürdüğü, böyle bir ortamda sağlıklı bir yargılamanın yapılamayacağı şeklinde tespitleri vardı. Yine hâkim ve savcılarının çalışma şartlarının ağır olduğunu, çalışmalarına konsantre olamadıklarını, odalarında rahatsız edildiklerini, günde 30-40 kişiyle muhatap olmak zorunda olduklarını belirtti ve bu amaçla ön büro uygulamasıyla adliye içerisinde kısıtlı erişim adında bazı projeler planladıklarını söyledik. Bu kapsamda bu projeler 5 pilot adliyede uygulama aşamasında.

Öncelikle ön büro uygulamasıyla ilgili inşaa faaliyetleri 5 adliyede de devam ediyor. Bu ön bürolarda mahkeme kalemleri yukarıda kalmakla birlikte, her hukuk mahkemelerinin, savcılıkların, ceza mahkemelerinin yazı işleri müdürleri ve kalem personelinden bir kısmı aşağıda olacak, adliyenin giriş katlarında planlanıyor ön bürolar. Dava açmak isteyen, şikayette bulunmak isteyen vatandaş, hâkim, savcı odasına gitmeden -avukatlar da bu plan içerisinde aynı değerlendirme içerisinde- bu ön bürolarda dilekçenin havalesi, tevzisi, harçlandırılması, masraf yatırılması, keşif avansı, bilirkişi ücreti vesaire giderlerin yatırılması hep bu giriş katında, ön bürolarda yapılacak. Böylece vatandaşların ve biz avukatların kalem kalem dolaşması, hâkim peşinde koşması, başka bir yerde harç yatır, diğer tarafta tevzi yaptır falan, bu tür za-

man kayıplarının önlenmesi planlanıyor. Böylece adliyenin diğer katlarında, diğer birimlerindeki insan sirkülasyonunun ve kalabalığının da önlenmesi planlanıyor bir açıdan.

Ayrıca bu sunum sırasında hâkimlerin odalarında rahatsız edilmesinden bahseden Bert Maan, hâkim ve savcılara erişimi de kısıtlamayı planladıklarını söylüyor. Bu amaçla adliyeler 3 ana bölüme ayrılıyor. Bir kısmı halkın, herkesin erişimine açık bölümler, bir kısmı kısıtlı erişim bölümleri, bir de hiç ulaşılmayacak bölümleri var. Hâkim ve savcılar bu manada kısıtlı erişim olan bölüme koyuyorlar ve buralara ulaşım için belli bir kontrol, denetleme mekanizması getiriyorlar. Bert Maan, avukatların da bu kısıtlama içerisinde olduğunu samimi olarak bize ifade etti. Biz hatta bu sunum sırasında 5 baro başkanı, çok şiddetli bir şekilde ortak bir tepki gösterdik, bu düzenlemenin sakıncalarını ısrarlı bir şekilde dile getirdik. Buna ilişkin çabalarımız halen de devam ediyor.

Bakanlık bürokratlarıyla dün de Sümer beyle birlikte, diğer başkanlarımızla birlikte Adalet Bakanlığında bazı temaslarda bulunduk. Bakanlık bürokrasisi, özellikle Müsteşar Yardımcısı İbrahim Okur, Müsteşar bey, kesinlikle avukatların böyle bir kısıtlamaya tabi olmayacakları hususunda bize kesin teminat veriyorlar. Geçtiğimiz yaz ayı içerisinde pilot adliyeleri ziyaret ettiler. Biz, Personel Genel Müdürü Birol Erdem'i ve Avrupa Birliği Genel Müdürü Mustafa Elçin Beyi misafir ettik, onlar projeye ilgili bilgi verdiler, bu konuda da onlarla görüşmelerimiz oldu. Onlar da avukatların kesinlikle böyle bir kısıtlama içerisinde olmayacaklarını söylüyorlar. Ancak, bu yaklaşımın ne kadar samimi olduğu konusunda ciddi şüphelerimiz, endişelerimiz var. Proje şu anda faaliyete geçmek üzere, inşaat faaliyetleri devam ediyor. Tabii bu tür kısıtlamalarla karşılaştığımız takdirde, bu kısıtlamalara, bu faaliyetlere karşı koymak için hepimizin desteğini bekliyoruz. Kendimiz lokal olarak bu tür sıkıntıları aşabiliyoruz, yani adliye içerisinde, il içerisinde küçük bir adliye olmamız hasebiyle tepkimizi koyduğumuz zaman çeşitli yollarla çözüm üretebiliyoruz. Ancak, bu uygulamanın özellikle büyük adliyelerde çok büyük sıkıntılara neden olacağı aşikâr. Bu ne-

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ATEŞ
HATİNOĞLU'NUN
KONUŞMASI

denle Birlik Yönetiminin de bu işte müdahil olması gerektiği düşüncesindeyiz.

Belirtilen hatalar ve aksaklıklar var, vergi mevzuatıyla ilgili sıkıntılarımız var. Reform Stratejisiyle ilgili mutlaka müdahil olmamız gereken bir süreç var. Avukatlık Kanunu'yla ilgili sıkıntılarımız var, hukuk reformuyla ilgili, yasalarla ilgili sıkıntılarımız var. Biz bu hususlarla ilgili Birlik Yönetiminin çatısı altında komisyonlar oluşturulması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu komisyonlarda baro başkanlarımızın, baroların bildireceği delegelerin mutlaka görev alması gerektiğini, bu komisyonların yapacağı çalışmalar ve girişimlerin mutlak sonuç vereceği düşüncesindeyiz. TBMM'de, bürokraside, üniversitelerde girişimde bulunmak suretiyle bir baskı oluşturulması gerektiği fikrindeyiz. Bu açıdan, yaşana süreç içerisinde geç bile kalındığı düşüncesindeyiz. Bu amaçla bu komisyonların oluşturulmasını teklif ediyorum, önerimiz bu.

Hepinize saygılar sunuyorum. Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı: Efendim, sayın Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Aydın Barosu Başkanımız sayın Sümer Germen; buyurun efendim.

SÜMER
GERMEN'İN
KONUŞMASI

Av. Sümer GERMEN (Aydın Barosu Başkanı): Teşekkür ederim.

Değerli meslektaşlarım; zamanı da iyi kullanma adına çok süratli bir şekilde gerek bazı meslek sorunları, gerekse bu Yargı Reformu Stratejisi'yle ilgili ana başlıklar halinde bazı konuları dile getirmeye çalışacağım.

Öncelikle Kocaeli Barosu Başkanımızın da bahsettiği, bu Danıştay kararı çerçevesindeki işyeri açma ruhsatını maalesef Danıştay Dava Daireleri Kurulu, Ankara Barosu'nun açtığı davayı reddetti. Şimdi temyizde, demin Ahsen Başkan da onu söyleyecekti. Çünkü daha önce Vergi Dava Dairele-

ri Kurulu'nun verdiği lehe olan "Avukat bürolarından harç alınmaz" kararına karşı bu sefer Dava Daireleri Kurulu, "İşyeri açma ruhsatı almak durumundadır, ayrıcalıklar içerisinde yoktur" diye karar verdi. O temyizden sonra nasıl bir yöntem izlenecek, o konuda Cengiz beye de bilgi vermiştim.

Kuşadası'nda yaptığımız son toplantıda da biliyorsunuz, bu Danıştay kararlarının habire aleyhimize çıkmasıyla ilgili bir durum değerlendirmesi ve bir strateji belirlememiz gerektiğini dile getirmiştik. Bu çerçevede de yine sanıyorum Gültekin Başkanımız söyledi, soruşturma aşamasına vekâlet ya da bir şekilde ilinti istemesinin dayanağı da yine Danıştay kararı bildiğiniz gibi. Orada da yürütmenin durdurulması istemini reddetmişti. O da Türkiye Barolar Birliği'nin açtığı bir davadı.

Yine meslek sorunlarımızdan bu kimlik sorunu her geçen gün azalacağına, büyüyerek gidiyor. Hepinizin malumdur sanıyorum, bankalardan sonra, şimdi -Telekom bir ara düzeltilmişti- Telekom da artık avukatlık kimliğini kimlik olarak kabul etmiyor. Bütün telekomlara genelge gelmiş Bakanlıktan, uygulama o yönde gidiyor.

Değerli arkadaşlarım; bu kısa girişten sonra, 2009 Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı'na ilişkin görüş, eleştiri ve önerilerimizi çok kısa olarak hemen dile getireyim.

Tanımlardan bahsedildi. Bize göre buradâ tanım yapılmamıştır, ayrı ve sınıflandırma yapılmıştır. Tanım yapılmadan ve kriterler belirlenmeden sınıflandırma yapıldığı için de yargının üç kurucu unsurundan avukatların hangi kriterlere göre yargı profesyoneli, hâkim ve savcılarının hangi kriterlere göre yargı profesyoneli ve yargı mensubu, yargılama faaliyetine hiç katılmayan noterlerin de hangi kriterlere göre yargı profesyoneli olarak sınıflandırıldığı anlaşılamamıştır. Hâkim, savcı, avukat, noter ve Adalet Bakanlığı bünyesinde çalışan memurların unvanları, görev, yetki ve sorumlulukları bellidir. Bunun için ayrıca bir sınıflandırmaya ihtiyaç yoktur.

SÜMER
GERMEN'İN
KONUŞMASI

"Yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi" başlığı altında "HSYK'nın tarafsız, objektiflik, şeffaflık ilkeleri temelinde, uluslararası belgeler ışığında genel tabanlı temsil esasına dayanan yeni bir yapılandırması gerekir." Açıklanan amaç, hedef ve faaliyetlerin doğru ve gerekli olduğunu düşünüyoruz. Ancak, HSYK, Hâkimler Yüksek Kurulu ve Savcılar Yüksek Kurulu olarak ayrı ayrı yapılandırılmalıdır. Hâkimler Yüksek Kurulu ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda da adalet bakanı ve müsteşarı üye olarak bulunmamalıdır.

Yine hâkimler ve savcılar hakkında yapılacak şikâyet ve suç duyurularında soruşturma izni, objektiflik ve tarafsızlığın sağlanabilmesi için, hâkim ve savcı olmayan bağımsız ve tarafsız hukukçulardan oluşan ayrı bir kurul tarafından yapılmalıdır.

Yargı tarafsızlığının geliştirilmesi, yargıcın tarafsızlığının geliştirilmesi konusunda açıklanan amaç, hedef ve yapılacak faaliyetlerin doğru ve gerekli olduğunu düşünüyoruz. Ancak, mevcut çalışma şekli ve çalışma ortamı, fiziksel ve psikolojik olarak yargıcın iddia ve savunma arasında tarafsız kalmasına imkân vermemektedir. Ceza yargılamasında savcılık, ayrı bir dosya dahi hazırlamayıp mahkemedeki dosya üzerinden iddia faaliyetini yürütmektedir.

İstatistik yapılırsa, iddia makamının itiraz ve temyiz yoluna başvuru sayısının çok düşük olduğu görülecektir. Bu durum, iddia makamının taleplerinin büyük bir kısmının mahkemeler tarafından, yargıçlar tarafından kabul edildiğini, hatta fiili olarak birlikte yargılama yaptıkları da bir gerçektir. Oysa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yaşam hakkı, işkence yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, savunma hakkı, adil yargılanma hakkı ve sözleşmeye aykırılıklar açısından en fazla mahkûm edilen ülkelerden birisi maaleşef Türkiye'dir. Bu ihlallerin büyük bir kısmı da iddia makamının hak ihlali niteliğindeki taleplerinin mahkeme veya yargıç tarafından yeterli inceleme ve değerlendirme yapılmadan kabul edilmesinin ve savunmanın itirazlarının da dikkate alınmamasının bir sonucudur.

Ceza yargılamasında yargıcın tarafsızlığının geliştirilebilmesi için hâkim ile savcı, mahkeme ile savcılık arasındaki her türlü fiziksel, psikolojik çalışma ortamı ve çalışma şekli, savunma ve iddia arasında eşitlik sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Hâkim ve savcı adaylarının denetime elverişli ve nesnel ölçülerle belirlenebilmesi için, hâkim ve savcı olabilmek için en az 5 yıl avukatlık yapmak şartı aranmalı ve baroların da görüşü alınarak, mesleki ve ahlaki bakımdan 5 yıllık çalışmaları somut olarak değerlendirilmelidir.

Adli Tıp Kurumu özerkleştirilmelidir, tamamen özerk hale getirilmelidir.

Yine UYAP'la ilgili olarak avukatların kullanımına mahsus -ki bu konuda Türkiye Barolar Birliği'ne de çok büyük görev ve sorumluluklar düştüğüne inanıyorum, çünkü avukat arkadaşların çok yoğun talepleri var- kolay ve pratik programlar süratle geliştirilmelidir. Bildiğiniz gibi, pratikte her avukat arkadaş bir program peşinde koşuyor. Onlardan da pek çok dolandırıcılar da çıkıyor, onun için de zaman zaman o programların pek çoğu işe yaramıyor.

Yargıda mesleğin yetkinliğinin artırılması: Yargıçlar ve avukatlar arasında uzmanlaşmaya mutlaka gidilmeli. Bu amaçla Türkiye Barolar Birliği ve Adalet Akademisi işbirliğiyle hizmetiçi uzmanlık eğitimi ve uzmanlık sertifikası verilmelidir. Yönetim sistemi oluşturulurken avukatların hâkime, savcıya, dosyaya ve belgelere ulaşmasını engelleyecek uygulama ve düzenlemelerden kaçınılmalıdır. Bu uygulama, adalete erişimin kolaylaştırılmasına da hizmet edecektir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz sayın Başkanım.

Balıkesir Barosu Başkanı sayın Muzaffer Mavuk, buyurun.

MUZAFFER
MAVUK'UN
KONUŞMASI

Av. Muzaffer MAVUK (Balıkesir Barosu Başkanı): Sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticisi arkadaşlarım, değerli baro başkanlarım; ben de sözü fazla uzatmayacağım, çünkü epey geciktik.

Sorunlarımızın hepsine detaylı olarak bütün arkadaşlar değindi, sadece başlıklar olarak geçeceğim.

Öncelikle önümüzdeki kasım ayında, Erzurum'da yapılacak toplantıdan önce bir toplantı daha yapılmasını istiyorum. Bu konuda çalışmalarımızı toplantıdan önce belirleyip Barolar Birliğine gönderelim ve burada son şeklini bu kasımda yapılacak toplantıda belirleyerek, yani tüm avukatların ortak görüşü şeklinde Erzurum'a giderek görüşmelere katılalım diye düşünüyorum. Yoksa her baro kendi görüşünü ve düşüncesini hazırlayıp da giderse, çoksesli bir havaya bürünür ve sonuç alamayız diye düşünüyorum. Ama büyük barolarımız var, Ankara, İzmir, İstanbul, bizimle toplantıya katılırlar, *"Ayrıca biz de görüşlerimizi ayrıca bildireceğiz"* derlerse, onlara da saygı duyarız tabii ki.

Bu toplantı olayından sonra, Erzurum'daki toplantıda zaten görüşlerimizi bildireceğiz. Fakültelerden çıkarken, staja başlamadan önce sınav olması gerekir. Sınavdan sonra staja kabul edilmeli, stajdan sonra tekrar sınav olmalı, avukatlığa başlanmalı. En az 5 yıllık avukatlardan hâkim, savcı seçilmeli. Bu sınava girecekleri de özellikle adalet komisyonlarında bir baro başkanı doğal üye olmalı. Hâkim, savcılık sınavlarına girecekleri, bu komisyonunun, yani baro başkanının da üyesi bulunduğu komisyonun belirleyeceği kişiler içinden tespit edilmeli. Bu düşüncemizi de en azından sınavla başarılı olur, ama belli ahlaki, belli disiplin kovuşturması olmasa dahi, belli eksiklikler tespit edilen arkadaşların da o sınavlara girmesi engellenmeli diye düşünüyorum.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda da mutlaka baroları temsilen Barolar Birliğinin temsilcisi olmalı. *"Nîçin?"* dersiniz, bağımsız yargının başka türlü gerçekleşmesi, tarafsız yargının başka türlü gerçekleşmesi mümkün değildir. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun, savcılar ve

hâkimleri temsil eden ayrı kurullardan oluşturulmalı. Kesinlikle bakan ve müsteşar, yani yürütmeyi temsil eden kimse- nin olmaması, bütçesinin ve sekreteryasının ayrı olması ge- rekir. Böyle olmadığı sürece, hâkim ve savcıların bağımsızlı- ğından, tarafsızlığından bahsetmek mümkün değildir değer- li başkanlarım. "Niçin?" dersiniz, hukuka en büyük darbeyi vuran, hâkim ve savcılardır. 1960, 1974, 1982, insanları idam eden, yaşı dolmadı diye ben "Bunu idam edeceğim" deyip, yaşı- nı büyütüp de idam eden hâkim ve savcılar arkadaşlar, başka- sı değil. Balta kendini kesiyor, ormanı kesiyor. Kötü kanun iyi hâkimin elinde iyi sonuç verir, iyi kanun kötü hâkimin elin- de kötü sonuç verir. Hiçbirinde savcılar, hâkimler, darbelere karşı gelmemişlerdir, hukuksuzluklara karşı gelmemişlerdir.

Bugün de Balıkesir Barosu görüşü olarak yansıtabilirim, tam olmasa da, polis devleti olmuşuz, ama hâkim, savcı, yar- gıç, hukuk adına onlara karşı bireyler haricinde yine müca- dele etmiyor. Niçin? Telekulak konularını ele alırsak, polis geliyor, "Şunu şunu şunu dinleyeceğim." Savcı ve hâkimlerin ağzından duyduğum kelime şu: "Biz bile bakmıyoruz, çok giz- li." Kardeşim, kimin hakkında veriyorsun, niçin veriyorsun? Suçu tespit etmiş, sen bunu takip edeceksin. Hayır efendim, bu yetmiyor, çok uzun süre dinledikten sonra, belli şeyleri ya- kaladıktan sonra izin alıyor. Zaten gayri resmi dinleniyoruz ve dinliyorlar.

Bu da yetmezmiş gibi değerli başkanlarım, konuşma din- leme süreleri sürekli uzatılarak, 8 ay, 10 ay gibi sürece insan- ları dinliyorlar. Balıkesir'de iki belde belediye başkanı, bu dinlemeler nedeniyle seçim arifesinde, aynı zamanda beledi- ye başkanlık seçimlerinde de adaylar; hatta seçimde ne olur bilinmez, ama yüzde 100 kazanacak durumları var. Seçimden çok kısa süre önce dinlemelere dayanılarak tutuklanıyor, ikisi de aday olamıyor; birisi tensiple tahliye oluyor, birisinin yar- gılaması devam ediyor. Bu bir yerde infazdır.

Arkadaşlar; bir insan 10 ay dinlenir mi; hele bir beledi- ye başkanı, hele bir belediye başkanı? Bu kadar özel hayata girilmesi mümkün değil, bunun karısıyla, kızıyla, arkadaşıyla-

MUZAFFER
MAVUK'UN
KONUŞMASI

la, eşiyile dostuyla konuşmalarının tamamı dinleniyor. Hangi hâkim buna hukuk adına karar verebilir, yani hukuksuzluğun daniskası değil midir bu? Böyle bir dinlemeyi hangi savcı talep eder? Kardeşim, dinledin 15 gün, 20 gün, 1 ay, nedir bunun suçu, getir bir görelim, bir gelişme var mı? Ama az önce belirttiğim gibi, ülkemizde polis devleti yapısı oluşmuştur ve bu örnek verdiğim davalarda belediye başkanıyla o ilçenin emniyet müdürünün içki ruhsatları konusunda tartışmalardan kaynaklanan bir gelişme sonucu bu yapılmaktadır. Medyayı da polis çok güzel kullanarak, çünkü medyaya gizli bilgileri savcının vermesi mümkün değil. Tarafli medyaya polis tarafından gizli bilgiler verilerek, hâkim ve savcılar üzerinde kendilerinden korkan, gerçekten hukukun üstünlüğü için gerekli mücadeleyi vermeyen, bakanından korkan, rütbeden korkan hâkim ve savcım, medyayı da karşısında görünce aleyhe karar vereceğim diye eli ayağı titriyor. Mecburen onların baskısı altında hukuksuzluklarına devam ediyorlar. Eskiden beri gerçekten en büyük darbeyi bence vuran, hâkim ve savcılarımızdır; hukukun üstünlüğü için hiçbir zaman mücadeleyi, kavgayı, görevden atılmayı istisnalar haricinde göze alamamışlardır.

Bugün yargının sözcüsü barolardır, yani bizleriz, avukatlar. Kendilerine söylüyorum, *"Siz tarafsız ve bağımsız değilsiniz, çünkü konuşma özgürlüğünüz yok. Bir örgütünüz var, örgüte üye olmaya korkuyorsunuz. Ancak kapalı kapılar arkasında konuşuyorsunuz. Konuşurken bile içeri girerken, 'Başkanım, telefonu dışarı bırakalım da rahat konuşalım.'" Bu kadar baskı olmaz, bu kadar baskıdan korkan hâkim ve savcı da tarafsız yargıyı, bağımsız yargıyı sağlıklı bir şekilde temsil etmesi, uygulaması mümkün değil.*

Benim genelde özet olarak söyleyeceklerim bunlar. Bütün baro başkanı arkadaşlarımla söylediklerine katılıyorum, ama özellikle de dışarıdan dayatmayla yargı reformu olmaz. Yargı reformu, dışarıdan da mutlaka örnekler, güzel şeyler alacaksınız, ama ilk önce öz benliğimize uyan... Ceza muhakemesiyile ilgili tek bir örnek vereyim: Kız kaçırma. Bizim yöremizde 14-15 yaşında kızlarımız evleniyor. Kaçıyor, ondan sonra bek-

liyor, 17 yaşından sonra da evleniyor, ama çocuk cezayı yiyor. Bizim özümüz bu kadar ters bir yasanın kabul edilmesi, yargı reformunun uygulanmasında da bu terslikler ileride görülecektir.

MUZAFFER
MAVUK'UN
KONUŞMASI

Hepinize saygılarımı sunuyorum. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Efendim, Balıkesir Barosu Başkanımın gerçekten acı gerçeklere temas eden heyecanlı konuşmasından etkilenmemek mümkün değil. Kendisine çok teşekkür ediyoruz.

Kastamonu Barosu Başkanı sayın Mehmet İhsan Darende'ye söz veriyoruz.

Buyurun.

Av. Mehmet İhsan DARENDE (Kastamonu Barosu Başkanı): Sayın Başkan, saygıdeğer Yönetim Kurulu üyeleri, sevgili baro başkanlarımız; önce hemen Balıkesir Barosu Başkanımızın yaptığı konuşmayı teyit etme anlamında çok kısa bir anekdotla söze giriş yapmak istiyorum. Kastamonu Adliyesi'nde geçtiğimiz dönemde yaşandı. Hâkimlerimizden biri, kendi telefonu hakkında dinleme kararı verdi, farkında değil tabii, kendi verdiği kararla dinlemeye takıldı. Bu çok acı bir gerçek.

MEHMET
İHSAN
DARENDE'NİN
KONUŞMASI

Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planı konusundaki görüşlerimizi gerek Türkiye Barolar Birliği nezdinde, gerekse bütün barolar, Adalet Bakanlığına bildirdiler. Dolayısıyla ben, yargı bağımsızlığıyla ilgili bölüm dışında, bu konuda görüşleri tekrar ederek şu geç saatte fazlasıyla vaktinizi almak istemiyorum. Burada önemli bulduğum birkaç husus var, somut, onları dile getirmeyi düşünüyorum.

Stratejide diğer meslektaşlarımın da haklı olarak şiddetle eleştirdiği üzere, avukatlık mesleğiyle ilgili, özellikle savunmayla ilgili neredeyse yok denilecek kadar hüküm varken, bir tek önümüzü açabilecek olgu görüyorum; bu da savunmanın

MEHMET
İHSAN
DARENDE'NİN
KONUŞMASI

geliştirilebilmesi açısından Barolar Birliğiyle yapılacak çalışmaya atıfta bulunuluyor. Ben bugünkü toplantımızın hedefinin, bundan sonra yapılacak çalışmada Barolar Birliğinin izleyeceği yolların ve yöntemlerin belirlenmesi şeklinde değerlendirilmesini diliyorum.

Savunmanın yargının kurucu unsuru olduğu stratejide de belirtilmiş. Bu klişe söz, maalesef sadece bizim inandığımız bir kavram haline gelmiş durumda. Böyle olduğu yasal düzenlemelerle de belli. Öncelikle hep eleştirdik, yargı mensupları arasında avukatların ve savunma mesleğinin sayılmamış olması, bu konudaki bakış açısının ne olduğunu çok net bir biçimde ortaya koyuyor. Sadece bu değil, yüksek kurulun Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olması da aynı bakış açısının bir başka versiyonudur diye değerlendiriyorum. Hâkimler ve savcılar bir tek kurulun içerisinde birleştiklerinde, yargı kavramıyla yargılama faaliyeti kavramı birbirine karışıyor ve o zaman yargı kavramının içerisinde yer alması gereken yargıcın yanına yargı mensubu olarak daha geniş bir ifadeyle savcı da katılıyor. Eğer burada sözü edilen, yargılama faaliyetinin unsurlarıysa, bu unsurların içerisinde savunmanın yer almamış olması, gerçekten son derece acı ve içinde bulunduğumuz tabloyu çok net bir şekilde ortaya koyuyor.

Özellikle ceza yargılaması açısından savunmanın yargıçlar ve savcılar gözünde yargılama faaliyetinin kurucu unsuru olmadığını gösteren çok objektif deliller var. Fransa'da ve bazı kara Avrupa'sı ülkelerinde yargıçların duruşmaya çıkmadan önce soruşturma dosyasını incelemeleri yasaklanmış. Anglosakson ülkelerinde sadece soruşturma dosyasını değil, iddianameyi incelemeleri de yasaklanmış. Fransa'da iddianameyi inceleyerek çıkabiliyorlar duruşmaya. Bunun çok açık bir sebebi var: Yargıç, gerçekten tarafsız olarak, kendi önyargılarından da tarafsız olarak, sadece ve sadece duruşma sırasında elde ettiği bilgilerle vicdani kanı yargılaması yapacak ve burada ulaştığı vicdani kanıya göre karar verecek; delillerle doğrudan doğruya ve taraflarla birlikte yüz yüze geldiği bu aşamada karar verecek. Bu amaçla önyargılarının önüne geçi-

lebilmesi için, biraz evvel söz ettiğim gibi, soruşturma dosyasını incelemeleri yasaklanmış.

Peki, bizde sistem nasıl işliyor? Yüzde 90, belki yüzde 95 dosyada duruşma dediğimiz faaliyet, yani yargılamanın ana unsuru olan, vicdani kanı yargılamaasının yapıldığı aşama sadece senaryodan ibaret, bir oyundan ibaret, maalesef hepimiz bunu görüyoruz. Soruşturma dosyasını okuyan yargıç, yüzde 90 ya da 95 olayda peşinen hüküm sahibi oluyor ve duruşma faaliyeti maalesef orada sahip olduğu peşin kamıyı pekiştiren bir faaliyet olarak görülüyor. Bunun önüne mutlaka geçilmesi gerekir. Bunun önüne geçilmesi için önerdiğim somut adımlar var.

Yargı reformu diyoruz, ama yeni çıktığı için CMK'yı yeniden gözden geçirmiyoruz, bu taslakta bu yok. CMK'da doğal olarak şimdiye kadar, önceki yargılama yasalarında da olduğu üzere, savcılar ifade alıyorlar. Savcılar sadece sanığın ya da diğer tarafın, suçtan zarar gören tarafın ifadesini almakla kalmıyor, tanıkların da ifadesini alıyor ve bu ifadeler alınırken sanıģinki istisna, özellikle tanık ifadeleri alınırken kamusal iddia makamının, yani taraf olan bir makamın tek taraflı bakış açısıyla alınmış bir ifade zaptı ortaya çıkıyor ve maalesef hâkimlerimiz, bu tutanakları okuyarak peşinen yargıya sahip oluyorlar. Ondan sonra duruşmada bizlere oyun oynamayı bırakıyorlar.

Bu da bir yana, avukatın delil toplaması, Yargı Reformu Stratejisi Taslağı'nda bu önemli bir başlık olarak yer almış. Avukatın delil toplamasından geçtim, birçok dosyada avukat dosyadan haberdar olamıyor değerli meslektaşlarım. Bu gizlilik kararı dediğimiz mesele, ne nerede başlayacağı belli, ne nerede biteceği belli, ne nasıl uygulanacağı belli. Yapabileceğimiz tek şey, itiraz yasa yoluna başvurmak, ama kimi kime şikâyet edeceksiniz? Çoğu zaman duruşmaya çıkana kadar ya da daha açık, iddianamenin kabulü kararına kadar dosyada ne olduğu konusunda hiçbir fikrimiz yokken savunma yapmaya çalışıyoruz. Üstelik eğer bizlerin müdahalesi olmasa, birçok davada hâkimler, tanıklar için bile önce soruşturma

MEHMET
İHSAN
DARENDE'NİN
KONUŞMASI

aşamasındaki ifadelerini okuyorlar, sonra "Doğru mu, buna ekleyeceğin husus var mı?" diye soruyorlar. Elbet itiraz ediyoruz, ama bireysel itirazlarla çözüm getirilebilecek bir mesele değil.

Nerede kaldı vicdani kanı yargılaması, o zaman nerede kaldı savunmanın önemi? Zaten soruşturma dosyasında hiç bir aktif rolümüz yokken, bizim gıyabımızda toplanmış beyanlar, hâkimin peşinen kanıya sahip olmasına sebebiyet verecekse ve sonra bunlar okunarak peşin peşin sahip olduğu kanı sadece güçlendirilecekse, savunmanın fonksiyonu nerede kaldı? Ne yapıyoruz biz duruşmada, hangi vicdani kanıyı oluşturmaya çalışıyoruz ya da daha evvel oluşmuş o kanıyı nasıl bertaraf edebileceğiz? Onun için ya savcı, özellikle tanık ifadesi alırken tarafların iştirakini sağlayacak bir yasal düzenleme zorlanmalıdır, yargı stratejisiyle ilgili Türkiye Barolar Birliği'nin çalışmasında önereceğim husus budur ya da Fransa başta olmak üzere, Kara Avrupası ülkelerinde olduğu gibi, yargıçların duruşmaya çıkmadan önce soruşturma dosyasını okumaları engellenmelidir. Birinci somut önerim bu.

İkincisi, infaz sistemimizle ilgili. Bu arada bir de İnfaz Hâkimliği Kanunu değişikliği tasarısı var. O da gönderildi barolara, hepimiz görüşlerimizi bildirdik. Hazır elimizde öyle bir reform hazırlığı mevcut iken, bence bu konunun da gündeme alınması ve tartışma platformuna taşınması gerekir diye düşünüyorum; o da şu: Bazı gelişmiş hukuk devletlerinde infaz yargılamaları, daha doğrusu ceza yargılamasının infaz boyutu ya da müeyyide boyutu, sübut meselesiyle ilgili bölüm bittikten sonra müstakil, ayrı bir yargılama faaliyeti olarak düzenlenmiş. Bizim sistemimiz buna çok elverişli değil, ama infaz hâkimliği müessesesi biraz daha geliştirilerek, infaz aşamasında o kişinin kişiliği masaya yatırılarak, suçun sosyal ve ekonomik ve hatta psikolojik sebepleri hükümlü bazında tek tek ele alınarak denetimli serbestlik sisteminin çok daha etkin bir şekilde kullanılması ve infazın acı veren bölümünün bu bilgiler çerçevesinde daha kısa uygulanması gerektiğini düşünüyorum. Bunun da Türkiye Barolar Birliği tarafından reform stratejisiyle ilgili çalışmalar sırasında dile getirilmesini talep ediyorum.

Yine mesleğimizle ilgili gerçekten çok ciddi sıkıntılarımız olduğu her platformda dile getiriliyor. Bu sıkıntılar, özellikle de mesleğe yeni başlamış meslektaşlarımız açısından ekonomik sıkıntı olarak ortaya çıkıyor. Hızla, büyük bir süratle açılan hukuk fakülteleri, hiçbir sosyolojik araştırmaya dayanmadan, sosyal ihtiyaçlar tespit edilmeden açılan hukuk fakülteleri yüzünden ve avukatlık mesleğinin sınıvsız girilebilen bir meslek olarak hâlâ bırakılması sebebiyle mesleğimizde çok ciddi bir enflasyon var. Hiç değilse bunun önüne geçebilecek yollar ve yöntemler düşünülmeli diye değerlendiriyorum. Bu konuda daha önce bütün barolarımıza da yazdık, Türkiye Barolar Birliği'ne de yazdık. Birliğimiz, bu konuda, yasama faaliyetleri konusunda çalışmada bulunacağı konusunda bize cevap verdi. Onu çok kısaca tekrar etmek istiyorum.

Zorunlu hukuki yardım sigortası şeklinde bir önerimiz var. Bu işçileri sigorta primleri ödenirken, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca zorunlu trafik sigortası primleri ödenirken ve yine zorunlu deprem sigortasıyla ilgili primler ödenirken, ek bir prim karşılığında hukuki yardım klozu zorunlu hale getirilirse, hem pahalı bir faaliyet olan yargılamada hukuki yardımı alma konusunda yurttaşlar sigortalanmış olacaklardır ki sosyal devlet ilkesine uygundur, hem de sigortalanan bu uyuşmazlıklar konusunda dava açmaları gerektiğinde, sigorta şirketi, alıcı olarak hizmet veren ve hizmetin karşılığını üretecek birim olarak barolara müracaat ettiğinde, barolar tarafından sırayla meslektaşların görevlendirilmesi suretiyle geniş bir alan yargılama faaliyetinin ve avukatlık mesleğinin içerisine açılacaktır diye düşünüyorum.

Sözlerimi belki başta söylemem gereken yargı bağımsızlığıyla ilişkili görüşlerimizle tamamlamak istiyorum. Yargı bağımsızlığını biraz evvel birçok meslektaşımın da beyan ettiği gibi, güven ve meşruiyet sorunundan bağımsız olarak değerlendirmememiz gerektiğini düşünüyorum. Gerçekten de şu anda güven duyulan kurumlar arasında yargı maalesef en aşağılarda yer almakta. Elbet bunun sebepleri var. Meşruiyet, toplumun o faaliyetin doğru yürüdüğüne ilişkin yaygın inancı olarak değerlendirilirse, -maddi anlamdaki meşruiyetten

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

MEHMET
İHSAN
DARENDE'NİN
KONUŞMASI

bahsediyorum- devletimizin polis devleti olma yolunda yanlış yönde hızlı adımlarla gittiği yolundaki eleştirilere katılıyorum, ama bunun alternatifinin de hâkim devleti olmaması gerektiğini düşünüyorum. Bizim talep etmemiz gereken şey, hukuk devleti.

Delaysıyla yargı makamları da görevlerini yaparken, güçler ayrılığı ilkesi uyarınca hareket etmeli ve diğer güçlerin yetki alanına girebilecek şekilde kararlar vermekten kaçınmalı. Bu şekilde hareket edilmediği müddetçe, yargılama faaliyetleri televizyon ekranlarında ve gazete sayfalarında yürütüldüğü sürece, yargıya olan güvenin yeniden tesisi mümkün değildir ve kim ne derse desin, halkımız nezdinde bir meşruiyet sorunu yaşandığı açıktır. Ancak, stratejide öne sürüldüğü gibi, bu meşruiyet sorununun Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun seçiminin Parlamento'ya, en azından bir kısım üyelerinin seçiminin Parlamento'ya bırakılmasıyla çözülmesi asla mümkün değildir. Çünkü birbirini denetleyebilecek olan ve tamamı gücünü halktan alan erklerin birinin seçimini diğerine bırakmak, onun bu denetleme fonksiyonunu yerine getirememesiyle eşdeğerdir.

Bu anlamda belki birçoğunuzun katılmayacağı bir öneride bulunmak istiyorum. Hâkimler Yüksek Kurulu ve Savcılar Yüksek Kurulu birbirinden ayrılmalı, İstanbul Barosu'nun Genel Kurul delegesi sayın Erdener Yurtcan'ın Genel Kurul'da dile getirdiği Adalet Yüksek Kurulu şeklinde bir örgütlenmeye gidilmeli. İçinde baroların da temsil edildiği bir yüksek kurul olmalı bu ve bunun dışında, sadece bu kurulun değil, Anayasa Mahkemesi başta olmak üzere, bütün yüksek mahkeme yargıçlarının iki dereceli bir halkoylamasıyla seçilmesi uygun olur düşüncesindeyim.

Çok teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Biz de teşekkür ediyoruz efendim.

Isparta Barosu Başkanı sayın Gamze Budak; buyurun.

Av. Gamze BUDAK (Isparta Barosu Başkanı): Değerli meslektaşlarım; sabahtan beri devam eden bu süreç içerisinde Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı ve taslağı hakkında dinlediğim tüm baro başkanlarımızın genel olarak eleştirecek pek çok yön bulduğunu, Yargı Reformu Stratejisi'ni çok samimi bulmadıklarını ya da reform olmaktan uzak nitelik taşıdığını değerlendirdiklerini müşahade etmiş bulunuyorum.

Gerçekten tüm baro başkanlarımızın bu görüşlerine ben de aynen iştirak ediyorum. Zaten günümüzde artık reform, yenilik ya da demokratik açılım denildiğinde, insanlarda olumlu duygular ya da pozitif düşünceler cereyan etmesi gerekirken, maalesef artık ülkemizde negatif ve olumsuz duygularla tanışıyoruz.

Yargı Reformu Stratejisi elime geldiğinde, bu nedenden dolayı çok tedirgin bir şekilde inceledim. Daha tanımlamalar kısmında açık söylüyorum, takıldım ve kaldım. Şimdiye kadar bize öğretilen ya da kâğıt üzerinde yazan, kanunda belirtilen "*Yargının 3 unsuru vardır, 3 ayağı vardır, bunlardan biri de savunmadır*" ilkesi, yargı reformu adı altında maalesef ki bu taslakta tamamen bypass edilmek istenmektedir. Gördüğümüz şu ki, şimdiye kadar hiç karşılaşmadığım "*yargı profesyoneli*" diye bir tanımlama getirilmiş: Ne demektir, içeriği nedir, avukatlar ve savunma niçin yargı mensubu değildir, bu açıklanmamıştır ve bir oldubittiyle, kelime oyunuyla savunma mesleği bağımsız yargının dışına, dış kapının dış mandalı olarak taşınmak istenmektedir. Yapılmak istenen eylemin bu olduğunu düşünüyorum. Gerçekten de biraz önce Erzurum Barosu Başkanımızın da söylediği tüm endişelere aynen katılıyorum ve iştirak ediyorum. Hele ki Rize Barosu Başkanımınla Konya Barosu Başkanımın da pilot uygulama nedeniyle taruk oldukları, inceleme fırsatını buldukları proje nedeniyle de, bu ayrıntılar sebebiyle de bu endişelerimin gerçekten de gerçekleşme ihtimalinin yüzde 100'e neredeyse yakın olduğunu gördüm ve dehşete kapıldım, bunu da açıkça itiraf etmek isterim.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

GAMZE
BUDAK'IN
KONUŞMASI

Yargılama içerisinde savunmanın yeri açıkça bypass edilmekte ve yargının dışına itilmek istenmektedir. Türkiye Barolar Birliği'nin, baroların ve avukatların çok çeşitli sebeplerle Avukatlık Kanununda yer alan tüm hak ve yetkileri kanuna rağmen çıkarılan yönetmelik, genelge, uygulama talimatı adı altında birtakım yasaya aykırı uygulama içeren yazılarla ya da görüşlerle Bakanlıkça açıkça baltalandığı ve savunmanın zayıflatıldığı, hiçbirimizin inkâr edemeyeceği bir gerçektir.

Avukatlık mesleğinin bu hale düşmesinde bence en önemli eksikliğimiz, bütün sorunların varlığına yürekten inanıyorum, bizzat içindeyiz, hepsini de kabul ediyorum, ama en önceki sorunumuz, maalesef savunma mesleğinin yargının kurucu unsuru olarak anayasanın "yargı" başlığı adı altında yerini almamış olmasıdır. Eğer biz savunma mesleğini anayasa güvencesi altına alamazsak, zannedirim ki çok kısa bir gelecek sonra avukatlık mesleği zaten yargıda etkisiz eleman haline getirildi, artık bunun tamamen dışına taşınacak ve avukatlık mesleği diye belki bir şey kalmayacak değerli meslektaşlarımız. İşin vahametinin bütün meslektaşlarımızca fark edilmesini özellikle rica ediyorum ve bu konuda Türkiye Barolar Birliği ve tüm barolar olarak -yani burada sadece konuşarak, bu konuştuğlarımız kitap haline getiriliyor ve ondan sonra da hepimizin kütüphanelerinde yerini alıyor, artık bunları geçmeliyiz diye düşünüyorum- eyleme geçmeliyiz, acil tedbirler almalıyız. Ne yapmamız gerekiyorsa, bu konuda Türkiye Barolar Birliği'nin öncülüğünde, diğer tüm barolar da rutin yapılacak başkanlar toplantılarıyla eylem planı geliştirilmeli ve bu konuda gerçekten artık ciddi adımlar atmamızın zamanı gelmiştir.

Malatya Barosu Başkanım dedi ki, "Hepiniz coşkunuzu kaybettiniz." Evet, bu yenilik adı altında, açılım adı altında ya da reform adı altında yapılan tüm gelişmeler niye hep mesleğimizin ve meslektaşlarımızın aleyhine cereyan etmektedir. Artık süngüsü düşmüş bir nefer gibi hissediyorum kendimi. Avukatlar, barolar, kendilerine olan güvenlerini yitirmişlerdir. Yeniden şilkinmeye, yargı içerisindeki olumlu ve vazgeçilmez rolümüzü yeniden üstlenmeye acilen ihtiyacımız var-

dır. Bunun için de tüm baroların ve Barolar Birliğinin gerçekten ciddi anlamda aktif eyleme geçmesi ve planlar oluşturması gerekmektedir. İnanın diğer tüm sorunlar, avukatlık mesleğine yapılan bu bakış açısının olumsuzluğu, meslek dışına, yargı dışına atılmak istenmesi sebebiyle cereyan eden sorunlardır. Asıl baştaki bu sorunu halledebilirsek, diğer ufak tefek tüm meslektaşlarımızın da dile getirdiği sorunlar zaten kendiliğinden çözülecektir.

Bizim asıl sorunumuz, Türkiye’de hukuk devleti varsa, bağımsız yargı varsa, savunmanın bağımsız yargının vazgeçilmez unsuru olduğunun kesinlikle tespiti ve anayasanın “yargı” başlığı altında tesciliyle mümkün olabilecektir. Bu konuda acilen tüm çalışmaların yapılması, hepimizin boynunun borcu ve görevidir.

Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı: Sayın Başkan, çok teşekkürler, gerçekten önemli konulara değindiniz.

Düzce Barosu Başkanımız Ali Dilber; buyurun.

Av. Ali DİLBER (Düzce Barosu Başkanı): Değerli Oturum Başkanım, değerli meslektaşlarım; Düzce Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ALİ
DİLBER’İN
KONUŞMASI

Yargı Reformu Eylem Planı’yla ilgili baro başkanı arkadaşların söylediklerine katılıyorum. Sonlara doğru söz hakkı aldığımız için, meslekle ilgili değinilmeyen konulara değinmek istiyorum.

Avukatlık mesleğine giriş sınavını başta yapalım, sonda yapalım deniliyor. Ben tüm mesleklere girişte sınavın başta yapıldığı gibi, staja başlanmadan önce sınav yapılması gerektiği düşüncesini taşıyorum.

Bir de son zamanlar basından takip ettik, protokoldeki yerimizin tekrar değiştirilme ihtimali var. Bu yönüyle bir

ALİ
DİLBER'İN
KONUŞMASI

baro başkanı olarak Türkiye Barolar Birliği'nin dikkatini çekiyorum, ki illerde zaten sıkıntılı bir durumdayız. Protokolde yeniden bir uygulama yapılması hazırlığı olduğunu basından takip ettik.

Düzce Barosu yeni yerine geçti. Düzce'ye yeni bir adliye yapıldı. Sakarya Barosu Başkanı bir meslektaşı gelince, bir olayla karşılaştım diyor, -ki biz üç aydır Türkiye Barolar Birliği'nin de bilgisi dahilinde bununla uğraşıyoruz- yapılan yeni adliyede giriş kartı diye bir kart düzenlendi ve personelin kendisi ayrı bir kapıdan giriyor, projesi böyle. Biz avukatlar, normal vatandaşlarla birlikte, normal vatandaşın girdiği kapıdan giriyoruz. İki tane bölüm olsa da, X-Ray cihazı dediğimiz cihaza çantalarımızı bırakmak zorunda kalıyoruz. Nasıl cezaevine girerken cihazdan geçiyorsanız, havaalanında geçiyorsanız, Düzce'de yeni yapılan adliyemizde plan gereğince girişler aynı şekilde. Bakanlığa müracaat yaptık, Türkiye Barolar Birliği'ne bildirdik. Gelen yazıda, "*Bir emniyet tedbiridir, içeriye silahla girme ihtimalini önlemek için biz bu tedbiri uyguluyoruz*" diye en son Bakanlıktan bir yazı geldi Başsavcılığımıza. Bu yeni adliye açılacak yerlerde böyle bir sorunla karşılaşsanız veya bu konuda daha değişik fikri olan varsa, bu fikri de alalım. Bize Türkiye Barolar Birliği'nin de yardımcı olmasını istiyoruz.

Biz bu sorunu Düzce Barosu olarak cumhuriyet başsavcısıyla birlikte yazıları ayrı ayrı yazdık, Bakanlıktan gelen cevaba göre aşamadık. Tabii ki birçok adliyede, özellikle Sakarya'da eski sistem, hâkim ve savcılarının girdiği bölümden giriyorsunuz, ama yeni adliyemizde onlar ayrı kapıdan girdiği için, X-Ray cihazına çantasını bırakmak zorunda kalan meslektaşlarımız bu konuda şaşırıyor. Yalnız, uygulama bu yönde, bilgilerinize sunuyorum.

Bu aşamada söyleyeceklerim bunlar. Teşekkür ederim.

Oturum Başkanı: Teşekkür ederiz sayın Başkan.

27. sırada Amasya Barosu Başkanı sayın Hasip Yalçın'ı dinleyelim.

Buyurun.

Av. Hasip YALÇIN (Amasya Barosu Başkanı): Sayın Başkanım, sayın Türkiye Barolar Birliği Yönetimi, değerli baro başkanlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HASIP
YALÇIN'IN
KONUŞMASI

Bu Yargı Reformu Stratejisi'ne diyebilirim ki ilk tepkiyi koyan barolardan birisi biziz. Şöyle ki: Eğer yargı reformu sürecine bakarsak, 2007 yılında çalışmalara başlanmış, 2008'in ilk aylarında bir ön taslak hazırlanmıştı.

Değerli arkadaşlar; bu ön taslağın hazırlanmasında eğer hatırlarsanız, 2008'in Mayıs ayında tüm başsavcılar, tüm adli yargı adalet komisyonu başkanları ve idare mahkemesi başkanları çağrılmış ve bu ön taslak üzerinde çalışmalar yapılmıştı. Orada sanırım ki sadece Türkiye Barolar Birliği çağrılmıştı, ama hiçbir şekilde baro başkanları çağrılmamıştı. Yani, 81 ilin başsavcılarını çağrılmıştı, 81 ilin adli yargı komisyon başkanlarını çağrılmıştı ön taslak hazırlanmasına, fakat baro başkanları çağrılmamıştı. Tabii ki onun doğal sonucu bu olacaktı, yani o zaman da avukatlıkla ilgili, mesleğimizle, savunmayla ilgili eksiklikler bu taslakta yer alacaktı.

Yine hatırlarsanız, bu ön taslak yine 2008 yılında tüm barolara gönderilmiş ve görüş istenmişti. İşte ben o ön taslağı incelediğim zaman, avukatların yargı mensubu değil, yargı profesyoneli olarak nitelendiğini gördüm ve onun üzerine Adalet Bakanlığı'na bir yazı yazmıştım. "*Avukatlar ön taslakta yargı mensubu sayılmadıkları ve ön taslağın çalışmasına çağrılmadıkları için herhangi bir şekilde görüş bildirmiyoruz*" şeklinde bir yazıyı Adalet Bakanlığı'na o tarihte göndermiştik.

Değerli arkadaşlar; gerçekten bu stratejinin hazırlanmasında baştan itibaren biz zaten dışlanmış bulunmaktaydık. Şunu demek istiyorum: Bir strateji önümüze geliyor, ama hiçbir şekilde bir heyecan duymuyoruz. Bakıyoruz, herkes kuşkuyla yaklaşıyor veyahut da "*Yine bizi dışlayacaklar, yine avu-*

HASIP
YALÇIN'IN
KONUŞMASI

katlık mesleği, savunma mesleği için gereken yapılmayacak" şeklinde endişemiz vardır.

Ben stratejiye baktığım zaman, zaman olmadığı için tabii tek tek irdeleniyor, 10 tane başlık var ve 10 ana başlık altında da yine onlarca da alt başlık var. Bütün bunları böyle bir toplantıda ele alıp tartışmak gerçekten mümkün değil. Sadece diyelim ki yargı bağımsızlığı veyahut da Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısıyla ilgili tartışma dahi bir günümüzü alabilir. Onun için, değerli arkadaşlarımız zaten hem kendi sorunlarını aktarırken, hem de bu başlıklarla ilgili bazı bilgileri verdiler ki, onların büyük bir çoğunluğuna zaten katılıyoruz. Zaten baktığımız zaman, bizler bu konuları, diyelim ki bir yargı bağımsızlığını, bir Anayasa Mahkemesi'nin yapısını veya Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısını, örneğin "*Adalet bakanı çıksın, müsteşar çıksın*" gibi, biz bunları 10 yıllardan beri söylüyoruz. Eğer Türkiye Barolar Birliği genel kurul tutanakları veya baro başkanları toplantılarına ilişkin tutanaklar incelenirse, çoğu şeyin onlarda aşağı yukarı bizim görüşlerimizin belirlenmiş olduğu görülecektir.

Onun için, ben bu aşamada şunu demek istiyorum: Tek tek tartışmaya zaten zaman yoktur. Özellikle uzman avukat arkadaşlardan belirli konularda ve yine uzman akademisyenlerden oluşacak komisyonlar kurularak bu staj konusunda gerekli girişimlerde bulunulmasını istiyoruz.

Yine eğer incelersek, bu stratejide bir kısım işin kısa, bir kısım işin orta, bir kısım işin ise uzun süre konulmuş. İşte kısa 2 yıla kadar, orta 2-4 yıl ve uzun süre ise 4 yıldan fazla. Özellikle bizi ilgilendiren, en başta gelen hukuk fakültesi öğrenimiyle ilgili konu başlığına baktığımızda ise, orta, yani en az 2 yıl sonra başlanacak gibi. Avukatların mesleğe kabulü, sınavı ve stajıyla ilgili şey ise yine orta süre konulmuş ki, kısa süreye onlarca kanun konulmuştur. İşte bütün bu belirttiğim komisyonların bu süre bakımından da Strateji Eylem Planı'nu ele alması ve ona göre mutlak suretle hazırlıklı bir şekilde girişimde bulunması ve özellikle idareye eğer savunma örgütü, savunma mesleğine yeteri kadar önem verilmemezse, bir adalet

teşkilatı veya yargı reformu ne kadar mükemmel olursa olsun, bu ülkede adaletin gerçekleşmeyeceğini açık bir şekilde belirtmek gerekir. En fazla şikâyetler de oturup konuştuğumuz zaman, "Avukatlar iyi yetişmiyor, avukatlar şöyle, avukatlar bu şekilde yanlışlık yapıyor" şeklinde beyanları var. Ama kendileri sınavı kaldırıyor, kendileri bu mesleğe önem vermiyorsa, bu mesleğin gelişmesini engellemek için ellerinde ne varsa onu yapıyorsa, her türlü ihmali gösteriyorsa, bana göre eğer Türkiye Barolar Birliği bu mesleğin gelişmesinden dolayı bir çıkmaza girecekse, ama en başta Türkiye'de adalet sistemi de girecektir, bu durumun açıkça belirtilmesi gerekir. Sözlerimi bu şekilde kapatıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederiz Başkan, ben de aynen sizin düşüncelerinize katılıyorum.

Hatay Barosu Başkanı sayın Sinan Akgöl, buyurun.

Av. Sinan AKGÖL (Hatay Barosu Başkanı): Değerli meslektaşlarım; öncelikle 11-12 Aralıkta Erzurum'da YÖK tarafından düzenlenen hukuk eğitimine ilişkin çalıştayı bizim için önemli bir fırsat olduğu düşüncesindeyiz. Gerek barolar, gerekse bireysel olarak Türkiye'de verilen hukuk eğitiminin standardının çok düşük olduğu, buradan mezun olan arkadaşlarımızın mesleğe gelişlerinde büyük sorunlar yaşandığı, bunların staj eğitimi sırasında avukatlık mesleği için gereken bilgi ve donanımına sahip olmadıklarını hep birlikte müşahade etmekteyiz. Dolayısıyla YÖK'ün düzenlediği, Türkiye'de bu konunun hemen hemen bütün aktörlerinin bulunacağı çok geniş kapsamlı bir çalıştayda Barolar Birliğinin ve barolarımızın tamamının tek bir vücut olarak yer almasının en azından bir şekil olarak, en azından hep birlikte bir gövde gösterisi anlamında faydalı olacağı inancındayım.

Ben de bu konuda Türkiye Barolar Birliği Yönetiminin çalışmaları olduğunu biliyorum. Ancak, bu çalışmalara baro-

HASİP
YALÇIN'IN
KONUŞMASI

SINAN
AKGÖL'ÜN
KONUŞMASI

SİNAN
AKGÖL'ÜN
KONUŞMASI

larımızı da katmak suretiyle Türkiye'de verilen hukuk eğitimi, verilen staj eğitimi ve mesleğe kabulle ilgili, staj öncesi sınav veya stajdan sonraki sınav da dahil olmak üzere, bir görüş birliği sağlanmak suretiyle bunun bu çalıştayda dile getirilmesi, bu şekilde kamuoyuyla paylaşılması, hep birlikte verilecek bu görüntüyle Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun tamamının ve 78 baro başkanımızın katılımıyla verilecek bu görüntüyle bu konudaki her geçen gün hukuk adına artan olumsuzlukların giderileceğini ifade etmek istiyorum. Onun için konuşmanın başında bu çalışmaya katılmak konusunda Barolar Birliğinin her türlü desteği sağlayacağı şeklindeki görüşün bu şekilde revize edilerek hayata geçirilmesini temenni ediyorum.

Bu çok önemli bir konu, çünkü mesleğimizin geleceği açısından en önemli konu bu. Hukuk eğitimi ve buradan mesleğimize katılacak arkadaşlarımızın nitelikleri çok önemli. Bu konuyla ilgili bu çalıştaydan hemen önce yine baro başkanlarıyla bir araya gelmek suretiyle bir görüş birliğinin sağlanmasını temenni ediyorum.

Ben gerek meslek hayatımda, gerek özel hayatımda çok sevdiğim ve çok kullandığım bir söz var: "*Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz*" derim. İnsanların ne söylediğinin önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak, söylediklerinin dışında, yaptıklarının daha daha önemli olduğunu düşünüyorum. Onun için bu reform stratejisini de bu çerçevede, bu gözle değerlendirmek isterim. Öncelikle bunu bir reform olarak değerlendirme şansı olmadığı kanaatindeyim. Arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi, yargının kurucu unsurlarından olan savunma mesleğinin bu çalışmada hak ettiği yeri almadığı görüşündeyim. Yine konuşmaya başlarken, Teoman beyin katkılarıyla bu stratejide yer alan hususların geçirildiğini, böyle bir çalışma yapılmamış olsaydı belki bunların dahi bu strateji içerisinde yer almayacağını üzülenek öğrendim.

Hatay Barosu olarak hep söylediğimiz bir şey var; yargının kurucu unsuru olan savunma mesleğinin bağımsızlığının mutlaka ve mutlaka anayasada güvence altına alınması

lazım. Gamze hanımın da ifade ettiği gibi, temel sorunlarımızdan biri bu. Bir Anayasa değişikliğinde savunma mesleği, onun bağımsızlığı ve onun kazanımlarının anayasal güvenceyle teminat altına alınması lazım. Diğer sorunlarımızın bunun altında değerlendirilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Bu yargı reformunda avukatlar ve savunma mesleği için öngörülen hedefler ve faaliyetler, biraz evvel Amasya Barosu Başkanımızın da ifade ettiği gibi, orta vadeli hedefler olarak öngörülmüş. Oysa bu hedefleri ve bu faaliyetleri incelediğiniz zaman, bunların hemen hemen hepsinin, birçoğunun sadece ve sadece 3-5 saatlik mesaiyle çözülebilecek şeyler olduğunu görebiliriz. Mesela Kalem Yönetmeliği; avukatların Avukatlık Kanunu 2. maddesine de aykırı olarak çıkartılan kalem yönetmeliğiyle savcılık aşamasındaki soruşturma belgelerine ulaşamamamız. Bununla ilgili bir Kalem Yönetmeliği değişikliğiyle çok çabuk çözülebilecek bir sorun için orta vadeli bir süre öngörülmüş olması kabul edilemez görülmekte.

Yine delil toplama ve mahkemeye sunma, karşı taraf tarafından sunulan delillerin incelenmesi. Bu sorun da bir Kalem Yönetmeliğiyle çözülebilecek bir problem. Zorunlu müdafilik konusunda 5560 sayılı Kanun'a karşı dile getirdiğimiz çekincelerin maalesef burada giderilmediğini de görüyoruz. Biz 5560 sayılı Kanun'un bu haliyle uygulanmasına karşı çıkmıştık. Boykot kararını da şiddetle destekleyen ve o 5560 sayılı Kanun'un uygulanmasından sonraki süreçte bunu Türkiye'de hemen hemen ilk uygulayan barolardan biriydik. Biz yine şu haliyle bile 5560 sayılı Kanun'un adil yargılama hakkına büyük ölçüde kısıtlamalar getirdiği inancındayız. Bu konuda bu reform çalışmasında en ufak bir ibarenin olmamasını da çok büyük bir eksiklik olarak görüyoruz.

Bu, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararıyla ülkenin gündemine geldi. Daha önce başlamış, 2006 yılında başlamış bir çalışma, ama son yaz kararnamesinde yaşanan sıkıntılar, bu yargı reformunun bir an önce hayata geçirilmesi gibi bir sonucu ortaya çıkardı. Burada Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu oluşumunda Hatay Barosu'nun geleneksel bir görü-

SİNAN
AKGÖL'ÜN
KONUŞMASI

şü var. Bizim bu konudaki görüşümüz çok açık ve net: Adalet Bakan'ının ve müsteşarının bu kurulda yer almaması gerektiği düşüncesindeyiz. Eğer kurulun yapısı değiştirilip genişletilecek ise, adalet bakanı ve müsteşarı olacaksa bile bu kurulun içerisinde, o zaman kurulun çalışmalarını engelleyici yetkilerinin olmaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kurul içerisinde olsunlar, ama kurulun çalışmalarını engelleyici yetkilerinin olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Yalnız, bu kurulun oluşumunda ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesindeki tespitlere de katılıyoruz. Gerçekten bu kurulun çalışmalarında kriterler yok. Gerek yüksek yargı organları üyelerinin seçiminde, gerekse bu tayin ve atamalarda kriter uygulanmadığını, orada ilişkilerin esas olarak alınmak suretiyle bu üyelerin seçildiği ve bu atamaların yapıldığı görüşündeyiz. Dolayısıyla bunlara yöntem getirilmesi, esas ve usullerinin belirlenmesi, kriterlerinin çok daha önceden belirli bir hale getirilip bu kararlara karşı yolunun açılması gerektiğini düşünüyoruz. Burada uygulamadan kaynaklanan sıkıntıların bu şekilde aşılabileceği inancındayız.

Bunun dışında, askeri yargı konusundaki görüşlere katılıyoruz, orada askeri yargı mutlaka olmalı. Nasıl özel mahkemelerin varlığı, birtakım davaların daha çabuk ve daha teknik olarak çözümüne yardımcı oluyorsa, dünyanın bütün hukuk sistemlerinde olduğu gibi askeri yargı da mutlaka olacak. Ama hukukçu olmayan subay hâkim uygulamasından derhal vazgeçilmesi gerektiğini yine düşünüyoruz.

Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Tabii burada bir değişiklik, eksikliklerin düzeltilmesi çabası var. Eğer bu çaba samimiyetle hayata geçirilecek ise, bizim buna bir itirazımız olması mümkün değil. Ancak, yine biraz evvel ifade ettiğim gibi, ayinesi iştir kişinin diyorum, burada yapılacak şeyleri hep birlikte görmemiz lazım. Bunun ötesinde, daha önce baro başkanlarımız tarafından da ifade edildi, bizim Türkiye Barolar Birliği ve barolar olarak üzerimize düşen yükümlülükleri yerine getirip getirmediğimizi de sorgulamamız lazım. Bakın, bir Teoman beyin çalışmasıyla birlikte en azından birtakım

sorunlarımız reform stratejisinin içerisine girmiş. Dolayısıyla bundan sonra bu sürecin takibinde, -çünkü biz istesek de, istemesek de bu sürecin hayata geçirileceği çok açık bir şekilde görülüyor- bu sürecin hayata geçirilmesi sırasında tüm taleplerimizi, tüm görüşlerimizi ısrarla söylemeliyiz, takip etmeliyiz. Bu konuda avukatlar ve bu çalışmanın mutfağında olan Adalet Bakanlığı'nın çalışanlarıyla aramızdaki güven sorununu çözmemiz lazım.

Ben de alternatif çözüm yollarıyla ilgili birtakım çalışmalara katıldım. Burada gerçekten Avrupa Birliği'nin talebiyle yapılan çalışmalar söz konusu. Arabuluculukta hukukçu olmayanların 150 saatlik bir eğitimden sonra arabuluculuk yapması konusundaki çekincelerimizi Bakanlığa da, Türkiye Barolar Birliği'ne de bir yazıyla sunduk. Bu konudaki çalışmalarımız devam ediyor. Bakanlık yetkililerine bu konudaki görüşlerimizi ısrarla anlatmaya devam ediyoruz.

Bundan sonra ne yapacağımız konusunda bir yol haritasının Türkiye Barolar Birliği Yönetimi ve baro başkanları tarafından belirlenmesi ve bu yargı reformu sürecinin bu yol haritası çerçevesinde hukuk ve hukukun üstünlüğü, adalet anlayışı ve yargı bağımsızlığı konusundaki en ufak bir hak kaybına neden olunmaksızın yürütülmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Çok teşekkür ederim Sinan Başkanım.

Aksaray Barosu Başkanımız sayın Abdülkerim Yeni, buyurun.

Av. Abdülkerim YENİL (Aksaray Barosu Başkanı): Sayın Başkanım, Türkiye Barolar Birliği'nin değerli yöneticileri, çok değerli baro başkanlarımız; öncelikle Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza ve Yönetim Kurulu üyemiz Asude hanuma geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum ve yakınlarını kaybeden

ABDÜLKERİM
YENİLİN
KONUŞMASI

Kayseri ve Kırşehir Barosu başkanlarına da başsağlığı diliyorum.

Ben çok fazla mesleki sorunlara girmeden bir şeyi belirlemek istiyorum. Bugünkü toplantı, bana 2006 yılı Kasım ayında Kızılcahamam'da yapılan Baro Başkanları Toplantısı'nı andırıyor. Orada da şunu tartışmıştık: "*Avukatlık mesleğine giriş sınırı kaldırıldı, biz ne yapacağız?*" diye tartışmıştık. Burada da kitapçığın ilk sayfalarında yazdığı üzere, 2009 yılı Eylül ayında Avrupa Komisyonu'na sunulması öngörülen Yargı Reformu Stratejisi'ni konuşuyoruz. Yani, her şey bitmiş ve biz o biten şeyin üzerinde fikir teatisinde bulunuyoruz.

Yine bu reform taslağının son kısmında dillendirilen Borçlar Kanunu, halihazırda TBMM'de görüşülüyor. Yine Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı, Adalet Komisyonu'ndan geçti, TBMM'de görüşülmeyi bekliyor, yani üzerinde yapacağımız hiçbir değişiklik kalmamış. Onun için, Yargı Reformu Stratejisi'ne bizim yapacağımız bir katkı kalmamış, yani Türkiye Barolar Birliği 23-24 Mayıs'ta yapılan Genel Kurul'dan sonra görevi devralmış, ancak 5 ay sonra ilk baştan başkanlar toplantısını yapıyor ve bu toplantıda bitmiş olan bir reformu tartışıyoruz. Bu toplantıda bu reforma neler katacağımızı da ben hayretler içinde izliyorum.

Isparta Barosu Başkanımız ve Malatya Barosu Başkanımız, coşkuyu kaybettiğimizden söz ettiler. Evet, coşkuyu kaybettik, toplantıda hiçbir coşku yok. Yine örgütlü güç olduğumuzdan bahsedildi, ama barolar ve Türkiye Barolar Birliği artık yavaş yavaş örgütlü güç olma niteliğini de kaybediyor. Bakıyoruz, bazı baro başkanları burada anlatırken, Bakanlığa gittiklerini, Bakanlık bürokratlarıyla görüşebildiklerini ve bazı sorunlarına çözüm bulabildiklerini söylüyorlar. Oysaki bu sorunların aktarılacağı yer Türkiye Barolar Birliği ve buna önder olacak olan da Türkiye Barolar Birliği. Eğer münferit olarak bizler gidip bu işleri çözeceksek, o zaman Türkiye Barolar Birliği'ne gerek kalmayacaktır.

Evet, bize yargı profesyoneli diyorlar. Ben bir sözü hatırlıyorum; 2001 yılında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun

bir üyesi, avukatlardan hâkim ve savcılığa kabul sırasında sarf etmiş olduğu bir söz vardı. Dedi ki, "Bunlar paraya alıştı-lar, bunlar artık bu işi yapamazlar." Bizi hukuk alanında paray-la çalışan insanlar olarak gördükleri için, bizi profesyonel ola-rak değerlendiriyorlar, onun için yargı mensubu olarak gör-müyorlar.

Biz hukukçu eğitiminde çok gerilerde kaldığımızı ve hu-kukçu eğitiminin yeterli olmadığından söz ediyoruz ve önü-müzde çok ciddi bir fırsat var; Erzurum'da yapılacak bir ça-lıştay. Bu çalıştaya burada fikir beyan eden başkanlarım gibi, hep birlikte tek söz olarak ve tek bir metinle katılmanın uy-gun olacağını düşünüyorum.

Yine Yargı Reformu Stratejisi olarak hazırlanmış bu tas-lak metinde adaletin verimliliğinden bahsediliyor. Adaletin verimli olabilmesi için bu ana kadar hiç kimseden duymadım, ama ben şunu söyleyeyim: Aksaray'da ağır ceza mahkemesi hariç, merkezde 13 mahkeme var ve 7 mahkemenin hâkimi de-ğişti ve hâlâ yetkiler gelmedi. Hâlâ bir başkasının yerine yedek bakan ya da geçici bakan hâkimler tarafından yargıla-ma devam ediyor, ama biz burada verimli yargılamadan bah-sediyoruz. 1 Nisandan itibaren hâkimler, tayinleri konusun-da dilekçe verdiler ve dilekçelerini o günden itibaren Bakan-lık nezdinde takip etmeye, yerelde yargılamaya katılmamaya başladılar. Ekimin 10'u olmuş, hâlâ aynı mahkemeye kimin bakacağı belli değil. Bu mudur adil yargılama, bu mudur ma-kul sürede yargılamayı bitirmek, bu mudur reform?

Öbür taraftan hâkimlere bakıyoruz, Türk yargısı aynen yükseköğrenim gibi olmuş. Yani, yükseköğrenime kaydolan, bir şekliyle yükseköğrenimi, üniversiteyi bitirir, hiçbir za-man okuldan uzaklaştırılması söz konusu değildir. Aynı şe-kilde bu mesleğe kabulde de her hâkim ve savcı, çok özel du-rumlar olmadığı müddetçe bir şekliyle birinci sınıfa ayrılır, daha sonra da birinci sınıf olur. Oysaki gerçekten incelendi-ğinde, hâkimin yargısal faaliyet anlamında çok da yeterli ol-madığı görülecektir. Ancak bunu ölçecek bir burum yoktur. Sadece yılda görmüş olduğu işlerin belli yüzdesini geçirmek

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

ABDÜLKERİM
YENİLİN
KONUŞMASI

ve Yargıt'a'dan geçen dosyalardan aldığı notlarla ve bu notları da zaman zaman düzelterek birinci sınıf olmuştur ve birinci sınıfa ayrılmıştır.

Bu haliyle ben bu kitapta yazan hususların daha önce CMK ve TCK'da olduğu gibi, 2005 yılında kabul ettik, aradan 4 yıl geçti ve bu 4 yıllık süre içerisinde yargılamamızda hiçbir şeyin değişmediğini gördük. Bu Yargı Reformu Stratejisi de bizim önümüze getirilecek, belki kabul edilecek ve arkasından da buradaki yazılı olan hususların da birçoğunun gerçekleşmediğini göreceğiz.

Ben bu kötü eleştirilerimden dolayı sizlerden özür diliyorum ve hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Oturum Başkanı: Kendi kendinize iftira etmeyin sayın Başkan, niye kötü eleştirmiş? Gayet çarpıcı noktalara değindiniz. Çok teşekkür ediyoruz.

Bugünkü toplantımızın -eğer başka söz almak isteyen değerli başkanlarımız olmazsa- son konuşmacısı olarak Karabük Barosu Başkanı sayın Fatma Şirin'i dinleyelim.

Buyurun.

Av. Fatma ŞİRİN (Karabük Barosu Başkanı): Ben kapanışı yapacaktım...

OSMAN
ÇİMENİN
KONUŞMASI

Av. Osman ÇİMEN (Niğde Barosu Başkanı): Aksaray Barosu Başkanımın lafı üzerine bir şey söyleyeceğim, bir tek cümle söyleyeceğim. Coşkunuzu kaybettik diyoruz, evet kaybettiğimize inanıyorum, ben de aynı fikirdeyim. Biz azmimizi ve gücümüzü kaybediyoruz gibi geliyor.

Sadece şunu söyleyeceğim: Böyle bir toplantı yapıyorsak, bu toplantının muhataplarından birinin en azından burada olması gerektiğini düşünüyorum, onu söyleyecektim. Yani, Adalet Bakanlığı'ndan bir müsteşarın da buraya davet edi-

lebileceğini, bu sıkıntılarımızı onun duyması gerektiğini ve onun da bu konularda not alıp bize bir yardımı olabileceğini düşünüyorum, onu söyleyecektim sadece.

OSMAN
ÇİMEN'İN
KONUŞMASI

Saygılar sunuyorum.

Oturum Başkanı: Teşekkür ederim.

Buyurun.

Av. Fatma ŞİRİN: Sayın Türkiye Barolar Birliği yöneticilerimiz, çok değerli baro başkanlarımız; hepimize sevgi ve saygılarımı sunarak konuşmama başlamak istiyorum.

FATMA
ŞİRİN'İN
KONUŞMASI

Öncelikle Türkiye Barolar Birliği Başkanımıza acil şifalar diliyorum, Asude hanıma da geçmiş olsun diyorum. Sizin de başınız sağ olsun.

Sarıms ben evet, son konuşmacıyım ve konuşma yapan arkadaşlarımdan görüşlerimin de birçoğuna katılıyorum, bir kısmına katılmamakla birlikte çoğunluğuna katılıyorum. O yüzden tekrara girmemek açısından da onların söyledikleri şeyleri burada tekrar etmek istemiyorum.

Ben sadece icralarla ilgili bir konudan bahsedecektim, ama bütün konuşmaları hemen hemen dinledim ve rahatsız olduğum bir konuyu özellikle dile getirmek istiyorum, ondan sonra onunla ilgili şeye geçeceğim.

Avukatlık mesleğinin saygınlığı yitirdiği yönündeki beyanlara ben katılmıyorum. Bizim böyle bir toplantımızda o kadar çok telaffuz edildi ki "Bu avukatlık öldü, bitti, gitti" anlamında, bunun da bu kitaba geçmemesini istiyorum, yani bunu biz söylemeyelim istiyorum. Ben 20 yıldır yaptığım avukatlık mesleğimden gurur duyuyorum, birçok meslektaşımın da bundan gurur duyduğuna eminim. Tabii ki her meslekte olduğu gibi, bizim mesleğimizde de görevini eksik yapan, yanlış yapan insanlar olabilir. Bu sadece bizim mesleği-

FATMA
ŞİRİN'İN
KONUŞMASI

mize has bir özellik değil. O yüzden bu anlamda bir genelleme yapmanın da doğru olmadığını düşünüyorum.

Yine yargılama aşamasında savunmada avukatların yer almadığı, bir senaryonun oynandığı şeklindeki tespitlere de benim katılmam mümkün değil. Avukat vardır, mahkemede vardır ve onun görevi de böyle bir senaryo oynanıyorsa bozmaktır ve ben birçok meslektaşımın da bu senaryoyu çok iyi bozduğunu biliyorum, doğruyu ortaya çıkardığına inanıyorum, çıkaracağına inanıyorum.

Yine bazı terimlerin bazı yerlerde geçip geçmediği hususunda çok tartışma oldu burada. Bizi oraya avukat olarak var yazmakla var edemeyecekleri gibi, yok yazmakla da yok edemeyecekleri hususunda hiçbir şüphemiz yok. Biz varız, biz buradayız, biz var olduğumuzu bildiğimiz ve varlığımız gösterdiğimiz sürece, ister oraya yazsınlar, yazmasınlar, varlığımızı kimsenin inkâr etmesi de mümkün değildir.

Ben Karabük'ten hem icra işiyle meşgul olan arkadaşlarımla, hem de icra dairesinde çalışan personelin Türkiye Barolar Birliği'nin üzerinde durmasını istedikleri ve bu her ilde olduğu gibi, Karabük'te de icralarda varolan tıkanmanın da önünü bir nebze olsun açabilecek bir konuyu Barolar Birliğine iletmek istiyorum. Dediğim gibi, her ilde olduğu gibi, Karabük'te de icra daireleri tıkanmış durumdadır. Özellikle dosyalarla ilgili yazışmalar, bürolardan bir nebze desteklenebilse de, fiili hacizler konusunda avukatlara ancak Karabük'te bir ayda, iki ayda bir, ama büyük şehirlerde ne kadar sürede sıra geldiğini bilemiyorum. Bu şekilde çok seyrek şekilde fiili hacizler yapılamamaktadır. Önceden bir müddet önce Cumartesi-Pazar dahi haciz yapmak isteyen icra memurları, artık hacze gitmek istememektedirler. Günde 40-50 dosya yaparken, 10 dosyayla yavaş yavaş, rahat rahat hacze çıkmaktadırlar.

Bunun sebebini de paylaştığımızda, daha önce her hacizden aldıkları, haciz yolluklarından aldıkları paya sınırlama getirildiği, bu sınırlama nedeniyle bin tane haciz yapsa da, 100 tane haciz yapsa da, aynı ücreti alacağından, daha rahat

davrandıkları ve tabii ki bu anlamda avukatların sıkıntı yaşadığını hepimiz biliyoruz. Bu anlamda da eski sistemi, yani yatırılan haciz yolluklarından haciz yapan icra dairelerinin eski sistemde paylarını alabilmeleri ve daha etkin çalışmalarının sağlanması açısından da gerekli görüşmelerin yapılması konusunda Birlikten talepte bulunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Oturum Başkanı: Teşekkürler. Buyurun.

Av. Cengiz TUĞRAL (Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri): Biz 4 baro başkanı Bakanlığa gittiğimizde, ilk gittiğimiz yer Personel Genel Müdürlüğü, icra dairelerine bakan daire başkanıydı, hâkim Neslihan Hanım, 10 yıllık bir çalışması varmış ve bizimle de son derece ilgilendi, bir saate yakın sanıyorum orada konuştuk. Tek tek bizim sorunlarımızı, sorularımızı personel bazında, icraların çalışma sistemiyle ilgili hep notunu aldı hatta ve çok teşekkür etti, bundan sonra da her türlü sorunda bizden yardım ve destek beklediklerini özellikle dile getirdi. Bununla ilgili olarak da bu personel sıkıntısı bazındaki sorunu çözme anlamında bizim Aydın'da yapıldı, sizde de yapılmıştır, savcılıklar ve komisyonlar birer ya da ikişer kişi, duruma göre kaydırma yaptılar, atama yaptılar. Ama komisyonlar ve savcılar maalesef kendi egolarını tatmin için kendi bünyelerinde tutup, onları icraları küçümseyerek icralara göndermiyorlar. Bunu da biliyor Bakanlık, bunu yaptıklarını biliyor. Aralık ayında sanıyorum, kasım ya da aralık ayında 3.000 kişinin daha böyle sözleşmeli olarak alınacağını, ama bu sefer o sözleşmeye özel hüküm koyarak, alınacak personelin atıyorum "Bin tanesinin sadece icra dairelerinde çalışmak üzere" diye şart koşarak bu problemi bir ölçüde çözmeye çalışacaklarını söylediler.

Yine yardımcı olmamızı istediler, "İcraların ayrı yerde yapılandırılması, dışarıda, adliyelerde, güzel mekânlarda rahat mekânlarda çalışmasıyla ilgili baro başkanlarımdan da destek bekliyoruz" dediler.

FATMA
ŞİRİN'İN
KONUŞMASI

CENGİZ
TUĞRAL'IN
KONUŞMASI

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

CENGİZ
TUĞRAL'IN
KONUŞMASI

Onun haricinde, yolluk meselesi; "Çok büyük bir yanlışlık yapılmıştır" dediler, onun farkındalar. "Çok büyük yanlıştır, bu yanlıştan dönülmesiyle ilgili çok ciddi anlamda çalışmalarımız var" dediler. Yani, bu konulara son derece vakıf, biliyorlar, çözmeye konusunda da gayretli olduklarını gördüm.

Teşekkür ederim.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Oturum Başkanı: Efendim, verdiğimiz bilgiler için teşekkür ederiz.

Değerli başkanlarım; zannediyorum gündemle ilgili söz almak isteyen başkanımız yok. Ancak, aralarda sağlık ve sosyal yardımlaşmayla ilgili bazı sorulara muhatap olduk ve yine cevap olarak da toplantı sonunda eğer arzu ederseniz, sormak istediğiniz herhangi bir husus olursa, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Müdür Vekilimizi burada hazır bulunduracağımızı ve sorularınızı cevaplamak üzere tereddüt ettiğimiz konuların aydınlanmasına yardımcı olacağını söylemiştik. Bu konuda bilgilenmeyi arzu eden veya herhangi bir konuyu sormayı isteyen meslektaşımız varsa, şimdi ben Dr. Cengiz beyi de buraya davet edeceğim ve sizleri aydınlatmasını rica edeceğim.

Var mı efendim? Peki, Cengiz beyi çağıralım, soruları cevaplayalım.

Cengiz bey, buyurun.

CENGİZ
YAVUZ'UN
KONUŞMASI

Dr. Cengiz YAVUZ (TBB Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fon Müdür Vekili): Bildiğiniz gibi, İstanbul Barosu'nun geçtiğimiz iki yıldan bu tarafa Türkiye Barolar Birliği'ne ilettiği ve bununla ilgili olarak da bazı detay çalışmaları da yapıldığını, ancak bugüne kadar hayata geçiremediği bir projesi vardı.

Oturum Başkanı: Sayın Başkanım; yalnız soru ve cevap tarzında olsun. Sayın Ahsen Başkan şimdi şöyle bir yüzüme baktı, "Bizi geciktiriyorsun" dedi. Soru ve cevap; projelerle ilgili açıklama istiyorsanız, onları biz size yazılı olarak cevaplayabiliriz.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Av. Muammer AYDIN: Berra hanım, benim zaten sorum, bu projenin bugüne kadar gerçekleştirilememiş olmasından. Birçoklarının içine bizzat dahil oldum, hem Yönetim Kurulu üyesi olduğum dönemde, hem de Başkan olduğum dönemde Cengiz beyle de defalarca temas ettik. Ancak, bunun bugün geldiği nokta nedir, onu öğrenmek istiyorum.

Dr. Cengiz YAVUZ: Müsaade ederseniz, ben Başkanım-la direkt temasta olduğum için çok kısa cevap verebilirim. Tabii kendisiyle beraber yaptığımız bir çalışmaydı o. Yine fon yardımları kapsamında, aslında İstanbul'la değil, bütün Türkiye'yle alakalı yaptığımız, yapmaya çalıştığımız çalışmaydı. Ancak, orada bütün problemimiz, yasalar karşısında düştüğümüz durum oldu. Yoksa biz İstanbul'da anlaşmamızı yapıyorduk, fiyatları yüksek olsa da yapıyorduk. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bazı kısıtlayıcı maddeleri var, bu maddeler bağlayıcı, yasa maddesi. Biz de bu kurallara uyararak hizmet vermemesi sebebiyle, o hastanelerin bunu kabul etmemeleri sebebiyle, bir kamu kurumu olarak, -kamu kurumu niteliğinde kurumuz biz- bu anlaşmayı yapabilir miyiz, yapamaz mıyız sorusuna, yapamayız şeklinde bir cevap verdik. Aslında bunu biz vermedik, yetkililer bizi bu şekilde uyardılar, dolayısıyla yapamadık. Ancak, bu konuda çalışmalarını da durdurmadık. İstanbul'da Yönetimime sunacağım, 4 hastaneyle bir noktaya geldik, onların kabul ettiği Sosyal Güvenlik Kurumu kurallarına yakın kurallar var. Pilot olarak o 4 hastaneyle anlaşmayı yaptıktan sonra bütün Türkiye'de bunu uygulayacağız. Ancak, sizlerle yaptığımız o zamanki çalışmalarda verilen teklifler, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun dikte ettiği, yasa yazan, kurallara uymayan, bizi de zora sokacak, hasta-

CENGİZ
YAVUZ'UN
KONUŞMASI

neyi de anlaşma yapması halinde zora sokacak kurallardı. O nedenle gerçekleştiremedik onları, yasal bir sorun yüzünden.

Oturum Başkanı: Peki, teşekkür ediyoruz. Buyurun.

Av. Osman ÇİMEN: Ben sürekli ameliyat olan bir insan olarak, ben Cengiz beyden bir şey öğrenmek istiyorum. Biz şimdi Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan, sağlık güvencesinden faydalanıyoruz. Biz küçük bir ilde yaşıyoruz, adı Niğde. Bu ilde sağlık hizmetleri çok yok. Sağlık güvencemiz olduğu için de, bundan sonra olacağımız ameliyatlarda, fondan yararlanıyorduk, fonla sigortanın, yani sağlık güvencesi arasındaki farklılık nasıl oldu? Biz bundan sonra bunlardan faydalanabilecek miyiz?

CENGİZ
YAVUZ'UN
KONUŞMASI

Dr. Cengiz YAVUZ: Aslında bu sorunun cevabı, benim yapmış olduğum bir öneri, bir teklif vardı, orada yatıyor. Şöyle ki: Türkiye'de sağlık sistemi çok değişti, o kadar değişti ki kimsenin anlayamayacağı hale geldi. Türkiye'de bütün herkesin bir sağlık güvencesi var. Bu sağlık güvencesiyle ister kamu, ister özel hastaneye gidebilir. Özel hastaneye gittiğinde, eğer o kurum Sosyal Güvenlik Kurumu'yla anlaşmalı ise, Sosyal Güvenlik Kurumu'na hastane bir fatura keser. O faturanın yüzde 30'undan fazlasını sizden alamaz. 1 milyarlık bir faturayı Sosyal Güvenlik Kurumu'na kesiyorsa hastane, sizden 300 milyondan daha fazla para alamaz. Bu yasa hükmü, ama alıyor. İşte biz o "alıyor" dediğimiz parayı belli bir tavanla ödüyoruz, ödemeye de devam edeceğiz. Aslında bütün Türkiye'de -İstanbul başta olmak üzere, ikinci Bursa, üçüncü Ankara, dördüncü İzmir bu usulsüzlük sıralamasında- Sosyal Güvenlik Kurumu kurallarına uyan hastane sayısı parmakla gösterilecek kadar az, ama herkesin anlaşması var. Kimse de bu konuda "Usulsüz para ödedim, dava açayım, şikâyetçi olayım, derdimi anlatayım", hiç bununla uğraşmıyor. Sebebi de, şu anda Sosyal Güvenlik Kurumu'nun uyguladığı

karmakarışık sağlık sisteminin vatandaş tarafından, sizler tarafından bilinmiyor olması, ama devam edecek bu yardımlar, gitseniz de, gitmeseniz de...

CENGİZ
YAVUZ'UN
KONUŞMASI

Oturum Başkanı: Peki, teşekkür ederim. Buyurun.

Av. Mahmut BAYATLI (Çorum Barosu Başkanı): Ben sağlıkla ilgili değil de, burada bugün bu toplantıda değerli baro başkanlarımın tespit ettiği görüşler, öneriler değerlendirilip Türkiye Barolar Birliği Yönetimimiz tarafından bir öneriler paketi biçiminde ilgili yerlere sunulup özellikle takipçisi olduğumuz bildirilecek mi?

MAHMUT
BAYATLI'NIN
KONUŞMASI

Oturum Başkanı: Efendim, ben zaten şimdi bu açıklamayı yapıyorum, bitti zaten görüşmelerimiz.

BERRA
BESLER'İN
KONUŞMASI

Türkiye Barolar Birliği'nin 23 Mayıs seçimlerinden sonra göreve başlayan Yönetim Kurulu olarak, baro başkanlarımızı davet etmek suretiyle yaptığımız ilk toplantıya ilgi gösterdiniz, bizleri onurlandırdınız, geldiniz, teşekkür ediyoruz. Buradaki bütün görüşler, hiç tereddüt etmeyiniz, bütün eleştiriler en kısa sürede -politik olarak düşünmeyin, bazen en kısa süre bu amaçla da kullanılır- kelimesi kelimesine değerlendirilmek suretiyle gereken neyse yapılacaktır. Eğer aydınlanmasını isteyen bir soru ve cevap almayı bekleyen bir ifade tarzı görüldüğü takdirde, bu konuşmalar banttan çözümleri yapılacak, bir defa, bir defa daha dinlenecektir hepimiz tarafından. Onlar da gerektiği takdirde yazılı olarak ilgili baroya gönderilecektir ve belki de bir dahaki toplantının gündeminde de bir özet açıklaması da yapılabilir. Bundan hiç tereddüt etmeyin, kelimesi kelimesine değerlendirilecek ve dikkate alınarak gerekli çalışmalar yapılacaktır, zaten bir bölümünün çalışmaları da başlamıştır.

Bugün sizleri dinledik, mutlu olduk. Çok teşekkür ediyoruz, onurlandırdınız. Bir dahaki Baro Başkanları Toplantısının

da görüşmeyi diliyorum, ama tabii ki aradaki başka aktivite-
lerde de beraber olmayı dileyerek sizlere teşekkürlerimizi su-
nuyoruz ve Ankara Barosu Başkanının davetine gitmek üze-
re yola çıkıyoruz.

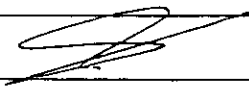
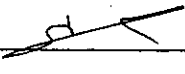
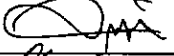
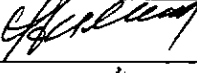
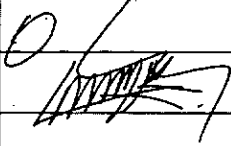

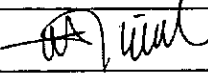
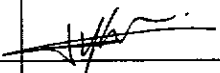
Buyurun efendim.

On Yedinci
Baro Başkanları Toplantısı

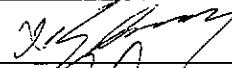
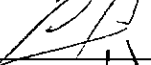

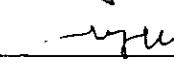

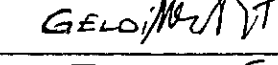
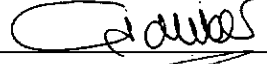

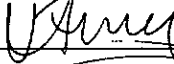
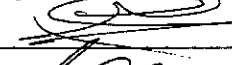
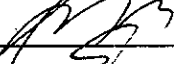
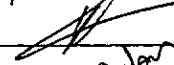
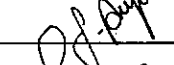
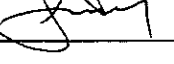
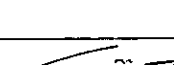
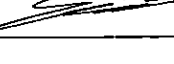

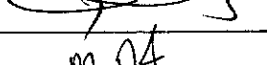
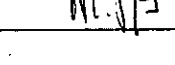
Katılımcılar Listesi

10 EKİM 2009 GÜNÜ YAPILAN
BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI KATILIM LİSTESİ

<u>BAROSU</u>	<u>BAŞKANI</u>	<u>KATILIM</u>
1. ADANA	AV.AZİZ ERBEK	
2. ADIYAMAN	AV.YUSUF YETİŞ.	
3. AFYONKARAHİSAR	AV.CELAL MÜMTAZ AKINCI	
4. AĞRI	AV.TİMUR DEMİR	
5. AKSARAY	AV.ABDÜLKERİM YENİL	
6. AMASYA	AV.ADNAN HASİP YALÇIN	
7. ANKARA	AV.VEDAT AHSEN COŞAR	
8. ANTALYA	AV.ZAFER KÖKEN	
9. ARTVİN	AV.İZZET VARAN	
10.AYDIN	AV.SÜMER GERMEN	
11.BALIKESİR	AV.MUZAFFER MAVUK	GELDi
12.BARTIN	AV.ŞEREF YILDIZ	
13.BATMAN	AV.YUSUF TANRISEVEN	
14.BİLEÇİK	AV.HALİME AYNUR	
15. BİTLİS	AV.MEZHER YÜREK	
16.BİNGÖL	AV.ERDAL AYDEMİR	
17.BOLU	AV.GAZANFER GÜNLER	
18.BURDUR	AV.YUSUF ÇİFTÇİ	

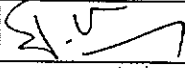
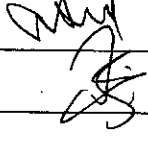

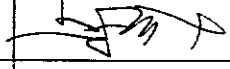

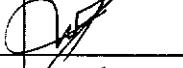
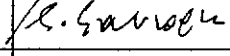

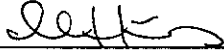

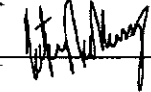
ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

KATILIMCILAR
LİSTESİ

19.BURSA	AV.ZEKİ KAHRAMAN	
20.ÇANAKKALE	AV.TÜLAY ÖMERCİOĞLU	
21.ÇANKIRI	AV.İDRİS ŞAHİN	
22.ÇORUM	AV.MAHMUT BAYATLI	
23.DENİZLİ	AV.ADİL DEMİR	
24.DİYARBAKIR	AV.MEHMET EMİN AKTAR	
25.DÜZCE	AV.ALI DİLBER	
26.EDİRNE	AV.FARUK SEZER	
27.ELAZIĞ	AV.RÜSTEM KADRI SEPTİOĞLU	
28.ERZURUM	AV.NACİ TURAN	
29.ERZİNCAN	AV.CAN TEKİN	
30.ESKİŞEHİR	AV.YUSUF YILDIRIM	
31.GAZİANTEP	AV.AZİZ CANATAR Baro Genel Sekreteri AV.SEDAT ARIKAN	
32.GİRESUN	AV.GÜLTEKİN UZUNALIOĞLU	
33.GÜMÜŞHANE	AV.ALİ HAYDAR DERELİ	
34.HATAY	AV.SİNAN AKGÖL	
35.HAKKARİ	AV.NECİP KORKMAZ	
36.İĞDIR	AV.MUSTAFA BULUŞ	
37.İSPARTA	AV.GAMZE BUDAK	
38.İSTANBUL	AV.MUAMMER AYDIN	

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

KATILIMCILAR
LİSTESİ

39.İZMİR	AV.ÖZDEMİR SÖKMEN	
40.KARABÜK	AV.FATMA ŞİRİN	
41.KARAMAN	AV.KERİM GÖKHAN ŞANCI	
42.KARS	AV.CEVDET UCUNGAN,	
43.KASTAMONU	AV.MEHMET İHSAN DARENDE	
44.KAYSERİ	AV.ALI AYDIN	
45.KIRKLARELİ	AV.GÖKSEL OKUMUŞ	
46.KIRIKKALE	AV.ETHEM DEMİRBAŞ	
47.KİRŞEHİR	AV.GÖKHAN MARAŞ TEMSİLEN AV.MUSTAFA ALP ASLAN (Bşk Yrd)	
48.KOCAELİ	AV.CUMHUR ARIKAN	
49.KONYA	AV.HASAN ÖZEN	
50.KÜTAHYA	AV.SABİT ÖZDOĞLAR	
51.K.MARAŞ	AV.İSMAIL KAHVECİ	
52.MALATYA	AV.SELAHATTİN SARIOĞLU	
53.MANİSA	AV.FADİL ÜNAL	
54.MARDİN	AV.MAHMUT GÜVEN	
55.MERSİN	AV.HALİL HULKİ ÖZEL	
56.MUĞLA	AV.MUSTAFA İLKER GÜRKAN AV.İRFAN BAĞCIYA 10n. Kur. Üyesi	
57.MUŞ	AV.M.ZAHİT SÖYLEMEZ	
58.NEVŞEHİR	AV.MUSTAFA NECMİ ÖNCÜL	

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

KATILIMCILAR LİSTESİ

59.NİĞDE	AV.OSMAN ÇİMEN	GELDi
60.ORDU	AV.ATILLA ÖNAL	
61.OSMANIYE	AV.HÜSEYİN SEZGİN	
62.RİZE	AV.ATEŞ HATİNOĞLU	
63.SAKARYA	AV.VACİT ÖKTEM	
64.SAMSUN	AV.NECAT ANIL	
65.SİİRT	AV.M.ALİ ÖZEL	(LİPTAL)
66.SİNOP	AV.ALİ GALİP ERGÜL	
67.SİVAS	AV.ÖNAL YILMAZ	
68.ŞURFA	AV.YAHYA DEMİRKOL	
69.ŞİRNAK	AV.NUŞİREVAN ELÇİ	
70.TEKİRDAĞ	AV.AHMET MÜSELLEM GÖRGÜN	GELDi
71.TOKAT	AV.FARUK BOSTANCI	
72.TRABZON	AV.MEHMET ŞENTÜRK	
73.TUNCELİ	AV.NAZİK DİZDAROĞLU	
74.UŞAK	AV.RIZA ALBAY	
75.VAN	AV.AYHAN ÇABUK	
76.YALOVA	AV.CEMAL İNCİ	
77.YOZGAT	AV.YUSUF BAŞER	
78.ZONGULDAK	AV.İBRAHİM KEREM ERTEM	

On Yedinci

Baro Başkanları Toplantısı

Ekler

ANTALYA BARO BAŞKANLIĞI
TARAFINDAN HAZIRLANAN
YARGI REFORMU STRATEJİSİ EYLEM PLANI HAKKINDA
GÖRÜŞLER:

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan YARGI REFORMU STRATEJİSİ EYLEM PLANI ile ilgili görüş, öneri ve eleştirilerimiz aşağıda başlıklar altında belirtilmiştir.

Son günlerde ülkenin en önemli konularının başında hukuk, yargı ve yargının sorunları gelmektedir. Yıllardır süre gelen olumsuzluk, yanlışlık ve yargıya bakış açısından kaynaklanan nedenlerle yargımız bağımsızlık başta olmak üzere pek çok konuda sıkıntılar yaşamaktadır. Bu durum, neredeyse insanların yargıdan ümidini kesmesine neden olacak kadar vahim bir noktaya gelmiştir.

• **Yargının en önemli sorunu, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığıdır:**

Yargı bağımsızlığının sağlanamamasının başlıca nedeni siyasal iktidarların demokrasi ve hukuk devleti kavramlarına bakışıdır. Halen de devam eden bu olumsuz düşünce seçimi yoluyla siyasal iktidarı eline geçirenlerin, hukuk kuralları dahil hiçbir kural ile bağlı kalmak istememesinden doğan, demokrasinin temel ilkeleri ile de bağdaşmayan bir anlayıştan ortaya çıkmıştır. Bu düşünceye göre, halkın oylarıyla seçilen milletvekillerinin oluşturduğu yasama, elde ettiği çoğunluğun yarattığı güçle yürütme erkini de doğal olarak eline geçirdiğinden eşit olması gereken erklerden yargı, yasama ve yürütmenin işlemlerinin hukuksal denetimini yapma yetkisine sahip olmamalıdır. Bunun sağlanabilmesi için de, yargının yasama ve yürütmeye bağımlı kılınmasını gerektirecek, başta anayasa olmak üzere tüm yasalarda düzenleme yapılması ve uygulamada da yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını yok edecek uygulamalar geliştirilmesidir.

• **Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı kapsamında, yargı bağımsızlığıyla ilgili Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı hakkında yapılması düşünülen :**

- A)Sekretarya hizmetlerinin Kurul bünyesine alınması
- B)Hakim ve savcılarının disiplin inceleme ve soruşturma işlemlerinin Kurul bünyesinde gerçekleştirilmesi
- C)HSYK'nın müstakil binada çalışmasının sağlanması
- D)HSYK'nun bağımsız bir bütçe kullanmasının sağlanması
- E)Avukatların HSYK'da temsili (etkili olmak koşulu ile)

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

F)HSYK kararlarına karşı yargısal başvuru yolu açılması

G)Yargı Mensupları için terfi sisteminde performansla dayalı bir değerlendirme yapılması, terfi için gerekli başarı hesabında kanun yoluna gidilmeyen kararların da dikkate alınması

H)Kamuoyunun ve yargı profesyonellerinin, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda bilinçlendirilmesi ve bu yoldaki çalışmalar

I)Askeri Mahkemelerin sadece askeri hakim sınıfından olan üyelerden oluşması ve sınıf subayı hakimın Askeri Mahkeme Başkanlıklarına getirilmemesi, Askeri Mahkeme Binalarının, Askeri Yasak Bölge dışına alınması, Askeri Mahkemelerin görev alanlarının yeniden değerlendirilmesi ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi yargılamalarının Yüksek Mahkeme bünyesinde iki dereceli hale getirilmesi

J)Yargı mensupları için etik kuralların belirlenmesi amacıyla çalışma yapılması

J)Yargı tarafsızlığı konusunda medya mensuplarının bilinçlendirilmesi

K)Kişisel verilerin korunması kaydıyla Yüksek Mahkeme kararlarına erişimin kolaylaştırılması

Tarafımızca olumlu gelişmeler olarak görülmekte ancak,

A)Hiçbir gerekçeyle (parlamento ile ilişkileri sağlamak ve hesap verilebilirlik vb.) Adalet Bakanı'nın ve Müsteşarı'nın HSYK'da bulunmaması gerekmektedir.

B)HSYK'nın geniş tabanlı temsil esasına göre oluşturulması amacıyla meclis ve hükümete üye seçtirilmesi bağımsızlığı ve tarafsızlığı olumsuz etkileyecektir.

C)En önemlisi Kurulun Hakimler Yüksek Kurulu (HYK) olarak yeniden düzenlenmesidir. Yargılamada esas olan hakimdir. Uygulamada, il ve ilçe Cumhuriyet Başsavcılarının yargıda idari amir gibi yetkilendirilip, adliye binalarında yönetim yetkisinin yanında en görkemli makam odalarının düzenlenmesi, yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını olumsuz etkilemektedir. Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanları'nın şu andaki İl Cumhuriyet Başsavcılıkları'nın konumuna getirilmesi gerekmektedir.

D)Türkiye Hakimler ve Savcılar Birliği'nin mevcut YARSAV'a (Yargıçlar ve Savcılar Birliği) rakip olarak kurulması düşüncesinden uzak durulması ve YARSAV'ın üye sayısının artırılarak üzerinde yapılan baskıların kaldırılması gerekmektedir. YARSAV için yeni kurulması düşünülen birlikle ilgili denetim idari ve mali özerklik konuları düzenlenmelidir.

E)Sivil şahısların askeri mahkemelerde yargılanmasının önüne geçilmesi sağlanırken, asker kişilerin askerlikle ilgili suçlarından dolayı sivil mahkemelerde yargılanmasının önüne geçilmelidir.

Yargı Reformu kapsamında yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının sağlanması konusunda yargıya güven çok önem arz etmektedir.

Yargıya güven konusunda ortaya çıkan olumsuzluklar ise, yargının iş yükü nedeniyle ağır işlemeden ve yargılamaların yıllarca uzayıp, pek çok hukuk ve ceza davasının zaman aşımına uğramasından kaynaklıdır. Yargının ağır iş yükü aynı zamanda adil ve isabetli karar verilmesini de, olumsuz etkilemektedir.

• Yargının Daha Adil, Etkin ve Verimli Hale Getirilmesi İçin Yargı Reformu Kapsamında Düşünülen Değişiklikler:

Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planında bu başlıkta olumlu bulduğumuz hususlar:

A)Adli Yargıda ve İdari Yargıda İstinaf Mahkemelerinin faaliyete geçirilmesi

B)Adil yargılanma hakkı ve silahların eşitliği ilkesi çerçevesinde savunmanın etkinliğinin artırılması

C)Hakim, savcı ve yargı çalışanlarının sayısının yeterli seviyeye çıkartılması

D)Hakim, savcı ve yargı çalışanlarının mesleğe alımında denetime elverişli ve nesnel ölçüler belirlenmesi

E)Yeni, yeterli ve işlevsel adliye binaları yapılması; yakın adliyelerin ve iş sayısı az adliyelerin birleştirilmesi, adliyelerin fiziki kapasitelerinin artırılması, ihtisas mahkemelerinin yaygınlaştırılması, teknolojik gelişmelerin yargı sistemine yansıtılması

F)Adli Tıp Kurumu'nun kapasitesinin güçlendirilmesi

G)UYAP'ın tamamlanması ve etkin kullanımının sağlanması

H)Elektronik imzanın adli ve idari yargıda yaygınlaştırılması

I)Yüksek mahkemelerin ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktıkları davaların azaltılması

J)Tebliğat Kanunu'nda değişiklik yapılması

K)Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun hazırlanması

L)İcra-İflas etkinliğinin artırılması

M)Bilirkişilik müessesinin gözden geçirilmesi

N)Kamudaki hukuk müşavirlikleri ile kamu ve hazine avukatlarının yeniden yapılandırılması

O)Çocuk adalet sisteminin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar

Bu çalışmalarda, önerilerimiz:

A)Yasada kurulması öngörülen süre geçmesine rağmen, İstinaf Mahkemeleri'nin kurulamamış olması kabul edilebilir bir durum değildir. Yargının ve özellikle Yargıtay'ın iş yükünü azaltması düşünülen İstinaf Mahkemeleri'nin kararlarının da temyiz yoluyla Yargıtay'da denetlenecek olması sonuçta iş yükünü daha da arttıracığından, her davanın nihai denetiminin Yargıtay ve Danıştay'a gönderilmesinin önüne geçilecek kısıtlar belirlenmelidir.

B) Bilindiği gibi, yargının sav, savunma ve yargılamadan makamlarından oluşan üç erkenden, yargılama ve iddia makamları karşısında savunma son derece güç durumdadır. Yargı içi demokrasi, iddia ve yargılama makamlarının birlikte düşünülmesi ve hareket etmesi sonucu, savunma işlevlerini yerine getirememektedir. Duruşma salonlarının düzenlenmesinde dahi, açıkça ortaya konulan bu zihniyet savunmayı yargı içi demokraside en kötü duruma düşürmüştür. Duruşma saatlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasında dahi savunma yok sayılmaktadır. Özellikle ceza yargılamasında, yapılan tüm düzenlemelere ve özellikle doğrudan soru yöneltme hakkını dahi kullanmamaktadır. Saatlerce duruşma salonlarının önünde, kendilerine verilen tek saat olan 9:00'da gelerek, akşama kadar bekletilen avukatlar, cezaevleri girişlerinde de vatandaşla birlikte ve onların önünde adeta soyundurulurak, ayakkabıları, kemerleri çıkartılarak, aşağılanmaktadır. Bu bakış açısı, ülkede demokrasiye inandırmayan yönetenlerin, yargı içi demokrasiye de inandırmadıklarının göstergesidir.

Daha tanımlar kısmında "Yargı profesyoneli" olarak tanımlanan avukatın, bu profesyoneller sıralamasında, "yargı çalışanından" sonra gelmesi oldukça düşündürücüdür. Bu durum, savunma konusunda avukatın yanına başka partnerlerin eklendiği düşüncesine neden olmaktadır. Zira avukattan önce sıralanan yargı çalışanları tanımında "diğer adli birimlerde çalışan görevliler" sayılmıştır. Bağımsız olan savunmanın öneminin bu diğer adli birimlerde çalışan görevlilerden sonra gelecek şekilde yargı reformu içinde algılanması TBB tarafından değerlendirilmelidir. Bu önemsiz bir şekil noksanlığı değildir. Koskoca yargı reformu ile uğraşırken bir de bununla mı uğraşalım demektense iddia, yargı ve savunmaya tarafsız gözle bakıldığını gösterebilen, hakim ve savcılar kadar avukatın da, yani savunmanın da bağımsızlığına inanan bir rapor düzenlemek reformun anlamını benimsememize katkıda bulunacaktır. Oysa bu böyle olmamıştır.

Avukatlık Kanunu'nda ve Ceza Yargılaması Yasası'nda açık hükümler bulunmasına rağmen avukatların dosya incelemeleri, evrak almaları, bilgi edinme konularında kendilerine gösterilen olumsuz yaklaşım, avukatlık kimliğinin ısrarla tanınmaması, hakimler için verilen yeşil pasaportun belli meslek yılını geçirmiş avukatlara verilmemesi, cezaevlerindeki avukatlık onuruna aykırı aramalar mutlaka değiştirilmelidir.

C) Yargıda bugün içinde çıkılmaz hale getirilen iş yükü, yıllardır hakim ve savcı ihtiyacının 1/3 eksiğiyle yargı faaliyetinin sürdürülme inadından kaynaklanmıştır. Bu durum, icra müdürlükleri ve adliye personeli için de aynen geçerlidir. Hakim, savcı ve adli personel sayısındaki eksikliği mali yetersizlikle izah etmeye çalışanlar, yargının genel bütçeden aldığı payı Cumhuriyetin ilk kurulduğu yıllardaki orana getirebilselerdi,

yargı bugün içinde bulunduğu durumda olmayacağı bilinen bir gerçektir. Yapılacak iş, bir an önce hakim, savcı, personel ve icra müdürlükleri açığının kapatılmasıdır. Bu anlamda, 70.000 mevcudu bulunan avukatların hakim, savcı veya icra müdürü olarak görevlendirilmesinde büyük avantaj yakalanacaktır.

D) Hakimliğe seçimde, bugüne kadar siyasi görüş inanç, dünya görüşü ve cinsiyet tercih sebebi yapılmış halen bunların olumsuz sonuçları yaşanmaya devam etmektedir. Seçimde bilgi, şahsiyet, vizyon öne çıkmalıdır.

Avukatlardan talep geldiği takdirde, icra müdürleri avukatlardan oluşturulmalıdır. İcra müdürleri kesinlikle hukuk fakültesi mezunlarından oluşmalıdır. İcra müdürlüklerine yeterli personel derhal atanmalı, icra müdürlükleri adliye personelinin kazanç kapısı olarak değerlendirilmemelidir. Bu anlamda iyi yetişmiş icra personeli "yeterince kazandı" zihniyetiyle adliyede katiplik görevine alınmamalıdır.

E) Adliye binaları mutlaka geleceğe dönük kat ilavesine olanak tanıyacak bir biçimde inşa edilmeli, 3-5 senede bir yeni adliye binası yapılmak zorunda kalmamalıdır. Duruşma salonları, yargı mensupları ve vatandaşların özellikle savunma yapan avukatların konuşmalarının mubataplarca kolayca anlaşılmasını sağlayacak akustik özelliklere sahip olarak dizayn edilmesi sağlanmalıdır. Adliye yemekhanelerinin, kokunun yayılmaması bakımından en üst katta oluşturulması gerekmektedir. Adliye enerji kaynaklarının elektrik kesintilerinde derhal devreye girip, tüm elektrikle çalışan aletlerin çalışmasına yeterli olmasına dikkat edilmelidir. Günümüzde sık sık oluşan ve gelecekte daha da artacağı öngörülen kesintilerde sadece aydınlatmayı gerçekleştirebilen, aydınlatmada kullanıldığında asansörleri çalıştırmayan veya en önemlisi bilgisayarların çalışmasını sağlayamayan bir jeneratör sistemi ile duruşmalar yapılamamaktadır. Bu hususlara çok dikkat edilmelidir.

F) Bilirkişilik konusunda da değerlendirileceği gibi adli tıp kurumu her türlü etkiden arındırılmış, siyasi ve ekonomik baskılardan uzak tarafsız ve bağımsız bilirkişilik yapabilecek bir konuma getirilmelidir.

G) UYAP bugünkü uygulanış biçimiyle, ULUSAL YARGI AĞI PROJESİ olmaktan öte ULUSAL YARGIYI AĞIRLAŞTIRMA PROJESİ olarak işlev yapmaktadır. UYAP'tan kaynaklanan pek çok nedenle davalar süresinde açılmamakta, duruşmalar yapılamamakta, icrada paralar ödenememektedir. Bu aksaklıklar derhal giderilmeli ve sistem amacına uygun hale getirilmelidir.

I) Yüksek Mahkemelerin, özellikle Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktıkları davalar en aza indirgenmeli ve yıllarca süren temyiz incelemelerine son verilmelidir.

L) Bilindiği gibi, yargıda en çok eleştirilen konulardan birisi bilirkişilik kurumunun uygulanış biçimidir.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Uygulamada, hakimin teknik olmayan ve kendi bilgisi içinde bulunan konularda bilirkişi incelemesine gidilmesi, öte yandan bilirkişilerin raporlarında adeta karara hukuksal gerekçe hazırlama hevesleri yargıyı son derece güç duruma düşürmektedir. Mutlaka Hukuk Yargılaması Kanunu'na bu konuda düzenleme getirilmesi gerekmektedir.

M)Kamudaki hukuk müşavirlikleri ve kamu avukatlarının durumlarıyla ilgili kamu avukatlarının bağımsız ve tarafsızlığının yanı sıra ekonomik açıdan en az yargıçların ekonomik düzeyine getirilmesi inancındayız.Kamu avukatlarının da idari ve mali konularda görev ve sorumluluklarının en aza indirilmesini düşünmekteyiz.

N)Yasada pek çok ilde Çocuk Mahkemeleri kurulması için öngörülen sürelerin üzerinden uzun süre geçmesine rağmen, Antalya dahil çocuk suçluluğunun plansız göç nedeniyle yaygın bulunduğu birçok ilde hala Çocuk Mahkemelerinin kurulmamış veya çalışmaya başlamamış olması, bu konuda yöneticilerin samimiyetini ortaya koymaktadır. Ülkemizi AB karşısında da çok zor durumlara düşüren bu yanlışlığın bir an önce giderilmesi gerekmekte, bu mahkemelerde ihtisas sahibi hakim, savcı ve sosyolog, psikolog, pedagog gibi unsurlar devreye sokulmalıdır.

• Yargıda Mesleki Yetkinliğin Arttırılması:

Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planında bu başlıkta olumlu bulduğumuz hususlar:

A)Hukuk eğitimi ve öğretiminin etkin hale getirilmesine yönelik Milli Eğitim Bakanlığı YÖK ve Hukuk Fakülteleri ile birlikte çalışmalar yapılması

B)Yargı mensubu ve çalışanlarına yönelik mesleki yetkinliğin arttırılması ve kişisel gelişim konularında verilen eğitime devam edilmesi

C)Türkiye Adalet Akademisi'nin örgütsel yapısı gözden geçirilerek, kapasitenin arttırılması

D)Eğitim konusunda Adalet Bakanlığı, HSYK, TAA, Üniversiteler ve diğer kurum ve kuruluşların katılımı ile bilimsel toplantılar (şura, seminer, sempozyum) yapılması

E)Hakim, Cumhuriyet Savcıları ve bir kısım yargı çalışanlarına yabancı dil eğitimi verilmesi

F)AİHM kararları ile yargıyı ilgilendiren uluslar arası belgelerin Türkçeye çevrilerek bunlara erişimin sağlanması

Konuları taraftığınızca da olumlu görülmüş ancak,

A)Hiçbir ihtiyaç araştırması yapılmadan, öğretim üyesi veya öğretim binası olmayan ve sayıları 56' yı bulan ve yılda binlerce öğrenci alan fakülteleri kurarak, buradan mezun olan kişilerden hukukçu yaratılmasının mümkün olmadığı ortadadır. Halen de ilkesizce ve plansızca hukuk fakülteleri açılmaktadır. Bu mezunların ezici bir çoğunluğu hiçbir baraj ve sınava tabi olmayan avukatlık mesleğini tercih etmektedir.

Yargının erkleri arasında böyle bir sayısal fark anlaşılır gibi değildir. Bir tarafta bize göre, 15.000-20.000 hakim-savcı açığından varken diğer yandan ihtiyacı çok fazla avukat yetiştirilmesi ve sisteme kazandırılması sistemin dengesini bozmaktadır. Yapılması gereken, birbirine yakın binası ve öğretim üyesi bulunmayan, personeli ve kütüphanesi olmayan hukuk fakültelerinin derhal kapatılıp, yeterli donanımına sahip hukuk fakültelerinde hukuk eğitimi verilmelidir. Şu an için Türkiye'de yeterli sayıda hukuk mezunu bulunmaktadır. Yapılması gereken, bunlara verilecek eğitimle iyi bir hukukçu olmalarını sağlamaktır.

B)Yargı mensuplarına verilen mesleki yetkinlik eğitimi yanında, verildiğini tahmin ettiğimiz savunma kurumu mensupları avukatlardan uzak durma eğitim ve telkininden derhal vazgeçilip; onların yörenin zengin, hatırlı ve hatta organize suça bulaşmış kişilere yaklaşmalarının önüne geçilmelidir. Uygulamada bir avukat ile herhangi bir hukuki konuyu dahi tartışmak için bir araya gelmekten çekinen yargıç ve savcıların, kimlerle hangi ortamlarda bir araya geldikleri zaman zaman medyada ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak, yargı mensuplarının eğitiminde aynı fakülteden mezun oldukları avukat meslektaşlarıyla bir araya gelmekte sakınca olmadığı öğretilmelidir.

C)Mevcut yapıda, öncelikle hukuki konularda yapılacak eğitim öne çıkarılmalı, yabancı dil eğitimi ikinci aşamada ele alınmalıdır.

• Yargı Örgütü Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi:

Bu konuda gerçekleştirilmesi düşünülen reform çalışmalarında :

A)Hakim ve Cumhuriyet Savcılarının idari ve mali konulardaki sorumluluklarının azaltılması

B)Yargı çalışanlarının görev tanımlarının yapılması, iş standartlarının belirlenmesi ve yükseltilmesi

C)AB ülkelerindeki uygulamalar göz önünde bulundurularak noterlerin görev tanımlarının ve açılış kriterlerinin yeniden belirlenmesi

Tarafımızca olumlu bulunmuş ancak,

A)Hakim ve cumhuriyet savcılarının idari ve mali konulardaki sorumluluğunun azaltılması konusu düşünülürken, kamuda çalışan avukatların da idari ve mali sorumluluklarının azaltılması aynı şekilde değerlendirilmelidir. Hakim ve savcılar için düşünülen asli görev olan yargılama ve iddia görevlerinin yanı sıra, bu tür görevlerin ifası asli görevin layıkıyla yerine getirilmesine olumsuz etki yaptığı da tarafımızca kabul edilmekte ancak, kamu avukatlarının savunma görevlerini layıkıyla yerine getirebilmeleri için idari ve mali görevlerinden arındırılmaları gerektiğini düşünmekteyiz.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

B) Sayıları 70.000' leri bulan avukatların günümüzde pek çoğunun iş alanlarının adliye koridorlarına sıkıştırılması ve daraltılması sonucu ekonomik durumları son derece bozulmuştur. Noterlerin iş tanımları yapılırken, öncelikle halen noterler tarafından yapılan ve yasada şeklen noterde yapılması emredilmeyen veya noterde yapılması öngörülen birçok işlemin avukatlar tarafından yapılabilmesinin önü açılmalıdır. AB ülkelerinde olduğu gibi, vekaletnamelerini kendileri düzenlemeli, kira sözleşmeleri, adi satış sözleşmeleri, trafik araçlarının satış sözleşmeleri, kat karşılığı inşaat sözleşmeleri, gayrimenkul satış vaadi sözleşmelerinin avukatlar tarafından yapılmasının şartları gereği gözden geçirilmelidir. Böylelikle mali açıdan güçlenen savunma mensuplarının, savunmanın bağımsızlığı açısından önemli katkıları olacaktır. Ekonomik açıdan bağımsız olmayan savunmanın bağımsız, bağımsız savunması olmayan yargının da bağımsız kalamayacağı düşüncesindedir.

• Yargıya Güvenin Arttırılması:

Bu konuda reform yapılması düşünülen konularda:

A) Toplum nezdinde yargıya güveni etkileyen unsurların belirlenmesi çalışması

B) Yargı mensup ve çalışanlarına yolsuzlukla mücadele konusunda verilen eğitimlere devam edilmesi

C) Yargının medya ve halklar ilişkilerinin ilgili meslek örgütleri ile iş birliği halinde geliştirilmesi

D) Yüksek yargıda ve belirlenen adliyelerde etkin basın ve halklar ilişkiler birimlerinin kurulması ve geliştirilmesi

Hususları tarafımızca da olumlu bulunmaktadır ancak:

E) Günümüzde, medya yargı ile ilgili verdiği haber ve yaptığı yayınlarda haber alma özgürlüğünün ötesinde kişi haklarını, lekeleneme hakkını, masumiyet karinesini her gün her dakika ihlal etmektedir. Hukuk alanında bilgili bilgisiz yapılan yayınlara, yargıya güveni önemli ölçüde zedelemektedir. Örneğin; yakalanan insanı tutuklu, tutuklanan insanı mahkum ve suçlu, tahliye edilen veya salıverilen kişiyi beraat etmiş veya aklanmış gibi gösteren yayınlara toplum gözünde yargıyı düşürdüğü durum ortadadır. Acilen, bu durum önlenmeli etkin ve caydırıcı cezai yaptırımların yanı sıra bu kişilere hukuk konusunda ciddi bir eğitim verilmelidir.

Adalete Erişimin Kolaylaştırılması:

Bu başlıkta yer alan reform faaliyetleri arasında:

- A) Adli yardımın etkinleştirilmesi için bu kurumun gözden geçirilmesi
  - B) Adliye internet sitelerinin standart olarak hazırlanarak etkin bir şekilde kullanımının sağlanması
  - C) Adalet hizmetlerinden yararlananların elektronik ortamda dava açmaları ile ilgili çalışmaların tamamlanması
  - D) Yargı yerlerinde tercüme hizmetlerinin geliştirilmesi
- Hususları tarafımızca da olumlu bulunmakta olup, ancak:

A) Gerek Avukatlık Kanunu'nda ve gerekse HUMK'da yapılacak düzenlemeler ile ekonomik durumu kötü olan yurttaşlara avukat görevlendirilmesi ve harçlardan muaf tutulması yönündeki engeller ortadan kaldırılmaktadır. Adli yardımda ve CMK'da ödenecek avukat ücretleri en az TBB tarafından hazırlanan ücret tarifesine eşit hale getirilmeli, bu paranın elde edilmesinde il özel idarelerinde ayrılan paranın miktarının ihtiyaca yeter hale getirilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde, harçlar açısından da genel bütçeden bu konuya önemli bir miktar para ayrılmalıdır.

B) Adliye internet sitelerinden gerek vatandaşın ve gerekse avukatların internet sitelerinden yararlanacağı ortam sağlanmalıdır.

C) Yargı yerlerinde tercüme hizmetlerinin standarda bağlanmasında, bir kısım mahalli dillerin profesyonel tercümesinden söz edilmekte ise de kamuda resmi dilin Türkçe olmasını ortadan kaldıracak herhangi bir girişime karşı olduğumuzu özellikle belirtiriz.

• **Uyumsuzlukları Önleyici Nitelikteki Tedbirlerin Etkin Hale Getirilmesi ve Alternatif Çözüm Yollarının Geliştirilmesi:**

A) Temel hukuk bilgilerinin ilköğretim çağından itibaren "Vatandaşlık Dersi" adı altında öğretilmesinin sağlanması

B) Kamu kurum ve kuruluşlarında kişilerin hak ve yükümlülükleriyle ilgili olarak hukuki işlem ve süreçlerine ilişkin olarak çeşitli yöntemler kullanılarak bilgilendirilmesi

C) Ceza usulünde yer alan uzlaşma kurumunun etkinleştirilip geliştirilmesi

D) Hukuki uyumsuzluklarda arabuluculuk ve uyumsuzlukların alternatif çözüm yollarının geliştirilmesi

E) Tahkim kurumunun etkinleştirilmesi

F) İdarenin işlemlerinde ve diğer faaliyetlerinde benzer nitelikte ve istikrar kazanmış emsal yargı kararlarını dikkate alması için gerekli tedbirlerin alınması

Bunlar tarafımızca olumlu bulunan hususlardır ancak:

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

C) Ceza usulünde yer alan uzlaşma kurumunun etkinleştirilip geliştirilmesi için uzlaşmaya konu edilecek suçların kapsamının yeniden ele alınması ve genişletilmesi gerekmektedir.

İddia makamı olan savcının uzlaşma işlemi yapılırken uzlaşmacı olarak görev yapmasına son verilmeli, uzlaşma baro tarafından uzlaşma listesinden görevlendirilen avukatlar tarafından gerçekleştirilmelidir.

D) Hukuki uyumsuzluklarda arabuluculuk faaliyetlerinin 4 yıllık lisans eğitimini tamamlamış herhangi bir fakülte mezununun belli bir saat hukuk eğitimi sonucu, bakanlık imtihanından sonra uzlaşmacı olarak görevlendirilmesi son derece vahim ve sakıncalı bir durumdur. Sürekli değinildiği gibi sayısı 70.000'i bulan pek çok meslektaşımızın iş alanlarındaki daraltılma da dikkate alındığında arabulucuların, mutlaka ve mutlaka hukuk fakültesi mezunlarından seçilmesi gerekmektedir. Noterlerin ve başka meslek sahiplerinin arabulucu olarak görevlendirilmesine şiddetle karşı çıkmaktayız. Aksine davranış, sistemi daha kötüye götürecektir ve yargı sistemi temelinde etkilenecektir.

E) Tahkim kurumunda da hakim ve avukatın dışında herhangi bir görevlendirmeyi uygun bulmamaktayız.

F) İstikrar kazanmış emsal yargı kararlarının dikkate alınması için aksine tutum ve davranışların mutlaka yaptırıma tabi tutulması gerekmektedir. Bu yaptırım, işin önem ve özelliğine göre yargıç hakkında görevin kötüye kullanılması şeklinde dahi değerlendirilecek nitelikte olmalıdır.

Bunun dışında:

-İdari yargıda uyumsuzlukların yargı öncesi çözüm usullerinin geliştirilmesi ve etkin hale getirilmesi

-Kamu denetçiliği kurumunun faaliyete girmesi konuları tarafımızca uygun bulunmamıştır.

Zira idari yargıda, uyumsuzluk öncesi çözüm için kurulacak komisyonların kimlerden oluşacağı görüldüğünde, bu kurum kişilerin idari yargıya zaten kısıtlanan başvurularını önceden önleyecektir. Öte yandan, kamu denetçiliği kurumunun kanununun Anayasa Mahkemesi'nce iptal gerekçeleri tarafımızca da haklı bulunmaktadır.

• Ceza İnfaz Sisteminin Geliştirilmesi:

A) Ceza infaz kurumlarının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi yönündeki çalışmalar devam edilmesi.

B) Küçük ve yetersiz ceza infaz kurumlarının kapatılması

C) Denetimli serbestliğin etkinleştirilerek yaygınlaştırılması

D) Kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların etkin şekilde uygulanması ve yaygınlaştırılması

E) Ceza infaz kurumlarındaki iş yurtlarının yaygınlaştırılması geliştirilmesine devam edilmesi

F) Adliye personelinin eğitiminin de yapılabileceği şekilde, ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinin kapasitesinin ve sayısının artırılması

G) Ceza infaz kurumlarının dış güvenlik hizmetlerinin Adalet Bakanlığı'na devredilmesi

H) Ceza infaz kurumlarında etkin bir halkla ilişkiler biriminin kurulması

Yukarıda anılan başlıklardaki reform faaliyetlerine aynen katılmaktayız. Bu reform faaliyetlerinin yanı sıra, cezaevlerinin AB standartlarında tutuklu ve hükümlü haklarına saygılı onları yeniden topluma kazandırmayı amaçlayan bir infaz sisteminin uygulanması sağlanmalıdır. En önemlisi, cezaevlerinde savunma mensuplarının cezaevine girişinin diğer kişilerden (vatandaş, cezaevi personeli, doktor, imam, müzisyen vb. meslekler) farklı yerden yapılması sağlanmalıdır. Güvenlik araması da savunma mesleğinin onur ve işlevine aykırı olmamalıdır. Her ne sebeple olursa olsun, avukatın savunmaya ilişkin yazışmaları kontrol edilmemelidir.

Ceza infaz kurumunda çalışan kişilerin mali durumları iyileştirilmeli, yaptıkları görevin zorluğu da dikkate alınarak psikolojik yönden rehabilite edecek şekilde gelişimleri sağlanmalı; bilgi, kültür ve sanat yönünden de çeşitli etkinliklere gitmeleri sağlanmalıdır.

Ülkemizin İhtivaçları ve Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Sürecinin Gerekli Mevzuat Çalışmalarına Devam Edilmesi:

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Yargıtay Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Türkiye Hakimler Ve Savcılar Birliği Kanun Tasarısı, Türk Borçlar Kanunu Tasarısı, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısı, Ticari Sır Banka Sırrı Ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı, İdari Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı, DNA Verileri Ve Milli DNA Veri Bankası Kanunu Tasarısı, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanun Tasarısı, Ceza İnfaz Kurumları Dış Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı, Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı, Genel İdari Usul Kanunu Tasarısı, Adalet Bakanlığı Teşkilat Kanunu Tasarısı, Şiddet Suçu Mağdurlarına Yardım Hakkında Kanun Tasarısı, Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, Türk Medeni Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı;

hakkında TBB ve Barolara görüş sorulduğunda görüş bildirilecektir. Ancak, İdari Yargılama Usul Yasası'nda yapılacak değişikliklerde:

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

A)Yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için hukuka açıkça aykırılık ve gecikmesinde telafisi imkansız zararlar doğması şartlarının her ikisinin aynı anda oluşması koşulu derhal kaldırılmalıdır. Mevcut durum, YD verilmesini imkansız hale getirmiştir.

B)Yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için idarenin savunmasının beklenmesi şart koşulmamalıdır.

Her iki halde de özellikle çevre ihlaline karşı açılan davalarda hukuka aykırı işlem geriye dönük olarak ortadan kaldırılamamaktadır. Zira ağaçlar kesilmiş veya imara aykırı bina yapılmış olmaktadır.

C)İYUY'da HUMK'a paralel olarak fazlaya ilişkin hakların saklı tutulması olanağı sağlanmalıdır.

D)Tam yargı davalarında önceden idareye başvurma koşulu kaldırılmalıdır.

E)İdari yargıda savunma mensuplarının daha etkin hale getirilmesini sağlayacak hükümler getirilmelidir.

• Diğer Önerilerimiz:

A)Temyiz süreleri başta olmak üzere hukukumuzda ve uygulamada süreler mümkün olduğu kadar farklı tutulmamalıdır. Özellikle idareye verilen temyiz ve cevap sürelerinin vatandaşa verilen sürelerden fazla olması haksız bir durum olduğu gibi, faklı süreler yargı profesyonelleri tarafından da karıştırıldığı ve sürelerin kaçırıldığı bir gerçektir.

B)Adli tatilin kaldırılması

Adli tatil daha önce çiftçilerin hasat zamanında mahkemeye gelme zorluklarının bulunması nedeniyle konulmuş olup, bugün için böyle bir ihtiyaç bulunmamaktadır.

Halen uygulamada hakim ve savcıların adli tatilden bir ay önce ve bir ay sonra izin aldıkları bilinen bir gerçektir. Böylelikle adli tatil süresi de nazara alındığında, yılda 3,5 ay gibi bir süre yargıda işlem yapılamamaktadır.

Bu durum zaten ağır işleyen yargıyı içinden çıkılmaz bir sıkıntıya sokmaktadır. Normal izin haklarının kullanılmasıyla sürdürülebilir uygulamanın, adliyede tüm hakim ve savcılarının aynı anda izne ayrılmasıyla iş yapılması imkansız hale gelmektedir. Adli tatilin tamamen kaldırılması yargının gecikmesini önleyecek uygulamalardan birisidir ve reform olarak da düşünülmelidir.

C)İdari yargıda hakimlik görevi yapacaklarını münhasıran hukuk mezunu olması sağlanmalıdır. Hukuk mezunu olmayan kişilerden idari hakim atanması idari yargının en büyük sorunlarından birisidir.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

SONUC:

Ülkemizde yargı reformu yapılması bir zorunluluktur. Bu konuda barolar dahil ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan görüş alınması da son derece yararlı ve isabetlidir. Tarafımızca incelenen metinde, ana başlıkların içi doldurulmamış olsa da, bu konuda bildirilen görüşlerle doldurularak, önemli gelişmeler sağlanabilir. Yargı reformunda başarıya ulaşılabilmesi için öncelikle yönetenlerin yargıya bakış açısında samimi olması gerekir.

Demokrasiyi seçimde çoğunluğu elde eden, iktidarın hukuk denetimine tabi olmasını içine sindiremeyen, yargı kararlarını uygulamakta zorluk çeken ve yargıya güvenmediği için yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına sıcak bakmayan bir düşüncenin yargının güçlenmesine yol açacak bir reforma sıcak bakması ve görüşlerimizi hayata geçirmesi konusunda sıkıntılar doğacağını düşünmekteyiz. Buna rağmen ülkemizin kurtuluşunun yargı reformundan geçtiğinin bilincinde olan hukukçular olarak, düşüncelerimizi bildirmeyi görev saydığımızdan yukarıdaki düşüncelerimizi arz etmekteyiz. 10.10.2009

ANTALYA BAROSU BAŞKANLIĞI

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

İstanbul,

Sayı,

20.03.2009

380 *Gündem*.

İSTANBUL
BAROSU
BAŞKANLIĞI

ADALET BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA

Konu: 20/11/2008 tarih ve B.03.0.ABG.0.00.00.01.744-18/1253/2003 sayılı yazınız ekinde gönderilen "Yargı Reformu Stratejisi Taslağı" konusundaki Baromuz görüşünün sunulmasıdır.

Ülkemizde bir yargı reformunun yapılmasının kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak ortaya çıktığı ve bu ihtiyacın bir an önce giderilmesinin gerektiği konusunda başta yargı çevreleri olmak üzere kamuoyunu oluşturan hemen tüm çevreler görüş ve düşünce birliğinde olmuştur. Yargı sorunlarını en yakından bilmek ve gözlemlemek yanında, bu sorunlardan en çok etkilenenlerin başında Avukatların geldiği de bir gerçektir.

Diğer yandan, yapılacak yargı reformunun, mevcut gerçekler karşısında şekli ve göstermelik değişikliklerden, yani bir "makyaj" dan ziyade, bilimsel veriler temelinde özde ve gerçek bir reform olması gerekmektedir. Yapılacak olan reformun temeli, yargının gerçek anlamda bağımsız ve tarafsız hale getirilmesi, siyasi etkilerden tamamen arındırılması olmalıdır. Bunun için de samimi bir yaklaşım ve siyasi irade bulunmalıdır. Bir başka ifadeyle, gerçekleştirilecek olan yargı reformu, AB'nin bazı taleplerinin şeklen karşılanması amacından ziyade, toplumdaki adalet duygusunu güçlendirecek, adil yargılanma hakkının tüm unsurlarını içerecek, yargının tüm kesimleri ve mensuplarının ihtiyacına cevap verebilecek bir içerik taşımalıdır.

Bu açıdan bakıldığında, görüş sorulan taslakta bu özelliklerin tam olarak bulunmadığı, bazı hususların yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığını daha da tartışılır hale getirebileceğini belirtmek isteriz. Bunlar aşağıda ana hatları ile ortaya konulacaktır.

Ancak, öncelikle İstanbul Barosu olarak, mevcut taslağın, henüz Türkiye'de tartışılmadan ve özellikle Baroların ve Yüksek Yargının bilgisine sunularak görüşleri alınmadan AB yetkilerine sunulmuş olmasının, ulusal bağımsızlık ve egemenliğe çok uygun bir hareket olmadığını belirtmek isteriz. Gene bu açıdan AB ile yürütülen müzakerelerin adından anlaşılacağı üzere "müzakerre" olduğu, tek tarafı bazı dayatmaların ise bu içerik ile uyum olmadığını da ifade etmek isteriz.

İTAN 781-402465/06

Adres: Beyoğlu, İstiklal Cad. Ortan Adf. Apartmanı Sk.
Baro Han No: 20 Kat: 2 34430 İSTANBUL
http://www.istanbulbarosu.org.tr

Tel : (0212) 251 63 25 (pbx)
Faks : (0212) 293 89 60
e-posta : istbaro@istanbulbarosu.org.tr

162 P. 2

İSTANBUL BAROSU 2009 18:55

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Yargı Reformu Taslağı ile ilgili görüşlerimizi bu çerçeve içinde aşağıda sunuyoruz:

1) 5237 Sayılı Yeni TCK.nun 6.maddesinin 1.fıkrasının (d) bendinde yargı görevi yapan deyiminden, yüksek mahkemeler ve adli, idari ve askeri mahkemeler üye ve hakimleri ile cumhuriyet savcısı ve avukatların anlaşılacağı açıkça hükme bağlanarak avukatlar yargı görevini yapan kişiler arasında kabul edilmiştir. Nitekim, bireylerin hak arama özgürlüklerini kullanmalarında çok önemli bir işlev gören ve adaletin gerçekleşmesine yardımcı olan avukatlar, hakim ve savcılarla birlikte yargıyı oluşturan Dç önemli bileşenden biridir. Avuksatsız bir yargılama ve adalet düşünülemez.

Hal böyleyken taslahta avukatlara, Adalet bakanlığı ile Barolar arasındaki ilişkinin yeniden düzenlenmesi başlığı altında üç satırlık bir yer dışında, yer verilmemiş olması, düşündürücü ve üzücüdür ve önemli bir eksikliktir. Avukatların da önemli sorunları olduğu bilinmektedir.

2) Taslaqtaki en önemli husus, yargının tam bağımsızlığının sağlanmasıdır. Bu açıdan HSYK'nın önemi büyüktür. Kurulun oluşumunda "demokratik meşruiyet ilkesine riayet edilmesi" kavramı altında, yasama ve yürütme organı (cumhurbaşkanı) tarafından HSYK'na üye atanması hususunda düzenleme yapılmasının planlanması, yargı bağımsızlığını tamamen ortadan kaldırmayacak, son derece yanlış ve tehlikeli bir düşüncedir. Gerçekten bir kere bu şekilde, yasamanın ve yürütmenin, oluşumundan başlayarak yargıda söz sahibi olması anlamına gelecektir ki, yargı bağımsızlığının asıl teminatı olması gereken HSYK bu şekilde tamamen siyasi etkilere açık olacak ve siyasallaşacaktır. Yasama ve yürütmenin, kendisini denetleyecek olan yargının en üst organını oluşturması düşünülemez ve kabul edilemez. İstanbul Barosu olarak bu tür bir düzenlemeyi kesinlikle kabul edilemez bulmaktayız. Özellikle son dönemlerde, "millî irade" ve onun üstünlüğü kavramı adı altında, yasamanın adeta fetişleştirilerek yargının üstünde gösterilme çabaları, bu yolla yasama tarafından yargıya müdahale ve Anayasada yasak olmasına ve TCK bakımından da suç oluşturmasına rağmen yasama ve yürütme organı mensuplarıncaya yargıya tavsiye, telkin ve talimat verilmeye çalışılması gibi artan faaliyetler dikkate alındığında endişelerimiz daha da artmaktadır. Kuvvetler ayrılığı, yasama, yürütme ve yargının yan yana olduğu bir sistem olmayıp, hukukun üstünlüğü ilkesi kapsamında yargı diğer iki kuvvetin üstündedir ve öyle olmalıdır.

3) HSYK'nun bu şekilde yasama ve yürütmenin etkisine açılması bir yana, aksine halen HSYK'da bulunan adalet bakanı ve müsteşar Kurulu'dan çıkarılmalıdır. Özellikle bugün, müsteşarın yerine toplantıya yodek üye katılmaması şeklindeki düzenleme, HSYK'nın çalışmalarını Adalet bakanlığına bağımlı kılmakla Anayasaya açıkça aykındır. Gene, Kurul (HSYK) ikiye ayrılarak Hakimler Yüksek Kurulu (HYK) ve Savcılar Yüksek Kurulu (SYK) olarak iki ayrı yapılanmaya kavuşturulmalı, bunların bağımsız sekretaryaları olmalı, üyeleri de bizzat yargı organlarıncaya (özellikle yüksek yargı organlarıncaya) seçilmeli, belirlenmeli, HSYK üyeliğine seçimde Cumhurbaşkanının yetkisi kaldırılmalı, Adalet bakanlığı binasının çalışmasına son verilmeli, konumuna yaraşır ve ayrı bir bina tahsis edilmelidir. Çünkü yargıçlık ve savcılık, aynı bütünden içinde yer alsın da farklı iki meslektir. Hakimlerle savcıların bu denli özdeşleştirilmesi, silahların eşitliği ilkesine

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

aykırı ve savunma hakkını da zedeleyen sonuçlara yol açmaktadır. Yargıç ve savcıların idari olarak Adalet Bakanlığı'na bağlı olmaması mutlaka sağlanmalıdır.

Kısaca HSYK (veya iki ayrı birim olarak HYK ve SYK) birçok bağımsız idari otorite gibi, ayrı bir binaya, bütçeye, sekreteryaya sahip olmalı, gündemini kendisi belirlemeli, Oyeleri yargı organlarıncaya belirlenmelidir.

4) Taslakta hiç değinilmeyen ve fakat asıl değinilmesi gereken önemli bir husus da, hakim ve savcıların mesleğe kabulündeki prosedürdür. Bilindiği üzere ilgili yönetmelikte yapılan çeşitli değişikliklerden sonra bugün, yargıç adaylığı mülakatlarını, Adalet Bakanlığında beş bürokrat ve Adalet Akademisinden gelen iki üye olmak üzere yedi kişilik bir kurul gerçekleştirmektedir. Adalet Bakanlığı'nın kurulu mutlak bir üstünlüğü bulunmaktadır. Adalet Bakanlığı ise siyasi bir makam olmakla, yargıç alımlarında böylece siyasi mülahazalar ön plana çıkmakta ve hangisi olursa olsun iktidardaki siyasi görüşün uygun gördüğü kişiler alınmak suretiyle yargıda siyasi kadrolaşma ve siyasallaşma söz konusu olmaktadır. Siyasallaşan bir yargı ise herkes için bir tehlike ve ülke için bir felakettir. Üstelik mülakat bakımından da bunun objektifliğini sağlayacak bir düzenleme bulunmadığı gibi, denetim imkânı ve mekanizması da bulunmamaktadır. Böylece iyakat esasına göre değil, siyasi eğilimlere yahut bir takım kişisel ilişkilere dayalı olarak yargıç alımı gerçekleştirilmektedir. Bu son derece vahimdir. Üstelik bu husus, AB'nin 2007 ilerleme raporunda açıkça belirtilmiş ve eleştirilmiş olmasına karşın, Taslakta bu hususa hiç yer verilmemiş ve bununla ilgili bir düzenleme öngörülmemiş olması düşündürücü olduğu kadar kabul edilemez. Bu mülakattan HSYK yahut tam olarak bağımsızlığı sağlanmış olmak şartıyla Türkiye Adalet Akademisi yapılmalıdır. Esasen mülakatı yapacak heyette, TBB'nin görevlendireceği bir üye de yer almalıdır.

5) Bugün yargı organı mensupları, yürütme organı içinde yer alan ve siyasi bir kimlik taşıyan, anayasal bir organ olan Adalet bakanlığı Teftiş kurulu tarafından denetlenmektedir. Bu husus, yargı bağımsızlığı bakımından sakıncalı ve tehlikelidir. Üstelik inceleme adalet bakanının izni ile olmakta ve müfettişlerin, Adalet Bakanına karşı güvenceleri de bulunmamaktadır. Anayasanın 144.maddesinde Bakanlığa tanınan bu yetki kaldırılmalı, HSYK bünyesinde bağımsız bir teftiş kurulu veya mekanizması oluşturulmalıdır.

6) Aynı şekilde Anayasa'nın 159/son maddesinde yer alan ve kötüye kullanılmaya son derece açık olan Adalet Bakanlığının geçici yetki ile hakim ve savcı görevlendirebilirlik yetkisi kaldırılmalıdır.

7) Yargıç ve savcı atama kararname taslaqları, HSYK tarafından hazırlanmalıdır. Yetkiendirme de, şimdi olduğu gibi Adalet bakanlığıncaya değil, HSYK tarafından gerçekleştirilmelidir.

8) Taslakta, yargı mensuplarına eğitim verilmesinden söz edilmektedir. Bu uygulama bugüne dek de gerçekleştirilen bir uygulamadır. Ancak Adalet Bakanlığınca gerçekleştirilen bu eğitim çalışmalarını, yargı bağımsızlığı bakımından sakıncalıdır. Nitekim AB ilerleme raporlarında da bu sakıncaya işaret edilmiş ve yürütme organı tarafından yapılan eğitim çalışmalarının, yargıç ve savcılara karşı bir yönlendirme, tavsiye ve telkin niteliğinde olduğu belirtilmiştir. Bu husus dikkate

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

alınmalı, bu tür eğitimle, bağımsızlığı tam olarak sağlanması kaydıyla Adalet Akademisi aracılığı ile ve akademisyenlerce gerçekleştirilmelidir.

9) Bugün Adalet Bakanlığı'nın bir birimi şeklinde yapılandırılmış ve bakanlığın söz sahibi olduğu Adalet Akademisi yeniden düzenlenerek Adalet Bakanlığı'nın etkisinden kurtarılmalı, tamamen özerk ve bağımsız bir yapıya kavuşturulmalıdır.

10) Anayasa'nın 138.maddesindeki açık hüküm karşısında, Adalet Bakanlığı'nca soruşturma ve yargılamaların içeriği, biçimi ve kanuni düzenlemelerin ne şekilde uygulanması gerektiği hususunda genelge çıkarılması, uygulamasına son verilecek bir yasal düzenleme yapılmalıdır. Gerçekten bu tür genelgeler yargıya talkin ve tavsiye, hatta emir anlamına gelmektedir. Oysa Anayasa'nın 144. maddesinde hakimler için ancak idari nitelikte genelge çıkarılabileceği belirtilmektedir.

Örneğin Yeni CMK'da Adalet bakanının, savcıya dava açması yönünde emir verebilmesine ilişkin 1412 sayılı CMK'daki hükme yer verilmemişken, 1.1.2006 ve 5 Sayılı Genelge'de savcılara, soruşturmalarda ivedilikle kamu davası açmaları talimatı yer almaktadır. Uygulamada Adalet bakanlığı bünyesindeki Teftiş Kurulu'nun müfettiş denetimiyle hakim ve savcının bu genelgelere uyup uymadıklarının sorgulanması vahameli artırmaktadır.

11) Adaletin gerçekleşmesinde önemli bir rol oynayan ve bugün güvenilirliği büyük oranda zedelenmiş Adli Tıp Kurumu yeniden ele alınarak düzenlenmeli, Oyelerin belirlenmesinde liyakat ölçüsü esas alınmalıdır.

12) Bunun yanı sıra, adalet personeli de güvenceye kavuşturulmalı, baroların, Anayasa'nın 135. maddesi dışında ve ayrı bir madde içinde ele alınması, vesayet altından çıkarılması gerektirir. Çünkü barolar, yargının üç önemli bileşeninden biridir ve kamu kurumu niteliğindeki diğer meslek kuruluşları ile bir tutulamaz.

13) Yargı kararlarına, özellikle yüksek yargı organlarının tüm kararlarına kolay ve etkili bir erişim mutlaka sağlanmalıdır.

14) Birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi, yargı mensuplarına sendikalar hakları tanınmalıdır.

15) İstinaf konusunda Baromuzun ciddi endişeleri bulunmaktadır. Gerçekten bugün, bu kuruma sahip örneğin Fransa gibi ülkeler dahi bu kurumu tartışmakta ve kaldırılmasını düşünmekteyken, ülkemizde istinafin kurulmaya çalışılmasının ne denli isabetli olduğu tartışmalıdır. Çünkü, maddi anlamda yeniden yargılama yapacak olan istinafa birlikte davaların daha da uzaması kuvvetle muhtemeldir.

16) Taslakta yargıya güvenin artırılması hususu da ele alınmaktadır. Ancak bunun için öncelikle yasama ve yürütme organı mensuplarının yargı kararlarını belirli bir saygınlık içinde eleştirmeleri, yargıya ve kararlarına hakaretamiz ifadeler yöneltemmeleri, kararları içine sindirebilmeleri, bu tür bir demokratik kültürün ve geleneğin geliştirilmesi ve olgunlaştırılması öncelikli olmalı; TCK'nun 277.maddesine

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

göre suç olduğu dikkate alınarak yargı görevini yapanı etkilemeye yönelik emir,baskı, nüfuz, tehdit, telkin gibi hareketlerden kaçınılmalı, bu tür fiillerin işlenmesi halinde de gerekli yasal yollar işletilmelidir.

17) Alternatif çözüm yolları geliştirilirken ifrada kaçılmamalı, bu başlık altında adaletin "özeleştirilmesi" anlamına gelecek bir yola da girilmemelidir.

18) bugünkü sistemde hukukçu olmayan (meslekten olmayan) bir takım kişilerin, yüksek yargı organlarında hakim sıfatıyla görev yapabilmeleri mümkündür. Bu uygulama tamamen terk edilmeli ve ancak hukuk fakültesi mezunları hakim olabilmeli ve yüksek yargıda yer alabilmelidir. Çünkü hüküm, hukuk eğitimi ve nosyonunu zorunlu kılar.

19) Hukuk eğitimi de yeniden gözden geçirilmeli, ihtiyacın çok ötesinde ve gerekli öğretim üyesi altyapısı ve donanımı olmayan yeni hukuk fakülteleri açılmamalıdır. Bu durum, hukukçu kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Belirtilen bu hususlara taslakta yer verilmemiş, ele alınıp tartışılmamış olması büyük bir eksiklik ve bunların yer almadığı bir düzenleme, Taslak, yargı bağımsızlığını ve yargının tarafsızlığını gerçekleştiremeyeceği ve sorunları çözemeyeceği gibi, AB ilerleme raporları ile de uyumlu olmayacaktır.

Baromuzun görüş ve değerlendirmelerinin "Yargı Reformu Stratejisi"nin belirlenmesinde dikkate alınmasını dileriz.

Saygılarımla.

Av. Muammer AYDIN
İstanbul Barosu Başkanı

KAYSERİ BAROSU RAPORU

YARGI REFORMU STRATEJİSİ EYLEM PLANI İLE İLGİLİ NOTLAR

Genel manada hazırlanan eylem planının olumlu değişiklikler içerdiği gözlemlenmektedir. HSYK ile ilgili düzenlemeler,Askeri Yargı ile ilgili değişiklikler, Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı alanındaki çalışmalar,Yargıya güvenin artırılması yolunda getirilmesi düşünülen bir takım düzenlemeler, adalete erişimin kolaylaştırılması yolunda düşünülen maddeler, UYAP'ın etkin biçimde kullanılmasının sağlanması,tebliğat kanununun yeniden düzenlenmesi,Adli Tıp Kurumunun kapasitesinin güçlendirilmesi, adliyelerin fiziki yapılarının iyileştirilmesi ve diğer eylem planında yer alan hususlar takdire şayandır.

Ancak öteden beri Yargının üç temel unsurundan birinin avukatlık mesleği olduğu ifade edilmesine rağmen maalesef hazırlanan eylem planında mesleğimizle ilgili tek bir düzenleme dahi bulunmamaktadır.

Avukat olarak meclis çatısı altında birçok milletvekili bulunmasına, bakanlarımızın büyük bir çoğunlukla avukatlık mesleğinden gelmelerine ve bunların mesleki faaliyetlerini ifa ederken aynı sorunlar üzerinde saatlerce konuşmalarına rağmen, ne hikmetse meclis çatısı altına girdiklerinde kendilerinin bir Avukat olduğunu ve Avukatlık Meslek onurunun korunması gerektiğini, sorunlarının çözümlenmesinin öncelikle kendi sorumluluğunda olduğunu unutmaktadırlar. Hazırlanan eylem planı da bunun en müşahhas göstergesidir.

Eylem planında noterlerle ilgili düzenlemelerin dahi dile getirilmesine rağmen mesleğimizle ilgili tek satırın bulunmaması, mesleğimiz adına çok üzüntü verici ama taslağı hazırlayanlar adına da açık bir talihsizliktir.

Bakanlığın avukatları dışlayan ve sistem dışına itmeye çalışan tavrını bu taslak metinde de en açık şekilde gözlemlemek mümkündür.

Taslağın daba tanımlar bölümünde bile avukatlık mesleğinin yargılamanın bir unsuru olarak kabul edilmek istemediği görülmektedir. Yargı mensubu tanımına avukatlığın mutlaka dahil edilmesi olmazsa olmaz şartlardandır. Avukalığın yargı profesyoneli olduğu yolundaki ayrımı da kabul etmek mümkün değildir. Avukatlar mesleklerini para kazanmak için yapıyor da, hakim ve savcılar görevlerini amatör gayelerle mi yapıyorlar? Sorunlarımızın en sağlıklı çözümü için yeni bir Avukatlık Kanununun elzem olmakla birlikte tasarrufla ilk sayfasında bulunan Yargı Mensubu tanımına avukatları da dahil etmek, hakim ve savcılara tanınan bir çok hak ve yetkinin avukatlara da tanınmasını sağlayacak olup, bu gün şikayet ettiğimiz bir çok sorunumuzu daha baştan çözmek anlamına gelecektir.

EYLEM PLANINDA YER ALMASI TEKLİF EDİLEN HUSUSLAR

- 1- Tanımlar bölümünde yer alan "Yargı Mensubu" kavramına "avukatlar" ibaresi mutlaka eklenmelidir.
- 2- Avukatlık stajının yeniden değerlendirilerek staj öncesi ve sonrasına ciddi sınavlar konulmalı, sınavı başaramayan stajyer avukatlar sınavı kazanıncaya kadar "avukat yardımcısı" olarak avukatlar yanında belli ve sınırlı yetkilerle donatılarak mesleki faaliyet alanı içinde istihdam edilmelidirler.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Bugün ayrı ayrı yapılan hakimlik ve avukatlık stajları birleştirilmek suretiyle stajın tek staj konumuna getirilmesi, tüm stajyerlerin ayırım gözetilmeden ortak kültürde eğitildikten, staj süresince periyodik olarak ve yine staj sonunda test sistemine dayalı olmaksızın sınavdan geçirildikten sonra hakim, savcı veya avukat olma yönündeki tercihin yapılması mevcut taslağa gerçek bir reform niteliği kazandıracaktır. Bu konuda hedeflenmesi gereken asıl nokta ise hakim ve savcıların sadece mesleklerinde başarılı ve belli bir kıdeme sahip avukatlar arasından seçilmesidir. Bu uygulama avukatlık mesleğinin kalitesini artıracak gibi göreve başlayan yeni hakim ve savcılarının da ciddi bir birikim yapmalarını sağlayacak ve kamu nezdinde mahkemelerin de itibarını ve güvenirliğini artıracaktır.

- 3- Başlangıcından bu yana bir sorunlar yumağı halinde devam etmekte olan CMK avukatlığı sistemi yeniden ele alınarak çok ciddi düzenlemeler yapılmalıdır.
- 4- Avukatın sözleşme, anlaşma, uzlaşmadaki önemi ve edeceği ehemmiyetli fonksiyonları nazara alınarak bu alanlarda etkinlik sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Uzlaşmacılık görevi baştan düzenlendiği gibi sadece ve sadece avukatların yapabileceği bir görev olmalıdır. Bu gün "arabuluculuk" adı altında sisteme dahil edilmeye çalışılan yöntem, mevcut hali ile uygulamaya konulduğunda çok ciddi sorunlara neden olacaktır. Arabuluculuk sıfatının sadece ve sadece avukatlar hasredilmesi mutlaka sağlanmalı, gerektiğinde ilam hükmünde belge dahi düzenleyebilecek yetkilerle donatılmış, hiçbir hukuk eğitimi almamış ve hukuk dışı unsurların güdümüne girmesi son derece muhtemel ehliyetsiz kişilerin bu görevi yüklenmelerine engel olunmalıdır.
- 5- Avukatlık Kanunu 35.madde A maddesi hükmü nazara alınmak suretiyle savunma mesleği için devrim niteliğinde olan bu hükme mutlaka işlerlik kazandırılmalı, yargının ağır yüküne alternatif çözümler üretmelidir.
- 6- Noterlik mesleğinin Avukatlık mesleği önüne geçme mahiyetindeki düzenlemelerden vazgeçilerek Noterlerin yapmakta olduğu birçok tastik ve resmi işlemlerin Avukat tarafından da yapılabilmesi bu reform tasarısı ile sağlanmalıdır.
- 7- Kamu avukatlarının sorunlarının ele alındığı ayrı açılımlar getirilmeli. Kamu Avukatlığı Yüksek Kurulu'nun kurulması ve tüm kamu avukatlarının bu kurul içerisinde yer alması, kurum avukatlarının özlük haklarının eşit ve adil bir seviye ve statüye getirilmesi. Emekli meslektaşlarımızın maaşları emekli hakim ve savcılara eşitlenmesi için gerekli yasal düzenlemeler acilen yapılmalıdır.
- 8- Avukatların işlevlerini yerine getirebilmeleri için etkin bir delil toplama yetkisine sahip olmaları gerekmektedir. Kısmen de olsa yasa düzeyinde var olan ancak uygulamada şans tanınmadığı için kullanılmayan bu yetkiler aktif hale getirilmedikçe, avukatın temsil ettiği kabul edilen bağımsız savunmanın yargılama sürecinde etkin ve verimli olması beklenemez.
- 9- Eylem planının son kısmı 10. maddede yer alan "Ülkemizin ihtiyaçları ve Avrupa Birliği Müktesebatına uyum sürecinin gerektirdiği mevzuat çalışmalarına devami edilmesi" başlığı altında yer almakta olan 18 adet mevzuatla ilgili kanun tasarısına yeni bir "Avukatlık Kanunu" yapılması muhakkak eklenmelidir. Meslek ve meslektaşlarımızın sorunlarını çağdaş bir anlayışla ve diğer demokratik ülkelerin yasalari da değerlendirilmek sureti ile Barolar Birliği tarafından hazırlanacak yeni bir avukatlık yasası mutlaka çıkarılmalıdır.
- 10- Yargı reformunda Hukuk eğitimi konusunda bir başlık mevcut değildir. Adalet akademisinden söz ediliyor, ama hukuk fakülteleri ele alınmamıştır.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Yargılama sürecinin unsurlarını oluşturan iddia, savunma ve yargı organlarının insan kaynağını oluşturan "Hukuk Eğitimi" yeni baştan ve çağdaş ihtiyaçlar nazara alarak yeniden düzenlenmelidir. Yargı konusundaki sorunların asıl kaynağını aslında hukuk eğitiminde aramalıyız.

Mevcut eğitim sisteminde Yargılama uygulayıcılarına evrensel, karşılaştırmalı bir anlayış verilememekte, uygulamadan nerdeyse tamamen kopuk bir hukuk eğitimi, salt bazı kavramların öğretilmesine indirgenmiş bulunmaktadır. Yargılama süreci ve adalet sistemi ve yönetim konusunda karşılaştırmalı bir eğitim ve anlayış verilmemektedir. Özellikle yasa yapma tekniği, gerekçelendirme, sorunlara yeni yargusal çözümler üretebilme, hukuk ve toplum felsefesi, sosyoloji, dil ve edebiyat, yazılı ifade yeteneği, adet ve örflerin hukuk kaynaklığı vs konularda ufku açık hukukçular yetiştirilmedikçe sorunların önü alınamayacaktır. Hukuk eğitimi yanında, sosyoloji, psikoloji, yönetim, işletme bilgisi eğitimleri de hukuk öğrencilerine mutlaka sağlanmalıdır. Açıklanan nedenlerle hukuk eğitimi uluslararası, karşılaştırmalı ve uygulamayla bütünleşik bir yapıda yeniden yapılandırılmalıdır.

Hukuk uygulayıcılarının evrensel anlayış, norm ve yapılanmaları hukuk eğitimi safhasında almaları sonraki süreçte daha sorunsuz, yenilikçi, değişime açık uygulayıcıların var olmasına anlamına gelecektir.

Güncel gelişmeler ile yabancı dil bilgisi ve donanımın verilmesi gerektiği her halde izahtan uzaktır. Salt hukuk kurallarıyla yetişen öğrencilerin yargılama sürecine dahil olduklarında donanım eksiklikleri ortaya çıkmaktadır. Bu donanımsal eksikliğin asıl işlev alanlarına da yansdığı ortadadır. Analitik düşünme yeteneğinin geliştirilmediği hukuk öğrencileri yargılama sürecine dahil olduklarında hukuk eğitimindeki kadar basit olmayan gerçek hayattaki sorunları analiz etmekte ve yasaya uygun şekilde yorumlamakta zorlanmaktadır. Bütün bunlar yargılama uygulayıcılarının ancak zaman içinde belli bir nosyon kazanabildiklerini ama bu süreçte muhataplarına gerekli adalet hizmetini sunamadıklarını göstermektedir. Hatta aynı yasa ile ilgili kişiden kişiye değişen subjektif yorum ve uygulamalar olağan hale gelmiş bulunmaktadır.

- 11- Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin hukuk fakültelerinin müfredat programlarına müdahale edebilmesi sağlanmalı, öğretim üyelerinin nicelik ve niteliğini değerlendirebilmeli, eğitim kalitesini yetersiz gördükleri hukuk fakültelerinin mezunlarını batı ülkelerinde olduğu gibi stajyer listesine kabul etmemelidirler.
- 12- Kaç hukukçuya ihtiyacımız olduğu hesap edilmek suretiyle hukuk fakültelerinin sayıları değerlendirilmelidir. Aksi halde biz bu yanlışlığın etkilerini ilk derece mahkemelerinde, yüksek mahkemelerde, barolarda, bürokrasinin her kademesinde görmeye başlarız. Ne kadar nitelikli hukukçumuz varsa o kadar nitelikli hukukumuz olur. Bu amaçla ilk öncelik olarak yeni Hukuk Fakültelerinin açılması engellenmeli, mevcutların kontenjanları tedricen düşürülmelidir. Son derece kalitesiz ve yetersiz eğitim vermekte olan yurt dışındaki hukuk fakülteleri mezunlarına denklik verilmemelidir.
- 13- Hukuk mahkemelerinin infaz sistemini icra daireleri, ceza mahkemelerinin infaz sistemini ise savcılık sağlamaktadır. Hukuk mahkemelerinin icra sistemi neredeyse çökmüş durumdadır. Kurum her yönüyle ihmal edilmişliğini göstermektedir. İcra dairelerinin insan kaynağı gereksinimi o kadar ihmal edilmiştir ki icra dairelerinde adliyelerin etrafında yer alıp keşif ve icra haciz işlemlerine giden şoförler yahut ayakkabı boyacıları gibi şahıslar bile icra dairelerinde çalıştırılabilmektedir. Bu işler acısı duruma icra dairelerine işi düşen herkes şahittir. İcra dairelerinin bir bütün olarak gözden geçirilerek, yeterli insan kaynağı ve donanımı acilen desteklenmesi gerekmektedir.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

- 14- Meslek sorunlarında yıllardır kronikleşen, yeşil pasaport, ruhsat harçları, protokol, avukatlık kimliğinin geçerliliği, kamu kurum ve kuruluşlarında muhatap olunan durumlar, cezaevlerinde, mahkeme kalemlerinde ve icra dairelerinde yaşanan olumsuzluklar, duruşma salonlarının önlerindeki çileler, emanet ve mezar salonlarındaki hukuk dışılıklar, tabii ki gayrimenkul satış işlemlerindeki uygunsuzluklar ve tüm bunların yanı sıra, savcı-avukat-yargıç ilişkilerinde avukatlar aleyhine gelişen olumsuzluklar hususlarında da gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- 15- HSYK nun yeniden düzenlenmesi halinde Barolar Birliği'nin de bu kurula üye veya üyeler verebilmesi sağlanmalıdır.
- 16- Bağımsızlığı gölgelediği iddiası ile HSYK daki Bakan ve müsteşarın üyeliğine karşı çıkılırken Bakanlığın Barolar üzerindeki vesayeti gündeme getirilmemektedir. Avukatlara yönelik soruşturma izinleri çok kolay bir şekilde verilmekte, hakim ve savcılara gösterilen korumacılık avukatlardan esirgenmektedir. Avukat soruşturmalarında Adalet Bakanlığının belirleyici rolü yerine mesleki örgütlenme içinde yeni yöntemler geliştirilmelidir.
- 17- Yeni yapılacak yasalar ile ilgili olarak Barolar Birliğinden görüş alınması yasal bir gereklilik olarak düzenlenmelidir.
- 18- Yeni adalet sarayları yapılması takdire şayan bir yaklaşımdır. Ancak projeler yapılırken, bu mekânları herkesten çok daha fazla ve uzun süre kullanacak olan avukatların ve baroların ihtiyaçlarının yeterince gözetilmediği tartışmasıdır. Yasal gerekliliğe rağmen baroların ihtiyaçlarını karşılamaktan son derece uzak ve yetersiz bir alanının(148 m2) tahsis edilmek istenmesi mesleğimize yöneltilmiş bulunan ve başlangıçta belirtilen ayrımcı yaklaşımın bir sonucudur. Mesleğimiz adalet sisteminden olduğu gibi adliye binalarından da dışlanmak istenmektedir. Çağdaş,kaliteli ve verimli bir avukatlık hizmetinin verilebilmesi için Barolar Birliği tarafından oluşturulan standartlara uygun alanların barolara tahsis edilmesi sağlanmalıdır.

Kayseri Barosu adına
Bşk.Ali AYDIN

MUĞLA BAROSU RAPORU

YARGI REFORMU HAKKINDA GÖRÜŞLERİMİZ

Büyük soru "Kim?" sorusudur. Kim?, Kimin için? Kimle Karşı? Kim'le beraber? Yargı reformunu taslağını (YRT) hazırlayan Kimdir?

Daha dün Yargı erki ile ciddi, köklü ve kapsarlı bir uyumsuzluğa düştüğü, Yargı ile elindeki bütün olanakları kullanarak "savaşmış", Yürütme Erki bu gün "Yargı da Reform" yapmak iddiasındadır. Doğal olarak önerileri yaklaşımları halen de devam etmekte olan bu sürecin etkilerine açık olacaktır. Yürütmenin isteklerine yönelik olacaktır.

Yürütme sözcükleri ne derlerse desinler "Güçler ayrılığı" ilkesinin etkisizleştirilmesi amacıyla, yürütmenin bu faaliyetine (Yargı Reformu Tasarısına =YRT) yön verdiği açıktır. Zaten "güçler birliği" ilkesini benimsemiş 1921 Anayasasının Yürütme tarafından övgüyle anılması, bir çok alanda örnek gösterilmesi de bunun kanıtıdır.

Birinci tespit : Yargı ile mücadele durumunda olan ve bu durumu sürmekte olan bir Yürütme sağlıklı bir yargı reformu öneremez.

Bütün bunlara rağmen Yargıda bir yeniden biçim verme (reform) gereksinimi olduğunda açıktır. Biz YRT ni incelerken bu gereksinime "Demokrasi"yi bir yaşam felsefesi, bir yaşama biçimi olarak baktık.

Demokrasi----- Çoğulculuk
 ----- Katılımcılık
 ----- Açıklık
 ----- Hukukun üstünlüğü ----- Laiklik
 ----- Kuvvetler ayrılığı
 ----- Tarafsız ve bağımsız yargı

Taslakta karşılaştığımız ve yürütmenin iyiniyeti konusunda bizi kuşkuya düşüren ikinci bir konu ise "AB" ölçütlerine, belgelerine v.d. Sürekli atıf yapıyor olduğu halde AB ölçütleri, belgeleri ve raporlarını yok sayan hatta tamamen çelişen görüşlerin taslakta yer almış olmasıdır. BM ve AB belgelerinde yer alan ilkeler bile hiçbir yerde somut olarak ele alınmamıştır. O kadarki "Yargının tarafsızlığı, bağımsızlığı ve yönetimi hakkında rapor" başlığı ile yayınlanan ve 14.04.2009 da Prof.Dr.Thomas Giegerich tarafından kaleme alınan raporda sözlü edilen öngörüler bile yoktur. Oysa Bakanlıkça tercümesi yeni yapıp siteye konuldu. Bu raporun tamamını doğru bulduğumuzu söylemiyoruz. Daha çok eleştirdiğimiz tarafı var. Ancak Böyle bir rapor bile HSYK da baronun katılımı , Adalet akademisinde Baronun katılımı savunuluyor. AB ölçütlerini sürekli referans veren YRT nda bunlardan hiç söz edilmiyor.

Bakın Rapordaki ilk tavsiye nedir?

Türkiye'de siyasal erkler ve yargının düzenli bir diyaloga adım atmalarını tavsiye ediyoruz. Geniş anlamda yargı ve toplum arasında bağlantı noktası olarak işlev gören bir diğer önemli paydaş olan baro üyeleri (Barolar tarafından temsil edilen) de bu sürece dahil edilmelidir.

YRT nda ise Barolar ve avukatlar nerede? Geniş kitlelerin kültürünün popülar özelliği 3-5 sözcük çevresine hapsolmuş bilgisizliği görmeyebilir ama bizim işimiz bu... Yürütme "AB normları" diyerek "AB normlarına" tümüyle aykırı işlemleri bize kabul ettiremez.

Örnek :Yargıçlar Konseyi Raporu paragraf 31: "Avrupa Yargıçlar Konseyi,parlamentoya da yürütme gibi siyasal otoritelerin seçim sürecinin herhangi bir aşamasına müdahil oldukları sistemleri tavsiye etmez."

Paragraf 33: "Yargıçlar Kurulu'nun başkanlığı, siyasal partilere yakın olmayan tarafsız bir

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

kişi tarafından üstlenilmelidir". Venecak raporunda bunu tekrar ediyor.

YRT ise : Birakın müdahil olmayı doğrudan seçmeli diyor. Kurul Başkanlığını Bakan'a bırakıyor.

Kaldı ki ve esas olarak biz Yargı Reformunu Türk Ulusu için istiyoruz. AB istedi diye değil.. Hukukun Evrensel İlkelerini benimseyerek, içselleştirerek Türk Ulusunun uygarlık yolunda ilerlemesi için istiyoruz.

Niyet okumak gibi bir amacımız yok. Ancak niyetin saptanması bizim hukukumuzda da kültürümüzde de olağanüstü önemlidir.

Buyrun rapordan bir bölüm.

"Belirtmemiz gereken bir başka husus, gerçi bunu yapmaktan üzüntü duymaktayız, hakimler ve savcılara görüşmelerimiz arasında Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Abdullah Cebeci'nin görüşmelerde beklenmedik iştirakidir. Kişisel olarak bizim Abdullah Cebeci'ye hiçbir ilrazımızın olmadığı çok açıktır. Ancak bizim endişemiz, kendisinin görüşmelerde yer almasının, yakın bir gelecekte pek çoğu terfi ya da görev yeri değişikliği için müracaat yapmayı planlayan hakim savcılara verebileceği sinyaldir. Yargı alanında olduğu gibi genellikle görünme gerçektir kadar önemlidir."

Sayın Rıza TÖRMEN'in şu satırlarına katılmamak mümkün değil. "Yargı bağımsızlığının içselleştirilmediği, siyasal iktidarın bir parçası olmadığı, siyasal iktidarların bağımsız yargıdan rahatsız olduğu Türkiye'de, yargı bağımsızlığını sağlayacak sağlam, yasal güvencelere gereksinim var. Bu haldeki reform tasarısı bu güvenceleri vermiyor."

İkinci tespit: YRT Evrensel İlkeler de .belgelere de uygun değildir. AB ilgili verilen referanslar gözbuyma-aidatmasıdır. AB raporları gözardı edilmiştir ya da "kırpılarak" ve amacına taban tabana zıt kullanılmıştır.

Bütün "şerh"lerimizde rağmen biz; YRT'ni önyargılı olmaktan olabildiğince uzaklaşma gayretli içinde ele aldık. Aşağıda: YRT hakkında olduğu kadar Yargı Reformu konusunda da görüşlerimizi sizlere sunmaya çalıştık

Bir Hukukçu diyorki "Yargı Devletin meşruiyetinin kaynağıdır" Biz de diyoruz ki "Yargının meşruiyetinin kaynağı da savunmadır"

Savunmanın hak ve olanaklarının ele alınmadığı, Savunmanın güvencesinin kurumsallaştırılmadığı, Savunmanın uygun, yaygın ve etkin bulunmasını araçlarının zenginlenmediği ve bunların hepsinin temelinde Bağımsız Savunmanın oluşumu konusunda hiçbir düşünce ya da projenin üretilmediği bir düzenlemeden "Yargı Reformu " olarak söz edilemez.

Buyrun mükemmel olanakları olan adliyeleriniz, çok iyi yetiştirilmiş, 100.000 Yargıç ve Savcıınız onların her ihtiyacına yanıt veren yeterli personeliniz olsun... Siz Aynı ölçülerde savunma olmadan yargı erkinin sağlıklı çalışabileceğine ..Birakın çalışmayı var olabileceğine inanıyormusunuz?

Savunma mesleği açısından;
Hukuk Fakültelerinde eğitim
Mesleğe giriş aşamasında staj süreçleri
Mesleğe kabul koşulları
Mesleki sürecin düzenlenmesi
Mesleki yaşam boyunca; mesleki faaliyetin denetlenmesi , mesleki disiplin ve mesleki eğitim..

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Bu büyük süreçte 2 satır görüş bildirmeyen, sorun tespiti yapmayan, çözüm önermeyen bir Yargı Reformunun başın yansı nedir?

Yargı Değli saç ayığı, savunma yargının kurucu unsuru.. Kutsal savunma.. Bunlar yasal metinlerde yer alıyor... Ama Savunmanın Hukuk eğitiminde, adalet bürokrasinin biçimlendirilmesine ve HSYK nun oluşumuna kadar yargının bütün hücreslerine hatta genlerine katılımı ve/veya katkısının sağlanması gerekirken... Savunma yok sayılıyor.

Burada bir sitemde bulunmak istiyoruz. Sayın Yargıtay Başkanı Hasan Gerçekler başta olmak üzere bir çok çevreden YRT na eleştiriler yöneltildi. Bu eleştirilerde "Nerede savunma?" diyen bir tek satır yok.. Biz bir bütün değiliz mi? Biz "yargı bir bütündür, hakim ve savcılarımızı savunurken kendimizi savunuyoruz" diyoruz.. Bu içselleştirmeyi karşılıklı olarak Sayın Yargıçlarımız ve Savcılarımızdan beklemek hakkımız değil mi?

SAVUNMANIN GÖRÜŞ VE GEREKSİNİMLERİNE KAPALI BİR PROJE YARGI REFORMU DİYE ADLANDIRILAMAZ. O BİR BÜROKRASI DÜZENLEME PROJESİDİR.

Üçüncü Tespit: YRT savunma ve savunmanın gereksinimlerini ele almamıştır. Önerimiz : (Bir genel çerçeve olarak).

- 1- "Savunma ", Anayasal statüye ve güvenceye kavuşmalıdır.
- 2- Savunmayı kısıtlayan yada işlevsizleştiren hükümler yasalardan ayıklanmalı. Bu yöndeki yönetmelikler kaldırılmalıdır.
- 3- Adalet Bakanlığı, HSYK, İi Adalet Komisyonları ve diğer Adalet bürokrasinin oluşumuna Savunma katılmalı, temsil edilmeli, bu oluşumda TBB ve Barolar da söz ve karar sahibi olmalıdır. Mevzuatımızda hukukçu bulunmasını gerektiren bütün kurullarda ve durumlarda, "hukukçunun" tespiti ve görevlendirilmesi yetkisi olusal ölçekte TBB ne yerel ölçekte Barosuna ait olmalıdır.
- 4- Hukuk Fakültelerinin müfredatında "Avukatlık hukuku ve avukatlık becerileri" en az haftada 2 saat zorunlu ders olarak yer almalıdır.
- 5- Avukatlık staj akademisi kurulmalı, avukatlık mesleğine katılmak isteyenler bu akademiye sınava alınmalı ve staj akademisi eğitimini başarı ile tamamlamak avukatlık mesleğine kabulde bir şart olmalıdır.
- 6- Savunma mesleğine giriş, savunma mesleğinin adreklî meslek içi eğitim ve benzeri koşullara bağlanmış sürdürülmesi, meslekte ihtisaslaşma, birlikte avukatlık faaliyetleri şirketleşme gibi düzenlemeler yapılması, savunma mesleğinin içiçiyetli, Baroların stajyer ve avukat sayısında ve nakil alanında nesnel ölçütlere dayalı kısıtlamalar/sınırlandırmalar yapabilmesi gibi hususlarda TBB ve Baroların muhtar ve münhasır yetkili yasal merci olmaları sağlanmalıdır.
- 7- Savunma mesleğinin mali sorunları mevcut piyasa-kazanç-vergi sistemi içinde ele alınmaktan vazgeçilmezli "uzi generis" bir yöntemle avukatın para ile ve müvekkilli ile ilişkisinin para boyutuyla olan bağları ve bağlantısı en aza indirilmelidir.

Bu öneriler (ve bundan sonraki bütün önerilerimiz) tartışılmak değiştirilmek, zenginleştirilmek Ya da geri çekilmek üzere sunulmaktadır. Ancak bu konular ele alınmayan bir tasan ne kadar "Yargı Reformu" olabilir?

Şu kaygımızı dile getirmek istiyoruz: "Yargı reformu stratejik amaçları" başlıklar halinde verilirken "Uyumsuzlukları önleyici tedbirlerin etkin hale getirilmesi ve alternatif çözüm yolları geliştirilmesi" diyerek, "ambulocu kurumlar " stratejik olarak düşünülürken savunmanın stratejik hedefler arasında yer almamış olması... {Yargının "Sav ve Hüküm " ayığı bağımlı kılınmak istenirken "savunma"da işlevsiz duruma getirilmek mi isteniyor} ciddi endişesini duyuyoruz.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Yargı reformu tasarsını kendi içinde ve somut konular bakımından sırasına göre irdeleysek:

1- Anayasa Mahkemesi yapılması ve yapısı değiştirilmek isteniyor. Bu faaliyeti "Demokratik meşruiyet" adı altında yürütülüyor. AYM sinden şikayet eden bir Yürütme..bu yürütmenin tam denetiminde bir meclis. Bu meclisin oluşturacağı bir AYM..

Bu Yürütmenin yargıya müdahalesidir. Kuvvetler Ayrılığı ilkesine tersdir. Kimse "Demokratik meşruiyet" adına Yargının, yürütme ve yasanın yapısına ve yapılmasına müdahalesini savunuyormu? Kuvvetler arası ilişki eşitlik ilişkisi değilmi?

Demokratik meşruiyetin kaynağı milletin anayasasıdır.

AYM yüce divan görevi görmektedir. Sanıklara yargıçlarını seç dememiz isteniyor .

Olmuz....

AYM Salt hukukçu üyelerden oluşmalıdır.Üyeleri Yargıtay-Danıştay Türkiye Barolar Birliği ve Yargıçlar birliği tarafından seçilmelidir.

2- HSYK... Akat var... Denetim var...Ulusalmarası hukuk kuralları var..

Birinci husus: silahların eşitliği gereği Hakimler ve Savcılar aynı Kurul eli ile yönetilemez.

İkinci husus : Adalet Bakanı bu kurulun üyesi olamaz.

Çözücü husus: Bu kurul salt yargının unsurları tarafından oluşturulur (Barolar dahil).

Dördüncü husus: Kurulun Kararları kamuoyuna açık ve kararlara karşı karşı kanun yolu açık olmalıdır.

Beşinci husus: Bağımsız bütçesi ve bürokrasisi olmalıdır.

HSYK Yargının tek temsilcisi addolunmamalıdır. Yargıda "tek temsilci" kişi Ya da Kurum olmaz. Bu "Bağımsız yargı" kavramının kapsamına uymaz..

Bağımsız yargı kavramına uymayan bir diğer husus da "HSYK" için parlamentoya hesap verebilir olmak diye tanımlanan durumdur. HSYK, AY nın 159 maddesindeki esaslara göre oluşmuştur. Mahkemelerin Bağımsızlığı kuralı HSYK yı kapsar. Yargının , yasanaya hesapvermesinin kurallaştırılması yargı bağımsızlığının yok edilmesi ile eş anlamlıdır.

Taslaaktaki "iyileştirme" önerileri de yargının denetlenmesi amacıyla yöneliktir. Bunun delili yapılmış iyileştirmeler için ille de Anayasa değişikliğinin dayatılmasıdır.

Örnek: Kurul Bakanın daveti üzerine toplanır. Gündemi Bakan belirler. Yıl 2006. Bakan gündeme koymadığı için uzun süre Yargıtay üyesi atanması yapılamadı. Şunu açıkça belirtmek gerekir ki Anayasa değiştirilmede yasa değişikliği ile yapılabilecek iyileştirmeler bulunmaktadır. Yürütme ve Yasanın bunları gerçekleştirmesi yargı reformu stratejisindeki içtenliğinin de sağlam bir kanıtını oluşturacaktır. 2461 sayılı yasa "iyileştirilebilir"!.... Örneğin Yasanın 10. maddesi ..Örneğin İyidnetmeliğin 8. maddesi, Değiştirilebilir ve değiştirilmelidir.

Muğla Barosu HSYK nın yapısı ve yapılmasına Savunmanında katılımın sağlanması isteği ve kurulun Yargıçlar ve savcılar olarak ayrılması önerileri ile farklılığını belirtmekle birlikte Sayın Hasan Gerçekerin Adli yıl açılış konuşmasında yaptığı diğer eleştiriler ve önerilere yürekten katılmaktadır. Tekrardan kaçınmak için burada referans vermekte yetinmektedir.

HSYK Salt hukukçu üyelerden oluşmalıdır. Üyeleri Yargıtay-Danıştay Türkiye Barolar Birliği ve Yargıçlar birliği tarafından seçilmelidir.

3- Yargının örgütlenmesi yararlıdan öte yargının yapısal demokratikleşmesi bakımından zorunludur.

Ancak bu zorunluluk "Majestelerinin" yargıçlar ve savcılar birliği olacaksa... Örgütlenme ve yönetimin oluşumu, yürütülmesi müdahalelere açık olacaksa... İdarenin/mülki birimlerin denetimi bir milim bile bu örgüte karşı olacaksa... Yaradan çok zarar getirecektir.

Bu noktada bir dayanışma borcumuzu yerine getirmeliyiz. YAR-SAV'ı yürüttüğü mücadele nedeniyle kuldüğümüzü, YAR-SAV ile dayanışma halinde olduğumuzu, YAR-SAV'a yapılan saldırıları protesto ettiğimizi karar altına almalı ve kamuoyuna açıklamalıyız.

ON YEDİNCİ BARO BAŞKANLARI TOPLANTISI

Gerçekleştirilecek örgütlenme münhasıran fiilen mesleğini yürüten bütün yargıcı ve savcılarını doğal üyesi olduğu, yönetiminin aklı seçime ve demokratik esaslara göre oluştuğu, yönetiminin ve denetiminin her türlü mülki müdahaleden korunduğu biçimde olmalıdır.

4- Yargı bütçesi bağımsızlaştırılmalı Adalet Bakanlığı ve Yargı bütçeleri toplamı diyanet işleri başkanlığı bütçesi ile eşli hale getirilmelidir.

Ya da bir anayasa değişikliği ile yargıda toplanan harçlardan belli bir oran bütçe istisnası olarak o adliyeye bırakılmaktadır.

Bağımsızlığın temeli ekonomiktir. Bağımsız ve yeterli bir ekonomisi olmayan yargı bağımsız olamaz.

Genel olarak Yargının yapılmasında ve yönetilmesinde, savunmanın etkin ve işlevsel olarak katıldığı bir düzenleme yapılmasını... Sav-Savunma-Hüküm üçlüsünden oluşan yargıda oto-getton (kendikendine yönetim) istiyoruz. Yargının kuvvetler ayrılığı ilkesi gereği Yasama ve yürütme karşısında bağımsızlığını ve etkinliğini dolaylı müdahalelerden koruması ve sağlıklı işlemesi için yeterli bir bütçe ile idari, mali-ekonomik özerklik istiyoruz.

TEKRARLAYALIM: YARGI SİSTEMİN MEŞRUIYETİNİN DAYANAĞIDIR. YARGININ MEŞRUIYETİNİN DAYANAĞI DA SAVUNMADIR.

**SAVUNMANIN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN GENİŞLETİLMESİ
OLANAKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ KONULARINDA DİYECEĞİ OLMAYAN BİR
TASARI YARGI REFORMU TASARISI DEĞİLDİR VE OLAMAZ.**

Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nun açıklanmasından önce AB'ye verilmesi gerekli YARGI REFORMU STRATEJİSİ adlı belge hakkında Türkiye Barolar Birliği Başkanı Avukat Özdemir Özok'la **Güncel Hukuk Dergisi** Genel Yayın Yönetmeni Fikret İlikiz'in yapmış olduğu söyleşi güncelliği dolayısıyla sözü edilen dergi ile birlikte eş zamanlı (1 Kasım 2009) olarak yayımlanmaktadır.

“YARGI REFORMU STRATEJİSİ”

“Yargı reformu” istek ve ihtiyacı, Türk hukukçuları ile kamuoyunun gündeminden hiç düşmemiştir. Bunun birkaç nedeni vardır ve birkaç sonucu olmuştur. Noksan değerlendirmelerden dolayı, örneğin davaların uzaması, “adil yargılanma” ilkelerinden vazgeçilmesini gündeme getirmiştir. Bazen sadece sürelerle oynamanın yargıyı süratlendirebileceği yanılışına düşülmüştür. Bu konuda hukuk yargılamasında temyiz sürelerinin önce uzatılıp, sonra kısaltılması bu arada hazinenin temyiz süresinin bir ay olarak bırakılması sürecini (2494 ve 3156 sayılı kanunlarla HUMK m. 432’de yapılan değişiklikler) hatırlamak

yeterlidir. Hukukun özelliği olan ayrıntılar ve hatta kurumlar ortadan kaldırılarak yenilikler yaratılmak istenmiştir. Örneğin, yargılama sisteminin filtresi olabilecek "sorgu yargıçlığı" ıslah edilmek yerine tümünden kaldırılmıştır. Onun yerini tutacağı umut edilen "iddianamenin reddi" kurumu ise işlemez halde doğmuştur.

Bütün bu karmaşık düşünceler ve yaşama aktarılan düzenlemeler sonucunda garip bir yargılama sistemi yürürlüktedir. Ne bu yargılama sisteminde görev alanlar mutludurlar; ne hizmet alanlar memnundurlar.

Bu tablo içinde 2008 yılında, zamanın Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin, Avrupa Birliği Genişlemeden Sorumlu üyesi Oli Rehn'e, "Yargı Reformu Stratejisi Tasarısı" diye bir belgenin İngilizce nüshasını sundu. Türk kamuoyu ile hukuk kurum ve makamlarından önce böyle bir belgenin Avrupa Birliği temsilcisine sunulması büyük tepki doğurdu.

Bundan sonraki genişlemeleri Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Özdemir Özok'tan dinleyelim.

Fikret İlkiz: Bize öncelikle kamuoyunun tartışmasına açılan "Yargı Reformu Stratejisi"nin hazırlanma sürecini anlatabilir misiniz? Nasıl başladı ve nasıl sonuçlandı?

Özdemir Özok: "Yargı reformu" düşüncesi Türk hukukçuları ile Türk kamuoyunun bitmeyen, ancak temel bazı konularda görüş birliği sağlanamadığı için de gerçekleşemeyen özlemidir. Bundan olacak ki, Türkiye'de yargı konusunda yapılan her yasa değişikliği, küçük olsun büyük olsun, "reform" diye nitelenir olmuştur. Bu da "reform" sözünün ciddiyetini kaybettirmiştir.

2004 yılı Aralık ayında Brüksel'de yapılan AB Zirvesinde, Türkiye ile Avrupa Birliği üyeliğine katılım müzakerelerine başlanması kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda tespit edilen 35 fasıl çerçevesinde müzakereler başlamıştır. Bu fasıllardan 23'üncüsü fasıl "Yargı ve Temel Haklar" başlığını taşımaktadır. Ekim 2006'da bu fasıl için tarama toplantıları yapılmaya başlanmıştır. "Tarama sonu raporu" taslak halinde Adalet Bakanlığı'na verilmiştir. Burada önemli bir noktayı kamuoyuna açıklamak gereği duymaktayım. AB uzmanları ile bizim Adalet Bakanlığı mensuplarının yaptıkları tarama toplantıları sonunda ortaya çıkan

bu taslak kamuoyuna açıklanmamıştır. Bakanlık bunu garip bir şekilde gizlemektedir.

Kamuoyunun görmediği "tarama sonu rapor" taslağında Türkiye'nin yargı alanında yapacağı reformların bir stratejik plan kapsamında yürütülmesi ve bu alanda atılacak adımların önceden tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca Türk yargısının tarafsızlığı, bağımsızlığı ve etkinliğinin güçlendirilmesine yönelik bir reform stratejisi hazırlanması ve hükümet tarafından kabul edilmesi aynı faslın açılış kriteri olarak öngörülmüştür. Bu belgenin hazırlanmaması durumunda 23. faslın müzakerelerinin açılmayacağını belirttiği Adalet Bakanlığı tarafından ifade edilmektedir.

2008 yılında Adalet Bakanlığı'nun hazırladığı strateji raporu müşveddesinin İngilizcesi Oli Rehn'e verildi. Büyük tepki gördü bu davranış. TBB, YARSAV, Yargıtay, Danıştay ayağa kalktı. Biz bir ay içinde "Adalet Bakanlığı Yargı Reformu Strateji Belgesi Gölgesinde Yargı Reformu" konulu bir sempozyum düzenledik. Arkasından hemen bu sempozyumu kitaplaştırdık. Büyük ilgi gördü. Bakanlık uzun süre suskun kaldı. Sonra 2009 Kasım ayında bizi Kızılcahamam'a davet ettiler. Yüksek mahkemeler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Akademisi, Noterler Birliği ve YÖK temsilcileri ile iki günlük bir "çalıştay" yapıldı.

Burada görüşlerimizi açıkladık. Kabul edilmeyen görüşlerimizi saklı tuttuk, ancak savunma açısından olumlu gelişmeler olduğunu da anlatacağım.

"Tarama sonu raporu" tartışmalara yeni bir öge olarak giriyor. Önemi nedir?

Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin süreç içinde, mevzuatımızın AB kriterlerine uygun hale getirilmesi öngörülmüyor. Tarama faaliyeti uyumsuzlukları tespit etmek için 35 faslın hepsinde yapılmıştır veya yapılacaktır. Yargı alanında yapılan tarama sonuçlarının bilinmesi bizim için çok önemlidir. Biz yargımızın ana sorunlarını biliyoruz. Acaba Avrupa Birliği bunları da tespit etmiş mi? Bu ortaya çıkacak. İkinci- si acaba Strateji raporu, "tarama sonu raporu" nun tüm öğelerini düzeltmek iradesi göstermiş mi? Bunu anlayacağız.

Bunun yapılmadığına dair şüpheleriniz mi var?

Şüpheden de öte elimizde kanıtlar var. Bakınız, öntümüzde 2003, 2004, 2005, 2008 yıllarında AB Komisyonu uzmanlarınca Türk yargısı hakkında hazırlanan istişari ziyaret raporları var. Türkiye hakkında hazırlanan İlerleme raporları var. Strateji belgesinde maalesef bunlarla ilgili temel tespitlerin hiçbiri değerlendirilmiş değildir. Bunlara verilen cevaplarla sonunda uzmanlar bıktırılmış veya görüşleri sulandırılmıştır. Bazı konularda ise hiçbir değişiklik olmamasına karşın sorunlar görmezden gelinmektedir.

"Strateji" belgesinin Dokuzuncu Kalkınma Planı ile ilişkisi nedir?

1988 yılında 6. Beş yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları çerçevesinde yapılan çalışmalarda da amaç AB uyum süreci idi. Bu sonraki plan dönemlerinde de aynıdır. Ancak Adalet Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonlarının fevkalade özenle hazırladıkları raporlar, kalkınma planlarına tam olarak aksetmedikleri için ne yetkililer ne de kamuoyu bunlardan haberdardır. DPT komisyonlarında kurumlarından gelenler daha özgürdür; temsil ettikleri kurumların görüşlerini savunmazlar. Buna gayret etmeleri istenir, daha objektif olmaları sağlanır. Strateji raporu ise tamamen resmi bir belge niteliğindedir ve Adalet Bakanlığı'nun egemenliği altında hazırlanmıştır. Bunun için de bir oylamaya ihtiyaç duyulmamıştır.

Strateji belgesinin kaynakları arasında bu rapor da gösterilmiştir, ama bizim kanaatimiz askeri yargı ile güncelliğini yitirmiş bir iki atıftan başka, kalkınma raporundan alınmış, esinlenmiş hiçbir şey yoktur. Bu Çalıştay'da da aynen beyan edilmiştir.

"Yargı Bağımsızlığının Güçlendirilmesi" başlığı altında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu konusu bu Stratejinin en önemli bölümü... Acaba HSYK'na bu kadar geniş yer ayrılmasının nedeni nedir?

Yargı reformunun stratejik amaçları on başlık altında toplanmıştır. Bunların birincisi "*Yargı Bağımsızlığının Güçlendirilmesi*", ikincisi "*Yargının tarafsızlığının geliştirilmesi*" başlığını taşımaktadır. "*Yargının*

tarafsızlığı”nı, belgenin bazıları –örneğin Özbudun Anayasa Taslağı-gibi algılamadığı alt başlıklardan anlaşılıyor: “Yargı mensupları için etik ilkelerin belirlenmesi”, “yargı tarafsızlığı konusunda medya mensuplarının bilinçlendirilmesi,, “kişisel verilerin korunması çerçevesinde HSYK’nın disipline ilişkin kararlarının tamamına ulaşılabilmesi,, “yargı mensupları ile ilgili disiplin hükümlerinin yeniden ele alınması”.

Yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi ile yargıç ve savcıların yönetiminin ilişkisi bulunduğu tartışılmaz bir gerçektir. Burada birkaç soru var: Bize göre birincil sorun, yargıçlar ile savcıların ayrı ayrı düşünülmesi gereğidir. 1961 Anayasası’nda olduğu gibi yargıçlar ayrı bir kurul tarafından yönetilmelidir. Yargıçlar için gerekli olan bazı güvenceler savcılar için gerekemeyebilir. Savcılar ile zorunlu bazı ilişkiler de yargıçlar için fevkalade zararlı olabilir. Bunun için strateji belgesinde biz birlikteliğe kesin olarak muhalefet ettik. Bunların ayrı ayrı kurumlarda temsil edilmesi ve yönetilmesini savunduk. Bizim bu düşünce-miz istişari ziyaret raporlarının da sözüne ve özüne uygundur. Bu konuda Türkiye Barolar Birliği’nin hazırladığı Anayasa Önerisi (2007) gerekli bilgileri vermektedir. Yargıç-savcı birlikteliğinin en son örneği ve sakıncası Ergenekon yargıç ve savcılarının kolluk güçleri ile yediği yemek ve Boğaz gezisinde ortaya çıkmıştır, sanıyorum. İvedilikle buna bir çözüm üretmeliyiz.

Kurulda Bakan’ın bulunması yanında müsteşarın “altın oy” sahibi olmasının nelere sebep olduğunu iki örnekte yaşadık. Bu durum sadece politik kaygılarla yargıyı, yargıyı yıpratmaktadır.

Ayrıntılarında muhalif kaldığımız bu düzenlemede kaydedilen tek ilerleme, kurul kararlarına karşı yargı yolunun açılmasına imkan veren düzenlemedir. Kurulun sekreteryasının ve denetim sisteminin yeniden düzenlenmesi ise umut verici bir vaattir.

Bazı konularda Anayasa düzenlemesi şarttır. Bunun için de muhalefetin desteği gerekiyor. Adalet Bakanı bir oturumda bu konuda, “Biz AB’ne süresinde raporu verdik, bundan sonrası olsa da olur, olmasa da” anlamına gelebilecek sözler söyledi. Bu ise aslında bizim bir bardak suda çırpındığımızı gösteriyor. Hükümet, iki hafta önce açıklanan 2009 İlerleme Raporu’nda bu konudaki ev ödevini yaptığı vurgulandığı için mutludur.

HSYK için “geniş tabanlı temsil” in nasıl oluşturulacağı gösterilmemiş... Sizce bu temsil sorununu nasıl anlamalıyız?

Bizim yargıç-savcı birlikteliğine son verme konusundaki temel görüşümüze Bakanlık bir yana Yargıtay ve Danıştay da sahip çıkmadığından mevcut durum muhafaza edildiğine göre, temsil sorunu ortaya çıkmaktadır. TBB, seçim, katılım ve sayı konusunda gerekli güvenceler sağlandıktan sonra “geniş tabanlı temsil esasına göre” yapılandırılmadan yanadır. Kurulda en azından “objektiflik, tarafsızlık ve şeffaflık” sağlanabilmesi için yasamadan, TBB’den ve kürsülerden birer üyenin bulunması mümkündür. Diğer Avrupa ülkelerinde de buna benzer çok sayıda, değişik kurguda örnek vardır.

Sorun bunları nasıl seçeceğimizdir. Kurulun çalışılmaz ve yargıç atamasını büyük çekişmelerin meydanı haline getirilmesinin kimseye bir yarar sağlamayacağını düşünüyoruz. Bu konu tartışılmalıdır.

Stratejiye göre “kamuoyunun ve yargı profesyonellerinin yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusundaki bilinçlerinin güçlendirilmesi için çalışmalar yapılması” nasıl değerlendirilmelidir? Böyle bir tespiti tersinden okursak; yargı profesyonelleri kimlerdir ve bu Strateji ortaya çıkana kadar yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda “yargıda” bilinç eksikliğinin var olduğunun itirafı demek değil midir?

3.3. Adil yargılanma hakkı ve silahların eşitliği ilkesi çerçevesinde savunmanın etkinliğinin artırılması için Türkiye Barolar Birliği ile işbirliği halinde çalışmalar yürütülmesi

Bağımsız yargının *paydaşı* ve *kurucu unsurlarından* olan savunmanın, yargılama öncesi ve sonrası evrelerde etkinliğinin artırılması ve geliştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yapılacaktır.

Ortaya çıkacak yargı kararının kalitesi ona “*paydaş*” olan unsurların kalitesi ile doğru orantılıdır. Bu gerçek ilk aşamada hukuk eğitiminin seviyesinin yükseltilmesini gerektirmektedir “*Yargılama diyalektiği*” açısından son derece önemli role sahip kurumun mesleğe alınma koşulları, meslek içi eğitimi, yeni avukatların mesleklerinin önemine uygun olmayan şartlarda çalışmaları, amacına uygun ve verimli staj imkanlarının kısıtlılığı, resmi kurumlar nezdindeki konumları gibi yaşadıkları bazı sorunlar bulunmaktadır.

Strateji belgesi konusunda Ekim ayı içinde Baro Başkanları toplantısı yaptık. Burada arkadaşlarımız raporu genellikle olumlu buldular, ancak avukatların “*yargı profesyoneli*” tanımı içinde bulunmasına dikkat çektiler. Öncelikle Bakanlığın basıma hazırladığı Strateji Taslağı, Stratejisi, Strateji Eylem Planı hakkında bilgi vermem gerekiyor. “*Yargı Reform Stratejisi Taslağı*” 2008 yılında Olie Rehn’e verilerek başlanan çalışmadaki metimdir. Kızılcahamam toplantısından sonra “*Yargı Reformu Stratejisi*” olmuştur. Bu belgelerin birincisinde hiçbir katkımız yoktur, bilgimiz de yoktur. Ancak ikincisi oluşurken düşüncelerimizi özgürce söyledik, kabul edilenler oldu, edilmeyenler oldu. Özellikle savunma ile ilgili ciddi kazanımlar sağladık. Düşüncelerimiz saklıdır. Üçüncü belge “*Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı*”dır. Bu belge Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır ve bizimle hiçbir ilgisi yoktur. Bakanlık kendisi için bir yol haritası hazırlamıştır, ona da bir diyeceğimiz olamaz.

“*Yargı profesyonelleri*” deyiminden kastedilen “*Yargı mensubu (Hakimler ve savcılar), yargı çalışanı (Hakim ve savcılar dışındaki görevliler), avukat ve noterler*” olarak belirlenmiştir.

Taslakta, yani birinci belgede, TBB ile ilgili ne olduğu tam anlaşılmayan ve biraz da Türkiye Barolar Birliği’nin -dolayısıyla barolar ve avukatların- bağımsızlığına yönelik olduğu şüphesi uyandıran bir hüküm vardı. Nerede? Tasarı’nın “5. Yargı Örgütü Yönetim Sisteminin

Yargılama diyalektiğinin savunma bölümünü oluşturan avukatlar, adil yargılanma açısından hukuk ve ceza yargılamasında önemli role sahiptirler. Avukatların delil toplaması, mahkemeye sunmaları, mahkemeye karşı taraf ve savcılıklar tarafından sunulmuş delilleri incelemeleri, bu tür belgelerin taraf vekillerine sunulması, zorunlu müdafiliğin adil yargılanma hakkı kapsamında etkin hale getirilmesi, cezaevleri görüşmelerinin makul önlemler dışında engelsiz yapılması ve 1savunmanın itham ile başlaması” ilkesini gerçekleştirmeye yönelik tedbirlerin ilgili kurumlarda işbirliği halinde alınması gerekmektedir “*Adil yargılanma hakkı*”nın en önemli unsuru olan “*silahların eşitliği*”nin yargı alanında uygulanabilmesi bu koşulların gerçekleşmesi ile doğru orantılıdır. Ayrıca, bunun insan hakları ihlalleri konusundaki önleyici etkisinden yararlanılacaktır.

Adalet Bakanlığı’nın, Türkiye Barolar Birliği kararının bozulması ve onanması anlamına gelebilecek hükümler ile avukatlar hakkındaki ceza soruşturma ve kovuşturması evrelerindeki yetkileri ile ilgili TBB ile ortak çalışmalar yapılacaktır.

Geliştirilmesi" başlığının 4. paragrafında. Burada hedefin "yargı çalışanları" olduğu açıktı. TBB'nin üstünde yargı çalışanları, altında ise noterler hakkındaki paragraflar yer alıyordu.

Biz bu konuma ve dolayısıyla tanıma şiddetle karşı çıktık. Avukatları,

Avukatlık Kanunu, "yargının kurucu unsurlarından" (Av. K. m. 1), Türk Ceza Kanunu "yargı görevi yapan" (TCK m. 6), istişari ziyaret raporlarını "yargının paydaşı" sayarken Taslağın bu anlayışını anlamak mümkün değildi.

"Yargı Reformu Stratejisi" belgesinde yani ikinci belgede durum değiştirildi: "3.Yargının Verimliliği ve Etkiliğinin Arttırılması" amacının 3. paragrafına geniş bir hedef demeti ile girdik. (Önceki, sayfa altında çerçeve içinde bu maddeyi görmektesiniz.)

Sorunuzun diğer bölümlerine gelince fazla bir şey söylemek gerekmiyor. Cevap sorunuzun içinde gizli bulunmaktadır.

Strateji, yaşamın ve hukukun gerçeklerine uygun ve kendi içinde tutarlı mıdır?

AB uyum süreci dolayısıyla böyle bir çalışma yapıldığını biliyoruz. TBB, kurulduğu günden bu yana, "hukuk devrimi" ilkeleri doğrultusunda bir "hukuk reformu" özlemi ve çabası içinde olmuştur. Bu belgede de bizi tatmin eden bölümler vardır. Ancak, Adalet Bakanlığı'nın yargı üzerindeki etkinliği tartışılmadan ve kaldırılmadan; yargıç-savcı birlikteliğine son verilmeden ve "silahların eşitliği" ilkesi yaşama geçirilmeden hukuka ve yaşama uygun, kendi içinde tutarlı bir reformdan söz etmenin mümkün olmadığını da biliyor ve buna inanıyoruz.

Barış Manço Caddesi 1366. Sokak No: 3 06520 Balgat / Ankara
Tel: (+90.312) 292 59 00 (Pbx) Faks: (+90.312) 286 55 65
web: www.barobirlik.org.tr • e-posta: yayin@barobirlik.org.tr